

**Nederland gaat koste
wat kost op vakantie**
PAGINA 7

**Unilever overleeft
'vuile zeepoorlog'**
PAGINA 9

**Architecten aan
de slag met Lego**
PAGINA 10

**Hoofdprijs voor
koelbloedig Roda**
PAGINA 17

**Indurain heeft het
zwaar te verduren**
PAGINA 19

**Verstappen content
over trainingstijd**
PAGINA 19

● Miguel Indurain

**Het is een
gekkenhuis
in de lucht**

PAGINA 21

**In Bovensmilde leeft
gijzeling nog steeds**
PAGINA 22

**Zuster aan poort
van oorlogsmuseum**
PAGINA 23

**Woodstock op
herhaling**
PAGINA 25

**Meer mystiek
in interieur**
PAGINA 31

**Reportage over
steunpunten ANWB**
PAGINA 35

**Programma's voor
het weekend**
PAGINA 37 EN 39

Partijen hebben nog vragen over program • Vandaag laatste aanpassingen voorstellen Kok

Paarse fracties achter akkoord

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Het 'paarse' regeerakkoord van formateur Kok en de onderhandelaren Bolkestein, Wallage en Van Mierlo heeft gisteren instemming gekregen van de fracties van PvdA, VVD en D66. De VVD-fractie ging pas als laatste door de bocht en gaf na middernacht 'grosso modo' groen licht voor de vorming van een paars kabinet. PvdA en D66 deden dat al eerder op de avond.

De Tweede-Kamerleden van de PvdA gingen na bijna zeven uur vergaderen op hoofdlijnen akkoord. Die van D66 deden er een uurtje langer over. De Democraten staan voor 100 procent achter 'paars', ze hebben alleen nog wat vragen. Ook de VVD ging, zij het met de nodige aanmerkingen, op hoofdlijnen akkoord. De fractievoorzitters worden vanochtend om tien uur bij Kok verwacht om over mogelijke aanpassingen te praten.

PvdA-vice-fractievoorzitter Wallage verwacht geen grote problemen over de kritiekpunten waarmee hij terug moet naar de onderhandelingsstafel. De PvdA-fractie wil dat nog eens wordt gekeken naar de spreiding van de lasten over de verschillende inkomensgroepen. Ook missen ze een visie op de herverdeling van arbeid. Wat de volksgezondheid betreft, bestaat er bij de sociaal-democraten 'een stevige zorg dat we wel een heel smal pad hebben geharkt voor de nieuwe mi-

nister van volksgezondheid'. Die overtuiging leeft ook bij de D66-fractie, die vindt dat er veel onzekerheid is over de geraamde kostenstijgingen in de zorg. Kamerleden van D66 hadden verder vragen over emancipatie en ontwikkelings-samenwerking en zagen nog wat onduidelijkheden in de plannen met de studiefinanciering.

Kok heeft er alle vertrouwen in dat de onderhandelaren vandaag tot volledige overeenstemming komen. Daarna moeten de fracties nog een definitief oordeel geven. Maandag wil de formateur beginnen aan de personele samenstelling van het kabinet.

Wallage zei gisteren te hopen dat de nieuwe coalitie niet alleen in het kabinet maar ook in de Tweede Kamer gestalte krijgt, door een betere samenwerking tussen de fracties dan bij het demissionaire kabinet van PvdA en CDA het geval was.

Van Mierlo uitte zijn tevredenheid dat voor het eerst in een regeerakkoord concrete voorstellen voor bestuurlijke vernieuwing zijn opgenomen, zoals een correctief referendum (zijn stokpaardje). Bovendien zo zei hij 'proberen we al jaren af te komen van tegenstellingen tussen liberalen en sociaal-democraten'. „Dat is gelukt met compromissen die dichtbij het programma van D66 liggen.”

Zie verder pagina 5
● **Brinkman en sociale partners kritisch**

● **Zuidkoreaanse ME's werpen steelse blikken op een studente die met succes het politiekordon doorbreekt, op weg naar de universiteit van Seoel. De regering heeft bijeenkomsten van studenten verboden om te verhinderen dat ze**

op 15 augustus Onafhankelijkheidsdag vieren. Op deze nationale feestdag trekken de studenten naar de grens met Noord-Korea om daar hun communistische studiegenoten te ontmoeten.

Foto: REUTERS.

**Fodi stelt positie
Riem ter discussie**

DOOR JAN HENSELS

BRUNSSUM - Het bestuur van de invloedrijke delfstoffenorganisatie Fodi in Nijmegen beraadt zich over de positie van zijn voorzitter Henk Riem. Het oneervolle ontslag van de van corruptie verdachte Riem als burgemeester van Brunssum deze week is voor de Fodi aanleiding om diens vooraanstaande positie bij de organisatie ter discussie te stellen.

Riem is overigens al gekortwiek door de Fodi. Hij vervult momenteel alleen nog maar de rol van intern voorzitter. De Fodi laat zich al enige tijd naar buiten toe vertegenwoordigen door twee vice-voorzitters.

Secretaris mr. G. Sigmond van de Federatie van Oppervlaktedelfstoffenwinende Industrieën (Fodi) heeft dat gisteren laten weten. Deze federatie is hét aanspreekpunt van het rijk op het gebied van de delfstoffenindustrie. De belangen van alle grind- en zandproducenten, cement- en betonindustrieën en steen- en keramische bedrijven in ons land worden vertegenwoordigd door deze overkoepelende organisatie.

Zie verder pagina 11

● **'Het gaat om de vraag of Riem nog houdbaar is'**

Regen brengt zonneshijn

BRUNSSUM - De regen toverde gisteren niet alleen bij de boeren een brede lach om de mond. Ook voor de man uit Brunssum die vorige week een envelop met 14.950 gulden had verloren, was de neerslag een geschenk uit de hemel. Hij kon zijn geluk niet op toen hij zijn paraplu wilde pakken en onderin de paraplu de envelop met geld terugvond. Vermoedelijk is de envelop in de paraplu gevallen toen de man zijn jas uittrok en aan de kapstok hing.

Gemeente Maastricht teruggefloten over hulp verslaafden in Sint-Pieter

Brand en rechter vertragen opvang junks

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - De gemeente Maastricht mag niet voor 1 september het opvanghuis voor junks openen in de wijk Sint-Pieter. Dit heeft de rechtbank gisteren in een kort geding beslist dat was aangespannen door de Vereniging Leefbaarheid Sint-Pieter. De opvang van junks in het pand aan de Prins Bisschopsingel was toch al op de tocht komen te staan omdat het pand vrijdagochtend omstreeks half vier gedeeltelijk uitbrandde. De politie

vermoedt dat de brand is aangestoken.

De vice-president van de rechtbank mr. A. Adelmeijer is van mening dat de gemeente Maastricht de belangen van de burgers uit het oog verloren. Bij het maken van de plannen voor het opvangcentrum in Sint-Pieter heeft ze vooral oog gehad voor de eigen belangen en wellicht de belangen van CAD en politie, redeneerde Adelmeijer. De gemeente, en ook de bevolking, krijgt nu tot 1 september de tijd om de nodige maatregelen te nemen. Onduidelijk is wat er moet gebeu-

ren als gemeente en de wijkbewoners het niet eens worden over de maatregelen.

Adelmeijer vindt dat de gemeente de bewoners zo snel mogelijk had moeten inlichten over haar plannen en in overleg had moeten treden.

De gemeente is teleurgesteld in het vonnis omdat ze 'niet in staat is geweest de rechter de problematiek voldoende duidelijk te maken. Maandag praat de gemeente met de Vereniging Leefbaarheid Sint-Pieter.

De brand werd door de gemeente in

zeer scherpe bewoordingen de brandstichting veroordeeld. „Deze daad is een duidelijke uiting van ontoelaatbare intolerantie en discriminatie jegens een groep hulpbehoevende inwoners.”

Ook de 'Vereniging Leefbaarheid Sint-Pieter' heeft zich gedistancieerd van de brand.

Zie verder pagina 13
● **'Handhaving openbare orde in het geding'**

(ADVERTENTIE)

Weer naar school???
Eerst naar Hendriks!

Balletschoentjes 5.95
Sportbroekjes (Masita) 9.90
Gympakjes v.a. 14.95
Kindertrainingspakken v.a. 29.75

SPORT-SCHOENEN met witte zool 35,-
HENDRIKS TEXTIEL

HEERLEN SCHAELSBERG 88, TEL. 045-721214 (S MAANDAGS GEOPEND VANAF 10.30 UUR)
SITTARD BRUGSTRAAT 1, TEL. 046-51 56 56 VAALS KERKSTRAAT 4, TEL. 0454 6 36 36
TEXTIEL, SCHOENEN EN SPORTARTIKELN... NERGENS BETER, NERGENS GOEDKOPER!

(ADVERTENTIE)

**EUROPA'S GROOTSTE
MEUBELOPRUIMING**

BIJ

BETER MEUBEL
IN PEER BELGIË
OOK ZONDAGS OPEN!

Baan naar Bree 127, 3990 Peer België Tel. 0032.11.63.38.05
DE ZUINIGSTE BELG VOOR HÉEL NEDERLAND!

(ADVERTENTIE)

SPO(R)TKOOPJE

O'HARA sportschoen
in zwart/zilver en wit/blauw.
Maten 24 - 46.
Normaal 29.95 Bristolprijs 20,-
alleen vandaag geldig

12.50
BRISTOL

HEERLEN: Hogeweg 2-4
ROTTERDAM: MEERSEN: 'Au Ciel' Kalkendael 75
SITTARD: winkelcentrum 'Van Tonger'
KERKRADE: Nollanderstraat 102

DE KRANT VAN LIMBURG

Naam: .....
Adres: .....
Postcode: .....
Plaats: .....
Telefoonnr. (i.v.m. controle bezorging): .....

Hiervoor betaal ik
automatisch 3/ 29,- per maand
3/ 25.90 per kwartaal
3/ 30.50 per maand
3/ 28.40 per kwartaal
Mijn bank-/gironummer voor automatische
betaling is: .....

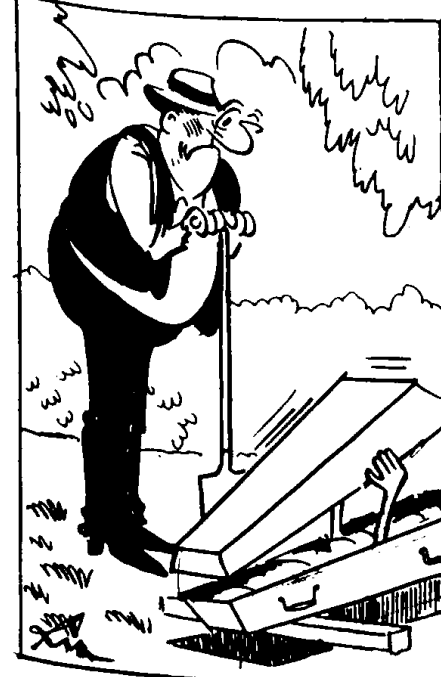
Handtekening .....
Als beloning voor automatische betaling
kies ik voor het volgende cadeau:
1/ badhanddoek 1/ Parkerpen
1/ reiswekker 1/ pocketcalculator
Stuur deze bon in een open envelop,
zonder postzegel, op naar:
Limburgs Dagblad,
antwoordnr. 35 6400 VS Heerlen

8 710404 400017

13-08

**Acteur dracula
overleden**

Expositie Amedeo Modigliani in Kunstcentrum Brugge

Het geluk is een engel met een ernstig gezicht

DOOR ANDREAS OOSTHOEK

Brugge die Scone heeft zich opnieuw van een opmerkelijk kunstseizoen verzekerd. Over een maand wordt er de 'ultieme Memlinc' gepresenteerd, een tentoonstelling die de Vlaams-Duitse meester in zijn natuurlijke omgeving plaatst. De hoogzomer biedt een aanloop van meer recent meesterschap. In de Halletoren kregen Salvador Dali en Pablo Picasso een bescheiden plaats. Amedeo Modigliani komt aanzienlijk ruimer aan bod in het kunstcentrum Oud Sint-Jan, in de slagschaduw van de Lieve Vrouwekerk. Tot 2 oktober zijn er de tekeningen te zien uit de voormalige privé-collectie Paul Alexandre.

Het belang van Amedeo Modigliani lijkt voor een niet gering deel in de macht van de Legende te liggen. Hij past perfect in de romantische opvatting van een waarachtig kunstenaarschap. Ziekte, armoede en ander onheil zijn voorwaarden voor die hoge staat. Burgerlijk onbegrip, tegenkanting, een bewogen liefdesleven en de turbulentie van bierhuis en opiumkist horen in het rijtje. In het geval Modigliani komen er nog de Vroege Dood en de wanhopige daad van de teerbemide nabestaande bij. Het beeld is compleet, opgebouwd in vijfentwintig jaar roekeloos leven, uitgebouwd tot een legende in de volgende decennia.

Men schroomt niet Modigliani op basis van dat imago tot de pioniers van de moderne schilderkunst te rekenen. Zijn invloed is evenwel te gering gebleken om die waardeering staande te houden. Daarvoor bleef de kunstenaar teveel op het strikt eigen terrein: het uitbouwen van een manieristische stijl die veel elementen ontleent aan de grote voorbeelden van de Italiaanse vroegrenaissance.

Amedeo Modigliani (1884-1920), stammend uit de Italiaans-Joodse kleine aristocratie, werd als kind geconfronteerd met tyfus, tering en financiële neergang. Hij groeide desondanks mooi groot, liet zijn Livorno achter zich en werd de schitterende ster van de Parijse bohème. In korte tijd ontwikkelde hij zich tot een bijna-Montmartrois en deelde tussen de molentjes van de heuvel zowel het harde leven als de zoete zaligheden van de internationale schildersmeer bij de zwier van Montparnasse, het dichtersmilieu van de Closier des Lilas, de Rotonde en de Dome.

Het werk van de Roemeen Brancusi, medebewoner van de Parnassus, overrompelt hem. Hij doet wat de anderen doen: hof houden in de sergentintuin, bestuderen van Afrikaanse sculpturen, tekenen, schilderen en beeldhouwen.

Modigliani is zonder enige twijfel het mid-

● Een van de schilderijen waarmee Modigliani wereldfaam heeft verworven.

delpunt van de kring. Op een schilderij van Marevna zijn Les amis de Montparnasse treft men rond hun Modi gegroepeerd. Rivera, Marevna, Ehrenburg, Soutine, Jacob, Kisling en Zborowski kijken in stille verering op naar de macho latino met het opvallende hemd. Zo, als de meester in het centrum, zag de kring hem. Het zelfportret uit 1919, een van zijn laatste werken, laat een totaal andere indruk na: de vergeestelijkt kunstenaar met het bijna doorzichtige gelaat lijkt niet langer uitsluitend aan zichzelf maar gaat op in zijn werk. Misschien is dit wat hij als geluk heeft ervaren: de engel met het ernstige gezicht heeft hem bezocht.

Kunstenaars vinden niet zelden steun bij mensen uit geheel andere milieus. Rond de eeuwwisseling bloeien maecenaat en aristocratie. Er zijn nog salons vol snobs, er is een alert handelarencircuit en ook de oprecht bevogelenden dienen zich aan. Tot de laatste categorie behoort de niet zeer rijke jonge arts Paul Alexandre, die getroffen wordt door het Italiaanse fenomeen. De dokter beweert Modigliani al bij hun eerste ontmoeting om nooit, maar dan ook nooit enige krabbel, schets of tekening weg te gooien. De basis voor de collectie-Alexandre is gelegd. In de enkele jaren dat de contacten standhouden verzamelt Paul Alexandre ruim drieduizend bladen, toen

aanzetten, studies en knoeiwerk, nu goed voor een klein fortuin.

Europa herstelt moeizaam van de grote oorlog. Ook het kunstenaarsleven van Parijs heeft klappen gekregen. Modigliani zoekt hoe langer hoe meer zijn land van herkomst. Vele maanden is hij, om redenen van geld en gezondheid, in Italië en intussen ilt zijn leven ten einde. De tuberculose krijgt hem opnieuw in de greep, een overmaat aan drank en cocaine maken het karwei af. Begin 1920 sterft Amedeo Modigliani in het Charité-hospitaal. Jeanne Hébuterne springt uit het raam en volgt haar minnaar, vader van de kleine Jeanne, in de dood. Op Père Lachaise verenigen de wonderlijke wegen van de romantiek de twee gelieven in één thans druk bezocht graf.

Voor Paul Alexandre evenwel blijft Modigliani springlevend. Zijn jaren zijn nadien gewijd aan het idool. Hij voorziet zijn collectie van een zeer uitvoerige documentatie in brieven, foto's en getuigenissen.

Alexandre heeft alle gegevens gerangschikt en van commentaar voorzien. Dat uitvoerige werk vormt, met de bladen uit zijn collectie, de kern van de tentoonstelling die nu in Brugge wordt gepresenteerd als De Openbaring. De titel, lijkt wat overtrokken, net iets te weids voor werkstukken die in de opvatting van de kunstenaar zelf niet rijp waren voor expositie. De kracht van de tentoonstelling ligt aldus meer in het documentaire karakter. Dat levert evenwel geen omvattend beeld van het fenomeen. Een aansprekend Modigliani-overzicht heeft, naast deze aanzetten en enkele lijnen, vooral behoefte aan kleur. Dat betekent dat een combinatie gevonden moet worden in de toppen van het (bekende) werk en de veelvormige onderbouw. Amedeo Modigliani is immers bezit van een talrijk publiek dat zijn schilderijen kent en niet uitsluitend stil zal willen blijven staan bij deze overvloed aan oefenmateriaal.

De Brugse tentoonstelling kan eerst en vooral gezien worden als een eerbetoon aan het levenswerk van Paul Alexandre. Tot zijn dood in 1968 werkte deze Parijzenaar aan zijn beeld van Modigliani. Hij schreef een boek dat nooit voltooid werd. De zoon Noël heeft de opdracht die zijn vader zich gesteld had overgenomen. De resultaten zijn gebundeld in de catalogus die aan de hand van data en feiten een fascinerend beeld geeft van het Parijs tussen 1900 en 1920. De centrale plaats daarin is, uiteraard, voorbehouden aan Modigliani, de alomtegenwoordige schilder van de amandolenged, de zwanehalzen, de verfijnde decadentie, de zuidelijke trots. Zoals de klassieken, op zoek naar ideale schoonheid, de alledaagse verhoudingen graag lieten voor wat ze waren, zo schiep Modigliani zich – naar de manier van de Ouden – een eigen ideaalbeeld. Het is, met de legende van zijn leven, in stand gebleven.

Expositie: Modigliani, De Openbaring, tot 2 oktober in Kunstcentrum Oud Sint-Jan, Miestraat 38, Brugge. Open 9.30 tot 18 uur.

euw.

In diezelfde stijl begon Picasso in de jaren twintig aan een serie etsen met thema's als De drie Gratiën en De drie baadsters. In 1937 was die reeks, die later bekend zou worden als de Suite Vollard, voltooid. Picasso experimenteerde in die jaren met eigen procedés die bij vakmensen verbaasd wekten. Zijn werktempo was moordend; op een gegeven moment ontstonden in vier dagen tijd elf etsen.

In de jaren zestig concentreerde Picasso zich vooral op het maken van etsen, drogenaalprenten, aquatinten en suikeraquatinten. Opnieuw brak een periode aan waarin hij in een onstuiterbare werkdrijf reeksen prenten maakte. Zo ontstonden tussen maart en oktober 1968 maar liefst 347 bladen.

Tot het laatste van zijn leven bleef Picasso een gepassioneerd prentkunstenaar. Zo stond hij op 89-jarige leeftijd nog regelmatig midden in de nacht op om ongestoord aan een prent te kunnen werken. Het thema van de kunstenaar en zijn model nam in zijn hele carrière een centrale plaats in.

Picasso in het Museum Paleis Lange Voorhout

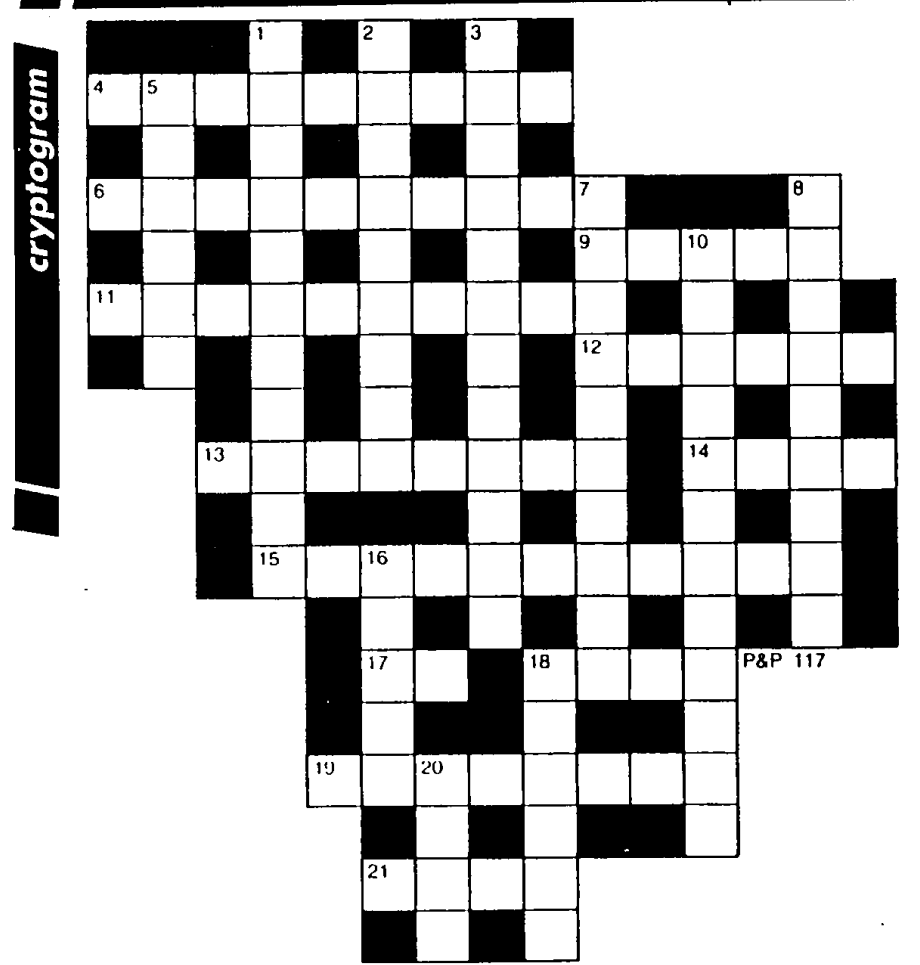
bestaat nog steeds. Gaspars zoon zwaait er nu de scepter. Gaspars echtgenote komt ter gelegenheid van 'De kunstenaar en zijn model' naar Nederland. Picasso maakte er de gewoonte van ook de affiches voor zijn tentoonstellingen in de Sala Gaspar zelf te ontwerpen. Datzelfde gold voor de catalogusomslagen. Ook voorbeelden daarvan zullen tijdens de tentoonstelling te zien zijn.

Picasso maakte in totaal ruim tweeduizend prenten, in de meest uiteenlopende technieken. Op het gebied van de grafiek was hij autodidact, al gaf de Spaanse kunstenaar Ricardo Canals hem wel wat aanwijzingen over vooral de etstechniek.

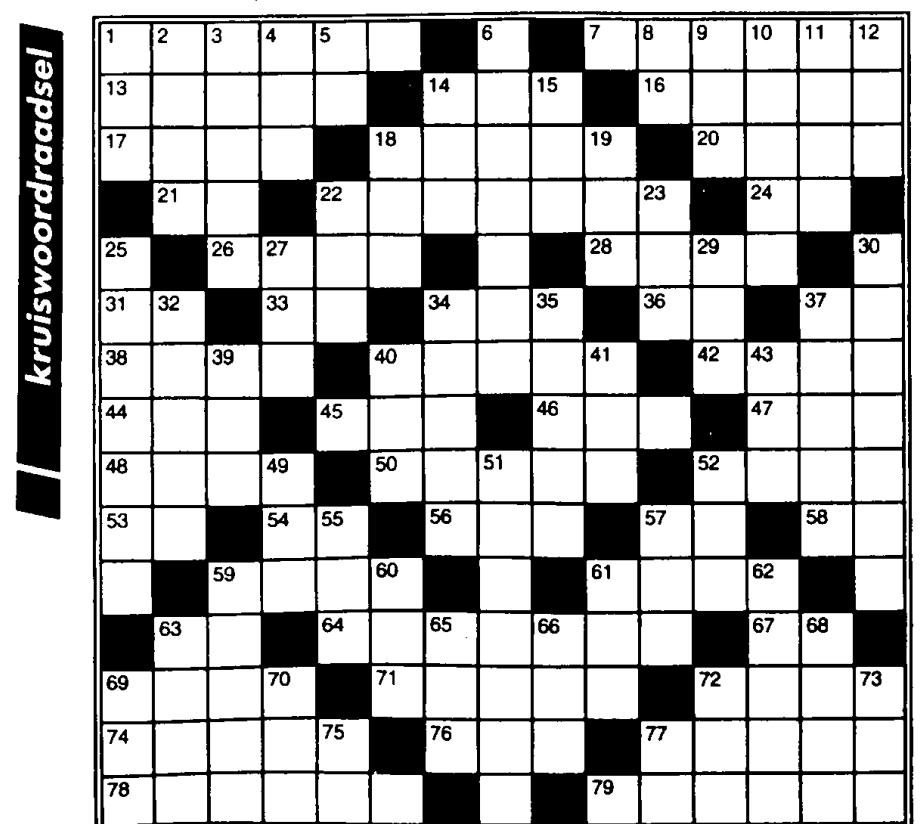
De zelfkant van de samenleving in Barcelona was in het begin van zijn carrière een veel gekozen thema. Van 1902 tot 1905 maakte hij bij voorbeeld onder de titel Saltimbanques een serie etsen van circusartiesten. Daarbij tekende hij zijn modellen niet tijdens hun werk, maar na de voorstelling. Buiten de glamour van de piste zagen ze er moe, mager en armzalig uit.

Kort na de Eerste Wereldoorlog maakte Picasso figuratief werk met een klassieke sfeer. Hij tekende en etste portretten van zijn vrienden die qua stijl nog het meest deden denken aan de portrettekeningen van Ingres aan het begin van de 19de

puzzels

HORIZONTAAL: 4 't is feitelijk een lens (7); 6 Plaats onder het stof (10); 9 Geen nieuwe letter op de tong (5); 11 Eerst de prijs was de eis (10); 12 Iemand verleiden om te regeren (6); 13 Toch daadwerkelijk (8); 14 Snoepdruppel (4); 15 Vogel in 't jongste duin (11); 17 Letterlijk onmeetbaar (2); 18 Hij komt vlug met 't objectief terug (4); 19 Die vogel begrijpt alles van een geweer (8); 21 Rad op 't water (4). VERTIKAAL: 1 Luchthappers (11); 2 Ansicht van de directie (9); 3 Grond voor bevalling (12); 5 Een gordijn van planten aan de Chinese grens (6); 7 Een schip uitrusten en mishandelen (10); 8 Stekels van de ar in de tuin (9); 10 Cryptische omschrijving (12); 16 Knollen oppakken (5); 18 Ontwerp van een toneelstukje (6); 20 Op pijnlijke toon in de zaal (4).

P&P E2218

35 11 4 7 74 63 37 44 60 67 64 13 59 26 29

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: 1 vrag.vnw.; 7 drempel; 13 camavalsgroet; 14 rekenopgave; 16 slingerplant; 17 boom; 18 kaartenboek; 20 rustig; 21 met dank; 22 dis; 24 Advocaat-Generaal; 26 lofdicht; 28 Eur. water; 31 editie; 33 grondtoon; 34 ten gunste van; 36 vader; 37 vr. munt; 38 rad; 40 ruw; 42 veer; 44 een zekere; 45 omroep; 46 hemellichaam; 47 uitroep; 48 gebitsdeel; 50 armee; 52 plaats; 53 daar; 54 pers. vnw.; 56 hevig; 57 zangnoot; 58 naschrift; 59 akelig; 61 paal; 63 Neon; 64 machting; 67 oude maar; 69 gevierd zangeres; 71 alleenheerser; 72 boom; 74 lasten; 76 zeepwater; 77 algemeen; 78 pl. in Duitsl.; 79 krijnen.

VERTIKAAL: 1 oeverkant; 2 overal; 3 planeet; 4 vaarwater; 5 voegw.; 6 bestuur; 8 oosterfengte; 9 bundel; 10 aardappel; 11 uniek; 12 oort; 13 bevel; 14 bevel; 15 schaafterm; 18 lokspij; 19 vogel; 22 insect; 23 deksel; 25 consciëntie; 27 vaas; 29 drinkgerei; 30 kunstenaar; 32 vr. munt; 34 kaartrem; 35 fiber; 37 plooi; 39 lidw.; 40 schapevacht; 41 droog; 43 wilde haver; 49 projectieplaatje; 51 pl. in N.-Brabant; 52 sluis; 55 toiletart.; 57 plank; 59 mist; 60 knaagdier; 61 kerel; 62 speen; 63 meisjesnaam; 65 muurholte; 66 zoogdier; 68 bergplaats; 69 strowis; 70 woonboort; 72 zangnoot; 73 snelle loop; 75 water in N.-Brabant; 77 zangnoot.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 2106

HORIZONTAAL: 1 buit; 4 vloek; 7 Esia; 10 Eire; 11 even; 12 amen; 13 emmer; 17 koop; 19 rok; 20 dra; 21 der; 23 roe; 24 Se; 25 zwendelen; 28 Ir.; 29 stoa; 31 kol; 32 noot; 35 etage; 37 enter; 40 rag; 41 sa; 42 Ee; 43 gul; 44 echte; 47 lente; 49 aloë; 50 Lea; 52 iele; 54 a.m.; 55 pimpemel; 58 v.b.; 60 lei; 62 die; 63 Ier; 64 wee; 65 tram; 67 snoet; 69 lars; 70 vies; 71 eten; 72 daas; 73 Arkel; 74 stof.

VERTIKAAL: 1 baars; 2 leek; 3 tint; 4 Veere; 5 oom; 6 kerel; 7 eek; 8 snof; 9 amper; 13 moes; 15 manke; 16 edele; 18 oot; 20 dwaasheid; 22 ront; 23 orgel; 34 erg; 36 gat; 38 nee; 39 als; 45 cop; 46 elpen; 47 lare; 48 tel; 49 Amer; 51 Ee; 53 even; 54 altijd; 56 missa; 57 netel; 59 besef; 61 lava; 62 want; 66 mis; 68 ook; 69 les.

Winwoord: VERENZELVING

UITGEVERSMATSCAPPIJ

Limburgs Dagblad

Directie: mr. F.A.M. van Helmond

K.J. Verwer

Hoofdkantoor: in de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon: 045-739881

Abonnementen 045-739886

Advertenties 045-739811

Algemeen 045-719966

Fax: 045-739204

Advertenties 045-739264

Algemeen 045-739264

Redactie 045-739264

Banken: ABN-AMRO Heerlen 57 75 35 935

Postbank 10 35 100

Rayonkantoren:

Brunsum 045-256363

Gelen 045-746868

Kerkrade 045-452932

Maastricht 045-254477

Roermond 04750-18484

Sittard 046-515577

Valkenburg 04406-15045

Abonnementen: Bij vooruitbetaling te voldoen.

Bij automatische betaling: per maand f 29,00

per kwartaal f 86,90

Per acceptgiro: per maand f 30,50

per kwartaal f 88,40

Losse nummers f 1,75

Bfr. 32

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

tokapua toraja

de rechter

recept

Farfalle met garnalen-roomsaus

Farfalle zijn macaronivindertjes. De kooktijd van deze deegvindertjes varieert per merk. U kunt de garnalen eventueel ook vervangen door in stukjes gesneden krabsticks (crabmeat).

350 gram farfalle, 250 gram garnalen, 2,5 dl slagroom, 3-4 eetlepels tomatenketchup, 1 eetlepel whisky, zout, cayennepeper, ca. 1 eetlepel kleingeknippte bieslook.

Breng een ruime pan water met zout aan de kook, voeg de farfalle hieraan toe en kook ze al dente (beetgaar).

Maak de saus door de slagroom met de ketchup, zout, peper en whisky langzaam aan de kook te brengen en 2-3 minuten te laten pruttelen; de room zal dan enigszins indikken.

Voeg de garnalen aan de saus toe en warm ze slechts kort door in de saus.

Laat de deegwaren uitlekken, schenk de saus over de farfalle en bestrooi het geheel met de kleingeknippte bieslook.

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG - Nederlanders spreken nog altijd een aardig woordje over de grens. De Nederlanders hebben volgens de zogeheten Eurobarometer van onderzoeksbureau Nipo van alle burgers uit de Europese Unie de meeste kennis van het Engels, Duits en Frans. Ze worden op de voet gevolgd door Luxemburg en Denemarken.

In de Europese landen wordt de kennis van de Engelse taal als het belangrijkste beschouwd. De Nederlanders zijn daar volgens de Eurobarometer het meest be-

Nederlander spreekt goed vreemde talen

dreven in. Van de ondervraagden in Nederland heeft 85 procent ooit les gehad in het Engels en geeft 71 procent aan zich ook in die taal mondeling te kunnen redden. Ook in het Duits blijkt de gemiddelde Nederlander redelijk uit de voeten te kunnen. Zes van de tien Nederlanders kunnen zich in de taal van de Oostburen redden. Dat geldt

echter niet voor het Frans. Hoewel ook in deze taal zes op de tien Nederlanders ooit les heeft gehad, spreekt slechts 16 procent een aardig mondje Frans. De Luxemburgers springen er in twee talen uit: het Frans en het Duits. Op beide taalgebieden presteren zij beter dan de Nederlanders. In het Engels zijn ze echter minder bekwaam: 62 pro-

cent van de Luxemburgers heeft de taal ooit geleerd maar slechts 46 procent kan Engels spreken. De Denen volgen de Nederlanders op de voet als het gaat om de Engelse taal, maar moeten afhaken bij het spreken van Frans of Duits.

In Zuid-Europa ontbreekt les in het prototype van de Germaanse taal volledig. Daar is men de Duitse taal dan ook bijna niet machtig. De Franse taal zorgt daar voor minder problemen. Ook de Engelsen hechten meer waarde aan het onder de knie krijgen van het Frans. Zij spreken daardoor over het algemeen beter Frans dan Duits.

Duizenden ontvluchten Franse veiligheidszone Rwanda beleeft nieuwe vluchtelingenstroom

Van onze redactie buitenland

KIGALI - In Rwanda is gisteren een nieuwe grote vluchtelingenstroom op gang gekomen. Functionarissen van hulporganisaties verklaarden dat duizenden Rwandezen het zuidwesten van hun land hebben verlaten en richting Zaire trekken.

De vluchtelingenorganisatie van de Verenigde Naties (UNHCR) en het humanitair bureau van de Europese Unie (Echo) pleitten tegelijkertijd in Brussel voor snelle politieke actie in Rwanda.

Vluchtelingen in de omgeving van de stad Gikongoro, dat in het oostelijk deel van de Franse veiligheidszone ligt, hebben hun persoonlijke bezittingen gepakt en zijn per voet of met hun auto vertrokken. VN-functionarissen hebben bij herhaling verklaard dat meer dan een miljoen vluchtelingen de Franse veiligheidszone mogelijk zullen verlaten als de Franse troepen uit Rwanda weggaan. De Fransen vertrekken volgens plan op 22 augustus. Op die datum loopt hun VN-mandaat af.

De VS en de VN hebben er bij Frankrijk op aangedrongen in Rwanda te blijven totdat de Franse troepen zijn vervangen door een vredesmacht van de Verenigde Naties die uiteindelijk uit 5500 manschappen moet bestaan. De humanitaire crisis in het gebied kan alleen worden bezworen als de Rwandese vluchtelingen zich veilig genoeg voelen om naar huis terug te keren, waarschuwden VN en hulporganisaties in Brussel.

UNHCR-woordvoerder Panos Moutzisz toonde zich niet optimistisch. Hij vergeleek de situatie van de vluchtelingen met de Palestijnen in de door Israël voormalig bezette gebieden. Het kan volgens hem wel een generatie duren voordat alle ontheemden zijn teruggekeerd naar Rwanda, waar de haat tussen Hutu's en Tutsi's diep geworteld is.

De UNHCR en andere hulporganisaties proberen de Rwandezen over te halen naar huis terug te keren. Maar dat gebeurt naar verhouding mondjesmaat. Voorlopig bestaat het gevaar dat nieuwe vluchtelingenstromen die van de terugkerende mensen in aantal verre overtreffen. „Dat zou de catastrofe nog rampzaliger maken,” waarschuwde Hubert Onidi van Echo, die zelf ook in het gebied is geweest. Het bureau van de Europese gemeenschap heeft met het Internationale Rode Kruis en andere hulporganisaties onmiddellijk actie ondernomen om de Rwandezen in de Franse veiligheidszone van hulp te voorzien.

Fransen moeten weg uit Algerije

PARIJS - De Algerijnse Gewapende Islamitische Groep (GIA), een radicale afsplitsing van het Islamitisch Reddingsfront (FIS), heeft geëist dat alle Fransen uit Algerije vertrekken. Daarnaast moet Frankrijk de steun aan de huidige Algerijnse regering staken. Als Frankrijk niet aan die eisen voldoet, zullen er aanvallen volgen op Franse belangen in Algerije.

De GIA formuleerde in totaal zes eisen in een brief aan de in Londen verschijnende Arabische krant Al-Hayat. Naast het vertrek van alle Fransen en het staken van de Franse steun aan het regime in Algerije eist de GIA ook garanties voor de rechten van moslims in Frankrijk, schadevergoeding voor moslims 'die door de Algerijnse regering geweld is aangedaan' en 'de toepassing van de Islamitische wet'.

Serviërs roven wapens uit depot

SARAJEVO - Servische soldaten hebben opnieuw zware wapens weggehaald uit een door VN-soldaten bewaakt depot bij Sarajevo. Na lang touwtrekken hebben ze twee kanonnen teruggebracht, maar de VN houden het erop dat het kaliber van de teruggebrachte kanonnen duidelijk kleiner is dan van de weggehaalde geschutstukken. Gevechtsvliegtuigen van de NAVO hadden vorige week, na een soortgelijk voorval, in opdracht van de Verenigde Naties Servische stellingen bij Sarajevo aangevallen. Serviërs en moslims hadden na de wapenstilstand in februari hun zware wapens binnen een straal van 20 km rond Sarajevo onder toezicht van de VN geplaatst. Blauwhelmen van de VN bewaken sindsdien een kleine 320 tanks en kanonnen in bij elkaar tien depots.

(ADVERTENTIE)

BANG & OLUFSEN

Kohonen HiFi

HIGH FIDELITY IN SOUND & VISION

Plankstraat 10, Maastricht

Tel. 043-211133

punt uit

• Au-pair

De Nederlandse au pair Anna-Corina Peeze, die er in de Amerikaanse staat Virginia van wordt beschuldigd de acht weken oude baby waarop zij moest passen zodanig door elkaar te hebben geschud dat het kind als gevolg daarvan overleed, is gisteren op borchtocht vrijgekomen. Dat gebeurde nadat de rechter akkoord was gegaan met een verlaging van de aanvankelijke borgsom van 50.000 naar 10.000 dollar. De negentienjarige Amsterdamse mag de VS niet verlaten en woont tot haar proces bij een gastgezin in Leesburg. Anna-Corina wordt beschuldigd van onopzettelijke doodslag. Als zij schuldig wordt bevonden kan zij tot tien jaar gevangenisstraf worden veroordeeld.

• Burundi

De Veiligheidsraad heeft besloten een verkenningssmissie naar Burundi te sturen. De Verenigde Naties willen met een 'preventieve actie' voorkomen dat de explosieve situatie in het Centraal-Afrikaanse land tot grootschalige bloedvergieten leidt, zoals eerder is gebeurd in het buurland Rwanda. De missie zal bestaan uit negen ambassadeurs van lidstaten van de Veiligheidsraad.

• Hogere groei

Het Centraal Planbureau heeft de groeiwachting voor dit jaar naar boven bijgesteld. Enkele maanden geleden verwachtte het CPB nog een groei van de economie met 1,5 procent, maar gaat nu van 2 procent. Voor 1995 wordt rekening gehouden met een groei van 2,6 procent. De hogere groei zorgt voor hogere belastinginkomsten voor het nieuwe kabinet. De meevaller zou dit jaar 1,5 miljard gulden bedragen, en volgend jaar rond de twee miljard gulden.

• Noord-Korea

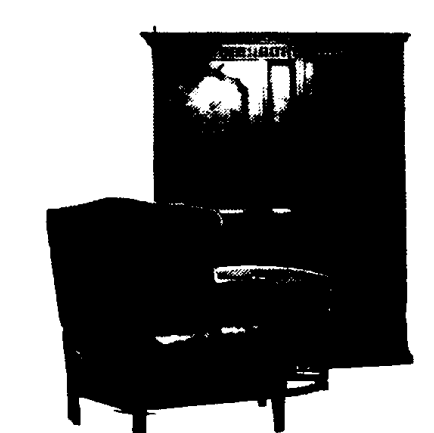
Amerikaanse en Noordkoreaanse functionarissen hebben gisteravond hun gesprekken in Genève hervat. De VS streven naar een akkoord als uitvloeisel waarvan Noord-Korea (dat ervan wordt beschuldigd dat het stiekem kernwapens maakt) van grafietreactoren overschakelt op technologie op basis van 'licht water'. Deze laatste techniek levert minder plutonium op, de stof die nodig is voor de productie van kernwapens.

• Irak

De Iraakse vice-premier Tarek Aziz heeft via tussenpersonen aan Israël voorgesteld een dialoog te starten met Irak. Irak wil 'een nieuwe pagina' open slaan in de relaties tussen beide landen. Het beschouwt de joodse staat niet langer als een vijand sinds de ondertekening van het autonomie-akkoord met de Palestijnse Bevrijdingsbeweging (PLO). De Israëlische premier, Yitzhak Rabin, en minister van Buitenlandse Zaken, Shimon Peres, werden op de hoogte gebracht en hebben het Iraakse aanbod afgewezen.

(ADVERTENTIE)

OPRUIMING

Als stijl en sfeer
Uw voorkeur hebben.

Stoffels
INTERIEURVERZORGING
Aldenhofweg 5 Born Tel. 04498-51867

Spaans benauwd

• Een inwonster van een Spaans dorpje in de bergen nabij Barcelona doet vergeefse pogingen het vuur te blussen met een emmer water.

Foto: AP

Toeristen veilig voor Spaanse bosbranden

Van onze redactie buitenland

DEN HAAG - Nederlandse toeristen in Spanje lopen volgens de ANWB geen gevaar door de bosbranden. Bij het steunpunt van de ANWB in Barcelona zijn geen meldingen binnengekomen van Nederlanders die door het vuur worden bedreigd. „Het vuur wakkert vooral aan in de binnenlanden en de toeristen zitten voornamelijk aan de kust,” aldus een ANWB-woordvoerder.

In de buurt van de Spaanse stad

Barcelona zijn gisteren twee nieuwe brandhaarden opgelaaide. De grote bosbranden die de afgelopen dagen Spanje teisterden zijn volgens het Spaans Verkeersbureau inmiddels voor een groot deel onder controle.

„De brand in het natuurgebied Montseny, zo'n veertig kilometer van Barcelona, smeult nu nog na. Het grote gevaar was de wind, maar die is gaan liggen,” zegt een woordvoerder. Bij de plaats Paterna werden tientallen vakantiehuisjes van voornamelijk Spanjaarden door het vuur aangetast. Hierbij raakte niemand gewond.

De verwachting is dat er in Spanje binnen enkele dagen een totale weersomslag komt. De temperatuur zal dan zakken van 35 naar 15 graden en dit zal gepaard gaan met hagelbuien.

Ook elders in Europa worden bosbranden gemeld. De brand op het Italiaanse eiland Sardinie is inmiddels onder controle. Het natuurgebied Bunnari is daar door de brand geheel verwoest. Ook in de omgeving van Florence en Rome hebben bosbranden gewoed, maar deze zijn volgens de woordvoerder van de ANWB inmiddels eveneens gedoofd.

Dat geldt niet voor de brand op het Franse eiland Corsica. In de buurt van Ajaccio wordt getracht de brand te blussen met hulp van vliegtuigen. Volgens de ANWB zijn hier vooral Franse toeristen in problemen gekomen. Bij het steunpunt Lyon zijn net als in Barcelona geen meldingen binnengekomen van Nederlandse toeristen die door de branden in problemen zijn geraakt.

Dat was wel het geval na het hevige noodweer dat de afgelopen week over Frankrijk raasde. Bij het steunpunt werd toen veel materiële schade gemeld.

Van onze redactie binnenland

AMSTERDAM - Het openbaar ministerie in Amsterdam vindt dat het experiment met de carpoolstrook op de A1 niet beëindigd had moeten worden. Volgens de officier van justitie was de uitspraak van de rechter in de zaak-Westerterp geen reden de strook op te heffen. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat deelt de visie van de officier.

Het departement besloot donderdag de strook over enkele weken open te stellen voor alle verkeer, na een uitspraak van de Amsterdamse rechter. Die ontsloeg oud-minister Westerterp van rechtsvervolging, ondanks solo-rijden op de rijbaan. Niet op principiële gronden, maar om juridisch-technische redenen. Het bord aan de ingang van de carpoolstrook was ten tijde van de overtrekking nog niet rechtsgeldig en het begrip carpooler is niet wettelijk omschreven.

Volgens de Amsterdamse officier bood deze uitspraak op zichzelf geen grond de carpoolstrook op te heffen. Dat is ook de mening van Verkeer en Waterstaat, benadrukt een woordvoerder. „Ook wij vinden dat er voldoende juridische basis is voor de strook. Het waren echter redenen van verkeersveiligheid en omwille van de duidelijkheid aan

de weggebruikers dat we besloten het project te staken. We zijn blij dat het openbaar ministerie onze mening deelt en onze eigen verantwoordelijkheid respecteert.”

De officier meent overigens dat er voldoende redenen zijn om tegen het vonnis in cassatie te gaan. Nu de carpoolstrook niet meer bestaat, heeft dat echter geen zin meer, vindt hij.

Sinds de opening van de strook in oktober vorig jaar zijn circa 250 automobilisten bekeurd omdat ze onvoldoende passagiers aan boord hadden. Mensen die de boete van honderd gulden hebben betaald, krijgen hun geld niet terug, aldus het openbaar ministerie. Zaken die nog in behandeling zijn worden geseponeerd.

Ex-minister Westerterp is tevreden over de afloop van de carpoolaffaire, zo liet hij gisteren weten. „Het ministerie van Verkeer en Waterstaat verdient ook een compliment voor de zeer snelle manier

• Grote verkeersborden naast de snelweg A-1 geven aan dat de carpoolstrook gesloten is. Over enkele weken gaat de rijbaan echter weer open voor alle verkeer.

Foto: ANP

Ook 'Kwaliteitsbureau' voor doorlichten van politiekorpsen nodig

Nieuwe Rijksinspectie moet politie controleren

Van onze redactie binnenland

AMSTERDAM - De controle op het werk en het management van de politie moet worden verbeterd. Hiervoor moet een nieuwe, kleine Rijksinspectiedienst worden opgericht. Deze dienst moet ook het functioneren van de politieministeries (Justitie en Binnenlandse Zaken) beoordelen.

Deze voorstellen, gedaan door de 'Stuurgroep Kwaliteitszorg' onder voorzitterschap van de Haarlemse burgemeester Schmitz, staan in een nog niet openbaar gemaakt rapport. De ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie moeten het stuk nog ondertekenen. Tot die tijd onthouden de beide ministeries zich van commentaar of verdere mededelingen.

Volgens de stuurgroep zou de politie meer aan 'integrale kwaliteitszorg' moeten doen, een begrip dat binnen het bedrijfsleven al langer opgeld doet. Hieronder wordt vooral het afspreken van doelstellingen en het meten van de behaalde resultaten verstaan. Dit moet leiden tot permanente kwaliteitsbewaking van het politiewerk en -management.

De Nederlandse politie is de laatste jaren aan veel kritiek onderhevig. Zo werden extra budgetten in strijd met de afspraken niet voor personeel, maar voor materieel gebruikt. Doelstellingen om extra politiemensen op straat te krijgen werden niet gehaald. Hoge politie-ambtenaren kregen uitzonderlijke toelagen en onderzoek wees uit dat de kwaliteit van de schietbanen en schietopleidingen slechts is. Bovendien blijken politiebegrotingen vaak ondoorzichtig voor beherende organen zoals gemeentebesturen.

De stuurgroep onder leiding van burgemeester Schmitz stelt daarom voor om, naast de in te stellen Rijksinspectiedienst, een ondersteunend bureau op te richten voor de korpsbeheerders van de 25 nieuw gevormde regiokorpsen van politie. Dit 'Kwaliteitsbureau' zou periodiek korpsen moeten doorlichten en eventueel aanbevelingen moeten doen voor verbetering van de kwaliteit.

Rekenkamer

Duidelijk is dat de stuurgroep met haar aanbevelingen een leemte in het beheer van de politie wil opvullen. Uit de recente kritiek op de politie werd vooral duidelijk dat het beheer over de Nederlandse politie tekort schiet. Zo was volgens de Algemene Rekenkamer niet eens op het ministerie van Binnenlandse Zaken bekend hoeveel politiemensen er precies in Nederland zijn.

De Raad van hoofdcommissarissen en het bureau van korpsbeheerders studeren nog op een commentaar op de aanbevelingen van de stuurgroep. Volgens Hans van Duijn van de Nederlandse Politiebond (NPB) betekenen de aanbevelingen een 'ernstige diskwalificatie' voor de korpschefs en de politieministeries. „Als iedereen gewoon zijn werk had gedaan, was dit allemaal niet nodig geweest. Maar de korpsbeheerders moeten ook naar zichzelf kijken. Zij hebben er jarenlang niets aan gedaan,” aldus Van Duijn.

(ADVERTENTIE)

Jap. Chin. Ind. Rest.
"De Kroon"

Menu "Zhe Chun"

• Hot soup
• Dimsum (3 st. voorger.)
• Sate à la "De Kroon" • Ossenhaas
• Kipfilet met sesam en coccos
• Pekingse ganzenvlees
• Dv. st. gegrild vlees, vis en groente
• Dessert

f 49,50 per couvert
Ganzewilde 51, Heerlen
tel. 045-232543 (airconditioning)

piccolo's
Voor meer resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: f 1,40.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden f 1,25 per mm. Onroerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,90.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal één woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: f 1,90.
Afwijkende tarieven Kontakten, Klubs en 06-lijnen: f 2,35. Advertenties onder nummer: f 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: f 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitimatie.

Telefonisch opgeven
045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Bron: Cabeco Summo Scanner) 0930

Personeel aangeboden

Dakdekkersbedrijf AADAK kan nog dakwerk aannemen. Bel voor vrijblijvende offerte. Tel. 045-226688 226377 06-52606457.

SPORTMASSEUR voor sport- en ontsip massage ook voor infrarood-sauna en zonnebank. Masseo Gulpen. Tel. 04450-3111.

Horeca-echtbaar i.b.v. ALLE horecapapieren biedt zich aan: man chefkok, vrouw café en restaurant. Beide zeer ruime ervaring. Tel. 046-521125.

Ben 58 jaar, v/h bedrijfsleider, zoek JOB, maakt niet uit wat. Tel. 045-251722.

SPAANS meisje 23 jr. zkt. werk om in Nederland te kunnen verblijven (evt. au pair). Ik spreek Engels, nog geen Nederlands maar leer snel. Alleen ser. gegadigden. Tel. 045-250902.

KLUSJESMAN biedt zich aan. Telefoon 045-227353.

Voor REPARATIES aan uw oosterse of perzische tapijten. Bel 045-224849.

Personeel gevraagd

Diversen personeel

Wegens uitbreiding zoekt Euro Queen Heerlen

Tele-marketers

wij vragen dynamische personen voor een part-time functie. Wij bieden aangename werkster en doorgroeimogelijkheden. Bel voor afspraak 045-712229.

Geld verdienen met een goed product voor gewichtsheersing. Word DISTRIBUTEUR van Herbalife, wereldwijd een succes. Distributeurstrainingen beschikbaar. Info: G.J. International, 08851-12425.

OPGELET!!! Moet je nog op vakantie of ben je net geweest. Zoek je nog snel een goede bijverdienste (plm. f 100,- p.d.) en wil je daarvoor hard werken in de verkoop vanuit Maastricht/Eindhoven! Min. leeftijd 17 jr. en min. Havo. Bel snel: 046-582653 tussen 19-22 uur.

Jonge man of vrouw gezocht voor verkoop op de MARKT, voor 2 a 3 dagen per week. 046-743352

Ben 58 jaar, v/h bedrijfsleider, zoek JOB, maakt niet uit wat. Tel. 045-251722.

SPAANS meisje 23 jr. zkt. werk om in Nederland te kunnen verblijven (evt. au pair). Ik spreek Engels, nog geen Nederlands maar leer snel. Alleen ser. gegadigden. Tel. 045-250902.

KLUSJESMAN biedt zich aan. Telefoon 045-227353.

Voor REPARATIES aan uw oosterse of perzische tapijten. Bel 045-224849.

Gevraagd dames/HEREN-KAPPER m/v. Leeftijd max. 21 jaar. Ben je enthousiast, gemotiveerd en kun je goed in teamverband werken? Bel dan naar Kap- & Schoonheidsstudio Hij & Zij, Pasweg 18-24, 6371 BM Landgraaf. Tel. 045-320536.

Op korte termijn gev. jonge mederker-BEZORGER i.b.v. rijbewijs B-E voor A.G.F. branche, plm. 25 uur per week. Tel. 04406-12190, tussen 18.00 en 20.00 u.

Bouwvak personeel

Fa. Rodico vraagt voor direct

metseleers

voor Duitsland (grensstreek), goede betalingen en sociale voorzieningen. Telefoon 045-231793.

Chauffeurs

Taxicentrale Bortax vraagt part-time CHAUFFEURS. Persoonlijk melden: Putstr. 103, Born na 15.00 uur.

CHAUFFEUR gev. Erv. rijbewijs met kipper en kraan; tevens bestratingwerkzaamh. kunnen verrichten. 045-713390 na 19.00 uur.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Horeca personeel

Kokkin - huishoudster.

Goed voorkomen, plm. 40 jaar, INWONEND, wordt bigestaan door werkvrouw, liefst i.b.v. rijbewijs. Tel. België (Kortesseem) 00-32 11-375004.

LE CROISSANTERIE
CHEZ ANTOINE
Sarokestraat 66
6411 LW HEERLEN
TEL. 045-741128

vraagt

Medewerk(st)er

Leeft 18-19 jr. Voor de maand, dinsd., woensd. en vrijdag voor 20-30 uur per week. VOOR SERVEER- EN KUEKENWERKZAAMHEDEN. Inl. dhr. of mevr. Oerlemans.

Ervaren Horecamedewerker gev.

Soliciteren met foto richten aan: J. & M. v. LTM wwg 89, 6412BR Heerlen.

Friture Zeswegen vraagt MEDEWERKSTER met ervaring v.a. 18 jaar. 045-726764 na 14.00 uur.

Restaurant Spekkelzerthel vraagt gemotiv. WEEKEND-HULP m/v voor de keuken. 045-428757 na 15.00 uur.

Gev. mannel. pers. met ervaring voor de GRILL. Tel. 045-456835.

CAFETARIA-HULP gev. vraag tot 21 jaar. Enige ervaring. Tel. 045-751542, van 12.00-14.00 u.

Turkse KOK gevraagd 18-30 jaar. Telef. 045-456835.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Technisch personeel

hesi

HESI VERHUUR LIMBURG

vraagt

Leerling monteurs m/v

leeftijd 16-18 jaar.
Soll. binnen 14 dagen richten aan: Hesi, Dr. Ottenstr. 7, 6369 VP Simpelveld.

Gev. loodgieters en cv-luchtwarmte-monteurs IN-TERZEND, tel. 045-751420 na 18.00 uur. Zat. tot 16.00 u.

Uitzendbureaus

TEMPO-TEAM Uitzendbureau zoekt met spoed TIG en CO-2 lassers (m/v) voor een machinebouwfabriek in de omgeving van Heerlen. Uw taken zijn het aan de hand van werktekeningen samenstellen en lassen van onderdelen voor hoogwaardige machines. Naast uw laskwaliteiten heeft u ruime ervaring met plaatwerk. Deze baan is voor minimaal 3 maanden. Informatie: 045-719940, Claudia Lemmens, Op de Nobel 1.

Winkelpers.

Harry Maas Modeshoenen vraagt VERKOOPSTER met ervaring, leeftijd 20-30 jaar, voor 20 a 30 uur per week. Tel. afsp. 045-714473.

Gev. VERKOOPSTER voor 3 ochtenden p.w. Tel. 045-441594 na 15.00 u. of 0454-61520. Dhr. J. van Boom.

Huish.pers./Oppas

Gevraagd HULP in de huishouding, voor 1x per week, Landgraaf. 045-321254.

Ervaren OPPAS gevraagd in omgeving Brunssum voor 3 kinderen, plm. 3 middagen per week. Tel. 045-251319.

Gezocht nette OPPAS voor 2 meisjes (2 en 3 jaar) te Sittard, p.w.k. plm. 20 uur, verg. f 5,- p.u. Leef. 25-35 jr. Tel. 046-528882.

Gev. HULP in de huish., omg. Welten, di- en vr.morgen. Tel. 045-710426.

Medisch pers.

Nederl.-Duits team in Kerpen zkt. FYSIOTHERAPEUT(E) voor 1-10 a.s. Voor stagebepl. en les geven aan Opl. v. Fysio. (50-100%). Inl. 045-425203 of 00 49 2421.58832.

Gevraagd APOTHEKERS-ASSISTENTES part-time volgens rooster. Inl.: Start Brunssum. 045-256161.

Kantoorpers.

Gev. WERKVOORBEREIDER/Calculator, opleiding MTS-WTB, zeker 5-10 jaar ervaring. Inlichtingen: Start Brunssum. 045-256161.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER

Stuur uw brief (voldoende getrefkeerd) naar het Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen en vergeet niet links onder op de enveloppe het nummer uit de advertentie te vermelden.

Medisch personeel

Gevraagd voor Geronto Psychiatrisch verzorgingsstehuis in Geilenkirchen/Gangelt-Mindergangelt

verpleegkundige m/v

HBO-V A/B.Z. Ook gedipl. personen die langer uit de verpleging zijn kunnen zich melden. 38,5 uur per week, 3 dagen vrije per week of wisseldienst. Geen avond- en nachtdiensten. Tel. inl. tussen 9.00 en 16.00 u. Dhr. Giauqua, tel. 00-49-2421-58832.

Huishoudelijk personeel/Oppas

Gevraagd inwonend

huismeester m/v of toezichthoudend paar.

Bij voorkeur met technisch inzicht en genegen tot schoonmaakwerk.

Schriftelijke sollicitaties naar V.V.E. Galerijflat, Koningsplein Maastricht p.a. ABC Vastgoedbeheer, Postbus 4014, 6202 RA Maastricht.

Telefonische inlichtingen: F. Dassen 043-634302 J. Vaes 043-624383 W. Boonen 043-625622.

Zelfstandige vrouw gevraagd

voor huishoudelijke hulp en evt. opvang van onze kinderen (9 + 12 jaar). Werkdagen in overleg. Graag in bezit van rijbewijs. Omgeving Valkenburg-Gulpen. Br.o.n.r. B-05804, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Bedrijven/Transacties

Ter overname gezocht in

Zuid-Limburg een detailhandelszaak non-food.

Uw adres + info. i.z. het aangeboden te zenden naar: v.o.f. PAU-SON, Nieuweweg 62, 6301 EW Valkenburg a.d. Geul.

Aachen-Würselen

Gut renommeren Club in Grenznahe sofort abzugeben! 00-49-241.31918 en 00-49-2403.65234.

SPAARBRIEFBEURS Eindhoven 040-457080. Discrete verzilvering van waardepapieren aan toonder. Advies voor discreet sparen in verband met EG-maatregelen. Boschdijk 363.

Te k. ASSURANTIEKAN-TOOR. Alleen ser. gegad. Br. o.n.r. B-05795, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop gevraagd ASSURANTIE-PORTEFOLIE voor ser. gegadigden, wordt strikt vertrouwelijk behandeld. Br.o.n.r. B-05805, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop GEVRAAGD assurantie-portefolieu, regio Zuid Limburg. Br.o.n.r. B-05808, Limb. Dagbl., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Baby en Kleuter

Te k. COMBI-KINDERWAGEN f 400,- kinderbox f 100,-. Tel. 045-320787.

Ter overname gevraagd CAFE in Kerkrade omgev. Br.o.n.r. B-05812, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Landbouw en Veeleelt

Gratis bodembemonstering + f 400,- per hectare.

Betalen wij uit als gebruikersvergoeding bij injectoren zuiveringslib. Bestel tijdig i.v.m. bodemanalyse. DRUFMEST - SCHUIMAADE. GRATIS MESTINJECTIE. Mestrecycling Stassen BV. Telefoon 04493-2083.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te koop jonge LEGKIPPEN en mestkuiken, 14 dagen oud. Vaesrade 43, Nuth. Telefoon: 045-241284.

Te koop TRAKTOR, merk Vetur 1311, 32 Pk, bwj. '66. Telefoon: 04493-4141.

Te k. 2 mooie en zeer brave REKREATIEPAARDEN. 3 1/2 jarige paarden voor springen en dressuur. Te k. gevraagd brave doorgereden dressuur D-pony. Inl. Rob Joosten, 045-242864.

Te koop 2 Texelse OOIE, vr.pr. f 400,-. Telefoon: 04459-2725.

Speelgoed

Te koop modelbouw TRENNEN. De Boemeltrein, St. Josephstr. 11, Hoensbroek. Heden open van 09.00 tot 18.00 uur. Tel. 045-225078.

Winkel & Kantoor

Kantoormeubelen

TEGEN FABRIEKSPRIJZEN
NIEUW: grote partijen kantoor- en directiemeubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen o.a. brandkasten, dossierkasten, tekentafels, flip-overs, white-borden enz. enz.

NERGENS GOEDKOOPER!!!
Inruil inventaris: palletstelling, magazijnstelling, burokasten, burostoelen, buro's enz. Alles tegen kostprijs.

ALLES UIT VOORRAAD!!!
Voor de goedkoopste met de meeste service naar de grootste van Zuid-Nederland: Rockmart KANTOORMEUBELN. Kissel 46a, Heerlen. 045-723142, geopend: ma. t/m vr. 09.00-18.00 uur, za. 10.00-16.00 uur.

Te koop nieuwe stalen of houten magazijn- of ARCHIEFSTELLING in alle afm. verkrijgbaar. Direct uit voorraad leverbaar, zeer lage prijs b.v. 200x100x030, 5 legborden f 125,- per meter. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Aanbieding Kantoorstoelen

vb. Rock II Za f 165,-
Armleggers f 50,-
Steeds 5000 stuks op voorraad, tegen fabrieksprijzen

Rockmart
kantoormeubelen
Kissel 46a, Heerlen.

Hovuma Palletstelling: in prima staat. Slaanders 365x90 f 95,- p.st. 465x90 f 115,- p.st. Legbakken 270x10 f 32,50 per stuk. ROCKMART, Kissel 46, Heerlen. Tel. 045-723142.

Te koop 2 Berkel SNIJ-MACHINES, 1 bakoven, 1 Bizerba weegschaal, 1 hakblok en 2 aluminium werktafels. Tel. 045-310110.

Reparaties

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Gorgens, Industrieter. Abdonsbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122.

DIEPVRIES- en koelkastreparaties, zonder voorrijkosten. 046-745230. Service binnen 24 uur met garantie.

Bel de Vakman

NEW LOOK BV Landgraaf. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154. Fax 323452.

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Riet- en BIEZENSTOELEN, vernieuwen f 50,- per stuk, met garantie. Telefoon 043-435761 b.g.g. 646919.

Gaat U VERHUIZEN. Bel 046-377122, vrij verhuizen U tegen een betaalbare prijs.

INSTALLATEUR biedt zich aan voor alle voorkomende werkzaamheden betreffende gas, water, sanitair evt. loodgieterswerkzaamheden. Tel. 046-743252.

Voor SIERBESTRATING, terras, oprit enz. erkend Stratenmakersbedrijf Nico Gerardus. Vrijbl. prijsopgave en advies. Tel. 045-313956.

STUCADOOR kan nog werkzaamheden aannemen. 045-460805.

Voor alle voorkomende DAKWERKZAAMHEDEN. Dakcentrale Limburg. Gratis offerte. Tel. 045-465285.

LOODGIETER voor badkamer, keuken, riolering, C.V. Vrijbl. prijsopg. 045-352044.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestraking. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

TV/Video

KLEUREN TV grote sortering vanaf f 65,-. Radio-TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerleerheide, 045-213879.

Huw./Kennism.

Duitse zakenman 46 jr., 1,80 m, zoekt Ned. VROUW 30-45 jr. voor ser. relatie. Evt. trouwen. Br.o.n.r. B-05769, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Welke slanke moderne jonge VROUW 30-47 jr., lengte +/- 1,75 m, werkzaam of MBO-HBO niveau, 1 kind geen bezwaar, wil het leven weer oppakken met intelligentie man 51 jr., uit goed milieu, financieel onafhankelijk, gepensioneerd, geen uitgaanstype, zeer huishoudelijk en vakantiehoudend, natuurliehebber en modern-natuurlijk appreciërend en bij wie geborgenheid, samen delen, lachen, houden van en huilen hoog in 't vaandel staan. Beslist geen avontuur. Heb je interesse? Schrijf dan Br.o.n.r. B-05773, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen. Aarzel niet te lang, het leven duurt maar even!

48-Jarige WEDUWNAAR zoekt een lieve aantrekkelijke vrouw tussen 35 en 48 jr. Reageren met foto. Later event. relatie. Br.o.n.r. B-05800, Limburgs Dagblad, Postb. 2610, 6401 DC Hrl.

Bej. MAN zkt. kennismaking met een vrouw. Gasthuisstr. 5 K 216. G. Dircks. Tel.: 04754-87186.

Zoek VRIENDIN in Geleen 50-60 jaar, geen lesb., met rijbewijs, auto aanw. Tel. 046-747595.

Rustige leuk uitje, jonge man, 30 jr., z.k.m. leuke jonge VROUW om te knuffelen en/of rel. Br. met foto o.e. rel. Br. o.n.r. B-05816, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Deelname gev. voor ROMMELMARKTEN en Lijstemarkten zo. 14 aug. Houthem, zat. 20 aug. Gulpen, zo. 21 aug. Valkenburg. Inl. 045-324112.

DEELNEMERS gev. Luikse Markt, Jupiteest. Schandelen, 17 sept. inl. 045-729126.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Te k. elektr. ORGEL Drawbars, Leslie, afsluitb. Rollop, pr.n.o.t.k. 045-271738.

Te koop Adams 6000 DRUMSTEL, pr.n.o.t.k. Tel. 04406-16536.

Te koop enkele PIANO-ACCORDEONS, pr.n.o.t.k. Tel. 045-410733.

Bestel Mar, voorverkoop ROWWEN HEZE. Optreden vrijdag 2 sept., feestpand Doenrade. Bel nu 04492-4862 of althalen Rabo Doenrade, f 12,50.

Te k. gerenoveerde antieke VLEUGEL, merk Grotjan Steinweg, i.g.st., zwart mat lak, f 9.900,-. 046-337618.

Te k. 2 nieuwe BOXEN 800 Watt en versterkers f 650,-. Tel. 046-582337.

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS-massa-geped- stoelen, beursmod. Tel. 04923-66561.

Mode Totaal

Te k. strakke TROUWJURK met toebech, maat 36/38, f 725,-. Tel. 045-231804.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Deelname gev. voor ROMMELMARKTEN en Lijstemarkten zo. 14 aug. Houthem, zat. 20 aug. Gulpen, zo. 21 aug. Valkenburg. Inl. 045-324112.

DEELNEMERS gev. Luikse Markt, Jupiteest. Schandelen, 17 sept. inl. 045-729126.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Te k. elektr. ORGEL Drawbars, Leslie, afsluitb. Rollop, pr.n.o.t.k. 045-271738.

Te koop Adams 6000 DRUMSTEL, pr.n.o.t.k. Tel. 04406-16536.

Te koop enkele PIANO-ACCORDEONS, pr.n.o.t.k. Tel. 045-410733.

Bestel Mar, voorverkoop ROWWEN HEZE. Optreden vrijdag 2 sept., feestpand Doenrade. Bel nu 04492-4862 of althalen Rabo Doenrade, f 12,50.

Te k. gerenoveerde antieke VLEUGEL, merk Grotjan Steinweg, i.g.st., zwart mat lak, f 9.900,-. 046-337618.

Te k. 2 nieuwe BOXEN 800 Watt en versterkers f 650,-. Tel. 046-582337.

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS-massa-geped- stoelen, beursmod. Tel. 04923-66561.

Mode Totaal

Te k. strakke TROUWJURK met toebech, maat 36/38, f 725,-. Tel. 045-231804.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Deelname gev. voor ROMMELMARKTEN en Lijstemarkten zo. 14 aug. Houthem, zat. 20 aug. Gulpen, zo. 21 aug. Valkenburg. Inl. 045-324112.

DEELNEMERS gev. Luikse Markt, Jupiteest. Schandelen, 17 sept. inl. 045-729126.

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Te k. elektr. ORGEL Drawbars, Leslie, afsluitb. Rollop, pr.n.o.t.k. 045-271738.

Te koop Adams 6000 DRUMSTEL, pr.n.o.t.k. Tel. 04406-16536.

Te koop enkele PIANO-ACCORDEONS, pr.n.o.t.k. Tel. 04

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – De maatregelen in het regeerakkoord van PvdA, VVD en D66 houden in dat veel zaken in de komende vier jaar gaan veranderen. De maatregelen, door formateur Kok 'evenwichtig en rechtvaardig' genoemd, moeten zorgen voor extra nieuwe banen, vermindering van de werkloosheid, lastenverlichting voor zowel de burger als de werkgever, en verdere terugdringing van het tekort van de rijksoverheid. Onderstaand een overzicht van de maatregelen die het beoogde kabinet-Kok in de komende vier jaar wil nemen.

Werk

In de komende vier jaar moeten 350.000 nieuwe banen ontstaan, onder meer door beperking van de stijging van cao-lonen. Het verlies aan koopkracht dat hierdoor ontstaat, wordt beperkt door lastenverlichting.

Voor bepaalde sectoren en voor een beperkte tijd zal worden afgeweken van de plicht het wettelijk minimumloon te betalen.

Er worden 40.000 banen gecreëerd voor langdurig werklozen, die worden ingezet voor openbaar toezicht, de veiligheid op straat, kinderopvang en dienstverlening en zorg aan met name hulpbehoevende ouderen.

Uitkeringen

De hoogte en duur van de sociale uitkeringen worden voortsloog niet aangepast. In de zomer van 1996 zal worden bezien of verder ingrijpen als noodzakelijk is.

De uitkeringen worden in 1995 niet gekoppeld aan de lonen. Voor de jaren daarna worden de uitkeringen in principe voor de helft aan de lonen gekoppeld. Dat zal van jaar tot jaar worden bekeken.

De werkgevers krijgen in 1995 een korting op hun deel van de ziekteverzekering. In 1996 wordt gekozen voor een korting op de door de werkgevers te betalen overhevelingstoeslag.

Wao/Ziektewet/aaw

Het afsluiten van verzekeringen voor de wao en de Ziektewet worden overgeheveld naar de marktsector, waardoor de premies lager kunnen worden.

De nieuwe arbeidsongeschiktheidspremie (aaw) komt voor rekening van de werkgever (nu nog de werkgever).

De bonus/malusregeling komt te vervallen. Nu nog krijgen werkgevers een bonus bij weinig arbeidsongeschiktheid en betalen zij een boete bij veel arbeidsongeschiktheid.

Werkloosheidswet

De eisen om in aanmerking te komen voor een ww-uitkering worden verscherpt. Men moet van de vier laatste vijf jaar en 26 van de laatste 39 weken hebben gewerkt.

Wie hieraan niet voldoet, krijgt nog maar 70 procent van het minimumloon voor de duur van maximaal zes maanden.

De werkloosheidsuitkering bij vrijwillig ontslag komt te vervallen.

De wachtgeldperiode voor rekening van de werkgever wordt verlengd tot drie maanden.

Kinderbijslag

De hoogte van de kinderbijslag wordt niet meer bepaald door het aantal kinderen. Vanaf het derde kind komt de verhoging van de bijslag te vervallen.

De bijslag voor kinderen tot zes

jaar blijft gehandhaafd op 70 procent van de 'standaarduitkering'. Voor zes- tot twaalfjarigen en voor twaalf- tot achttienjarigen wordt de bijslag teruggebracht tot respectievelijk 85 en 100 procent (is nu 100 en 130 procent).

De toeslag op de kinderbijslag komt te vervallen. Daar staat tegenover dat ook de kinderpremies voor het ziekenfonds en de awbz verdwijnen.

De kinderbijslag voor het eerste kind wordt vermoedelijk verhoogd.

De kinderbijslag voor 18 jaar en ouder vervalt.

Nabestaanden

Het recht op een minimum-inkomen bij het overlijden van de partner komt in 1996 te vervallen, echter alleen voor die mensen die na 1 januari 1945 zijn geboren en geen kinderen hebben.

Vanaf 1996 wordt het recht op een nabestaanden-uitkering afhankelijk gemaakt van het eigen inkomen uit arbeid. Dat geldt niet voor degenen die al een uitkering hebben; daarvan wordt de hoogte pas in 1998 inkomensafhankelijk gemaakt.

Aow

De aow blijft als basispensioen en als inkomensafhankelijke regeling op de lange termijn gewaarborgd.

Het automatisme dat de jongere partner van een 65-plusser een toeslag krijgt die gelijk is aan de aow van de echtgenoot, verdwijnt. Een uitzondering wordt gemaakt voor degenen, die door deze maatregel onder het sociaal minimum zouden zakken.

Voor bejaarden met alleen aow of een klein aanvullend pensioen komt er een inkomensafhankelijke belastingaftrek om hun koopkrachtverlies te beperken.

Wonen

De vermogenstoets in individuele huursubsidie wordt aangescherpt. Er komt een kindtoeslag voor huishoudens op het sociaal minimum.

In de sociale sector worden 15.000 extra woningen gebouwd.

Ambtenaren

De wachttijden van ambtenaren worden teruggebracht tot een versoberde ww-uitkering.

De vut voor ambtenaren wordt beperkt tot werknemers met veertig dienstjaren.

Milieu

Er wordt op 1 januari 1996 voor kleinverbruikers een heffing op energie ingevoerd.

Er komt extra geld voor bodemsanering.

De voorgenomen verhoging van de brandstofaccijns gaat alleen door als Nederland daarmee niet uit de pas dreigt te lopen met de omliggende landen.

De maatregelen uit het regeerakkoord

● Formateur Kok geeft uitleg op het Binnenhof.

Foto: ANP

Infrastructuur

De hoge-snelheidslijn wordt aangelegd volgens het reeds gekozen tracé.

De geluidsoverlast van Schiphol (nachtnorm) wordt opnieuw bekeken. De behandeling van de Luchtvaartwet wordt aangehouden.

De aanleg van de luchthaven Rotterdam gaat niet door. Er wordt wel geïnvesteerd in de luchthaven Lelystad.

Onderzoek naar betaalbare alternatieven voor de Betuwelijn moet binnen half jaar duidelijkheid opleveren.

Bedrijfsleven

De openingstijden winkels en publieke instellingen worden uitgebreid.

Het aantal regels voor bedrijven wordt beperkt.

Startende ondernemers krijgen mogelijk fiscale aanmoediging.

De spaarloonregelingen worden aangepast om 400 miljoen te bezuinigen. Het is nog onduidelijk hoe dat gaat gebeuren.

Vernieuwing

De mogelijkheid om een correctief

referendum te houden, wordt voorbereid.

Er komt een onderzoek naar wijziging van het kiesstelsel dat meer rechtstreekse relatie tussen kiezers en gekozenen oplevert.

Het wordt mogelijk gemaakt om wethouders te benoemen die niet in de gemeenteraad zitten.

Veiligheid

Het aantal politie-agenten wordt met enkele duizenden uitgebreid.

Het aantal cellen wordt uitgebreid; alternatieve straffen zullen vaker worden toegepast.

Er komt een landelijk recherche-team.

Samenleving

De mogelijkheid wordt geschapen om na het 65e levensjaar te blijven werken. Voor vervroegde uittreding is minder ruimte.

Nieuwe inwoners van Nederland moeten inburgeringscontracten sluiten; niet-naleving ervan wordt bestraft.

De mogelijkheden om Nederlands te leren, worden uitgebreid.

Euthanasie blijft in het wetboek van strafrecht.

De aftrek van de rente op persoon-

lijke leningen komt te vervallen.

Onderwijs

De scholen worden zelfstandiger op financieel, personeels- en onderwijskundig terrein. De lokale overheid krijgt meer bevoegdheden op het gebied van achterstandsbeleid en het beheer van de gebouwen.

De samenwerkingsschool wordt wettelijk mogelijk gemaakt.

De overschrijdingsregeling verdwijnt, alleen materiële gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs.

De positie van leraren wordt versterkt.

Studenten moeten gemiddeld korter studeren. In samenwerking met instellingen worden er driejarige opleidingen ontwikkeld, met selectief toegankelijke vervolgoopleidingen.

De studiebeurs wordt omgezet in een prestatiebeurs, waarbij de student eerst moet lenen en terugbetaling afhankelijk is van het studietempo (behalen van diploma binnen de gestelde cursuursduur). Voor vervolgoopleidingen kunnen studenten alleen lenen.

Cultuur

Er komt een regeling om beginnende kunstenaars te helpen bij het opbouwen van een beroepspraktijk.

De concessie voor publieke omroepen wordt teruggebracht van tien tot vijf jaar.

Buitenland

De strengere aanpak asielzoekers die door het kabinet-Lubbers is ingezet, wordt overgenomen (onder andere aanmeldcentra, veilige landen).

De minister van Justitie wordt verantwoordelijk voor asielzoekers, tot dezen erkend zijn.

Het leger moet beter worden afgestemd op internationale taken.

Volksgezondheid

De huisarts moet als poortwachter het aantal verwijzingen naar specialisten terugdringen.

Medisch specialisten zouden in dienst moeten treden van ziekenhuizen. Ze krijgen dan een basishonorarium, aangevuld met toeslagen.

Onverzekerbare risico's en ouderenzorg worden ondergebracht in de awbz. Geneesmiddelen, hulp- en kunstmiddelen worden uit de awbz overgeheveld naar het ziekenfonds of de ziektekostenverzekering.

De eigen bijdragen voor hulpmiddelen voor ouderen en chronisch zieken worden per 1 januari afgeschaft.

Het ziekenfonds en de particuliere verzekeringen krijgen een verplicht pakket. Dat wordt soberder dan het ziekenfondspakket nu is door het deels schrappen van de kosten van tandarts, paramedische hulp en bepaalde medicijnen. Er is een mogelijkheid voor aanvullende verzekeringen.

Er wordt een eigen risico van 200 gulden ingevoerd voor zowel ziekenfonds als particuliere verzekering.

Voorspelbaar

De inkt van het kersverse regeerakkoord is nog niet droog of de eerste series – voorspelbare – negatieve reacties komen binnen. Letterlijk vrijwel iedereen die in dit land meent zijn zegje te moeten doen – of in ieder geval behoefte heeft ook een duit in het zakje te deponeren – is inmiddels te

gen 'paars' te hoop gelopen. De motieven zijn lang niet allemaal even edel, want ze spruiten veelal voort uit eigenbelang. Bovendien doen de afwijzende commentaren het akkoord onrecht, omdat het onder de huidige omstandigheden het best haalbare is. De tijden zijn zwaar, de economie zit nog tegen, het aantal inactieven (werklozen en uitkeringstrekkers) is te hoog, veel hoger in ieder geval dan in de ons omringende landen. Om in die situatie verbetering te brengen dient er drastisch bezuinigd te worden op de uitgaven, vooral in de collectieve sector. Met andere woorden, de tijd voor leuke dingen voor de mensen is (voorlopig?) voorbij. Als er nu niet hard wordt ingegrepen zal dat in een later stadium nog rigouzeuzer dienen te gebeuren. En er wordt stevig bezuinigd, zelfs zo dat Kok bij de presentatie van zijn (toen nog) ontwerp-akkoord zei: 'Harder kan niet, maar minder mag niet.'

Het is duidelijk dat de fracties van PvdA, VVD en D66 zich moeten conformeren aan een zwaar pakket maatregelen, dat voor de meeste kiezers in dit land moeilijk te verteren zal zijn. Het is daarom zaak dat de nieuwe regering enige tijd aan de macht blijft, om in ieder geval de kans te krijgen ook de resultaten van het beleid voor zich te laten spreken. Duidelijk is, dat de partij wier handtekening niet onder dit regeerakkoord prijkt, het CDA, daar bij volgende verkiezingen wel eens garen bij zou kunnen spinnen, zeker als die bij een paars fiasco al op korte termijn zouden plaatsvinden.

P.S.

Paars kent winnaars noch verliezers

DOOR HARM HARKEMA

DEN HAAG – Harde eisen stelde PvdA-leider Wim Kok eerder dit jaar tijdens de verkiezingscampagne aan eventuele samenwerking met de VVD. In het FNV-magazine zei Kok onder meer dat de VVD zou moeten afzien van het ministelsel in de sociale zekerheid. Ook zou de VVD haar plan om het minimumloon af te schaffen of fors te verlagen, moeten inslikken.

Kort daarna, nog steeds vóór de verkiezingen, maakte de VVD bekend dat er over het ministelsel (dat een verlaging van alle uitkeringen minus de aow naar zestig procent van het minimumloon behelste) te praten zou zijn. Dat moest ook wel want met dit zeer verregaande voorstel dreigden de liberalen zich niet alleen van de PvdA, maar ook van het CDA te vervreemden.

Geen wonder dus dat in het nu tot stand gekomen regeerakkoord tussen PvdA, VVD en D66 niets van het ministelsel is terug te vinden. De hoogte en ook de duur van de uitkeringen blijven (voortaan) onaangetast. Op dit punt heeft de PvdA dus zijn zin gekregen.

En die andere eis van Kok, het handhaven van het minimumloon-niveau? In het toezichttrekken over paars hebben PvdA en VVD moeten inleveren, want het regeerakkoord geeft weliswaar aan dat het wettelijk minimumloon gehandhaafd blijft, maar tegelijkertijd mogen 'bepaalde sectoren voor beperkte tijd' eronder duiken, eventueel aangevuld met lagere aanvangsloonen voor werknemers met onvoldoende arbeidserfaring. Het is een schoolvoorbeeld van de compromisvorming die tussen beide partijen heeft plaatsgevonden.

Bij een lastenverlichting van verscheidene miljarden voor werkgevers is eveneens de kerk in het midden gehouden. Voor volgend jaar is er een PvdA-oplossing gekozen die weliswaar tot extra banen leidt, maar die ook de koopkracht van de laagste loongroepen ondersteunt. Vanaf 1996 wordt het volgens VVD-recept opgelost: nog meer banen, maar geen voordeeltjes meer voor de laagstbetaalden.

Een ander voorbeeld: de PvdA wilde het algemeen verbindend verklaren van cao's overreiden houden, de VVD wilde daar vanaf. De paarse onderhandelaars hebben daarvan gebrouwen dat een door de werkgevers en vakbonden afgesproken loonbod nog steeds opgaat voor de hele bedrijfstak, maar dat die niet langer geldt voor cao-onderdelen die betrekking hebben op de laagste loonschalen.

Welke partij heeft nu het meeste water bij de wijn moeten doen? Het is moeilijk te zeggen. De rechtgeaarde socialist zal boos zijn op de PvdA omdat de hogere middeninkomens een belastingvoordeel krijgen in de vorm van verlenging van de tweede belastingstap, terwijl de uitkeringen volgend jaar worden bevroren. De conservatieve liberaal uit Wassenaar op zijn beurt zal zich ergeren aan de 900 miljoen gulden die op Defensie worden bezuinigd en aan de hoogte van de awbz-premie die geheel afhankelijk van het inkomen wordt gemaakt.

Zowel Bolkestein als Wallage hebben al gezegd, dat alle partijen op onderdelen stevig moeten slinken. „We hebben de pijn zo gelijkmatig mogelijk verdeeld,” aldus Wallage.

Wie zich losmaakt van de honderden onderdelen waaruit het regeerakkoord bestaat en zich concentreert op de financiële

Wonder boven wonder heeft ook de sociale zekerheid in de formatie nauwelijks nog problemen opgeleverd. De PvdA wilde geen ingrepen in hoogte en duur van de uitkeringen en heeft voorts nog haar zin gekregen. De VVD nam genoeg met de belangrijke extra toezegging van Kok dat de uitvoering van de wao wordt overgeheveld naar de sociale partners en de particuliere verzekeraars. Bovendien bleek de PvdA alras bereid om in ieder geval volgend jaar de halve koppeling van de uitkeringen te laten vallen.

VVD en PvdA zijn, per onderdeel verschillend, nu eens als winnaar en dan weer als verliezer uit de bus gekomen. De score van D66 blijft wat in het midden hangen. Punten waar het Van Mierlo echt om ging heeft hij amper uit het vuur weten te slepen. Het paarse kabinet dat hij zo graag wilde, heeft hij gekregen. Als bindmiddel heeft hij blijkbaar een rol kunnen vervullen, maar inhoudelijk kan D66 nauwelijks op grote overwinningen worden betrap. Paars elan is nauwelijks te bekennen. Verreweg het grootste deel van het regeerakkoord had ook uitgevoerd kunnen worden met het CDA. Zo komt van Van Mierlo's stokpaardje 'bestuurlijke vernieuwing' vrij weinig terecht. Hij krijgt waarschijnlijk zijn correctief referendum en verder is afgesproken dat wethouders voortaan niet meer uit de gemeenteraden hoeven te worden gerecriteerd. Voor het overige wordt er op dit terrein vooral veel gezien, nagegaan en onderzocht. Bolkestein zei het al: „Dat zogenaamde paarse gevoel, daar wil ik niets meer over horen. Dit wordt een gewoon kabinet.”

Brinkman en sociale partners kritisch

Vervolg van pagina 1

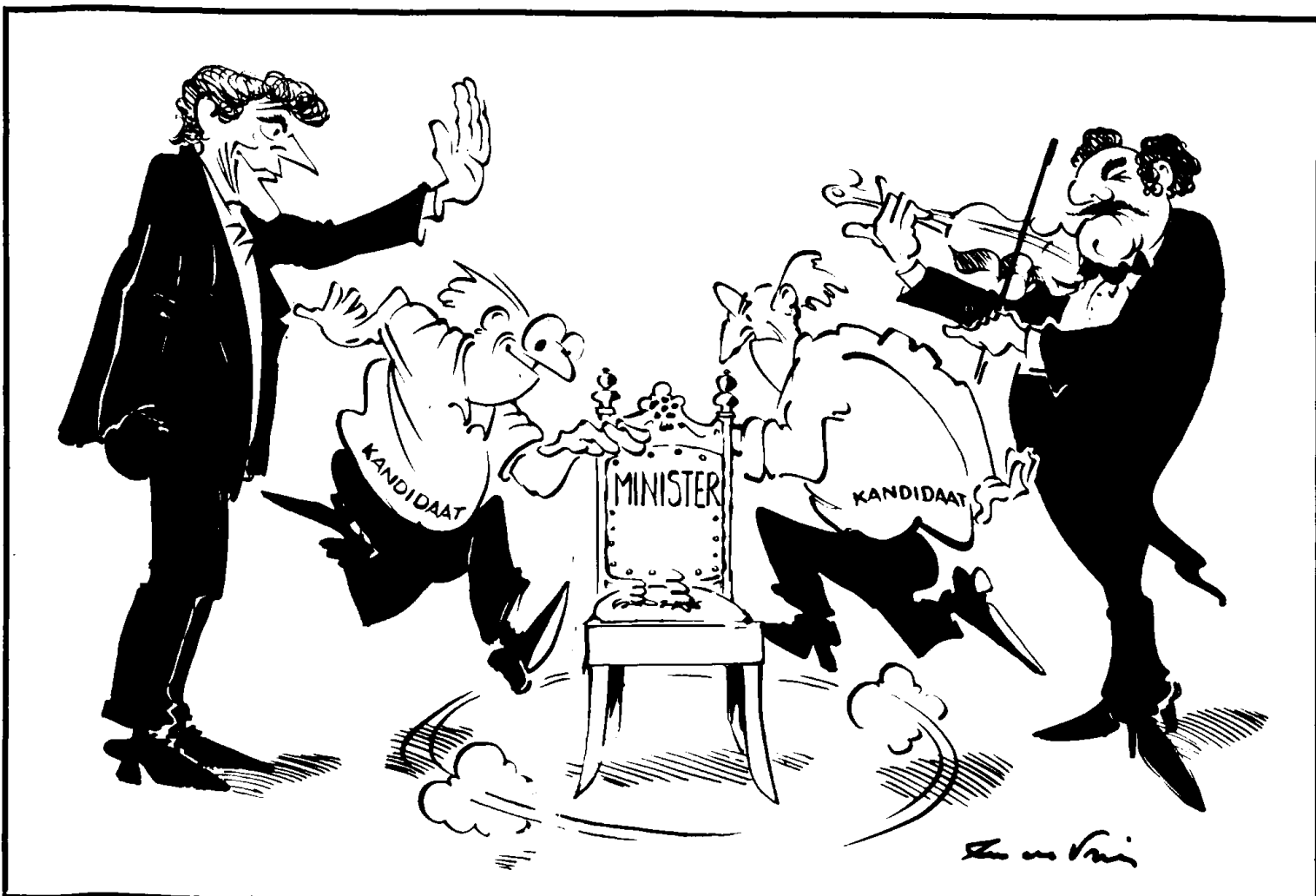
DEN HAAG – Fractievoorzitter Brinkman van het CDA – dat bij de formatiebesprekingen buiten de boot viel – heeft gisteravond kritiek gereageerd op het concept-regeerakkoord. Hij vindt het geen voorbeeld van groot onderling vertrouwen en verbaast zich over de forse bezuinigingen op kerntaken van de overheid. Ook merkte hij op dat er nog veel onduidelijkheden zijn, landbouw bijvoorbeeld komt in het hele stuk niet voor. Brinkman zei bovendien te twijfelen aan de samenhang en binding in de komende ministersploeg.

Het gisteren openbaar maakte concept-regeerakkoord wijkt niet ingrijpend af van de proeve van Kok. Hoofdonderdelen van het kabinet-beleidsplan voor de komende vier jaar blijven de werkgelegenheid (350.000 banen), de herziening van het sociale stelsel (privatisering van

ziektewet en wao) en lastenverlichting (9 miljard). De bezuinigingen lopen op tot zo'n 18 miljard gulden in 1998.

De vakbeweging zal de komende jaren moeten vechten om nog iets van haar invloed op het kabinetsbeleid overeind te houden. Dat vinden de werkgeversorganisaties CNV en FNV. Stekelenburg herhaalde gisteren het dreigement dat de vakbonden volgend jaar met hoge lonen zullen komen, als er op het gebied van de werkgelegenheid niet meer gebeurt dan er nu wordt voorgesteld.

Ook de werkgevers vinden het regeerakkoord 'per saldo onvoldoende'. VNO en NCW vragen zich af of de sommen in het akkoord kloppen en vinden dat inkomensbeleid boven werk wordt gesteld. KNOV en NCOV (midden- en kleinbedrijf) zijn positiever, 'omdat er zowaar een ondernemingsklimaat naar voren komt'.

De Haagse Stoelendans

Paarse plannen krijgen koele ontvangst

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG – Formateur Kok heeft gisteren met zijn ontwerp-regeerakkoord voor een paars kabinet, ondanks positieve reacties op onderdelen, geen overtuigend applaus geïst. Hij heeft de diverse maatschappelijke organisaties en belangengroeperingen. De organisaties in de gezondheidszorg reageren – enkele punten uitgezonderd – positief en hoopvol op de paarse voorne-

nisatie in het hoger onderwijs en de korting op de studiefinanciering. Ouderenorganisaties vinden een aantal plannen nadelig voor de positie van de groeiende groep 55-plussers. De politiebonden hopen slechts dat het integrale veiligheidsbeleid nu ook echt van de grond gaat komen, maar zijn het niet eens met de plannen voor het vormen van een landelijk recherche-team. De militaire bonden staan zeer sceptisch tegenover de voorgenomen bezuinigingen van meer dan 900 miljoen gulden op defensie. Organisaties op het gebied van ontwikkelingsamenwerking vinden dat een krachtig beleid ontbreekt.

Organisaties van universiteiten, hogescholen en studenten verklaren gezamenlijk, dat de plannen zullen leiden tot een verlies van 10.000 banen bij universiteiten en hogescholen. De organisaties, die zelden zo eendrachtig optreden, zeggen er alles aan te zullen doen om de voorzienings dramatische situatie te keren.

Zowel boeren als natuurorganisaties vinden, dat het ontwerp-regeerakkoord de betekenis van het plattelandoebelicht laat. Natuur en Milieu acht de paarse voornemens erg defensief en het Landbouwschap vreest, dat de bezuinigingen de noodzakelijke vernieuwing van

de agrarische sector zullen vertragen. De politiebonden zijn blij met de plannen het aantal agenten uit te breiden, maar die uitbreiding moet volgens hen niet met name komen uit opvoering van het aantal surveillanten en stadswachten. De particuliere verzekeraars staan positief tegenover de volledige privatisering van Ziektewet en wao. Maar zij moeten nog studeren op het belangrijke punt van het verzekeren van het volledige arbeidsongeschiktheidsrisico.

De organisaties in de gezondheidszorg zijn zonder uitzondering kri-

tisch over de voorgestelde volumegroei van 1,3 procent en vragen zich af, of dit bij voorbaat niet te weinig is. De Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF) is principieel tegenstander van eigen betaling in de zorg, omdat de chronisch zieken daar te sterk de dupe van worden. Maar de organisatie kan met de voorgenomen verplichte eigen bijdrage wel leven, omdat die voor iedereen gelijk is en omdat daarmee een einde komt aan de openstaande leningen van eigen bijdragen.

Ziektenfonds- en particulier verzekerden krijgen een verplicht eigen risico van 200 gulden.

Epicentrum beving precies in gasveld

Van onze redactie binnenland

PETTEN – De gemeente Zijpe wil dat binnen twee maanden duidelijk is in hoeverre de kernreactor in Petten bestand is tegen aardbevingen. Als die termijn niet wordt gehaald en de risico's van bevingen lijken groot, dan zou de reactor niet mogen worden opgestart, aldus loco-burgemeester K. Bos. Momenteel ligt de reactor voor periodiek onderhoud stil.

Volgens een kort onderzoek door het Energie Centrum Nederland (ECN) is de veiligheid van de centrale gewaarborgd, zelfs bij een zware aardbeving zoals die bij Roermond in 1992. Bos wil in eerste instantie overleg met het ECN, over onderzoek naar de veiligheid van de hoge-fluxreactor (HFR) en andere nucleaire installaties op het ECN-terrein. „Het moet lukken om daar binnen twee maanden duidelijkheid over te krijgen. Zijn tegen die tijd nog niet alle vra-

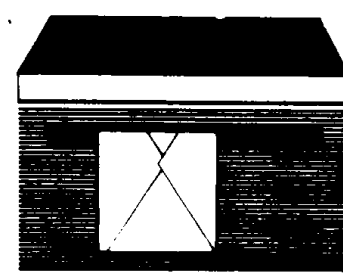
gen beantwoord, dan hangt het af van de risico's voor de bevolking of wij zullen vragen de HFR niet op te starten.” Volgens een ECN-woordvoester hoeft er geen nader onderzoek te komen, omdat een korte inventarisatie van gegevens direct na de Alkmaarse beving aantoonde dat de HFR en andere nucleaire installaties veilig zijn. Dit onderzoek geeft aan dat kerncentrales altijd zodanig worden geconstrueerd, dat ze voldoen aan de eisen die de Nederlandse over-

heid stelt met betrekking tot seismisch gedrag. Het criterium daarbij is dat in geval van een zogeheten ontwerpbeving, de reactor nog veilig kan worden afgeschakeld en in die afgeschakelde conditie kan blijven. De woordvoester lijkt hiermee terug te komen op de mededeling van het hoofd van de Groep nucleaire faciliteiten van het ECN, Bergmans, dat het centrum de Europese Commissie om een snel onderzoek heeft gevraagd. De laatste bevestigde

gisteren echter opnieuw, dat bij de eigenaar van de centrale de vraag is neergelegd wat het ECN gezien de nieuwe situatie te doen staat.

Het gasveld Bergermeer ligt exact op de locatie van het vermoedelijke epicentrum, zo wijzen de voorlopige resultaten uit van de KNMI-enquête onder bewoners van de streek. De preciezere aanduiding van het epicentrum en de ondiepe bevingshaard, versterken het vermoeden dat de gaswinning door Amoco de oorzaak is van de ongewone aardchok. Amoco noemt het niettemin 'nog veel te vroeg om conclusies te trekken'.

lezers schrijven

postbus 3100

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie heeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van correcte naam, adres en het telefoonnummer, waar men overdag te bereiken is. Brieven op rijm, in dichtvorm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

blij dat Friedrichs bezorgd is over het wel en wee van de oud-mijnwerkers, maar deze zorg wil ik graag van zijn schouders nemen: het Rode Kruis is met ons meegereisd en de medewerkers van het Rode Kruis hebben alle medische voorzieningen getroffen die nodig waren.

Dan als laatste zijn opmerking dat de Socialistische Partij alleen maar 'tegen' roept en niet aangeeft hoe het wel moet. Ik zeg het nog een keer: zowel het Aktiekomitee Ereschuld Mijnwerkers als de Socialistische Partij zijn er voor dat alle oud-mijnwerkers met silicose en alle weduwen van oud-mijnwerkers met silicose de eenmalige uitkering krijgen. Dit is de enige manier om de ereschuld echt in te lossen. Wekenlang stonden wij in stadscentra en op markten om handtekeningen te verzamelen en te praten met mensen. Wij hebben door heel Limburg bijeenkomsten gehad met oud-mijnwerkers. Misschien is dat wel het verschil tussen de Stichting en het Aktiekomitee: dat wij niet vasthouden aan onze eigen denkbeelden, maar voortdurend ons oer te luisteren leggen bij de oud-mijnwerkers zelf.

HEERLEN Jan de Wit
Aktiekomitee Ereschuld
(Door redactie ingekort)

• Zeswegen

Naar aanleiding van diverse artikelen en ingezonden brieven betreffende de straatprostitutie in en rondom de wijk Zeswegen, voel ik me als Zeswegenaar geroepen om te reageren. Allereerst wil ik aangeven, voornamelijk ook omdat ik kleine kinderen heb (met de risico's van besmettingsgevaar bij weggegooid, gebruikte spuiten) niet echt blij te zijn met de straatprostitutie, maar de hetze die momenteel gevoerd wordt, gaat me toch veel te ver. Aangezien ik jarenlang gewerkt heb met deze doelgroep, weet ik dat geen mens er vrijwillig voor kiest om straatprostitutie te worden. Al deze vrouwen hebben een jeugd achter zich die bol stond van (seksueel) misbruik, mishandeling en verwaarlozing. Niet dat dit gegeven een totale rechtvaardiging impliceert voor de overlast die deze vrouwen bezorgen, maar vanuit dit standpunt bezien lijkt enige mildheid en mededogen naar deze medemens niet echt ongepast. Daarnaast wil ik toch ook opmerken dat deze vrouwen in elk geval hard werken voor hun inkomen. Al met al blijft prostitutie toch een eerlijk, en vooral ook zwaar beroep, hoe je het ook wenst of keert.

In uw artikel d.d. 6 augustus beweren de actievoerders dat de sfeer in de wijk met de dag grimmiger wordt. Zou dit echt alleen aan de straatprostitutie liggen? Of is er weer een zondebok gevonden, zodat de actievoerders vooral niet de hand in eigen boezem hoeven te steken? Komen deze nobele, brave burgers in het leven van alledag ook zo vurig op voor eerlijkheid, rechtvaardigheid en belangen van de wijk? Of voor de belangen van hun eigen kinderen? Voldoende ouders om 'te straatbrigadiers' bij de gevaarlijke overgang bij de basisscholen zijn er niet te vinden en de speeltuin komt ook niet echt van de grond, om maar eens wat voorbeelden te noemen.

Nogmaals, ook ik hoop dat er een goede oplossing gevonden wordt voor de overlast die de straatprostitutie de wijk bezorgt, maar 'hij die zonder zorgen is, werpe de eerste steen'. Of om het in hedendaags taalgebruik te gieten: Verbeter de wereld (de wijk), begin bij jezelf. Hier kan ik zelf nog een leven lang mee vooruit, wie niet eigenlijk? Zodoende zou ik tegen de actievoerders (en SP-woordvoerder Peter van Zutphen) willen zeggen: Gebruik je energie op een zo efficiënt mogelijke, constructieve, positieve manier in plaats van alleen maar acties te voeren tegen iets of iemand en leunen te scanderen als 'we zijn bereid erop los te knuppelen' en 'wat zijn die noeren stil'.

(Naam en adres bij redactie bekend)

Huis van Afgevaardigden blokkeert anti-misdaadwet en plan gezondheidszorg

Nieuwe nederlaag Clinton

Van onze redactie buitenland

WASHINGTON – Het prestige van de Amerikaanse president Bill Clinton, dat gezien de opiniepeilingen toch al niet zo groot is, heeft donderdagavond een aantal forse deuken opgelopen. Enkele uren nadat Clinton in het Huis van Afgevaardigden een gevoelige nederlaag had geleden met de afwijzing van zijn anti-misdaadwet, besloten de Democraten in het Huis het debat over de hervorming van de gezondheidszorg uit te stellen. Zowel de anti-misdaadwet als de gezondheidszorgplannen worden beschouwd als de hoofdpunten van Clintons politieke programma.

De anti-misdaadwet van Clinton werd donderdag verrassend door het Huis van Afgevaardigden afgevoerd. Met 225 tegen 210 stemmen weigerden de afgevaardigden het ruim 55 miljard gulden omvattende wetsvoorstel op de agenda te plaatsen. Onder de tegenstemmers waren bijna alle Republikeinen alsmede 58 Democratische afgevaardigden. Volgens Clinton, die duidelijk was aangeslagen, hebben de tegenstemmers zich voor het karretje laten spannen van de machtige wapenlobby, de NRA, de National Rifle Association. In het voorstel werd ondermeer een verbod van kracht op negentien types semi-automatische wapens. De president zei te zullen onderzoeken met welke aanpassingen de wet alsnog kan worden aangenomen.

De Republikeinen stemden massaal tegen het voorstel omdat de wet volgens hen te veel nadruk legt op sociale programma's en te weinig op de directe misdaadbestrijding. De Republikein Newt Gingrich zei dat de verwerping van Clintons wetsvoorstel de beste garantie is „dat je een politiman en geen sociaal werker aan de telefoon krijgt wanneer je het alarmnummer belt.”

Loyaliteit

Volgens opiniepeilingen is misdaadbestrijding in de ogen van de Amerikanen het belangrijkste thema waarover de politiek zich moet buigen. Zowel de stemming over de anti-misdaadwet als het uitstel in de behandeling van de gezondheidszorgplannen maakt duidelijk dat Clinton niet zondermeer kan rekenen op de loyaliteit van zijn partijgenoten. Wat betreft de gezondheidszorg had Clinton het Congres gevraagd de

hervormingsplannen zo snel mogelijk in behandeling te nemen, zodat een definitieve tekst voor het najaar gereed is. Uitstel kan ertoe leiden dat de hervormingen niet voor de tussentijdse verkiezingen van november van kracht worden. De bedoeling was dat het Huis van Afgevaardigden maandag zou gaan praten over het alternatief van de Democraat Richard Gephardt. Behalve de stemming over de misdaadbestrijding werd donderdag aangevoerd dat de begrotingsdeskundigen van het Congres nog niet in staat waren om de gevolgen voor de overheidsuitgaven in kaart te brengen die Gephardt's plan te weegbrengen. In de Senaat, dat zich tegelijk met het Huis van Afgevaardigden over de gezondheidszorg buigt, wordt de weerstand tegen Clintons voorstellen steeds groter. De Republikeinen wezen donderdag ook een compromisvoorstel van de hand omdat daarmee de belastingen nog te veel zouden worden verhoogd.

Volgens Clinton moet een reorganisatie van de gezondheidszorg ertoe leiden dat er een ziektekostendekking komt voor de circa 35 miljoen Amerikanen die nu niet verzekerd zijn. Hij wil dit ondermeer financieren uit premie-afdrachten van werkgevers. Het ziet ernaar uit dat Clintons plannen veel verder gaan dan zowel het Huis als de Senaat wil. In Gephardt's voorstel is de verplichte bijdrage teruggebracht tot 80 procent en is het streven om ervoor te zorgen dat alle Amerikanen een ziektekostenverzekering hebben beperkt. De Senaat wil dat werkgevers slechts voor de helft bijdragen in de premiekosten als blijkt dat in het jaar 2002 vijf procent van de Amerikanen nog altijd onverzekerd rondloopt.

kend de komende drie maanden tien miljoen gulden nodig te hebben voor de noodhulp in Rwanda. Ze hoopt dan ook dat de andere Nederlandse hulporganisaties vier miljoen gulden willen afstaan.

Uit het gisteren verschenen jaarverslag van Artsen zonder Grenzen blijkt dat de organisatie vorig jaar 75 miljoen gulden heeft besteed aan hulpprogramma's. Een stijging van 40 procent ten opzichte van 1992. Het accent lag daarbij op hulpverlening in conflictgebieden. Vluchtelingen en ontheemden waren de grootste zorg. Het aantal donateurs in Nederland steeg vorig jaar tot 560.000, in 1992 lag dat aantal nog op 400.000.

De organisatie heeft echter bere-

Onenigheid over verdeling geld Rwanda-actie

Van onze redactie binnenland

AMSTERDAM – Artsen zonder Grenzen wil een groter percentage hebben van de opbrengst van de Rwanda-actie. De hulporganisatie heeft hiervoor een verzoek ingediend bij de Samenwerken de Hulporganisaties. Volgens de normale verdeelsleutel krijgt Artsen zonder Grenzen 11 procent, zes miljoen gulden.

De organisatie heeft echter bere-

Neusje van de zalm

• In het Britse veilinghuis Christie's gaat eind deze maand een bijzondere collectie onder de hamer. Het betreft een prachtige serie koperen neuzen uit de Eerste Wereldoorlog. De huidkleurige prothesen waren bestemd voor militairen die door landmijnen of anderszins hun aangezicht hadden geschonden. Sommige 'voorgevels' werden zelfs uitgevoerd met alle onvolmaaktheden en onregelmatigheden van het verloren gegane origineel. Foto: EPA

DOOR THEO HAERKENS

DEN HAAG – Goed of slecht weer, geld of niet, Nederland wil op vakantie. Liefst naar het buitenland. Terwijl de langste zomer van de eeuw voortraast, is een groot deel van de winstervakanties naar de sneeuw en de Canarische Eilanden alweer geboekt. Een recordaantal mensen reisde de afgelopen zes weken af naar zonbestemmingen, terwijl het hier mooier vakantieweer was dan ooit.

Professor dr. Th. Beckers, verbonden aan de vakgroep vrijetijdswetenschappen van de Katholieke Universiteit Brabant, is er niet verbaasd over. Vakantie staat voor de moderne mens zo hoog op de prioriteitenlijst dat het weer in eigen land, de prijzen of de recessie er nauwelijks invloed op hebben. „In de jaren tachtig, toen de economische teruggang het grootst was, is er maar één jaar geweest dat

Vrijtijdsprofessor niet verbaasd over reisgedrag

Nederland gaat kosten wat kost op vakantie

mensen minder op vakantie gingen,” illustreert de hoogleraar. Dat de blakende zon de mensen niet in Nederland houdt, verrast Beckers niet. „Daar gaat het niet alleen om, al hebben we dat lange tijd gedacht.” Vakantie betekent voor velen automatisch dat ze naar het buitenland gaan, het mooie weer thuis kan die koppeling niet doorbreken. De andere sfeer in het vakantieland – de klassieke monumenten in Griekenland, het exotische van Indonesië – blijft trekken. „Themaparken en Burgers Bush kunnen dat niet vervangen.”

Volgens de hoogleraar, die zelf

met enige aarzeling het eind van zijn vakantie heeft onderbroken voor een interview, spelen culturele belangstelling en de hang naar een andere omgeving een belangrijke rol. „Het aantal prikkels om naar het buitenland te trekken is enorm. Naast rijk geïllustreerde folders en de aandacht van de media is er mond-op-mond reclame. En mensen raken verslingerd aan deze aangename ervaring. 'Recidivisme' noemt Beckers dat. In het huis-houdboekje heeft de vakantie een onaantastbare positie. Menigeen bezuinigt op eten en kleding om het vakantiebudget te ontzien. Ook een nieuwe auto of

koelkast moet wel eens een jaar-tien wachten omdat de vakantie voorrang heeft.

Toch ziet de liefhebber in bijzondere omstandigheden zonder al te veel gemor af van zijn buitenlandse reis. Bij ziekte, verhuizing of echtscheiding wordt er voor een keertje niet moeilijk gedaan. En als vervanging van de auto echt geen uitstel kan lijden, is het glanzend koetswerk toch nog een aardige compensatie, meent Beckers.

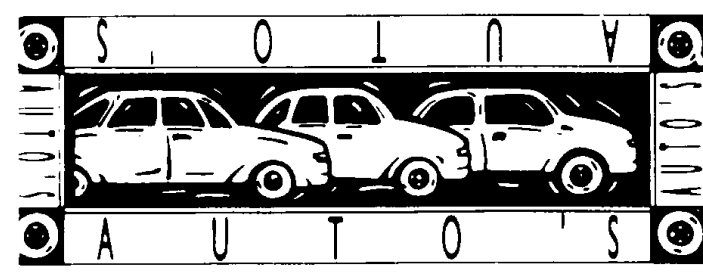
In ons land viert zeventig procent van de bevolking vakantie. Dat is meer dan in enig ander

land in Europa. De hoogleraar hanteert hierbij de klassieke definitie van het begrip 'vakantie': langer dan vier nachten van huis. Van die zeventig procent vakantievierders gaat een meerderheid, zestig procent, de grens over om bij te komen van de vermoeienissen van alledag.

Hoewel carrière-makers – „druk, druk, druk” – vakantie graag voorstellen als een 'existentiële levensbehoefte' wil Beckers zo ver niet gaan. „Maar het is wel de gelegenheid om de zinnen te verzetten en even weg te zijn uit de sleur van alledag.” Deze therapeutische inslag dankt de vakantie aan haar oorsprong: een verblijf om gezondheidsredenen in plaatsen als Scheveningen en Domburg, voorbehouden aan de elite.

De hang naar luxe is ingebakken in de vakantiebesteding. Wijn en bier vloeien rijkelijk op de terrassen in de toeristencentra, ook aan de tafeltjes van de mensen die er een jaar lang voor hebben gespaard. „Net als bij het carnaval verschuiven dan de normen. De mensen willen voor eventjes genieten van het goede leven en zich geen zorgen maken over geld.”

Seat
SEAT
Volkswagen Groep
DEALER

Autosport
Brouns BV
Scheisberg 175, Heerlen
Tel. 045-725 07

MARBEL: 89 f 5.700,-
ood, nwe. APK Kisseel 42,
teerlen.

Skoda
SKODA 120 LS, 83, 83.000
cm, i.z.g.st., vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Suzuki
SUZUKI
DEALER

Suzuki HLM
officieel dealer
Rijksweg Zuid 212, Sittard
Tel. 046-52 12 15

(koopje wegens omstandig-
heden!!! SUZUKI ALTO GLX,
m.st. 14.000, nov. '92, in
ids. nieuwstaat, f 10.900,-
tel. 045-255092

e koop Suzuki VITARA
0.000 km, div. acc., prima
orde. Tel. 045-212395

Vat VERKOPEN? Advree-
ter via: 045-719966

e koop Suzuki ALTO auto-
naar, '92 als nieuw. Tel.
45-316368

suzuki CARRIER met open
aadbak. Tel. 045-241588

Met een PICCOLO in het
limburgs Dagblad raakt u
uw oude spulletjes 't sneist
wijt. Piccolo's doen vaak
vonderen... Probeer maar!
Tel. 045-719966

Alfa Romeo	164 Twin Spark	92	f 27.500,-
	164 Twin Spark	90-91	f 18.750,-
	164 v6 3.0	88-92	f 17.500,-
	33	91	f 13.750,-
	33 1.7 0V 16v	87-90	f 16.750,-
	75	91	f 16.750,-
	75 1.6 e	91	f 15.750,-
	75	87-90	f 15.750,-
	GTV 2.0	82	f 7.500,-
	100 2.3E nw mod.	m.92	f 32.500,-
	100 cc	88-90	f 31.750,-
	80 2.0E nw mod	88	f 31.750,-
	80 1.8 2.0	88	f 15.000,-
	80 coupe	83-86	f 5.000,-
	318	85-91	f 34.500,-
	318 318i	85-91	f 35.000,-
	Voyager 2 Si	89	f 23.500,-
	XM Ambiance	90-91	f 17.750,-
	8X 19 i	87-90	f 17.750,-
	8X 14 16 19 GTi	85-92	f 25.500,-
	AX 11 19	87	f 10.750,-
	Charade GTi turbo	88	f 9.750,-
	3.6 uniek	88	f 29.750,-
	Panda 1000 CLi	91	f 9.750,-
	Tipo	86-91	f 5.250,-
	1.7D	89-92	f 9.000,-
	Croma ch i	88	f 7.500,-
	Fiesta GL	83	f 7.500,-
	Escort XR3i cabrio	85	f 9.500,-
	Escort XR3i	88	f 12.500,-
	Escort XR3i	84-87	f 5.000,-
	Escort 1.4i	91	f 17.500,-
	Escort	88-90	f 3.500,-
	Escort 1.8 D	85-90	f 7.500,-
	Orion 1.4i	89	f 10.750,-
	Scorpio 2.9 GL sedan	90-92	f 19.000,-
	Scorpio 2.0 GL sedan	91	f 19.750,-
	Sierra combi 1.8	89	f 13.750,-
	Sierra	85-91	f 4.000,-
	CRX 16v	90	f 24.500,-
	Civic	85-91	f 5.750,-
	Thema 2.0 16V	90	f 15.750,-
	Debra 1.6 e	90	f 13.500,-
	626 GLX 1.8 sedan	92	f 26.500,-
	626 LX 1.8 aut HB	91	f 18.500,-
	626 LX 1.8 HB	91	f 18.500,-
	626 GLX 2.0 12v aut coupe	88	f 12.500,-
	190 E	91	f 29.500,-
	190 E	90	f 28.500,-
	190 E	88	f 19.500,-
	190 E	84-91	f 12.500,-
	190 E 2.3 16	85	f 22.500,-
	250 D	86	f 27.000,-
	300 D	86	f 19.000,-
	230 E	91	f 34.500,-
	230 E combi	88	f 22.500,-
	190 E 1.5 GLX	91	f 17.500,-
	Cori 1.5 GLi	90	f 14.000,-
	Cori EXE	89	f 10.500,-
	Gaiaut D	87	f 7.500,-
	300 ZX Targa	85	f 13.750,-
	280 ZX 85	83	f 8.500,-
	Sunny	89	f 9.500,-
	Platini D	86	f 15.500,-
	Omega 2.4i	91	f 22.500,-
	Omega 2.0 aut	88-91	f 10.000,-
	Omega 2.0 aut	90	f 17.500,-
	Kadett	86-92	f 5.500,-
	Manta 1.8 S	88	f 9.750,-
	605 SRi	90-91	f 22.500,-
	405 GRD 1.9	90-91	f 16.500,-
	405 GL	89-91	f 16.500,-
	309 GT	87	f 7.750,-
	205 GT, GTi	85-88	f 5.750,-
	924	92	f 7.750,-
	25 TX	92	f 20.500,-
	19 T5 Chamade	91	f 14.500,-
	19 T5 Chamade	91	f 14.500,-
	5 GT Turbo	86	f 8.750,-
	9000 2.3 1.6	m.91	f 27.000,-
	90	90	f 5.500,-
	Swift GL sedan	85-89	f 14.500,-
	Celica GTi	88	f 7.500,-
	Corolia	88	f 7.500,-
	Golf aut	91	f 5.000,-
	Golf	84-90	f 5.000,-
	Golf GTD	90	f 19.000,-
	Passat 2.0 GTi 16V	90	f 23.500,-
	Passat combi D	87	f 5.500,-
	Polo coupe	87	f 8.500,-
	Keper	92	f 4.750,-
	VW Golf 190CL	92	f 4.750,-
	850 GLT 2.5 2.0V	92	f 42.500,-
	460 GL	90	f 15.500,-
	440 GLT i	89	f 15.500,-
	740 GL 2.3i	88	f 22.500,-
	480 turbo	88	f 18.500,-
	340 aut	87	f 7.500,-
	340	89	f 7.500,-

Enorm aanbod v. supervoedige inruilauto's
Informeer naar onze unieke en veelzijdige
financieringsmogelijkheden
MEER DAN 250 AUTO'S IN ALLE PRIJSKLASSEN

Swentibold
Officieel agent
Oude Rijksweg Noord 54,
Susteren. Tel. 04499-3300.

Volkswagen
Te k. VW POLO, APK 8-95,
zuinig en goed, vraagpr.
f 1.150,-. Tel. 04493-2966

VW GOLF 1400 CL, 83, 83.000
cm, i.z.g.st., vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW KEVER 1300 S
1600 cc, 83, 83.000 cm,
i.z.g.st., vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Te k. VW PASSAT station-
car, 83, 83.000 cm, i.z.g.st.,
vr.pr. f 1.750,-
Tel. 045-465043

Keuze uit 75 super-occasions met BOVAG-garantie.
(diverse goedkoop occasions)

Leijenaar's-Autoentrale,
Ridder Hoensstraat 151, Hoensbroek, ☎ 045-212091.

Eurocasions
rij nu betaal later

Autobedrijf
SONDAGH BV
De Koumen 34-36
Heerlen (Hoensbroek)

Openingstijden maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 18.00 uur.
Zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur.

Tel. 045-223300

GTI GTI GTI!!! Golf GTI 16 V
'91 zwart; Golf GTI '89 paars
16 V; Golf GTI '88; GTI zwart;
'88; GTI Cabrio '88 zwart;
BMW 318i '90 zwart; 318i
'88; BMW 320i '85; BMW 520i
'93 groenmetalic; BMW 318i
'92 zilver; Porsche 911 '83
Carrera Targa '85 zwart; Por-
sche 911 Cabrio '90 zwart;
Porsche 911 SC '82 wit;
Porsche 924/944 '93 vanaf
f 9.740,-; Merc. 190 2.3 16v
'87 antrac. Merc. 190 '86
rood; 190 E '85 zwart; 300 E
'88 zwart; 230 E '90 blauw;
300 D '86 autom. blauw;
Opel GSi '83 '87/90 blauw;
Omega Cabrio '91 zilver +
'88 zwart; Cabrio 16i '89 zilver;
Audi 80 '82 '90 '88 zwart;
Ford Escort XR3i '83 '87/90
zwart vanaf f 7.750,-; Es-
cort nieuw type '91 bl.; Es-
cort '88 grijs '86 Broke vanaf
f 4.750,-; Kadett '85 '87/91
combi voor f 6.750,-; Pau-
comb 205 GTi '88/89
f 6.750,-; Mazda 323 '91 S
f 13.750,-; 1.6 V; Fiat
diesel '83 vanaf f 5.750,-;
Tipo 2x '90 Toyota Corolla
'87 rood; Startlet '91 zilver;
Ford Turbo diesel '90; Golf
diesel '88 zilver autom.; Golf
'87 CL-uitv.; Volvo combi
'740 GL '90; Honda Civic
CRX '89 zwart; Civic autom.
'85; Seat Ibiza '89; Bus Su-
zuki '86 f 2.750,-; Peugeot
309 '87/90 vanaf f 6.750,-;
Sierra 4x4 combi '86/91 vanaf
f 4.750,-; Cabrio Golf '88
zwart leder interieur; Cabrio
Golf '85 kooptje Cabrio Ford
Escort 2x '87/89; Cabrio
BMW 320i/325i '91 vanaf
f 19.750,-; Passat 2x combi
'88/91; Vectra 5-drs. 1.8i;
Suzuki Jeep '88 vanaf
f 9.700,-. Garantie vanaf 6
mnd. tot 3 jaar. Meeste au-
to's te eigenaar. Vele inruil-
auto's aan dumprijzen, in-
koop direct a contant, ook bij
betaling. Inr. + inkoop van
motoren, brommers, caravans
aan hoogste prijzen!
Alle reparaties + bandenser-
vice. LUCAR Internationaal
Holzstr. 67 Kerkrade. Tel.
045-456963.

Sloopauto's
Te koop gevraagd sloop-
en schadeauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

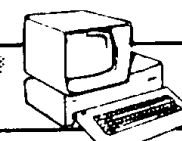
Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-223737, Indus-
tneistr. 7, Heerlenbroek.

Te koop gev. schade-
en sloopauto's. Tev. on-
derd. Autosloperij K. KOR-
FER, 045-2237

Gevolgen van zeepoorlog blijven beperkt

Unilever verrast met winststijging

Van onze redactie economie

ROTTERDAM – De 'vuile wasmiddelenoorlog' met concurrent Procter & Gamble over Omo Power heeft de nettowinst van Unilever in het eerste halfjaar nauwelijks beïnvloed. Het Nederlands-Britse concern van voedingsmiddelen, wasmiddelen en artikelen voor lichaamsverzorging heeft in het eerste halfjaar de winst met 2 procent zien stijgen naar ruim 1,9 miljard gulden. Zelfs in de Europese wasmiddelensector, waar Omo Power hard werd aangevallen door Procter & Gamble, is er iets meer winst gemaakt.

De winststijging kwam als een verrassing, want beursanalisten hadden verwacht dat Unilever toch wel getroffen zou worden door de wasmiddelenoorlog met de Amerikaanse concurrent. Wordvoerder Tom Gordijn van Unilever zegt in een toelichting dat de ruzie met Procter & Gamble over Omo Power „buiten proporties“ is geweest. „Je moet het in de ware context zien. Er is veel om te

doen geweest. Maar onze geconcentreerde waspoeders in Europa maken slechts twee procent van onze totale omzet uit. In Nederland heeft de affaire met Omo Power weliswaar veel aandacht gekregen, maar in andere Europese landen is er veel minder om te doen geweest. Op grote markten als Engeland en Frankrijk is Omo Power met succes uitgebracht.“

De winst van Unilever per aandeel

steeg in het eerste halfjaar van 6,67 tot 6,84 gulden. De omzet groeide met 6 procent van 37,7 miljard tot 40 miljard gulden. De bedrijfswinst nam met 6 procent toe tot 3.161 miljoen gulden. De winstmarge bleef onveranderd op 7,9 procent.

Bestuursvoorzitter Morris Tabaksblat zegt in een toelichting op de cijfers: „In de loop van het eerste halfjaar verbeterden de handelsomstandigheden waaronder wij werken geleidelijk. Dit kwam het duidelijkst tot uiting in de resultaten van onze bedrijven in speciale chemische producten, die wereldwijd toenamen. De resultaten in onze bedrijven voor consumentenproducten in Europa en Noord-Amerika weerspiegelen deze gunstiger omstandigheden nog niet volledig, maar in de overige gebieden hield de snelle groei in volume en winst aan.“

Voor de rest van het jaar verwacht hij dat de positieve ontwikkeling doorzet en zal leiden tot enige verdere verbetering van de resultaten. In het tweede kwartaal bleef de concurrentie in de ontwikkelde markten zeer scherp, met name bij wasmiddelen in de VS en Europa. Daartegenover stonden een sterk herstel in Brazilië en een duidelijke vooruitgang in Zuid-Afrika. Mede daardoor kwam de groei in de overige gebieden weer op een hoog niveau uit.

De gang van zaken in Europa werd mede gunstig beïnvloed door recente overnames in de voedingsmiddelensector. „Tegenover een teruggang in hoeveelheden verkochte artikelen in de hoek van de voedingsmiddelen op basis van olie en zuivel en in professionele markten stond een verdere groei in ijs en kant-en-klare theedranken,“ aldus Tabaksblat.

• Het succes van ijsstee Liptonice droeg belangrijk bij aan de sterke groei van de drankensector van Unilever.

Foto: ANP

Fikse ruzie tussen bestuursleden Deltametaal funest

Sociaal plan RDM van de baan

ROTTERDAM – De werkgevers in het bestuur van de stichting Deltametaal weigeren mee te werken aan het sociaal plan bij de Rotterdamse Droogdok Maatschappij (RDM).

Hiermee is de uitvoering van eerdere afspraken tussen de vakbonden en de directie van RDM over het afvloei van 260 van de 760 werknemers zo goed als zeker van de baan.

Deltametaal, een door vakbonden en werkgevers bestuurd arbeidsplan, zou volgens het sociaal plan honderd overbodige RDM'ers voor maximaal drie jaar in dienst nemen. Het was de bedoeling dat deze stichting de metaalwerkers uitleen-

de aan RDM en andere metaalbedrijven in de Rijnmond. Mocht het werk bij RDM in die periode blijvend aantrekken, dan lag voor deze groep weer een dienstverband bij de noodlijdende scheepswerf in het verschiet.

Volgens de Industriebond FNV hebben de werkgevers met hun opstelling de commerciële belangen zwaarder laten wegen dan de sociale belangen van de honderd ontslag bedreigde werknemers. De bond is dan ook zeer verontwaardigd over de opstelling van de werkgevers, vooral omdat RDM komende dinsdag bekend maakt wie er al dan niet ontslag krijgt aangezegd.

Voor districtsbestuurder R. Meijer van de Industriebond FNV is de opstelling van de werkgevers in het bestuur van Deltametaal een flinke zeperd. Meijer was verantwoordelijk voor het akkoord met RDM. Bovendien was hij voorzitter van het bestuur van Deltametaal. Die laatste functie heeft hij gisteravond na de vergadering van de deelnemende bedrijven in Deltametaal, met onmiddellijke ingang neergelegd. In een later stadium beslist de vakbond of hij nog langer wil deelnemen in deze stichting.

De Industriebond FNV wil nu dat de honderd metaalwerkers worden geplaatst in een speciaal bemiddelingstraject van uitzendbureau Start. Daar worden nu reeds, als onderdeel van het sociaal plan, 135 van de 260 overbodige RDM'ers ondergebracht. Start had zich in een eerder stadium bereid verklaard meer overcomplete arbeiders te willen bemiddelen naar nieuw werk. Maandag volgt hierover overleg tussen de vakbonden en RDM.

06-meldpunt voor software-piraterij

AMSTERDAM – De strijd tegen het illegaal kopiëren van computerprogramma's wordt uitgebreid met een 06-nummer. De Business Software Alliance (BSA), een organisatie die wereldwijd het gebruik van illegale software bestrijdt, wil het zo nog eenvoudiger maken om illegaal kopiëren te melden. De opening van het nummer – 06-8998566 – is onderdeel van een dit voorjaar gestart offensief tegen software-piraterij in het midden- en kleinbedrijf.

Een wereldwijd onderzoek van BSA, dat actief is in dertig landen, wees onlangs uit dat in Nederland 78 procent van de programma's illegaal wordt gebruikt. Dat levert de softwarebedrijven een schadepost op van ruim vierhonderd miljoen gulden.

Van onze redactie economie

HEERLEN – Met spanning werd er naar uitgekeken: de halfjaarcijfers van de grote industriële ondernemingen. De verwachtingen bij analisten waren hooggespannen en de koersen van de aandelen waren daar vervolgens behoorlijk op vooruit gelopen. De verwachtingen zijn redelijk goed uitgekomen ook, meer dan dat zelfs. Toch gingen aan het eind van de week de koersen op de Effectenbeurs weer fors onderuit. Opnieuw blijkt dat de rente- en valutabewegingen de dominante factoren zijn die de stemming op aandelenbeurzen bepalen. Bedrijfs- en winsten komen pas op de tweede plaats.

Het leek zo mooi te worden met de cijfers van de afgelopen week en de opleving van het Nederlandse bedrijfsleven. Eerst was de sector chemie aan de beurt. Doorgaans een goede graadmeter voor de stand van zaken in de conjunctuur, ook wel 'cyclische' fondsen genoemd, waar een opleving of teruggang van de economie snel merkbaar is. En jawel. DSM meldde een krachtig herstel van de verkopen en van de

Stalen zenuwen op beurs blijven nodig, ondanks opbloei multinationals

Rente drukt euforie over cijfers

winst. Over Akzo Nobel waren de eerste commentaren juichend. „Prachtige cijfers!“, schrijven de analisten van research-bureau Iris van Rabo en Robeco. De operationele winst per aandeel Akzo Nobel is maar liefst 36 procent hoger dan vorig jaar om deze tijd. Zelfs de (petro-)chemische poot van Shell zou weer winst hebben gemaakt, ware het niet dat er een ernstig ongeluk was gebeurd in een chemiefabriek van de Groep in Ohio.

Hoogovens, ook al zo'n cyclisch fonds dat bovendien in een bijzonder moeilijke markt opereert, maakt voor het eerst sinds jaren weer winst. Dan komt Philips. Jarenlang het zorgenkinder van de belegger, maar nu worden de stoutste verwachtingen van alle analisten bij elkaar ruim overtroffen. Het WK in Amerika flatteert wellicht de prachtige cijfers van de sector con-

sumentenelektronica in Eindhoven, maar een verdere opvoeding van de winst over het eerste halfjaar had werkelijk niemand verwacht. In de sector vervoer valt KLM reuze mee, bij de uitgevers blijft Reed Elsevier een solide groeier. Zelfs het grote voedings- en wasmiddelenconcern Unilever blijft niet geleiden te hebben onder de 'vuile' wasmiddelenoorlog met concurrent Procter & Gamble. Eigenlijk valt alleen oligegant Koninklijke Shell wat tegen. Deels door de problemen in de chemie, maar ook de lage olieprijs en dollarkoersen matigden de winstontwikkeling. De lage olieprijs is sinds het einde van het tweede kwartaal overigens alweer een stuk hoger geworden.

Alle cijfers bij elkaar genomen zouden voldoende moeten zijn voor een stevige stemming op de Effectenbeurs. Maar die stevigheid is ver te

zoeken. De centrale banken van Zweden en Italië, toch niet de financiële grootmachten van Europa, hoeven de rente maar iets te verhogen en de (Amerikaanse) beleggers weten niet hoe snel ze van hun (Europese) aandelen af moeten.

Zoals de rentedalingen sinds 1992 de beursindijding omhoog joegen, is het opnieuw de rente die de stemming op de aandelenmarkten bepaalt. Terwijl er geen enkele reden te bedenken is waarom de Europese 'kerntanden' als Duitsland, Frankrijk en de Benelux ook de rente binnenkort zouden moeten verhogen, zijn de aandelen uit deze landen plotseling weer helemaal uit de gratie bij de grote Amerikaanse fondsen. En hier lijken de belangrijkste fondsbeheerders massaal op vakantie.

In de meeste Europese landen daalt zelfs nog altijd de inflatie. Zweden

en Italië verhoogden donderdag de rente in een poging het wegzakken van de nationale munten te remmen. Tevergeefs, maar met inflatie en de bestrijding daarvan, via de officiële rente, heeft het allemaal weinig te maken. Toch deint de hele effectenmarkt mee, wat analist Muller van NIB Strating een „schijnbeweging“ noemt.

Ook de dollar bewoog weer mee in deze schijnbeweging van hogere Europese rentes. „De laatste of de voorlaatste paniekeractie,“ zegt analist Blom van Iris in Rotterdam. Maar de opnieuwe lagere dollarkoersen versterkt op zijn beurt weer de neerwaartse beweging op het Beursplein. Bij het ene bedrijf is het effect sterker dan bij het andere, maar eigenlijk alle Nederlandse multinationals krijgen een deel van hun inkomsten binnen in dollars. Zowel Blom van Iris als Muller van Strating verwachten wel weer een herstel van de Amsterdamse Beurs tegen het einde van de zomer, als iedereen weer terug is van vakantie en de zaken serieus op een rijtje heeft. „Tot die tijd zullen we over stalen zenuwen moeten beschikken,“ aldus Muller.

(ADVERTENTIE)

Uw Lancia Dealer

Creusen Heerlen

Parallelweg 34, Telefoon 045-74 21 21

OFFICIEEL DEALER VOOR HEERLEN / KERKRADE / SITTARD / GELEEN

beurs

Schade beperkt

AMSTERDAM – De door velen verwachte slachting op de Amsterdamse effectenbeurs is gisteren uitgebleven. Rond het middaguur zag het er nog even naar uit dat de zwartkijzers gelijk zouden krijgen. De Amsterdam EOE-index daalde zeven punten tot een dieptepunt van 409,73. Maar de publicatie van gunstige inflatiecijfers in de VS, gevolgd door een hogere opening van Wall Street en herstel in Londen, brachten verlichting. Uiteindelijk brakkele de beursbarometer slechts 2,38 punt af op 414,43.

De angst voor een forse koerscorrectie werd ingegeven door de rentestijgingen in Zweden en Londen op donderdag, gecombineerd met een vier cent lagere dollarkoers (1,7450 versus 1,7850 donderdag). Sommige handelaren rekenden zelfs op een bloedbad. In Frankfurt en Parijs was het leed aanzienlijk; hier sloot de toonaangevende indices ruim 1,5 procent lager. De Londen FTSE-index, het grootste deel van de dag op fors verlies, boekte uiteindelijk zelfs enkele punten winst.

Ook op de obligatiemarkten bleef de schade beperkt. In Londen moesten de Bundfutures, termijncontracten op Duitse staatsobligaties, 's ochtends gemiddeld nog zo'n zes dubbeltjes onlaag. Bij het slot noteerden de stukken nagenoeg onveranderd. Nederlandse obligaties verdoonden eenzelfde koerspatroon, zij het iets minder spectaculair. De courante staatsleningen eindigden gemiddeld vijf dubbeltjes lager tegen zes dubbeltjes op donderdag. Het Damrak was gisterochtend duidelijk in mineur. De koersen van de meeste hoofdfondsen daalden met gulden tegelijk. Witte raaf was Unilever, die voorbeurs beter dan verwachte kwartaalcijfers publiceerde. Het zeep- en levensmiddelenconcern boekte een winststijging met 2 procent, terwijl de meeste analisten hadden gerekend op een lichte winstdaling.

Hoofdfondsen

	v.k.	sk
ABN Amro Hold.	60,90	60,10
ABN Amro A.n.F.	84,80	84,60
ABN Amro L.G.F.	182,10	182,10
ABN Amro O.G.F.	202,70	202,00
Aegon	99,70	99,60
Ahold	47,30	46,80
Akzo Nobel	222,40	218,70
Alenia	235,80	233,60
Bols Wes. c.	40,00	40,00
CSM cert.	67,50	67,30
Dorische Petr.	196,20	193,90
DSM	145,50	144,50
Elsevier	171,90	171,90
Fakker cert.	16,30	16,20
Fortis Amv. cert.	73,60	73,10
Gist-Broc. cert.	51,00	50,10
Heineken	232,20	234,50
Heineken Hold.	208,50	209,50
Hoogovens nrc	81,50	80,50
Ingred. Douglas	83,00	83,00
ING c.	16,30	16,20
KLM	53,60	53,50
Kon. KNP BT	49,00	48,70
Kon. Olie	195,90	193,00
KPN	50,00	49,70
Nedlloyd	70,70	69,80
Oce-v.d. Gr.	78,90	77,70
Pakbeert cert.	52,00	51,90
Philips	57,80	57,30
Polygram	78,00	77,50
Post Beleggr.	60,30	59,80
RG Florentie F.	129,20	129,10
Robeco	118,20	116,10
Rodamco	55,10	55,10
Rolenco	121,60	119,80
Roreto	87,70	86,80
Stork	48,80	48,50
Unilever cert.	193,80	195,90
Van Ommen nrc	53,50	53,00
Ver Beitz VNU	191,00	194,00
Wissers-Kluwer	118,50	118,50

Avondkoersen Amsterdam

Akzo Nobel 218,90 (218,70)
Bols Wessanen 40,90-40,70 (40,50)
Kon. Olie 183,00 (183,00)
Philips 57,20-58,10 (57,30)
Unilever 194,80-195,80 (195,90)

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind.	89,80	89,00
ABN AmroHld p.f.c.	6,26	6,26
ABN Amro p.f.c.	60,00	59,30
ACF Holding c.	38,00	37,90
Albrecht Groep c.	142,40	142,00
Asd Options Tr.	18,50	19,00
Asd Rubber	2,907	2,85
Ant. Verff.	401,006	-
Atag Hold. cert.	134,00	134,00
Athlon Groep	67,90	-
Athlon Groep nrc	66,00	66,00
Aut. Ind. R'dam	106,00	106,00
Ballast Nedam c.	77,00	76,30
BAM Groep	111,00	110,50

Batenburg

Beers	137,70	137,70
Begemann Groep	37,00	37,00
Belindo	281,50	281,50
Blydenst. Will.	33,00	33,50
Boer De Winkel.	63,30	64,90
Borsum Wehry	28,70	28,50
Boskalis cert.	42,80	42,80
Brat Beheer	29,60	29,50
Brevest	8,70	9,10
Burgman-Heybroek	1600,00	1600,00
Calve-Delft p.f.c.	850,00	850,00
Calve-Delft cert.	1340,00	1335,00
Cap Volmac	19,30	19,30
Cetco Hold.	40,20	40,20
Cindu Intern.	107,00	107,00
Clairmoud	279,80	279,80
Content Beheer	28,50	28,80
Credit LBN	42,50	42,20
Crown v.G. cert.	137,50	-
CSM	67,50	68,00
Delt. Instrum.	25,30	25,00
Dorp-Groep	90,50	90,50
Draka Holding	42,20	42,30
Econosto	24,00	23,90
EMBA	201,00	-
Ernst Holding	118,90	117,00
Flexovit Int.	76,30	76,30
Frans Maas cert.	55,90	54,40
Gruich cert.	37,40	37,00
Gamma Holding	99,50	99,00
Gamma pref.	6,20	6,20
Garzanti c.	10,50	-
Geveke	48,80	48,90
Giesse de N.	48,00	47,30
Goudsmid	27,00	27,00
Gruich cert.	50,60	49,90
CTI Holding	185,00	186,00
Hagemeyer	138,20	138,00
HAL Trust B	17,20	17,10
HAL Trust Unit	17,30	17,00
HBTG	298,50	298,50
Hes Beheer c.	21,80	21,80
Hoeck's Mach.	58,50	58,50
Holl Colours	79,40	79,40
Holl. Seas S.	82,50	82,50
Holl. Ind. Mij.	0,42	0,42
Holl. Ind. Mij.	73,00a	72,00a
Holl. Ind. Mij.	9,30	9,30
Hunter D. pref.	1,80	-
IBC Caland	41,40	41,00
Internat. Muell.	88,00	82,50
ING	7,40	7,42
Kas-Associatie	67,00	67,00
Kempen & Co	13,30	13,00
Kleine Holding	140,90	140,90
Kondor Wessels	46,50	45,20
KPN BT c.p.f.	104,10	104,20
KPN BT c.p.f.	7,71	7,71
Kon. Sphinx	52,00	51,90
Koppelpoot	416,00	416,00
Krasnapolsky	151,00	151,00
Landre & Gl.	50,00	50,00
Macintosh	47,70	47,30
Macintosh Petr.	189,00	187,00
Moerag Enim	167,00	167,00
M. Enim OB-cert.	86,90	86,80
Moolen Holding	42,50	42,50

Beleggingsinstellingen

ABN Amro Aand.F.	98,30	97,70
ABN Amro Amer.F.	73,30	73,00
ABN Amro Eur.F.	88,20	86,60
ABN Amro Par.F.	80,70	79,70
ABN Amro Neth.F.	117,10	116,40
ABN Amro rent div.	161,50	161,30
Aegon Aandelenf.	47,60	-
Aegon Sparpluss	5,00	-
Alliance BP F.	30,80	30,70
Allg. Fondsenbez.	258,00	251,50
Alliance Fund	10,20	10,20
Amvarel	97,50	95,60
Asian Cap.F.	61,00	61,00
Asian Select.F.	105,50	104,00
Austro Hung.F.	63,10	63,10
Bemco-RenSel	4,50	4,50
Bever Holding	6,50	6,50
CL Aandelenfonds	99,70	99,00
CL Laq. Grocifonds	101,80	102,00

CL Obl. Dividendf.

Begemann Groep		
Belindo		
Blydenburgh		
Boer De Winkel		
Borsumy Wehry		
Boskalis cert.		
Braat Beheer		
Brevesta		
Burgman-Heybroek		
Burgman-Heybroek		
Café Delft cert.		
Cap Volmac		
Ceteo Hold.		
Cindu Intern.		
Claamundo		
Continent Beheer		
Credit LBN B		
Crown v G. cert.		
CSM		
Delft Instrum.		
Dorp-Groep		
Draka Holding		
Ekonosto		
EMBA		
Ensis Holding		
Flaxnov Int.		
Frans Maas cert.		
Fugro cert.		
Gamma Holding		
Gamma pref.		
Garza		
Getronics		
Geveke		
Giesse-De N.		
Goudsmit		
Grolsch cert.		
GTI-Holding		
Hagemeyer		
HAL Trust B		
HAL Trust Unit		
HBG		
Hes Beheer c.		
Heymans		
Hoeck's Mach.		
Holl Colours		
Holl. Ind. B		
Hull Ind. Mij.		
Hoop EFT bank		
Hunter D. pref.		
IHC Caland		
Internat. Muell.		
ING		
Kas-Associatie		
Kempden & Co		
Klene Holding		
Kondor Wessels		
KBB		
Kon KNX BT c pref.		
Kon SPRINT		
Koppelaar		
Krasnapolsky		
Landre & Gl.		
Macintosh		
Maxwell Petr.		
Moera Enim		
M. Enim - OB-cert.		
M. Enim - OB-cert.		

BERINGEN: Trestle Theatre om 21 uur op het Casinoplein.

MAASTRICHT: Ennio Marchetto om 22 uur in het Theater aan het Vrijthof.

ZONDAG 14 AUGUSTUS
GENK: Puzzle Theatre om 11 uur op de Grote Markt.

ARCEN: Tovarischy om 14 uur op de markt in Velden.

SEVENUM: The Uncles om 14 uur op het Raadhuisplein.

SEVENUM: Turbo Cacahuete om 15 uur op het Raadhuisplein.

MARGRATEN: Elliot om 15 uur bij manege Hol.

MAASBREE: Trestle Theatre om 16 uur op de markt in Baarlo.

SEVENUM: Leo Bassi om 16 uur op het Raadhuisplein.

LANDGRAAF: Mister Jones om 17 uur op de Oude Markt.

BELFELD: Art Obstrel om 18 uur bij het Harnmarplein.

MARGRATEN: the Uncles om 18 uur in de Steegstraat Mheer.

SEVENUM: Turbo Cacahuete om 19 uur op het Raadhuisplein in Sevenum.

GELEEN: Malabar om 21 uur op de markt.

MAASTRICHT: KTO om 21 uur op de O.L.-Vrouwewal.

SITTARD: Warner en Consorten om 21.30 uur op de markt in Sittard.

ZATERDAG 13 AUGUSTUS
BRUNSSUM: Tovarischy om 11 uur op de markt.

MAASTRICHT: Turbo Cacahuete om 11.30 uur in winkelcentrum De Heeg.

HORST: The Uncles om 14 uur op het Wilhelminaplein.

SIMPELVELD: Art Obstrel om 14 uur op de Markt.

MAASTRICHT: Turbo Cacahuete om 15 uur in Winkelcentrum Heer.

VOERENDAAL: Lambda's Kriebelkuil om 16 uur op het Kerkplein.

NUTH: Mister Jones om 19 uur bij Kasteel Wijnandsrade.

SITTARD: The Uncles om 20 uur bij het Sirkel Theater.

GELEEN: Leo Bassi om 20 uur op de Markt.

BERINGEN: Tovarischy om 20 uur op het Casinoplein.

WEERT: Art Obstrel om 20 uur op de Oelmarkt.

MAASTICHT: Puzzle Theater om 20 uur op het O.L.-Vrouwewalplein.

STEIN: Elliot om 20 uur bij kasteel Elsloo.

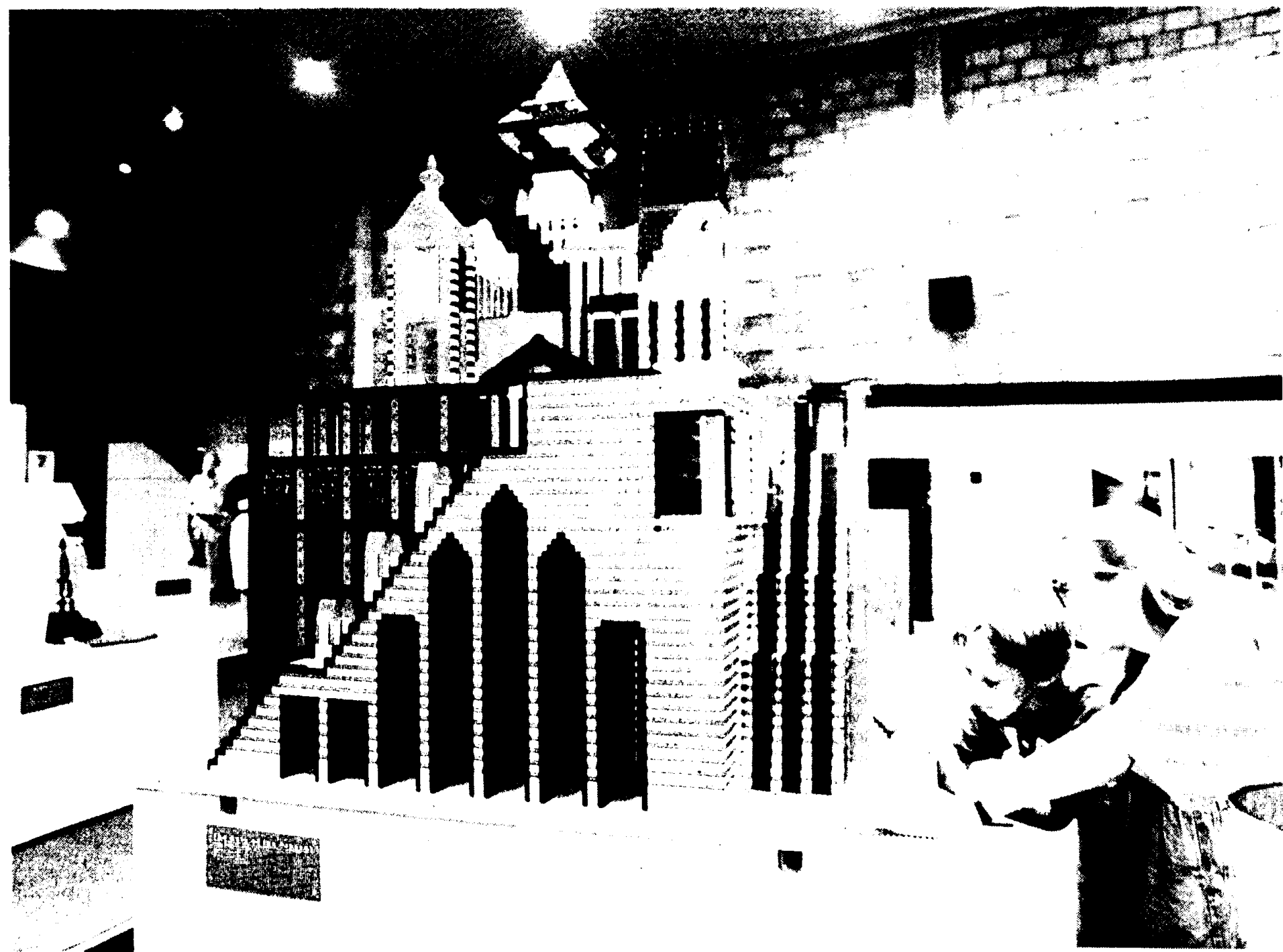
MARGRATEN: Warner en Consorten om 20 uur op het Ireneplein.

Koi-dagen in Arcen

De Kasteeltuinen in Arcen staan op 27 en 28 augustus – en niet zoals eerder vermeld op 29 augustus – in het teken van de Koi. Op deze dagen kan men alles te weten komen over de achtergronden en verzorging van deze Japanse karpers, die heel tam kan worden.

Expositie met poort-ontwerpen in cultureel centrum Maaseik

Architecten aan de slag met Lego

● *Bouwkunst in Lego-stenen, te zien in Maaseik.*

DOOR JOS FRUSCH

„Niet aankomen,” roept een vertwijfelde moeder voor de zoveelste keer. Haar jongste telg – type stoppeltjes met staartje – kan maar niet van de Lego-ontwerpen die staan opgesteld in cultureel centrum Achter Olmen in Maaseik afblijven. „Dit stelt toch niks voor,” meent een ander jochie dat meer oog heeft voor de Lego-speelhoek die op het podium is ingericht. Het is duidelijk dat de expositie 'De poort van het heden. Bouwkunst in Lego-stenen' niet echt geschikt is voor het hele gezin.

Wat eens het exclusieve domein was van spelende kinderen en eeuwig jong blijvende vaders, is in Maaseik gesublimeerd tot architectuur. Het initiatief dateert al van zo'n tien jaar geleden en is afkomstig van de Stichting Kunstprojecten Rotterdam. Zij nodigde architecten van over de hele wereld uit om een hedendaagse interpretatie te geven van 'De poort' en het ontwerp vervolgens op schaal (1 : 20) uit te voeren.

Dat Lego geschikt is voor dit soort serieuze ondernemingen zal eenieder die ooit in Legoland is geweest, met stelligheid bevestigen. Je kunt er echt mee bouwen. 25 Architecten uit Europa, Noord-Amerika, Australië, Brazilië, Rusland en het Verre Oosten leveren opnieuw het bewijs. Zijn machten poort-ontwerpen die zijn samengebracht in een expositie, die al drie jaar door Europa en Japan reist en

architectuur aan een breed publiek presenteert. Na Maaseik is ze te zien in Helsinki en Lausanne.

Patrick, een manneke van een jaar of drie, laat luidkeels zijn ongenoegen horen als zijn vader 'The impossible gate of the future' van twee Spaanse architecten – 134.500 stenen – zo verdraait, dat alleen nog maar spiegelende vlakken zichtbaar zijn. Maar als hij zich even later in de spiegels ziet, verschijnt er een gulie lach op zijn bolle kop. Voor heel even maar. Want op het moment dat hij het kunstwerk eigenhandig wil gaan afbreken, grijpt zijn vader resoluut in. Rustig naar de poort-ontwerpen kijken is er daarna nauwelijks nog bij.

Het thema 'De poort' is een uitnemend voorbeeld van symbolische architectuur. Poorten markeren een overgang van de ene situatie naar de andere', luidt

een begeleidende tekst bij de expositie. Dat gegeven kan architecten danig overstuur maken, zo blijkt uit de verantwoording van twee Belgen bij hun futuristisch poort-ontwerp van 29.000 stenen: 'De poort ... is een brug die de oneindige reeks hedens uitdrukt en die ergens oplost in pure energie'.

Een robuuste, hagelwitte poort van twee Australische architecten – 92.660 stenen – symboliseert de beschaving die is vastgelopen in een milieuvriendelijk en financieel opportunistisch lichaam. De dreigende rij raketten die de uitgangshaag vormen van een geel/zwart ontwerp van drie Grieken – 34.000 stenen – laat qua symboliek aan duidelijkheid niets te wensen over.

Dat kan van het pikzwarte bouwwerk van de Japanner Kunihiko Hamada – 28.500 stenen – niet echt gezegd worden. Vooral ook omdat de begeleidende tekst – 'De opvatting van het heden als het snijvlak van twee tijdelijke koppelt het begrip verandering van tijd en figuratieve transformatie' – bepaald niet verduidelijkend werkt.

Toch is 'De poort van het heden. Bouwkunst in Lego-stenen' best een aardige expositie. Dat komt door de verschillende invalshoeken waar vanuit de architecten

het thema hebben benaderd en de grote variatie die dat tot gevolg heeft gehad. Zo zijn er monochrome en veelkleurige ontwerpen te zien, abstracte en figuratieve – met hijskraan, toren en zelfs reuzerad; ze mogen zich in de meeste belangstelling van de jeugdige bezoekers verliezen – immens grote, van meer dan 130.000 Lego-stenen en 'piepkleine', van nog geen 10.000 stenen.

Het spel-element in de diverse ontwerpen is volledig naar de achtergrond verdronken. Geen toeters en bellen, geen uiterlijk vertoon, maar serieuze bouwwerken die een (tijds)beeld geven van het architectuur-begrip zoals zich dat wereldwijd onder jonge architecten heeft ontwikkeld. Dat het speelgoed zich uitstekend blijkt te lenen voor dit serieuze werk, maakt duidelijk dat de toepassingsmogelijkheden van Lego legio zijn. Al zullen kinderen daar over het algemeen weinig boodschap aan hebben...

De expositie 'De poort van het heden. Bouwkunst in Lego-stenen', is nog te zien tot en met 28 augustus. Cultureel centrum Achter Olmen, Van Eycklaan 78, is dagelijks geopend van 10 tot 18 uur. Entree: volwassen 100 Bfr, kinderen van 8 tot 12 jaar 40 Bfr, onder 8 gratis toegang. Voor 'jonge architecten' is er de bouwwedstrijd 'Bouw je eigen poort'.

Foto: PETER ROOZEN

Weersverwachting vakantielanden

voor 13 augustus

België en Luxemburg

Denemarken

18°
Veel wind

21°
Droog

Duitsland

25°
31°
Flink wat zon

20°
24°
Wat zon en droog

Frankrijk

19°
Bijna overal droog

35°
32°
Veel zon

Gr. Brittannië en Ierland

32°
35°
Noorden: 29°

25°
Minder warm

Italië

27°
31°
In het zuiden veel zon

24°
Perioden met zon

Spanje en Portugal

27°
Zonnige perioden

38°
Erg warm

Zwitserland

27°

24°

27°

Kinderen op ontdekkingsreis in museum in Berg en Dal

Een uurtje naar Ghana

DOOR AAD STRUIJS

„Ga je mee naar Ghana?” Die uitnodiging klinkt elke maandag, woensdag en vrijdag in het Afrika Museum in Berg en Dal. Tijdens een ontdekkingsreis van iets meer dan een uur maken kinderen van 6 tot 12 jaar spelenderwijs kennis met het leven van hun leeftijdsgenootjes in het West-Afrikaanse land. Op het nabgebouwde Ghanese woonerf moeten de deelnemers een handje meehelpen in de huishouding: water halen bij de put, maïs stampen, gierst malen en het land bewerken. Maar er is ook tijd voor een spelletje, een feest en muziek maken op de drums.

Het activiteiten programma is bestemd voor jong en oud en bestaat uit een aantal vaste onderdelen. Op woensdag klinkt Afrikaanse muziek; zondags treedt een professionele groep op, die zowel op traditionele Afrikaanse als op moderne instrumenten speelt. Op dinsdag, donderdag en vrijdag leren bezoekers onder leiding van Afrikaanse docenten enkele Afrikaanse dansen en ritmes.

Het leerzame en kleurrijke uitstapje vormt een onderdeel van de traditionele zomeractiviteiten

van het Afrika Museum. Dat presenteert tot en met 21 augustus dagelijks een programma voor jong en oud met veel Afrikaanse muziek, zang, dans, hapjes, verhalen, een Afrikaanse modeshow, creatieve workshops en rondleidingen door het binnen- en buitenmuseum.

Op woensdag en zondag vertelt de dramadocente Angèle Jorna 'spelend' enkele verhalen uit verschillende Afrikaanse landen. Het gaat om mythen, sagen, sprookjes, fabels, legenden en heldendichten die in de loop der eeuwen mondeling zijn doorgegeven.

Op het programma staan verder

beelden maken, van klei een Afrikaanse dorp op schaal bouwen, stof beschilderen, en tekenen en schilderen, waarbij Afrikaanse motieven centraal staan. Op dinsdag, donderdag en zondag zijn er kookdemonstraties. Een Ghanese kokkin toont de vele bereidingswijzen van maniok – een knolgewas dat in Afrika veel gegeten wordt. Geraspt en gedroogd vormt het de basis van bijvoorbeeld Gari, een voedzaam en smakelijk gerecht. De bezoekers mogen een vorkje meeprikken.

Op woensdag en zondag vertelt de dramadocente Angèle Jorna 'spelend' enkele verhalen uit verschillende Afrikaanse landen. Het gaat om mythen, sagen, sprookjes, fabels, legenden en heldendichten die in de loop der eeuwen mondeling zijn doorgegeven.

Afrikaans schminken (vrijdag), Afrikaanse modeshows (zondag), haarvlechten (woensdag en zondag), films (zaterdag) en rondleidingen door het binnen- en buitenmuseum (maandag, dinsdag en zaterdag). Een gids neemt bezoekers dan onder meer mee naar het nabgebouwde woonerf van Awini uit Ghana, de rondavels van de Basotho, het dorp van de Dagon, het nabgebouwde kamp van Baka Pygmeënen en de paalwoningen uit Benin. De rondleiding duurt een uur en is geschikt voor alle leeftijden.

Het Afrika Museum aan de Postweg 6 in Berg en Dal is geopend van maandag tot en met vrijdag van 10 tot 17 uur, zaterdag en zondag van 11 tot 17 uur. De activiteiten in het kader van het zomerprogramma beginnen om 12 uur en duren tot 16.30 uur. Toegangsprijs: f. 7,50, kinderen f. 5,65-plussers f. 5,50.

Openbaar vervoer: Vanaf NS station (busperron H) rijdt vanaf 10.30 uur elk half uur de 'Museum Snelbus' rechtstreeks naar het Afrika Museum. Vanaf het museum vertrekt de laatste bus om 17.07 uur. Een retourticket kost zes gulden; kinderen tot en met 13 jaar drie gulden. Informatie: 08895-42044.

● HEERLEN

Royal: Beverly Hills cop 3, dag. 19 en 21.30 uur, do t/m zo 14.15 en 16.30 uur, wo ook 14 uur. The client, za 24 uur. Rivoli: Four weddings and a funeral, dag. 18.30 en 21 uur, do t/m zo 16 uur. Duimelintje, do t/m zo en wo 14 uur. Maxim: Maverick, dag. 21 uur, do t/m zo ook 16 uur. De aristokatten, dag. 19 uur, do t/m zo en wo ook 14.30 uur. H5: The Flintstones, dag. 14.30 16.30 18.45 en 21.15 uur, za ook 23.30 uur. De aristokatten, dag. 14.15 en 16.15 uur. The getaway, dag. 18.15 uur. Striking distance, dag. 20.45 uur, za ook 23.30 uur. Speed, dag. 14.18.15 21 uur za ook 23.30 uur. Blank check, dag. 14 en 18.30 uur. My father the hero, dag. 16.15 21 uur, za ook 23.30 uur. The Beverly Hill Billies, dag. 14.16.15 18.30 en 21 uur, za ook 23.30 uur.

● LANDGRAAF

Autokino: Speed, do t/m wo 22.15 uur. Intersection, vr en za 00.30 uur.

● MAASTRICHT

Mabi: Beverly Hills cop 3, dag. 18.30 en 21.15 uur, do t/m zo en wo ook 14.30 uur. Maverick, dag. 18.30 en 21.15 uur. Duimelintje, do t/m zo en wo 14.30 uur. Angie, dag. 18.30 en 21.15 uur. De aristokatten, do t/m zo en wo 14.30 uur. Four weddings and a funeral, dag. 18.30 en 21.15 uur. Do t/m zo en wo ook 14.30 uur. Cine-K: Damage, dag. 21 uur. Cinema-Palace: Speed, dag. 14.30 18 en 21.15 uur. The flintstones, dag. 14.16.30 19 en 22 uur. De aristokatten, dag. 14 en 16 uur. Striking distance, dag. 18.15 en 21.30 uur. Lumière: Cyrano de Bergerac, dag. 20.30 uur. Silence of the lambs, dag. 21.30 uur.

● GELEEN

Roxy: The flintstones en Speed, dag. 14.18.45 en 21.00 uur.

● SITTARD

Forum: Beverly Hills cop 3, do t/m zo en wo 14 uur, ma en di ook 20.30 uur. Getaway, dag. 20.30 uur. Duimelintje, do t/m zo en wo 14 uur.

● ECHT

Royal: Beverly Hills cop 3, do t/m di 14.30 en 20.30 uur, wo ook 14.30 uur. Striking distance, do t/m di 20.30 uur. Duimelintje, dag. 14.30 uur.

● ROERMOND

Royal: Speed, dag. 14.30 uur, do t/m wo 20.30 uur, zo ook 17 uur. Royline: The flintstones, dag. 14.30 uur, do 20.30 uur, vr t/m zo 19.30 en 21.30 uur, zo ook 16.30 uur, ma t/m wo 20.30 uur.

ZATERDAG 13 AUGUSTUS

HEERLEN: Bekkerveldfestival met vanaf 8 uur wandeltocht, 12 uur kinderprogramma en vanaf 20 uur feestavond. Ook zondag. **MARGRATEN:** Fossielen zoeken in de Mergelgroeve van 't Ankersmit, 't Rooth-Bemelen, ingang St. Antoniusbank, van 9 tot 13.30 uur.

MAASTRICHT: Antiek- en vlooiemarkt in de Stationsstraat.

KERKRADE: Orgelconcert om 20.15 uur in St. Lambertuskerk. **VILEN:** Erekruschietsen door 20 schuttereijen vanaf 11 uur op feestterrein aan Hilleslagerweg. **LOTTUM:** Rozenfestival.

MAASTRICHT: Internationale Hondentoonstelling in Meesimpelveld. **Oude Molenfeesten.**

ZONDAG 14 AUGUSTUS

MEERSEN: Orgelconcert in Basiliek door Tjeu Zeyen, aanvang 16 uur.

VALKENBURG: St. Gerlachmarkt in Houthem-Valkenburg, tussen 10 en 18 uur.

HORST: Kindermarkt in het centrum.

BERGEN: Luikse Markt in Bergen van 9 tot 17 uur.

LIMBRICHT: Bloemencorso vanaf 14.30 uur.

NEDERWEERT: Festeinder, folkloristisch festival van 13 tot 18 uur.

ROOSTEREN: Jacobusmarkt, van 11 tot 18 uur.

Vliegen met schaalmodellen

De Wereldkampioenschappen Vliegen met Schaalmodellen worden dit jaar in Nederland gehouden. Aanleiding is de viering van het 75-jarig bestaan van de burgerluchtvaart in ons land. De wedstrijden vinden plaats van 14 t/m 21 augustus op de luchtmachtbasis Deelen bij Arnhem. In een expositie wordt de ontwikkeling van de Nederlandse luchtvaart getoond. Met 36 modelvliegtuigen uit de vloot van KLM en Fokker zullen die 75 jaar herleven.

President-directeur Bouw van de KLM reikt de prijzen op zondag 21 augustus uit. Na deze plechtigheid kiezen van 13 tot 17 uur schaalmodellen van de historische vloot, alsmede modellen van de winnaars het luchtvaart voor de demonstratievlucht. Bij slecht weer zijn ze in de tent te bezichtigen.

HEERLEN - De brandweer heeft de verhoogde staat van paraatheid voor de Brunssummerbeide na de regenval van de afgelopen dagen opgeheven. Door de grote droogte werd de heide sinds 3 augustus permanent bewaakt wegens brandgevaar.

Volgens politie en brandweer heeft het overdag voortdurend patrouilleren met een vliegtuig en later met twee helikopters van het Korps Landelijke Politiediensten goed gewerkt. „Daar ging een goede waarschuwendende werking van uit,” stelt plaatsver-

Extra bewaking heide ten einde

vangend brandweercommandant Pieter van der Plaats. „We zijn sinds 3 augustus zes keer uitgerukt, maar in de periode daarvoor hebben we grotere branden gehad.” Dat de branden snel de kop in konden worden gedrukt, komt

ook doordat de brandweer van Heerlen, Brunssum, Landgraaf en Kerkrade bij elke melding onmiddellijk met groot materieel uitrukten. „Bovendien hebben de berichten in de pers geleid tot een goede sociale controle.” Al hebben we vorige week nog

mensen uit de hei geplukt die daar rookten en barbecueden.”

De extra inzet van brandweer en politie heeft waarschijnlijk enkele tienduizenden guldens gekost. „Verantwoordelijk burgemeester Meijers van Onderbanken zei op 3 augustus: ‘Eerst de veiligheid, straks praten we wel over de kosten,’” stelt Van der Plaats. De heide is nu weer redelijk nat, maar nog is niet alle gevaar geweken. „Na een paar dagen droogte kan weer extra zorg nodig zijn. De boswachters van het Recreatieschap houden dat in de gaten.”

Aantal slachtoffers per ongeval toegenomen

Te veel ongelukken in Limburg door slok op

Van onze verslaggever

HEERLEN - Het aantal slachtoffers per verkeersongeluk waarbij alcohol in het spel is, is de laatste zes jaar in Limburg toegenomen. In deze provincie zijn wezenlijk meer doden en gewonden als gevolg van ongelukken met alcohol te betreuren dan in de rest van het land. Zuid-Limburg spant wat dat betreft de kroon. De grootste problemen doen zich voor in de politiedistricten Heerlen, Maastricht en Sittard.

De voorzitter van het Regionaal Orgaan voor de Verkeersveiligheid (ROVL), gedeputeerde Michel Lodewijks, wil dat alcoholmisbruik in het verkeer veel strenger wordt bestraft. Er moeten meer alcoholcontroles worden gehouden. Lodewijks pleit voor een verbod op het drinken van zelfs maar één glas bier, wijn of sterke drank voordat aan het verkeer wordt deelgenomen. Tussen 1988 en 1992 telde deze provincie 15.147 verkeersongelukken waarbij gewonden of doden vielen.

Daarvan waren 1.095 (7,2 procent) ongelukken het gevolg van alcoholgebruik. Hierbij vielen 47 doden en 1.379 gewonden. Dat is 7,9 procent van het totaal aantal van 18.050 verkeersslachtoffers. Landelijk bedroeg het aantal slachtoffers van alcohol in het verkeer 7,1 procent.

Lodewijks heeft ook postief nieuws. Sinds 1988 is het aantal ongevallen door alcoholgebruik met 25 procent gedaald, terwijl het aantal slachtoffers met 20 procent daalde. Dat houdt echter in dat het aantal slachtoffers per ongeval relatief is toegenomen. Als mensen naar een feestje gaan, dan reizen ze meer dan vroeger samen in één auto, waarbij het de bedoeling is dat de chauffeur geen bier of borrel drinkt. „Helaas blijft het vaak alleen bij die bedoeling,” aldus Lodewijks.

Het feit dat de Zuidlimburger vaker de auto pakt dan andere Nederlanders, verklaart het hoge ongevals cijfer slechts voor een deel. Waarschijnlijk wordt in deze streek ook wat royaler gedronken. Limburg telt immers veel meer cafés dan andere provincies. Het zal geen verbazing wekken dat de meeste alcoholongevallen 's nachts plaatsvinden tussen 22.00 en 03.00 uur. Zowel veroorzakers als slachtoffers zijn meestal tussen de 18 en 35 jaar oud.

Het ROVL vermoedt dat het aantal verkeersongevallen en slachtoffers in 1993 weer is gestegen. Precieze cijfers ontbreken omdat vorig jaar door de reorganisatie bij de politie niet alle gegevens beschikbaar kwamen.

Tussen 1988 en 1992 telde het politiedistrict Heerlen 250 'alcoholongelukken'. Daarbij vielen 329 slachtoffers, waaronder zes doden. De regio Sittard telde 179 ongelukken, 250 slachtoffers, zes doden. In het district Maastricht gebeurden 154 ongelukken met alcohol in het spel, waarbij 195 slachtoffers vielen, waaronder 12 doden. Kerkrade en omgeving telde 99 drankongelukken, 116 slachtoffers en drie doden.

Hardnekkige fietsendief

VENLO - De Venlose politie heeft op één dag tot twee keer toe dezelfde fietsendief gearresteerd. Donderdag rond het middaguur werd de 29-jarige man voor het eerst aangehouden toen hij samen met een 38-jarige vriend door Venlo wandelde met drie gestolen fietsen aan de hand. Nauwelijks drie uur later werd de jongste van de twee weer gesignaleerd met een zojuist gestolen fiets.

Duitse bezwaren tegen bouwplan EPZ-centrale

Van onze verslaggever

GELEEN - Drie gemeenten in het Duitse grensgebied hebben bij Gedeputeerde Staten van Limburg bedenkingen ingediend tegen de door dit college opgestelde milieuvergunning voor een warmtekrachtcentrale op het DSM-complex in Geleen.

Volgens de gemeenten Heinsberg, Geilenkirchen en Waldfeucht is onduidelijk in welke mate hun woongebieden zullen worden belast met uitstoot van giftige stoffen door deze centrale.

In feite handhaven de drie gemeenten de bezwaren die ze reeds eerder hebben kenbaar gemaakt in de procedure rond de gasgestookte centrale, die gebouwd zal worden door elektriciteitsmaatschappij EPZ en een verouderde kolengestookte centrale van DSM gaat vervangen. Heinsberg, Geilenkirchen en Waldfeucht wijzen op het ontbreken van een meetsysteem dat vastlegt aan welke concentraties van bestaande industriële installaties in Zuid- en Midden-Limburg blootstaan. Gezien de overheersende windrichting gaan ze er van uit dat de meeste uitgeblazen gassen in hun omgeving terechtkomen. Volgens de reclamanten zal deze belasting eerder toe- dan afnemen gezien ook andere nieuwbouplanten, zoals de uitbreiding van DSM op Graetheide in Geleen en de bouw van een afvalverbrander in Maasbracht.

Zolang niet uit de stukken blijkt tot welke totale milieubelasting een ander voor de Duitse grensbewoners leidt, zullen de drie gemeenten zich verzetten tegen een plan als dat voor de EPZ-centrale. De drie Duitse gemeenten missen in de ter inzage gelegde stukken ook een plan van aanpak ter bescherming van het grensgebied voor het geval een ongeval in de centrale leidt tot een mogelijk nog groter calamiteit op het DSM-complex.

De bouw van de krachtcentrale is voorzien in 1995.

Mega neemt CAI in Venray over

VENRAY - Mega Limburg Televisienet NV neemt het kabeltelevisienet van Stichting Cai Venray over. Daar toe is gisteren een overeenkomst tussen beide partijen gesloten. Met de overdracht verwerft de nieuwe pool van Mega voor het eerst een net van een van de grotere Limburgse gemeenten. Venray telt 11.600 aansluitingen, waarmee het totaal aantal bij Mega Televisienet in eigendom zijnde aansluitingen op ongeveer 97.000 uitkomt. In totaal hebben 27 Limburgse gemeenten hun kabeltelevisienet aan Televisienet NV overgedragen. Mega betaalt bijna 2,3 miljoen gulden. De stichting wil een deel van dat geld besteden aan de ontsluiting van zogenaamde witte vlekken. Het komende half jaar zal Televisienet het net renoveren met toepassing van de glasvezeltechniek. Na de opknopbeurt kunnen de abonnees' afstemmen op 28 televisiekanaalen en dertig radio-FM kanalen. De uitbreiding heeft geen gevolgen voor het tarief.

Dief van aansteker in elkaar geslagen

HEERLEN - Een man (23) uit Hoensbroek is vrijdagmorgen mishandeld door een plaatsgenoot (26). Het slachtoffer kon op eigen kracht het politie-bureau bereiken en werd door agenten naar het Heerlense De Weverziekenhuis gebracht. De man had enkele ribben gebroken. Zijn belager enige tijd na het incident aangehouden op de Akerstraat-Noord. Hij verklaarde dat het slachtoffer een aansteker van hem had gestolen.

Transporteur in Landgraaf failliet

LANDGRAAF - De rechtbank in Maastricht heeft het faillissement uitgesproken over het Landgraafs Transport Centrum (LTC) in Landgraaf. Volgens curator mr. Beulen ligt de oorzaak daarvan in twee faillissementen van opdrachtgevers. LTC veroordeelde jarenlang confectie naar Turkije in opdracht van Jama Confectie uit Nuth en Gebr. van Mourik uit Deil. Beide gingen failliet. Naast de orders die daardoor wegvielen, had LTC nog grote sommen geld van beide bedrijven tegoed. Maar door de faillissementen kon de Landgraafse transporteur daarnaar fluiten. Bij LTC waren nog zeven chauffeurs in dienst. Voor hen wordt ontslag aangevraagd.

VSL schrappt drie bushaltes Schinnen

SCHINNEN - Het Verenigd Streekvervoer Limburg (VSL) wil in Schinnen drie bushaltes opheffen. Het betreft de opstapplaatsen Krekelberg/Oirsbekeweg, Stationsstraat 13 en Heggerweg. VSL bekijkt verder welke van de andere haltes eventueel voor opheffing in aanmerking komt. De maatschappij heeft de gemeente Schinnen hiervan in kennis gesteld. Het schrappen van haltes houdt verband met stroomlijning van de busroutes. VSL streeft door uitdunning van het haltennet naar verkorting van de tijdsduur waarin de routes worden afgelegd.

Samenwerking stortplaatsen

HEERLEN - Een zo klein mogelijke belasting van het milieu, een goede service naar de aanbidders van afvalstoffen en een verantwoord arbeidsklimaat voor de werknemers. Die doelen hebben de beheerders van de Limburgse afvalbergingen voor ogen bij het opstellen van een gezamenlijk zorgsysteem. Midden 1995 moet het systeem klaar zijn. De NV Sturing Afvalverwijdering Limburg, de afvalverwerking Oostelijk Zuid-Limburg en de gewestelijke Midden-Limburg en Westelijke Mijntreek, in de toekomst verantwoordelijk voor zestien afvalverwerkingsinrichtingen, zeven stortplaatsen, twee composteerinrichtingen en zeven overslagstations, denken voordeel te behalen uit een gezamenlijk opgezet zorgsysteem. Als leidraad wordt het handboek van de vereniging van afvalverwerkers gebruikt. Het stort Schinnen-Spaubeek heeft als proefproject gediend bij het samenstellen van het handboek.

Weer PNL-politicus in commissie VNG

MAASTRICHT - Opnieuw is een vertegenwoordiger van een lokale partij benoemd in een commissie van de Vereniging van Nederlandse gemeenten. Kitty Meulenberg, fractievoorzitter van de Partij Nieuw Limburg (PNL) in de Limburgse Staten en raadslid in de gemeente Valkenburg voor de lokale groepering Algemeen Belang, wordt lid van de VNG-commissie voor welzijn en cultuur. Vorige maand ging het Roermondse raadslid Hub Boots (Democraten Roermond) Meulenberg al voor. Hij werd toen voorgedragen als lid van de VNG-commissie voor culturele zaken.

Cuijpers legde veranderde collegebesluiten voor Secretaris Brunssum misleidde recherche

DOOR ROB PETERS

BRUNSSUM - De van valsheid in geschrifte verdachte gemeentesecretaris Jo Cuijpers (56) van Brunssum wordt zwaar aangerekend dat hij als eerste heeft geprobeerd de rijksrecherche tijdens het onderzoek in de zaak van de van ambtsmisdriven verdachte ex-burgemeester Riem op het verkeerde been te zetten.

Dat blijkt uit de gisteren door justitie in Maastricht vrijgegeven dagvaarding. Cuijpers verwees voor de eerste maal op 19 januari van dit jaar de opsporingsambtenaren, die op het gemeentehuis van Brunssum opnieuw naspeuringen deden, naar de al in april/mei 1993 geantendeerde mededeling van Riem dat hij per 11 oktober 1992 voorzitter van de Fodi (delfstoffenfederatie) zou worden. Riem deed die mededeling, zo bleek later, aan het college eerst nadat justitie een diepgaand onderzoek was gestart en met name vraagtekens zette bij 120.000 gulden die Riem voor zijn werk zou hebben gekregen.

Op 1 februari was het ook Cuijpers die de politie de naar later bleek vervalste mededeling van Riem aan het college over zijn reis naar Israël ter hand stelde alsof dit een correct stuk zou zijn.

Op 23 maart werd Cuijpers opnieuw over zijn loyale houding onderhouden. Na dat verhoor meende de politie voldoende bewijzen te hebben verzameld. Toen duidelijk werd dat de getoonde papieren van een andere datum waren voorzien, gelaste de officier van justitie de aanhouding van het gehele college inclusief de secretaris. Het college zat tijdens de Paasdagen achter slot en grendel.

Cuijpers gaat in tegenstelling tot de vier eveneens van valsheid in geschrifte verdachte wethouders niet in beroep tegen de ten laste gelegde feiten.

(ADVERTENTIE)

Nivoo
vriendskleding
ze zijn er weer
wereldmerk
jeans
2 stuks 100,-
Glaspoels Markt
Heerlen

DE NR. 1 MET
SWISSFLEX
van sloun
interieur
Sittard - Valkenburg

in Nederland
overtreed je de
Opiumwet als je
een overtreder
van de Opiumwet
arresteert
punaise

● André Lier (18), André Woertink (18), Haiko Schiphorst (18) en Alfred Ten Kate (20) reden per tractor van Overijssel naar Limburg.

Foto: DRIES LINNSEN

Van onze verslaggever

HEERLEN - Vier jongens uit het Overijsselse Balkbrug reisden maandag tien uur met tractor en huifkar naar een camping in Voerendaal, een tocht van driehonderd kilometer. Toen de vakantievierders donderdagnacht in het centrum van Heerlen met hun tractor op zoek gingen naar een pilsje, maakte de politie een einde aan hun avontuur.

De Overijsselnaren verklaarden niet te weten dat je met een tractor alleen op de verharde weg mag rijden om naar het 'land' te gaan of op weg naar een reparateur. De 18-jarige

'Vorig jaar maakte de politie geen problemen'

André Woertink, die tractor bestuurde, begrijpt er een dag later nog steeds niets van. „Vorig jaar zijn we ook al met de trekker naar Voerendaal gekomen, probleemloos. En onderweg zagen we wel zes keer politie, zonder dat die ingreep. Eén keer, bij Venlo, vroegen ze ons even aan de kant te gaan om wat auto's langs te laten. Geen enkel probleem.”

De jongens arriveerden maandagavond in Voerendaal en gingen een aantal avonden per fiets op stap. „Maar al die heuvels, dat werd ons wat te gortig. Daarom besloten we gisteravond om half twee met de trekker naar Heerlen te gaan.”

De politiepatrouille die de trekker op de Spooringsingel tegen kwam, keek erg op van Woertinks verkla-

ring. „Ze geloofden niet dat ik helemaal uit Overijssel was gekomen met dat ding. Ik zei: 'Julie horen m'n accent toch?'”

De vier vrienden moesten beloven met de tractor alleen nog terug naar de camping te rijden. De nog steeds niet geheel overtuigde politie belde gisterochtend de ouders van André Woertink. Deze bevestigden het trekkerverhaal en beloofden dat hun zoon niet met het ding naar huis rijdt.

André wil maandag of dinsdag naar huis terug gaan. „Hoe? Dat weet ik nog niet. We zien wel. Heeft de politie m'n ouders gebeld? Oh.”

'Het gaat om de vraag of Riem nog houdbaar is'

vervolg van pagina 1

BRUNSSUM - Fodi-secretaris G. Sigmond sluit niet uit dat Riem door het onervolle ontslag door de minister wel eens teveel aan gezag heeft ingeboet om nog langer voorzitter van de delfstoffenorganisatie Fodi te zijn. Minister De Graaff-Nauta van Binnenlandse Zaken ontsloeg de van corruptie verdachte Riem nog voordat zijn zaak voor de rechter dient, omdat hij door zijn gedragingen het ambt van burgemeester in zeer ernstige mate heeft geschaad.

Tot dusverre heeft de Fodi Riem de voorzittershamer nog niet willen ontnemen, omdat het bestuur stelt dat hij onschuldig is zolang hij niet veroordeeld is. Sigmond:

„De dagvaarding en het besluit van de minister zijn duidelijk nieuwe gegevens. Ik ga niet vooruitlopen op de bestuursvergadering, maar het zal gaan over de vraag of Riem nog wel houdbaar is.”

De Fodi stelt aan het aanvaarden van het voorzitterschap de eis dat ook een commissariaat vervuld moet worden. Riem staat nog altijd op de loonlijst van Dekker Grindbaggerbedrijf in IJzendoorn. Riem bekleedt bij de grindproducent een commissariaat. Advocaat mr. P. Wery van Dekker sluit niet helemaal uit dat het ontslag door de minister van Binnenlandse Zaken gevolgen kan hebben voor het commissariaat.

Op de vraag of Riem nu hij onervol is ontslagen als burgemeester ook aan gezag inboet als commissaris bij het bedrijf ant-

woordt advocaat Wery: „Dat is mogelijk.” Hij wil echter niet zeggen of het bedrijf zich na de stap van de minister gaat beraden over de positie van Riem. Wery: „Dat de stap van de minister niets uitmaakt, hoort u mij niet zeggen. Wij geven echter geen commentaar. Ik ga u niet vertellen wat wij met de directie bespreken. Bovendien heb ik officieel nog geen kennis genomen van de beweegredenen van de minister.”

Mocht Riem zijn commissariaat bij Dekker en het voorzitterschap bij de Fodi verliezen, dan heeft dat gevolgen voor zijn inkomsten. Door de ingrijpende beslissing van de minister loopt Riem wachtgeld mis. Dat had hij wel gekregen als hij eervol was ontslagen. Riem is tegen het ontslag in beroep gegaan.

Naar aanleiding van ons 50-jarig huwelijksfeest van 15 juli j.l. willen wij iedereen bedanken voor de felicitaties, kaarten, bloemen en cadeaus die wij mochten ontvangen. Het was voor ons een onvergetelijke dag.

B. en J. Bruggeman-Gliniek

Met diepe droefheid, maar dankbaar voor de fijne jaren die wij samen met hem mochten beleven, geven wij kennis dat onverwacht van ons is heengegaan, mijn lieve man, onze zorgzame vader, zoon, broer, zwager, oom en neef

Lau Reumkens

echtgenoot van

Marly Franck

Hij overleed in de leeftijd van 40 jaar.

Landgraaf: Marly Reumkens-Franck

vader van

Julia

Laurens

Charles

Merel

Familie Reumkens

Familie Franck

6372 ET Landgraaf, 11 augustus 1994, Hoofdstraat 298.

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 16 augustus a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H.H. Petrus en Paulus te Schaesberg aan de Hoofdstraat, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Rozenkransgebed tot intentie van Lau maandag 15 augustus om 18.40 uur, aansluitend avondmis in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van Lindeman uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen dagelijks van 19.00 tot 19.15 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Wij zijn diep geschokt door het plotselinge overlijden van

Lau Reumkens

Marly, Julia, Laurens en Merel veel sterkte.

Toneelgroep Ambras

Met grote verlagenheid hebben wij kennis genomen van het plotselinge overlijden van

Lau Reumkens

echtgenoot van onze collega Marly.

We hopen van harte dat Marly en haar drie kinderen de kracht zullen vinden om deze droefvige gebeurtenis te verwerken.

Wij denken aan hen.

De collega's in Landgraaf

Dankbetuiging

Voor de vele hartelijke blikken van deelneming, welke wij mochten ondervinden na het overlijden, bij de mis en de crematie van mijn dierbare man: onze lieve vader, schoonzvader en opa

Joseph Kasperski

onze oprechte dank.

Uw aanwezigheid, persoonlijke of schriftelijke condolances en bloemen, de muziek en zang waren voor ons een grote steun en tekten dat hij door zeer veel werd geliefd en gerespecteerd. Hiervoor nogmaals onze dank.

Mevr. J.J. Kasperaki-Jansen
Hans, Fred, Marja, Mark en Bas
Brunssum, augustus 1994

Bedroefd, maar dankbaar voor alles wat hij voor ons betekend heeft, geven wij u kennis dat op 60-jarige leeftijd, onverwacht en veel te vroeg van ons is weggenomen mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonzvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Frans Hugens

echtgenoot van

Lenie Merckx

Heerlen: Lenie Hugens-Merckx

tante Nellie

Heerlen: Marian en Ben

Lammers-Hugens

Pascal, Chantal

Heerlen: Philoména en Harrie

Diepeveen-Hugens

Kelly, Ricardo, Francesco

Hoensbroek: Nettie Hugens

Eddie Verweij

Michael

Familie Hugens

Familie Merckx

6413 HL Heerlen, 11 augustus 1994

Philippusstraat 9

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 16 augustus om 10.00 uur in de H. Corneliuskerk te Heerlerheide-Heerlen, waarna om 11.30 uur de crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Rozenkransgebed, waarna avondmis, maandag om 18.45 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in het uitvaartcentrum Dela, Grasbroekerweg 20 te Heerlen, heden zaterdag en zondag van 14.00 tot 15.00 uur en maandag van 18.00 tot 19.00 uur.

Wilt u, indien wij vergeten zijn u een kennisgeving te zenden, deze annonce als zodanig beschouwen.

Dankbaar dat wij haar zolang in ons midden mochten hebben, maar ook bedroefd om het scheiden, delen wij u mede dat na een werkzaam leven in Gods vrede is overleden onze lieve moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder

Suzan Ammann

weduwe van

Karel Ammann

Zij overleed in de leeftijd van 82 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

In dankbare herinnering:

kinden, kleinkinderen en achterkleinkinderen en achterkleinkinderen

11 augustus 1994, Vespertijd, Heerlen, Corr.-adres: Fam. Quaden, Steenstraat 18, 6438 JN Oirsbeek.

De crematieplechtigheid heeft plaatsgevonden op vrijdag 12 augustus om 14.00 uur in het crematorium te Heerlen.

† Elise Janssen, 68 jaar, echtgenote van Jan Janssen, Corr.-adres: Rondstraat 3, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 15 augustus om 14.00 uur in de parochiekerk van de H. Anna te Maastricht.

† Marie Elise Feraud, 84 jaar, echtgenote van Mathieu Jean Antoine Vlieghe, Corr.-adres: De A. Arkenstraat 26, Amstelveen. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 15 augustus om 14.00 uur in de parochiekerk van de H. Lambertus te Maastricht.

† Maria Petronella Jansen van Heest, 84 jaar, weduwe van Jan ter Heest, Corr.-adres: Bovenhaag 112, Maastricht. De uitvaartdienst heeft plaatsgevonden.

† Maurice Westers, 26 jaar, Overst van Beverstraat 39, 6171 JT Stein. De plechtige uitvaartdienst zal op maandag 15 augustus a.s. plaatsvinden om 10.30 uur in de St. Martinuskerk te Stein, gevolgd door de crematie in het crematorium Nedermas te Geleen. Er is geen condoleren.

† Tom Nieuwbeer, 79 jaar, echtgenoot van Miep Thijsen, Ambiorixstraat 10, 6171 BJ Stein. De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op 15 augustus a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Kerensheide-Stein, waarna aansluitend de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op het r.k. kerkhof aldaar. Schriftelijk condoleren.

Ze was ons allemaal even lief.

We zijn verdrietig, maar dankbaar voor zo veel liefde.

Op 12 augustus overleed, voorzien van het heilige olie, mijn vrouw, onze moeder en oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Mien Peskens-Bustin

echtgenote van

Ton Peskens

Heerlerheide: F.J.A. Peskens

Zevenbergen: Hilmy en Ben,

Thijs, Tom, Jan, Lucas

Meerlo: Riky en Jos, Pim, Ruud

Loon op Zand: Wim en Anneli,

Nadine, Laureen

Voerendaal: Theo en Carin,

Tim, Janneke, Stijn

Heerlerheide, Corneliuslaan 12

Corr.-adres: Jeustraart 15, 6387 ET Voerendaal

Maandag om 18.45 uur houden we een avondwake in de Corneliuskerk in Heerlerheide.

De uitvaartdienst is op dinsdag 16 augustus om 13.00 uur in dezelfde kerk. Hier is gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

Om 14.30 uur nemen we afscheid in het crematorium, Imstenraderweg 10, Heerlen.

U kunt afscheidnemen in het Dela uitvaartcentrum, Grasbroekerweg 20 in Heerlen, op weekenddagen van 14.00 tot 15.00 uur en maandag van 18.00 tot 19.00 uur.

Familie Peskens - Familie Bustin

Ontsteld hebben wij kennis genomen van het overlijden van de heer

Jo Bouwman

Gedurende vele jaren - van 1979 tot 1993 - was hij lid van het kerkbestuur van de H. Familieparochie, Langeberg-Brunssum. Onze parochie is hem veel dank verschuldigd. Zijn nabestaanden wensen we de kracht toe, dit verlies te dragen.

Kerkbestuur H. Familieparochie Langeberg-Brunssum

Enige en algemene kennisgeving

Tot ons groot verdriet moesten wij, na een werkzaam en liefdevol leven voor haar gezin, geheel onverwacht, voorgoed afscheid nemen van mijn innig geliefde moeder, mijn geliefde schoonmoeder, mijn lieve oma, zus, schoonzus en tante

Maria van der Heijden

weduwe van

Harrie Heekens

Zij overleed op 76-jarige leeftijd, voorzien van het sacrament der zieken

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

8 augustus 1994, Corr.-adres: Vijverlaan 8, 6448 BB Brunssum.

De plechtige uitvaartdienst heeft plaats in beoogden familiekring plaats

Zijn opmerkelijke blik
Zijn fabelachtig geheugen
Zijn droge humor
Daarin zullen we hem vooral missen
Maar ook dat dragen we voor altijd mee

In de vrede van Christus, voorzien van het h. sacrament der zieken, is heden van ons heengegaan mijn liefste echtgenoot, onze zorgzame vader en schoonvader, onze onvergetelijke opa, broer, zwager, oom en neef

Franciscus Josephus (Frans) Mulders

* Den Haag, 24 februari 1916

† Geleen, 11 augustus 1994

echtgenoot van

Paula Dittrich

De plechtige eucharistieviering zal plaatshebben op maandag 15 augustus om 12.00 uur in de Christus Koningkerk aan de Kluis in Geleen, waarna de crematie zal plaatsvinden in het crematorium Nedermas, Voutershof 1 te Geleen.

Gelegenheid tot bezoek bij de overledene, dagelijks in het mortuarium van het Maaslandziekenhuis, Barbarastraat 1 te Geleen, tussen 17.30 en 18.30 uur.

De avondmis die uit dankbaarheid tot zijn nagedachtenis zal worden opgedragen, zal plaatsvinden in de Christus Koningkerk heden, zaterdagavond 13 augustus om 19.00 uur.

Geleen: P. Mulders-Dittrich

Bilzen: Mariet en Jan Bakker-Mulders

David-Jan, Margriet en Harry,

Nathal, Pepijn, Melke en Lotje

Susteren: Jan en Genny Mulders-Willems

Monique, Raoul en Marianne

Familie Mulders

Familie Dittrich

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren achter in de kerk voorafgaand aan de eucharistieviering.

Geleen, Guido Gezellelaan 5

6165 EJ

Gij die zijt, ontferm u over hem, want zijn was groot.

Ernst Hos

* 17-5-1933 † 11-8-1994

echtgenoot van

Kitty Brouns

In dankbare herinnering

Hoensbroek: C.H. Hos-Brouns

Familie Hos

Familie Brouns

11 augustus 1994, Corr.-adres: Marktstraat 227, 6431 LR Hoensbroek.

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op dinsdag 16 augustus a.s. om 11.00 uur in de rochierkerk van O.L. Vrouw Maagd der Arie Mariagewanden-Hoensbroek, gevolgd door begrafenis op de centrale begraafplaats aan Randweg.

Bijeenkomst in de kerk alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

U kunt afscheid nemen in een der rouwkapellen van De Universele Hoofdstaart 100 Hoensbroek. Bezoekgelegenheid dagelijks van 17.30 tot 19.00 uur. Zondag alleen van 14.00 tot 15.00 uur.

Een bijzonder woord van dank aan alle mensen van afdeling "De Iep" die ons zo bijgestaan hebben.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig beschouwen.

Pap

nu heb je eindelijk rust.

Lydia en Frans Gulikers-Hos

Bibi, Nikki, Wouter

Maurice en Maria Hos-Küpp

Martijn, Mike, Marja

Dankbetuiging

Uw blikken van medeleven bij het overlijden en de uitvaart van mijn lieve man

Ties van Doorn

waren voor mij een grote steun. Gaarne betuig ik u hiervoor mijn dank.

Bertha van Doorn-Kleintjens

De zwerfendienst wordt gehouden op maandag 15 augustus 1994 om 19.00 uur in de Grote Sint-Jan te Hoensbroek.

† Pierre Maessen, 37 jaar, echtgenoot van T. Reijnders, Vondelstraat 32, 6043 CB Roermond. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden zaterdag 13 augustus om 12.30 uur in de kerk van het H. Hart te Roermond.

† Mathias Verkeulen, 73 jaar, echtgenoot van Martina Hayes, Bisschopstraat 60, 6093 AE Houten. De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op maandag 16 augustus om 14.00 uur in de parochiekerk van de H. Nicolaas te Heythuysen.

† Maria Geerlings, 77 jaar, echtgenote van P. Geerlings, Neerstraat 11, kamer 207, 6071 SW Swalmen. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden dinsdag 16 augustus om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Lambertus te Swalmen.

Dankbetuiging

Voor uw bewijzen van deelneming, ontvangen na het heengaan van mijn lieve man en onze vader

Jacques Huth

bedanken wij u onze hartelijke dank. Het was een persoonlijk, schriftelijk of in de vorm van bloemen betuiging getuigenis, waaraan een grote troost en zal een dankbare herinnering blijven.

Marga Huth-Smeets

Peter

Jacqueline

Brunssum, augustus 1994

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitkuntend op 045-730888.

Limburgs Dagblad

In de Cramer 37, Heerlen

Ik lees de krant in de klas

Stichting Krant in de Klas

Tel. (043) 667336

Doctorandus Hond?

Exploitant wil service in avonduren stopzetten

NS houden Wagon-Lits aan koffie in de avond

Van onze correspondent

ROERMOND/EINDHOVEN – Het bericht dat Wagon-Lits vanaf september 's avonds geen koffie meer serveert in de meeste intercitytreinen, zoals op het traject tussen Eindhoven en Heerlen/Maastricht, is voorlopig gebakken lucht. Volgens een nog lopend contract tussen de NS en Wagon-Lits moet de service gewoon tot tien uur 's avonds doorlopen op elke intercity. Dat zegt woordvoerder Wim Binnendijk van de Nederlandse Spoorwegen in Eindhoven.

De NS ontzenuwen hiermee het gerucht dat reizigers straks alleen nog in drukke treinen rond Amersfoort en tussen Amsterdam-Brussel en Amsterdam-Eindhoven na zeven uur 's avonds drank en etenswaar kunnen kopen. In de overige treinen zouden de NS plaatsing van koffie- en frisdrankautomaten overwegen als alternatief. Nu bestaat de service met de koffiewagentjes nog op alle intercity's tot tien uur 's avonds.

Exploitant van de Rail Tenders Wagon-Lits wil met de maatregel het verlies op de koffiekarretjes beperken. Dat zal voor dit jaar waarschijnlijk op zes miljoen gulden uitkomen, aldus de directie van Wagon-Lits. Binnendijk wijst namens de NS echter op het nog lopende contract, dat Wagon-Lits niet toelaat de avonddiensten op het gros van de intercity's te beperken, ook al lijdt de service verlies. Volgens de woordvoerder zijn de NS niet van plan zich morgen inschikkelijk op te stellen. Dan bespreekt Wagon-Lits de maatregelen met de directie van NS Reizigers.

„Natuurlijk, de klanten van de Rail Tender zijn ook onze klanten. Maar als Wagon-Lits straks aan het eind van het jaar iets tekort komt, wil dat nog lang niet zeggen dat de NS dat maar op een of andere manier moeten bijspelen. Vooralsnog hechten wij aan de afgesproken service tussen zeven uur 's ochtends en tien uur 's avonds op elke intercity.”

Volgens Binnendijk weegt hierbij voor de NS zwaar dat het afgelopen jaar het lange afstandsvervoer is toegenomen, vooral in de avonduren. De NS schrijven dit toe aan hun beleid om de reizigers meer service te bieden. Het stopzetten van de Rail-Tendersservice staat hier haaks op.

Audiovisueel project A73

HEERLEN – De Stichting Kunst en Cultuur Limburg (KCL) en de landelijke Stichting Beeldende Amateurkunst (SBA) hebben het idee opgevat om een audiovisueel project op de starten met als titel 'Oog op de weg A73'. Al dertien jaren spelen er veel emoties rond de aanleg van deze rijksweg, die de Randstad via Nijmegen met Midden-Limburg verbindt. Met name over het laatste stuk Venlo-Maasbracht wordt nog heftig gediscussieerd.

Amateurfilmers, -fotografen, -radiomakers, lokale omroepen en creativiteitscentra worden uitgenodigd diverse thema's over de A73 op audiovisuele manier vast te leggen. Meer informatie: Stichting Kunst en Cultuur Limburg 043-256767.

Massale belangstelling voor Limburg Festival

Van onze kunstredactie

VALKENBURG – Het Limburg Festival heeft niet te lijden gehad onder de extreme weersomstandigheden van de afgelopen dagen. Tropische temperaturen noch onweer en regen hebben het publiek ervan weerhouden het straattheaterevenement massaal te bezoeken. „Er zijn minimaal evenveel bezoekers als vorig jaar bij de voorstellingen aanwezig geweest”, aldus Stan Spauwen van de organiserende stichting. „En alle voorstellingen konden gewoon doorgaan.”

Voor de enige binnenvoorstelling van de Italiaan Ennio Marchetto loopt het publiek veel minder warm. Gistermiddag waren voor de twee voorstellingen – gisteravond en vanavond in het Theater aan het Vrijthof – ongeveer 300 kaartjes per avond verkocht. De enige voorstelling waarvoor het publiek moet betalen heeft echter minimaal 1400 bezoekers nodig om zich financieel te bedruipen. „Je moet wel

bedenken dat het publiek niet gewend is 's zomers een theater te bezoeken. En het is de eerste keer dat we dit doen”, aldus Spauwen.

Met de nieuwe naam Limburg Festival is volgens Spauwen ook een nieuw soort festival geboren. „We gaan in de toekomst meer speciale voorstellingen brengen op specifieke plaatsen voor een specifiek publiek. Met de kindervoorstellingen van Lambda's Kriebelkuil en de binnenvoorstellingen van Marchetto hebben we dit jaar de aanzet daartoe gegeven.

Volgend jaar gaan we dat zeker uitbouwen.” De organisator doelt op speciale theatervormen die minder geschikt zijn voor een breed publiek op straat. „Een intieme poëtische voorstelling op het Vrijthof werkt niet. Je kunt dan beter kiezen voor een groeve of het Openluchttheater in Valkenburg of een veilighal in Grubbenvorst.”

Het Limburg Festival wordt

morgenavond om 21 uur officieel afgesloten door de Franse groep Malabar op de Markt in Geleen.

Het Festival Journaal, het dagelijkse praatje van Leo Bassi met twee deelnemende groepen,

wordt vanmiddag vanaf 14 uur voor het laatst gehouden in centrum Driekant in Valkenburg.

● Kunstenaar Ennio voelt aan de baard van coördinator Charles of hij ook wel echt is. Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

MAASTRICHT – De Limburgse musicus Henri Arends (73), oud-dirigent van het Concertgebouw Orkest en het Noordhollands Philharmonisch Orkest (NPO), is vorige week zaterdag overleden. De in Maastricht geboren musicus is afgelopen dinsdag in stilte gecremeerd.

Henri Arends overleden

orkest en – in 1957 – tot chef-dirigent van het Noordhollands Philharmonisch Orkest. In Haarlem bouwde hij het NPO uit tot een beter ensemble en sloeg hij met een drietal, live via de tv uitgezonden Hartewensfestivals, een brug naar de jeugd en een brug tussen pop, klassiek en jazz. Arends werd in 1971 de dupe van

een diepgaand conflict over de artistieke koers van het NPO. Hij werkte daarna als gastdirigent over de hele wereld, voordat hij zich in 1975 in Zuid-Afrika vestigde. Daar doceerde hij tot 1980 aan de Universiteit van Pretoria. Bij terugkeer werd hij geconfronteerd met een boycotachtige houding van het Nederlandse muziekleven. Hij vestigde zich in het Belgisch-Limburgse Rekem, van waaruit hij plannen ontwikkelde om in de Euregio Maastricht-Rijn een internationaal operaanbod op te bouwen. Die plannen vonden echter geen gehoor.

Limburg het best bedeed met drankgelegenheden

Cafés hadden goed jaar

Van onze redactie economie

HEERLEN – De omzet van de cafés en andere drankverstrekkers is vorig jaar met vijf procent gegroeid tot 4,6 miljard gulden. De economische recessie had een gunstig effect op het drankgebruik van de Nederlanders.

De hotels zaten echter met de tegenvallende gevolgen. Door een daling van het aantal buitenlandse toeristen liep de omzet in deze sector met vijf procent terug tot 3,2 miljard gulden. De restaurants bleven in omzet vrijwel gelijk met negen miljard gulden, maar die omzet werd wel over meer restaurants verdeeld. Dit blijkt uit 'Horeca in Cijfers', een publicatie van het Bedrijfschap Horeca.

Het totale aantal horeca-ondernemingen blijft toenemen, vooral het aantal restaurants. Eind 1993 telde Nederland 18.403 maaltijdverstrekkende gelegenheden, drie procent meer dan aan het begin van het jaar. Met name de exotische keukens zijn in opkomst. Japanse, Turkse, Surinaamse en Argentijnse restaurants lieten een sterke stijging zien. Die nieuwe restaurants snoepten een procent van de omzet van de bestaande restaurants af. Vooral de grotere restaurants deden slechtere zaken. Hun omzet daalde drie procent. De cafeteria's konden zich het afgelopen jaar goed handhaven met een omzetstijging van twee procent. Het aantal Nederlandse hotels bleef gelijk, maar wel werd het aantal kamers met twee procent uitgebreid. Voor die nieuwe kamers konden echter geen nieuwe gasten geboekt worden. Buitenlandse toeristen lieten het vorig jaar massaal afweten.

Voor het herfstseizoen was slecht met bijna twaalf procent minder boekingen.

De kasteleins hadden over het algemeen weinig te klagen over de bezuinigingen en onzekere economische tijden gingen aan de deur voorbij. Bestaande cafés bleven zagen hun omzet met 4,5 procent toenemen. De nieuwkomers zorgden voor een extra half procent van de totale omzet. Wat het aantal cafés betreft zijn Limburgers het best bedeed. 10.000 inwoners zijn er ruim tien kroegen. De Flevolander wil drinken moet goed zoeken want per 10.000 inwoners slechts twee kroegen beschikbaar. Wat het aantal restaurants betreft doen de zuiderlingen hun Bourgeoisie reputatie geen eer aan. Noord-Brabant zit met vijf restaurants per 10.000 inwoners onder het landelijk gemiddelde. Limburg slechts iets daarboven met zes restaurants. Zeeland spant de kroon met één restaurant voor elke zeventien inwoners. Ondanks de hier en daar tegenvallende ontwikkeling werkten in 1993 circa 160.000 mensen in de horeca, 11.000 meer dan in 1992. Het aantal deeltijdwerkers bleef stabiel op twee miljoen, nam met vijf procent toe tot 11,5 miljoen. Ook namen de ondernemers met de mensen in vaste dienst aan. Het eind van 1993 werkte 60 procent van het personeel in vaste dienst twee procent minder dan aan het eind van 1992. Het Bedrijfschap horeca die teruggang aan de onzekere situatie, waardoor ondernemers beller met het personeel omgaan.

● Vanaf de Brienenoordbrug schettert en glimt de sky-line van Rotterdam je tegemoet.

Foto: CEES SPRUIJT

Rotterdam gehakt uit marmar

DOOR CATHARIEN ROMIJN

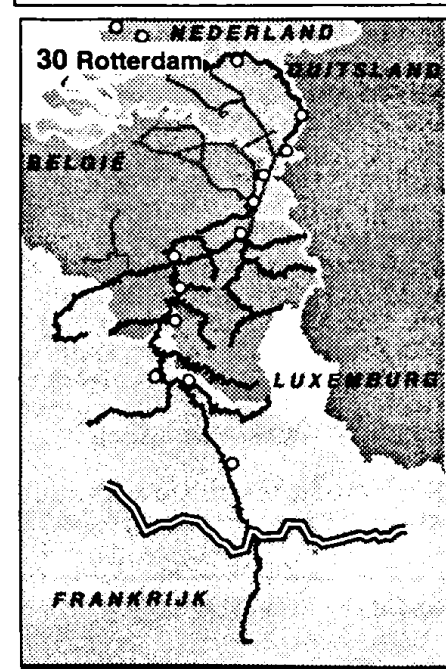
Een nuchtere en zakelijke kijk op de werkelijkheid. Rotterdam kan het niet. Aan de boorden van de Nieuwe Maas wordt niet gemijmerd, gedroomd of over het water getuurd. Misschien komt dat door de naamsverandering van de rivier. Door het 'Nieuwe'. Of door het beruchte bombardement dat in mei 1940 een einde maakte aan de tastbare herinneringen van vroeger. In ieder geval geldt hier 'geen woorden maar daden'. In Rotterdam wordt gekerkt.

In Rotterdam wordt ook gebouwd. Meer dan een halve eeuw nadat het stadshart in vlammen opging, is Rotterdam als een phoenix uit haar as herrezen. Vanaf de Brienenoordbrug schettert en glimt de sky-line je tegemoet. Nieuwe vormen gebaseerd op oud gedachtegoed langs de Maasboulevard en in de binnenstad. Hier wordt de hele architectuurgeschiedenis geplunderd voor een stralend imago. Een onovertroffen stedelijk elan dat Rotterdam tot de architectuurstad van Nederland maakt.

De laatste gaten van het eens verwoeste stadshart worden nu gedicht. Met een groots winkelcentrum en het zoveelste hoofdkantoor van een bank. De Maasstad begroet haar bezoekers dan ook met het doffe gedreun van heimachines. Hoogbouw, wolkenkrabbers en flats in opvallende vormen domineren het beeld. De een nog spannender dan de ander. De kubuswoningen van Piet Blom. De glanzende zee-groene toren van het World

Trade Centre die Groosman in 1986 bouwde op het beursgebouw. Het hoogste gebouw van Nederland, het zwarte mysterieuze kantoor van Nationale Nederlanden ontworpen door Abe Bonnema. De rode Erasmusbrug met de sculptuur van Auke de Vries, in volksmond de 'waslijn' genoemd, en de witte 'envelop' ofwel de Willemswerf van architect Wim Quist. Als permanente tekens sieren zij de horizon en geven de stad haar on-Hollandse uiterlijk.

Waar anders dan in de Maasstad moest het museum voor de bouwkunst komen. En hoe terecht ook heeft Rotterdam de felle strijd om dit Nederlands Architectuurinstituut van de eeuwige rivaal Amsterdam gewonnen. Vorig jaar werd het markante gebouw, ontworpen door de Maastrichtse architect Jo Coenen uit die andere zuidelijke Maasstad, officieel geopend. De opdracht, natuurlijk een eerezaak, vervulde hij door een klassiek gebouw naar te zetten. Verwijzend naar Mies van

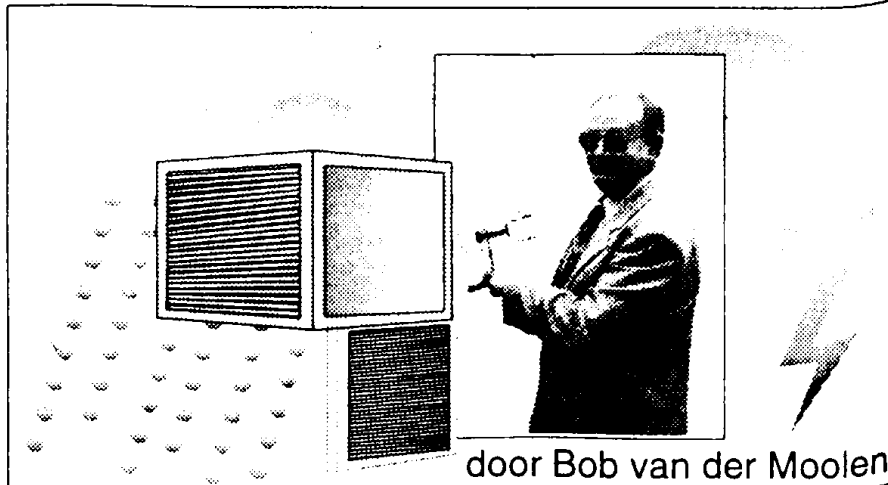
de Rohe en Le Corbusier heeft het Nederlands Architectuur Instituut een vriendelijke monumentale uitstraling. Een uitstraling die het Museumpark met het bakstenen Boymans van

Beuningen, de betonnen villa van het Chabotmuseum en de strakke avantgardistische Kunsthal tot het neusje van de zalm maakt. Grootse plannen heeft de gemeente ook met de oude Wilhelminapier. Als alles volgens wens verloopt, zal hier in dit desolate havengebied op de Kop van Zuid een nieuwe stad ontstaan. Waar eens de emigranten naar Amerika vertrokken zal een klein Manhattan uit de bouwputten herrijzen. Rotterdam wordt voortgestuwd in de vaart der volkeren.

Maar bovenal is Rotterdam de waterstad van Nederland. Met scheepsbouw, met laden, lossen, met reusachtige kranen en tientallen pieren waar het naar olie geurt. De 'gateway to Europe' met haar schatrijke havenbaronnen en stugge onverzettelijke havenarbeiders.

En de Maas? Die vervolgt gewoon haar waterweg. Stroomt, allang niet meer de Maas maar een smeltkroes van Neerlands vaarwater, traag langs al deze ambitieuze plannen van de knoestige havenstad. Richting Noordzee. Maar niet zonder tenminste één nuchtere Rotterdammer te inspireren. Want als bij het vallen van de avond de skyline van Rotterdam zich weerspiegelt in de Nieuwe Maas, dicht Jules Deelder zijn geliefde stad de volgende regels toe: „Rotterdam posthistorisch vergezicht – Rotterdam gehakt uit marmar, kant'lend in het tegenlicht.”

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Tijdelijk weer wat warmer

Het onweer in de vroege uren van woensdagmorgen, ruim 60 ontakdingen met in Beek 9 mm en Hoensbroek 11 mm regen, was de eerste voorbode van een zomer die, sinds 13 juni onafgebroken regende, kennelijk ook aan vakantie toe was. Boven de oceaan bevond zich een lagedrukgebied waarachter zich veel koelere lucht bevond en dit druksysteem nam het initiatief over. De atmosfeer werd onstabiel van opbouw en dat leverde een wisselvalliger weerbeeld op. Vooral boven het nu warme zeewater wordt de buienvorming sterk geactiveerd en heeft inmiddels al voor de broodnodige neerslag gezorgd. De weersomslag werd woensdagavond definitief toen de frissere lucht tijdens een onweersbui binnenstroomde waarbij de temperatuur in één uur van 27 naar 19 graden daalde. Donderdag kwam met een maximum van 23,5 een einde aan een imposante reeks van 32 zomerse dagen op rij van 10 juli t/m 10 augustus, waaronder ook nog eens 16 tropische dagen.

In dit tijdvak kwam de gemiddelde etmaaltemperatuur uit op 23,1 tegen ruim 17 graden normaal. Opvallend hoog waren de nachtelijke minima (17): gemiddeld bijna gelijk met de normale etmaaltemperatuur voor juli/augustus. Met deze werkelijk unieke reeks met thermische hoogstandjes is zomer 1994 tot vandaag opgeklimmen tot de derde plaats van deze eeuw. Hierboven staat nog steeds de zomer van 1947, gevolgd door de zomer van 1976.

Een andere manier om een zomer te klassificeren is het 'warmtegetal'. Dit is de optelsom van het aantal graden dat de gemiddelde etmaaltemperatuur boven de 18 graden komt. Ook hier staat 1947 stevig aan kop met 221, gevolgd door 1976 met 164. Op de derde plaats staat 1983 met 134. Juli 1994 alleen heeft al 109 graden tot stand gebracht, waardoor zomer 1994 nu boven de 140 is uitgekomen, vergelijkbaar met 1947 en 1976.

Verder hebben klimatologische gegevens van het KNMI in de Bilt een antwoord gegeven op de vraag hoe vaak in deze eeuw een 40-daagse periode is voorgekomen waarin de gemiddelde etmaaltemperatuur 20 graden of meer is uitgekomen.

Het tijdvak 12 juli/20 augustus 1969 kwam uit op 20,1; 20 juli/28 augustus 1911 tot 20,5; 8 juni/17 juli 1976 ook tot 20,5; 15 juli/23 augustus 1947 tot 20,6; 24 juni/2 augustus 1994 tot 21,0.

In Limburg kwam de gemiddelde etmaaltemperatuur in de laatste periode uit op 22,5, het verschil werd veroorzaakt door een veel groter aantal zomerse en tropische dagen en uiteraard door hogere maxima en minima in Limburg.

Persistentie

Ook dit jaar bleek dat het weer begin augustus een voortzetting was van dat van eind juli. Warm en droog zomerweer heeft de neiging zich te handhaven, zeker als de zomer warm begon en geen grote inklinking heeft gekend. In de meteorologie noemt men dit 'persistentie'. De hondsdagen, 20 juli tot rond 20 augustus, zijn onder meer bekend dat in dit tijdvak de meeste hittegolven voorkomen. Het is de warmste periode van het jaar en daar maakt 1994 bepaald geen uitzondering op.

Voor augustus geldt echter dat na de 20ste de kans op een hittegolf niet groot meer is.

De laatste weerkaarten wijzen op een tijdelijk herstel van het zomerweer, met vooral op maandag hogere temperaturen. Hoewel de Amerikaanse weerdienst voor West-Europa een warme augustusmaand verwacht, lijkt een langdurige terugkeer van warm zomerweer op korte termijn op dit moment niet erg waarschijnlijk. In het midden van de komende week worden opnieuw regen- en onweersbuien verwacht.

'Is het weer op Maria-Hemeltvaart uitgelezen. Dan zal de herfst voortreffelijk wezen'.

weerspreuk

Van onze verslaggever

HEERLEN – De organisatie van het Heerlense eestfeest Culiovallum waarschuwt tegen een oplichter die aan de haal tracht te gaan met de advertentieopbrengst van de Culiovallumkrant. Alle adverteerders zijn inmiddels via een brief op de hoogte gesteld.

Een van de adverteerders in de feestgids werd afgelopen week door een onbekend persoon benaderd om de nota in contanten te betalen. De betreffende ondernemer bracht de stichting onmiddellijk op de hoogte van het voorval. Om misverstanden te voorkomen heeft raadsman R. Kuffen uit Heerlen namens de Stichting ter bevordering Welzijn Zuid-Limburg, die Culiovallum organiseert, alle betrokken

Onbekende trachtte advertentiegeld te innen

Culiovallum alert na poging tot oplichting

adverteerders een brief gestuurd met het verzoek uitsluitend per bank te betalen.

Twee ondernemers in Heerlen stellen Culiovallum voor een tweede probleem: ze weigeren hun advertentie te betalen, omdat het krantje niet huis-aan-huis is verspreid, zoals beloofd.

„Ik heb het ding niet eens hier op de zaak gekregen. Ik heb navraag in mijn familiekring,

maar ook daar is het nergens thuisbezorgd,” zegt C. van Veen van FS Slaapcomfort in Heerlen.

Een ondernemer op de Oranje-Nassastraat in Heerlen kreeg een telefoontje van de milieupolitie van Kerkrade, dat een grote stapel krantjes in een telefooncel was gevonden. „Ze zagen mijn advertentie staan en hebben me gewaarschuwd, zodat ik die dingen ergens anders neer kon leggen. Zeg nou zelf, dat lijkt toch

nergens op.” Ook deze middenstander, die liever niet met zijn naam in de krant wil, is niet van plan de advertentie te betalen.

Volgens voorzitter André Polgar van de Culiovallum-organisatie hebben vrijwilligers, zoals ook van de stichting, het blaadje verspreid. „Pas later hebben we begrepen dat het niet overal perfect is gegaan. In een aantal wijkken is het in de bus geduwd, maar er zijn ook stapels in bijvoorbeeld winkels en hotels neergelegd.” Hij vindt de klachten 'een beetje pietluttig'.

„Er zijn in ieder geval 100.000 krantjes onder de mensen verspreid,” stelt Polgar. „Het is niet zo dat ze ergens bij het oudpapier terecht zijn gekomen. Geen enkele verspreider garandeert bovendien een perfecte bezorging.”

Awacs-werkgroep wil gezondheidsonderzoek

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – De werkgroep Awacs-overlast Brunssum vindt dat de gemeente Brunssum ook moet inhaken bij het grensoverschrijdende onderzoek naar de gevolgen voor de gezondheid van uitstoot van Awacs-toestellen van de vliegbasis in Geilenkirchen.

Woordvoerder H. Hertog van de Awacs-werkgroep heeft dat verzoek overgebracht tijdens een onderhoud met waarnemend burgemeester J. van 't Hooft van Brunssum. Hertog: „De gemeente Onderbanken doet wel mee met het onderzoek van de Gezondheidsinspectie in Geilenkirchen. In Brunssum hebben we ook te maken met overvliegende toestellen.”

Onderbanken lift met het Duitse onderzoek mee, „omdat het sowieso plaatsvindt”. Burgemeester Hub Meijers van Onderbanken heeft laten weten dat er geen reden was voor ongerustheid. Tot het onderzoek werd besloten omdat er in de regio Geilenkirchen iets meer leukemiegevallen

De Awacs-werkgroep vindt bovendien dat de gemeente zou moeten

overgaan tot publicatie van het aantal klachten dat bij de Awacs-klachtenlijst van de gemeente Brunssum binnenkomt. Nu weten de mensen die bellen niet wat er met hun klachten gebeurt, licht Hertog toe.

regio kort

HEERLEN

● Dierenbescherming Heerlen begint in oktober met Dieren-EHBO & Verzorging. De cursus staat open voor mensen vanaf 15 jaar en omvat 12 theorielessen en 4 praktijklessen. Examen in maart '95, geslaagden ontvangen dan een diploma en legitimatiebewijs. Op dinsdag 13 en 20 september zijn er herhalingslessen voor geslaagden van '88, '89 en '90. Meer informatie: 045-729366 of 442018.

● Vereniging Onder Ons houdt 19 augustus om 20 uur een Kwajongconcours in het Trefcentrum aan de Henri Jonassstraat 1, Meezenbroek. Zaal open vanaf 19 uur, hoofdprijs 75 gulden. Informatie via 045-721490 of 726003.

KERKRADE

● Zondag 14 augustus 11 uur wordt de tv-huislijn van het Sint Jozefziekenhuis officieel in gebruik genomen. De eerste uitzending is de Heilige Mis in de kapel van het ziekenhuis. In Sint Jozef zijn in totaal bijna tweehonderd tv-toestellen aanwezig. De tv-huislijn is vooral tot stand gekomen dank zij de stichting Vrienden van het St.-Jozefziekenhuis.

● Studenten uit Kerkrade doen maandag 15 augustus mee aan Vijf Tegen Vijf, een tv-programma van Peter Jan Rens op RTL 4. De uitzending is tussen 21.15 en 22.05 uur. Het Kerkradse team speelt onder de naam Logomofiejes.

Brokkenmaker aangehouden

HEERLEN – Een Brunssummer (22) is donderdagmiddag aangehouden, omdat hij op de Woonboulevard in Heerlen een botsing had veroorzaakt en vervolgens was doorgereden. Bij zijn aanhouding bleek dat hij geen rijbewijs had en ook niet was verzekerd. De auto die hij inmiddels snel had verkocht, is in beslag genomen.

Een getuige van de aanrijding noteerde het kenteken van de auto van de man en schakelde de politie in. De beschadigde wagen bleek op naam te staan van een vrouw (20) uit Merkelbeek. Het voertuig was van haar ex-vriend. Deze heeft geen rijbewijs en had de auto daarom op haar naam laten zetten.

Toch onderzoek naar turnhal

VOERENDAAL – De gemeente Voerendaal moet samen met de Nederlandse Gymnastiek Bond bekijken of een nieuwe turnhal haalbaar is. Deze opdracht heeft de commissie burgerzaken aan het college van Voerendaal gegeven.

Burgemeester en wethouders wilden geen subsidie verlenen aan SV Wilskracht voor de bouw van een turnhal, die het mogelijk moet maken om op hoog niveau mee te kunnen draaien. Wilskracht maakt nu gebruik van de gymzaal in Klimmen.

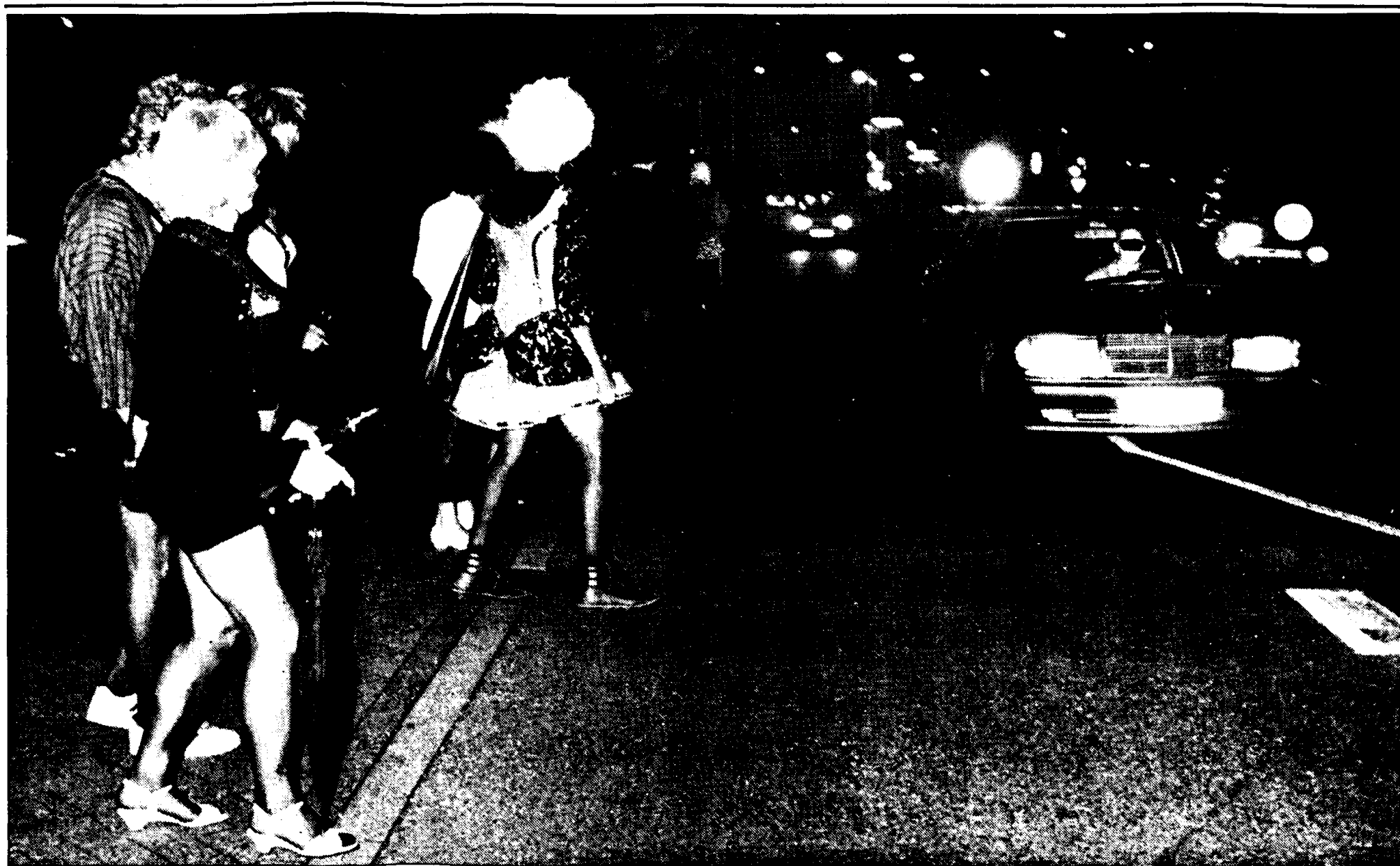
Wethouder Marie-José Kamps beloofde de commissie dat de brief met de afwijzing niet de deur uit gaat. De kwestie komt in september opnieuw op de agenda.

De Hulser voetbalclub sloot zich in 1944 aan bij een officiële instantie, de Limburgse Voetbal Bond (LVB), de voorloper van de huidige KNVB. Al in '46 werd het eerste én enige team kampioen in de 3e klasse, promotie naar de 2e klasse afdeling Limburg was een feit. In '48 kon VV Huls weer promoveren, ditmaal naar de 1e klasse. Voor de kenners: nu komt de club uit in de 1e klasse B standaard.

Eén kampioenstitel uit het grijze verleden is Heuts altijd bijgebleven. Hij moest zijn inventiviteit tergeve aanspreken om zijn club een kans op die eindoverwinning te gunnen. „Voor die wedstrijd, in welk jaar het precies was, is me ontschoten, hadden we te weinig spelers; twee waren er geschorst, een ziekt. Ik heb toen hoogstpersoonlijk twintig melktuiten met water in het doelgebied gegooid, om ons veld afgekeurd te krijgen.” Zijn trucje lukte wonderwel: de wedstrijd werd verschoven. En twee weken later werd RKVV Huls uiteraard kampioen.

De Hulser voetbalclub viert haar vijftigjarig bestaan op 20 en 21 augustus op het sportcomplex aan de Bouwerweg. Een koffietafel voor alle leden en aanhang en een feest- en dansavond staan onder meer zaterdag op het programma. De herdenkingsmis vindt zondag om 09.30 uur plaats in de hulpkerk van St.-Jozef Arbeider. Om 13.30 uur worden de jubilarissen gehuldigd.

Carnavalesk protest

● Uit Zeswegen afkomstige mannen voeren verkleed als hoer actie op de CBS-weg.

Foto: DRIES LINSSSEN

Van onze verslaggever

Zeswegen voert actie met eigen nephoeren

HEERLEN – De prostituees aan de CBS-weg in Heerlen luisterden gisteravond naar namen als Herman, Jo en Frans. Als ludieke actie tegen de tippelzone had de wijk Zeswegen zijn eigen hoeren aangeleverd. En daarvoor waren de nodige dozen met carnavalskleren en -prijken van zolder gehaald.

Met de speelse wegjaagactie onder het motto 'hoe heter, hoe beter' en de opkomst van zeker honderd wijkbewoners laat Zeswegen zien over een betrekkelijk lange adem te beschikken. Al enkele weken komt bijna iedere avond een groep uit de wijk bijeen op de CBS-weg om prostituees en hun exploitanten kenbaar te maken dat hun aanwe-

zigheid niet op prijs wordt gesteld. Voor de komende weken heeft de kern van de actiegroep een nieuw schema voor demonstraties opgesteld. „We gaan niet meer elke avond, maar houden voortaan prikacties,” zegt iemand die gezien zijn portofolio en semafoon tot het actiecomité zelf behoort. En zo lang de politiek niet voor een oplossing zorgt gaan we door, zo heet het bij de demonstranten. Uiteraard leverde de verkleedpartij

van gisteravond financieel niets op. Automobilisten zagen al snel dat ze op de hak werden genomen. De vrouwen die kwamen om werkelijk geld te verdienen gingen met een zuur gezicht langs de kant staan of schoven tientallen meters op. Volgens de politie heeft het protest uit de wijk nu al geleid tot een verschuiving van de prostitutie naar de Sittardweg en Kempkensweg. En dat is niet de bedoeling, laat de politie weten. Zeker als in ogenschouw

wordt genomen dat het tippelprobleem oorspronkelijk afkomstig is uit die straten.

Het Actiecomité Zeswegen heeft het gemeentebestuur van Heerlen gisteren een brief gestuurd, waarin zij schrijft dat er in de wijk meer dan veertig adressen bekend zijn waar verslaafden, dealers en prostituees wonen. Volgens het actiecomité zijn deze 'probleemadressen' een gevolg van de prostitutie die door de gemeente op de CBS-weg wordt gedoogd.

In de het schrijven vraagt de actiegroep nogmaals om een tippelverbod op de CBS-weg. Het extra politieteam van twaalf agenten, dat onlangs is geformeerd om toezicht te houden in Zeswegen, is volgens de actievoerders slechts een lapmiddel.

Woelige geschiedenis jubilerende voetbalclub Huls

'Zeven gulden in kas, maar wel nieuw veld'

Het eerste kleedlokaal bij het huidige voetbalveld van RKVV Huls aan de Bouwerweg was nauwelijks meer dan een houten keetje. Er was geen stromend water en geen elektriciteit. Na gedane arbeid moesten de spelers zich wassen met water uit melkbussen. Een pilsje pakken na afloop was ook een verhaal apart. Echt koud was dat gerstenat nooit, want de ijskast moest tijdens trainingen uit. De energie voor het apparaat moest namelijk van een naburige boerenhoeve komen, zodat de verlengkabels dwars over het voetbalveld liepen.

kwartje speelde je de hele maand, dat was de contributie.” Ook tijdens de oorlogsjaren werd er regelmatig een balletje getraapt om even aan de ellende te ontsnappen. Op welk veldje, dat was de spelers om het even.

Die zoektocht naar een geschikt voetbalterrein loopt als een rode draad door de bestaansgeschiedenis van RKVV Huls. „Meer dan dertien verschillende velden hebben we gehad,” vertelt Heuts.

De periode Keverberg staat hem nog scherp voor de geest: „Vandaaruit verhuisden we naar het terrein Schins-Lovemich, maar we waren toen zo arm dat we geen geld hadden om nieuwe goals te kopen, nog niet eens om die oude doelen uit elkaar te laten halen. Met zes man sterk hebben we onze goals toen uitgegraven en op de schouders naar de nieuwe stek gedragen.” Op die nieuwe plek was weer werk aan de winkel. „Om het terrein

● Oud-speler Leo Heuts en bestuurslid Hub Dautzenberg in het doel van RKVV Huls.

Foto: CHRISTA HALBESMA

Schins-Lovemich voor voetbal geschikt te maken, moesten we eerst 21 kersebomen rooien en de grond egaliseren. Een hels karwei. Na twee jaar had de boer het terrein tot

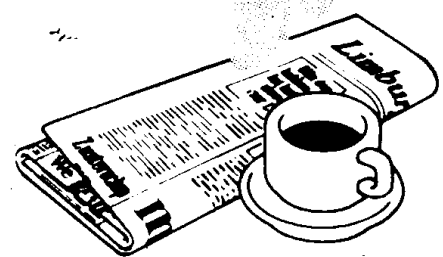
overmaat van ramp zelf weer nodig.” Rond 1975 vond de vereniging uiteindelijk een vaste stek aan de Bouwerweg. Op de bankrekening stond nog precies f 7,00 gulden.

DOOR MONIQUE PARREN

BOCHOLTZ – Er zijn nog genoeg verhalen uit de oude doos beschikbaar over VV Huls. Oud-speler Leo Heuts (77) kan talloze anekdotes oplepen uit de woelige bestaansgeschiedenis van de voetbalclub.

Goed beschouwd bestaat de 'gouden' vereniging al zeker 62 jaar. In 1932 werd de voetbalclub opgericht door een stel vrienden, woonachtig of afkomstig van buurtschap Huls. Er werd gespeeld met een minimum aan materialen. „Onze goals waren toen gemaakt van twee boenestaken en wat touw, dat was alles,” weet Heuts nog. „En voor een

Pij de koffie

Poes

● Een beetje de omgekeerde wereld dit bericht. Stienstra meldt namelijk dat er een poes is komen aanlopen bij het bedrijf. Wie een jong katje mist, zwart/grijs gestreept met een wit buikje, kan zich melden aan de Kruisstraat 26 in Heerlen. Toch fijn dat die projectontwikkelaars zich niet alleen om huizen bekommeren.

Orgels

● Voerendaler Peter Palmen doet ouderen graag een plezier met muziek. De organist heeft de afgelopen tijd heel wat vrije uren gestoken in een zoektocht naar oude orgels. Zo'n dertig van die afgeleefde instrumenten heeft hij weer nieuw leven ingeblazen. Palmen schenkt de opgeknapte instrumenten aan verzorgende instellingen in de regio. Mensen die nog een oud orgel hebben staan kunnen contact opnemen met de Voerendaler, 045-750351.

Allessandra

● Het zit er dik in dat alle Eysenaren vanavond tussen acht en negen aan hun radiotoestel gekluisterd zitten. Zangeres Allessandra, uit Eys natuurlijk, is dan namelijk te beluisteren bij de Duitse radiozender Antenne AC. Voor Allessandra, inmiddels al weer heel wat jaartjes actief, is dit het eerste radiooptreden. Zij zingt Duitse en Engelse liedjes. Mocht u haar optreden vanavond missen, dan is er nog geen man overboord. Want ook morgenmiddag is Allessandra te beluisteren op dezelfde zender, dan tussen drie en zes uur. Bovendien wordt de zangeres dan ook nog vergezeld door een Tsjechisch orkest.

Afroeper

● Paul van Aubel uit Eijsden is al twintig jaar afroeper. Daar wordt u waarschijnlijk toch wel even stil van. Een afroeper is iemand die op kienavonden de uit de zak gehaalde nummertjes bekendmaakt, afroepert dus. Paul geldt in Eijsden als de afroeper bij uitstek en is tot ver over de landsgrenzen bekend. Paul wordt dinsdag 23 augustus om kwart over zeven in de bloemetjes gezet in het Cultureel Centrum aan de Breusterstraat. Op die avond wordt een bijzondere Superkieravond gehouden. En de hoofdprijs is voor Paul van Aubel.

Verschil

● Afslankpillen voor een hond en een actie voor hongerende mensen in Rwanda. Twee berichten in één krant, maar ze verschillen dat het amper voorstelbaar is dat ze op hetzelfde papier gedrukt staan.

Raar

● Het zit soms allemaal wat raar in elkaar. Neem nou bijvoorbeeld grote maatschappelijke problemen en de aanpak daarvan. Jonge mensen zouden zo verschrikkelijk graag zichzelf willen bewijzen om die problemen aan te pakken. Maar ze mogen niet, want om zoets aan te pakken moet je een bepaalde 'levenservaring' hebben. Om in de politiek te komen zelfs een bepaalde leeftijd. Eigenlijk zit het zo: als je jong bent wil je en kun je, maar dan mag je nog niet. En als je oud bent dan wil je wel weer, dan mag je ook nog, de ellende is alleen dat je vaak niet meer kunt.

Limburgs Dagblad

REGIONALE EDITIE

Wvd-chef regiodirectie
Joos Philippens

KANTOREN

Heerlen
Hoofdkantoor, in de Cramer 37,
6411 RS Heerlen,
tel: 045 - 739911,
fax: 045 - 739264.

Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42,
6461 ED Kerkrade,
tel: 045 - 452932,
fax: 045 - 455506.

Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81,
6443 CC Brunssum,
tel: 045 - 256363,
fax: 045 - 259056.

'Het gaat verschrikkelijk slecht in onze branche'

Pleidooi voor keurmerk van sexclubs en escortbureaus

Van onze verslaggever

HEERLEN/ZUTPHEN – Een keurmerk voor sexclubs en escortbureaus. Job te Boekhorst, grootthandelaar in betaalde liefde voor zowel mannen als vrouwen, ziet dat als laatste redmiddel om de verloedering binnen de wereld van de prostitutie een halt toe te roepen.

„Het gaat verschrikkelijk slecht binnen onze branche. Er valt amper nog een stuiver te verdienen”, zegt Te Boekhorst, eigenaar-directeur van de escortservice 'He and She'. Vanuit Zutphen bestiert hij zes filialen in het noorden, oosten en zuiden van het land, waarmee hij een van de grootste sexbemiddelaars van Nederland is.

Het keurmerk moet het uithangbord worden van de Stichting Prostitutie, opgezet door Te Boekhorst om zowel de belangen van de hoeren als die van de klanten te behartigen. Volgens Te Boekhorst moet de Stichting Prostitutie op korte termijn niet alleen het aanspreekpunt worden voor justitie, volksgezondheid en sociale diensten, maar ook voor dagbladuitgevers die seksadvertenties in hun kolommen opnemen.

Te Boekhorst: „De prostitutie zit nog altijd in het verdorven hoekje. Wij willen uitgroeien tot een volwaardige bedrijfstak. Het negatieve beeld moet veranderen. Daarom ben ik met een aantal mensen hard aan het werk niet alleen het imago van de prostitutie te verbeteren, maar ook de kwaliteit van onze dienstverlening omhoog te stuwen en de arbeidsomstandigheden te optimaliseren. Mijn droom is om ooit vanuit de Tweede Kamer op te komen voor de belangen van de prostitutiewereld. Net zoals Sharon Dijkstra dat nu namens de Partij van de Ar-

beid voor de studenten doet. Daarom ga ik me aansluiten bij de VVD, een partij die toch wel de meest liberale standpunten heeft.”

Het gaat slecht binnen de wereld van de rode lampjes. Het aantal bezoeken aan raamprostituees of aan sexclubs neemt volgens Te Boekhorst schrikbarend af. Ook escortbureaus worden steeds minder vaak ingeschakeld om mannen en vrouwen op seksueel gebied te verwenen. „De omzet daalt dramatisch”, zegt Te Boekhorst. „Dat heeft niets met de hete zomer of met het WK voetbal te maken. Laatst werd het voetballen in de publiciteit als belangrijkste oorzaak van de slappe handel genoemd, maar dat is klinkklare onzin. De klad zit er al jaren in. Pakweg tien jaar geleden was een omzet van bijna vijf miljoen gulden voor mijn bedrijf normaal. Dat is inmiddels teruggelopen tot nog geen half miljoen. Niet alleen bij mij, maar ook elders binnen de sekswereld moet er bijna geld bij. Het is niet toevallig dat Nederland nu maar circa honderd escortbureaus heeft. Een aantal jaren geleden waren dat er bijna twee keer zo veel.”

Te Boekhorst noemt drie oorzaken voor het instorten van de sexmarkt. „Het begon tien jaar geleden toen iedereen ineens de mond vol had van Aids. Dat heeft enorm veel klanten gekost. Niet alleen binnen de homowereld, maar ook bij heterocontacten. Daarna ging half Nederland over op de veilige telefoonseks. Als paddestoelen vlogen de 06-nummers uit de grond. Daar zijn in korte tijd miljoenen gulden mee verdiend. Mannen en vrouwen die gewend waren naar de hoeren te gaan kwamen nu via de telefoon aan hun gerief.”

„Maar de uiteindelijke genadeklap voor onze branche is toegediend door de media en dan vooral door de televisie”, vervolgt Te Boekhorst zijn klaagzang. „Allerlei programma's, variërend van Lief en Leed tot Ursula de Geest, hebben zich op de prostitutie gestort. Kennelijk scoort dat goed bij de kijkers. Steeds opnieuw werd een negatief beeld geschetst. Alleen de uitwassen kwamen in die programma's aan bod. Nooit werd prostitutie, zoals het binnen de journalistiek toch hoort, objectief van twee kanten belicht.” „Natuurlijk zijn er ook binnen mijn branche excessen”, erkent Te Boekhorst. „Maar het is oneerlijk alleen daar maar de nadruk op te leggen. Neem het hoofdstuk criminaliteit. In het verleden was prostitutie vaak nauw verweven met de misdaad,

maar dat is al lang voorbij. Er gaat bij ons in dat opzicht niet meer mis dan elders in de maatschappij. Ik durf zelfs te zeggen dat het grootste gedeelte van de sexclubs en de escortbureaus wordt geleid door hard werkende, eerlijke mensen die zowel met de klanten als de mannen en vrouwen die hun diensten aanbieden het beste voor hebben en gewoon een goed produkt willen leveren.”

Om dat laatste te onderstrepen maakt Te Boekhorst zich hard voor het invoeren van een landelijk erkend keurmerk. „Ik erken dat de kwaliteit van de dienstverlening binnen onze branche niet altijd optimaal is. Dat komt mede omdat steeds minder Nederlandse meisjes als hoer werken. Zij zijn te veel afgeschrikt door alle wildwestverhalen rond de prostitutie.”

Volgens Te Boekhorst wordt de markt al een tijdje overstromd door vrouwen vanachter het voor-malige IJzeren Gordijn. „Let wel: die vrouwen komen vrijwillig naar Nederland en zijn dus niet het slachtoffer van vrouwenhandel zoals vaak wordt gesuggereerd. Zij hanteren andere maatstaven dan wij gewend zijn. Soms gebruiken zij niet eens een condoom. Daar heb-

ben de Nederlandse meisjes dan weer last van. Die krijgen dan het verwijt truttig te zijn omdat buitenlandse vrouwen wel zonder voorbehoedmiddel willen vrijen.”

Een uitloei van het keurmerk is ook dat Te Boekhorst twee telefoonnummers opent waarop zowel de prostituees als de klanten met klachten of eventuele vragen terecht kunnen. Te Boekhorst: „Ook dat gaan we serieus aanpakken. Een nummer voor de klanten om informatie in te winnen of klachten over hun behandeling in te dienen.”

En een speciaal nummer voor de hoeren, waar zij op alle mogelijke terreinen advies in kunnen winnen. „Want daar is behoefte aan. Sommige vrouwen hebben naast dit werk ook nog een uitkering. Speciaal daarvoor heeft de Stichting Prostitutie zelfs een jurist ingeschakeld.

Wij willen echt opkomen voor de belangen van de hoeren. We realiseren ons dat ook 'De Rode Draad' al aan belangenbehartiging van de prostituees doet, maar dat gezelschap valt eigenlijk niet serieus te nemen. 'De Rode Draad' is al een aantal jaren bezig, maar in positieve zin is er in die periode nauwelijks wat verbeterd voor de hoeren.”

Van onze correspondent

EMMER COMPASCUUM/GULPEN – Verzamelaars zijn er in overvloed in Nederland. Toch kun je de verzameling van Niek Herder uit Emmer Compasuum en Alan Bakker uit Valthormond gerust onder de noemer 'bijzondere verzamelingen' plaatsen. Beide heren verzamelen namelijk alles over de in Limburg gebouwen Gulpener bieren. Niet alleen de inhoud van de flesjes maar ook viltjes, boeken, glazen etc., alles met betrekking tot Gulpener bier is welkom. Inmiddels hebben de Gulpener verzamelaars speciaal een kamer in Emmer Compasuum en in Valthormond omgetoverd tot 'Gulpenerroom'. Aldaar is de verzameling breed uitgestald.

Doppen

Toch is niet alleen het verzamelen wat de klok slaat, want regelmatig laten beide heren ook de doppen van de Gulpener flesjes 'knallen'. Niek Herder: „Natuurlijk, want uiteindelijk is het om de smaak begonnen.” Tijdens de zomervakantie in

Limburgs bier houdt noorderlingen in de ban

Niek Herder en Alan Bakker 'Gulpener'-verzamelaars

Gulpen maakte Niek Herder een viertal jaren geleden voor het eerst kennis met het Gulpener bier. Een kennismaking met grote gevolgen. Het was een fraaie zomer en een flesje bier is dan snel gekocht. „Toen ik een flesje Gulpener proefde was ik direct verkocht. Het bier smaakt gewoon beter dan andere biersoorten. Dat komt overigens doordat de Gulpenerbieren niet gepasteuriseerd zijn. De meeste bieren worden gepasteuriseerd, omdat het dan langer houdbaar is. Bij de Gulpenerbierbrouwerij doet men dit niet, omdat het ten koste gaat van de oorspronkelijke smaak. Bovendien is men er van overtuigd dat wie een kratje Gulpener in huis haalt dit zo snel mogelijk ledigt,” aldus Niek Her-

der die als beleggingsmedewerker werkzaam is bij de Rabobank in Emmen. Inmiddels verzamelt Niek Herder alles over Gulpener bieren en wel samen met zijn oud-buurman en vriend Alan Bakker.

Contact

Bakker, bewakingsmedewerker bij de particuliere beveiligingsorganisatie Rial in Emmen, is door Niek Herder over de streep getrokken. Zelfs toen de in Friesland geboren 'Gulpener verzamelaar' van Emmer Compasuum verhuisde naar Valthormond is het contact gebleven en de verzameling verder uitgebouwd. „Toen ik nog buurman van Niek

progressieven de verkiezingen hebben gewonnen’.

Over de ruzies binnen zijn kabinet en het uitblijven van duidelijke maatregelen om de staats-schuld terug te brengen – volgens veel waarnemers, economen en de oppositie de werkelijke oorzaak van alle onrust – zei Berlusconi weinig. Hij adviseerde Lega Nord-leider Bossi, die bijna dagelijks de premier bekritiseert, zich nog even verantwoordelijk te gedragen en zei dat het kabinet in september een overtuigende begroting zal presenteren.

Volgens Berlusconi heeft zijn kabinet meer tijd nodig dan was voorzien om in Italië orde op zaken te stellen, omdat het zit opgescheept met een desastreuze erfenis van zijn voorgangers. „Wij zullen echter lang regeren en de hervormingen doorvoeren waar het land op zit te wachten,” aldus de premier.

Of de uitspraken van Berlusconi de politieke en economische onrust kunnen wegnemen, lijkt zeer de vraag. De oppositie reageerde gisteren wanhopig op de woorden van de premier. De christendemocraat Mario Segni zei: „Het is voor het eerst dat een premier tijdens een valuta-crisis op de televisie verschijnt om moppen te tappen in plaats van harde maatregelen aan te kondigen.”

Musi van de PDS, de grootste oppositiepartij, zei het 'ongelooflijk' en 'onverantwoord' te vinden dat „de premier op een moment dat de hele wereld letterlijk het vertrouwen verliest in Italië een reclame-spot uitzendt waarin hij vertelt dat er geen enkel probleem is, om vervolgens de Italianen een prettige vakantie te wensen.”

De meest trouwe regeringspartner van Berlusconi, de post-fascistische Nationale Alliantie, toonde zich echter uiterst tevreden met de woorden van de premier. NA-woordvoerder Storace sprak van 'politiek realisme', 'verstandige taal ten aanzien van de economische situatie' en een 'juiste analyse van de vijandige houding van de pers’.

Het binnen het kabinet in zwang geraakte vijand- en complotdenken wordt echter niet door iedereen geaccepteerd. Gisteren veroordeelde Tullio Zevi, voorzitter van de joodse gemeenschap in Italië, minister van arbeid Mastella scherp. Mastella had verklaard dat de joodse financiële lobby in New York tegen de regering samenspannt. Gisteren probeerde hij zijn woorden af te zwakken met de verklaring dat er in joodse kringen ten onrechte onrust bestaat over de ministers van Nationale Alliantie, die volgens hem werkelijk het fascisme hebben afgezworen.

Halfweg juli zijn de beide verzamelaars op bezoek geweest in de brouwerij in Gulpen. Alan Bakker: „Niek is begin juli getrouwd en als 'suprise' heb ik toen de trouwkaart opgestuurd. Al snel kreeg ik bericht van Gildemeester Henk Meyers dat we welkom waren. Samen met onze vrouwen zijn we naar Zuid-Limburg afgereisd. Het was een geweldige ervaring,” aldus Bakker waarna ook Niek Herder zegt het bezoek aan de brouwerij niet snel te vergeten.

Rondleiding

„Vijf dagen na de huwelijksvoltrekking had ik opnieuw de dag van m'n leven. We werden ontvangen in het Gulpener Bierhuys. Na een rondleiding werden wij in verband met ons huwelijk door Gildemeester Henk Meyers even in het zonnetje gezet. We kregen van de Bierbrouwerij een fles Gulpener bier met bijbehorend glas aangeboden. Uniek aan het cadeau was dat op het etiket, in het lettertype van onze trouwkaart, de trouwdatum was afgedrukt. Dit is dus een echt collectors item,” aldus Herder trots.

Wat kan een dagje Sijben toch een leuke ideeën opleveren!

KIJK PAP, ALS JIJ ZO'N TOF BUREAU HAD, WAS M'N HUISWERK 'N STUK SNELLER KLAAR.

ZEG JAN, IS DAT KASTJE NIET GEKNIPT VOOR JOUW CD-VERZAMELING?

IK DENK DAT MARTIN HET ÉNIG ZOU VINDEN, ZO'N CHAISE LONGUE IN DE HAL.

ZEG, DENK JE NIET DAT ZO'N DESIGN BANKJE LEUK STAAT BIJ ONZE ANTIEKE BOEKENKAST?

AAN ZO'N TAFEL KAN IK STRAKS DE HELE FAMILIE WEL TE ETEN VRAGEN.

WAT IS IE MOOI. DIE KEUKENOPSTELLING ZOU EXACT BIJ ONS PASSEN.

JEETJE MAM, DAT ZIJN NOU NOG EENS MOOIE STOELN VOOR IN DE SERRE...

ALS IK DEZE ZITGROEP NOU EENS LAAT BEKLEDEN MET DAT STOFJE...

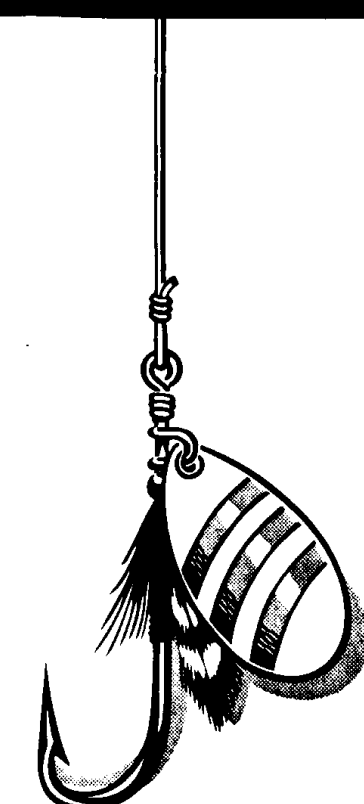
DEZE GORDIJNEN... EN DAN WIL IK DIE DEKBEDOVERTREKKEN ERBIJ.

SieMatic op de 1ste etage in Design-toren

Ge-TOP WOONTEXTIEL op de 1ste etage afdeling eiken

SIJBEN ROERMOND

Wat doet u als-ie 'm doorslikt?

Kan een mens van vissen houden en ze toch aan de haak slaan? De Dierenbescherming heeft over deze en andere vragen over vissen en hengelen een boeiende krant geschreven. Word lid voor f 36,- per jaar of steun ons werk via giro 309 onder vermelding van 'vissen'. Want zonder uw bescherming hebben dieren geen leven.

Ja, ik word lid van de Dierenbescherming voor f 36,- per jaar. Ik ontvang dan 6 keer per jaar het blad DIER. Ik betaal per kalenderjaar en wacht op de acceptgiro.

Naam: _____ m / v

Geboortedatum: _____

Straat: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Stuur de bon in een envelop naar de Dierenbescherming, Antwoordnummer 2105, 2508 VD Den Haag. Een postzegel mag, maar hoeft niet.

DE DIERENBESCHERMING

Interiubke - B&B Italia - deSede - Montis - Leolux - Cassina - Behr - Molteni - Rolf Benz - Arflex - Artifort - Gelderland - Cappellini - Pastoe - Castelij - Arco - Metaform - Hennie de Jong - Kartell - Rosenthal - Durlat - Banz Bord - Ligne Roset - Grange - Bielefelder - JAB - Heldense - Sahco Hesslein - Swissflex - Alessi - Koekoek - Ghyczy - Gasparucci - Ploeg - SieMatic - van Besouw - Flos - Artemide - Exclusiv - Svedex - Harvink - Lattolfer - Young - Minotti - Bench - Möller Design - Jori - Gallina - Frighetto - Danskina - Tecta - Vitra - Label - Team by Wellus - Jaguar - Treca de Paris - Bellato - Bruhl & Sippold - Wittmann - Hulsta - Rohé - Felice Rossi.

Maasnielderweg 33, Roermond. Telefoon: 04750 - 16141. Openingstijden: Maandag 13.00 - 18.00 uur. Di. t/m vr. 9.00 - 18.00 uur. Za. 9.30 - 17.00 uur. Donderdag koopavond.

Wooncenter

ZOMEROPRUIMING!

- * Bestekken van WMF en Keltum
nu met kortingen van **10-40%**
- * Serviezen van Rosenthal, Thomas, Villeroy & Boch
nu met kortingen van **15-50%**
- * Kaiser porselein wit koffie-eetservies
6-persoons, 32-delig, ~~f1130,50~~ **nu: 229,-**
- * Spiegelau Fabienne kristalglas
24-delig drinkservies, ~~f518,10~~ **nu: 249,-**
- * WMF pannenset Diadem
4-delig. **nu: 299,-**
- * In de etalage restant cadeau-artikelen en uit-collectie series met grote kortingen.

Pasch

Oranje Nassaustraat 24
Heerlen
045-713966

CURSUSSEN + OPLEIDINGEN

**OPLEIDINGSINSTITUUT
„DE THERMEN“**
Raadhuisplein 15-16, 6411 HK Heerlen
Telefoon 045-713717

Erkend door de Minister van Onderwijs en Wetenschappen
op grond van de Wet op de erkende onderwijsinstellingen

**EÉNJARIGE DAGOPLEIDINGEN
MET MOGELIJKHEID TOT STUDIEFINANCIERING
INCLUSIEF OV-STUDENTENKAART**

- Directie-secretaresse
- Medisch-secretaresse
- Algemein-secretaresse
- Medewerker(t)er Uitgaand Reisverkeer en Toerisme
- Informaticus/Receptioniste
- Receptioniste
- Host/Hostess

Enkele opleidingen zijn ook als tweejarige avondopleiding mogelijk.

CURSUSSEN o.a.:
Machineschrijven - Tekstverwerking Word Perfect - Stenografie - Notuleren - Middenstand - Correspondentie en/of Spreekvaardigheid Nederlands, Engels, Duits, Frans, Spaans - Toerisme voor SEPR diploma (reisbureau).

**ALLE OPLEIDINGEN EN CURSUSSEN STARTEN
WEER VANAF 5 SEPTEMBER.**

Informatie en aanmelding:
Raadhuisplein 15-16, 6411 HK HEERLEN, tel. 045-713717

Bell College

Business school

Full-time en deeltijdscursussen
overdag en 's avonds
voor rijkserkende diploma's

- Midden management
- I communicatie
- II organisatie
- Milieukunde
- Marketing praktijk
- NIMA - NGPR - SEPR
- Begeleiding van de modulen van de Open universiteit:
- organisatiekunde
- personeelsbeleid
- ondernemerskunde
- ondernemingsplanning
- operationeel management
- arbeidspsychologie
- bedrijfs- en bestuurskunde

Informatie aanvragen: Maastricht 043-218095
Heerlen 045-710707

erkende lichaams- verzorgende opleidingen

SCHOONHEIDS- SPECIALIST MVV
PEDICURE MVV
SPORTMASSAGE MVV

MANICURE
KLASSIEKE MASSAGE

VOET- REFLEXOLOGIE

Erkend door de Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen op grond van de Wet op de Erkende Onderwijsinstellingen, voor zover het onderwijs binnen de rijkslijst van de Wet betreft.

OPEN HUIS
iedere zaterdag van 11.00 tot 13.00 u.

L limburgse
A kadernie voor
L lichaamsverzorgende
B eroepen

Stationplein 7-8 SITTARD Tel.: 046-512510
pal tegenover het NS- en VSL- station.

AMBI/PDI-opleidingen

- Praktijkdiploma Informatica 1 en 2
- Basisdiploma AMBI HG.
- Databeheer HB.
- Analyse en Ontwerp HS.
- Software Engineering HP.
- Exploitatie en Beheer HX.
- Systeembeheer Novell MN.1
- Praktische Telematica MC.4
- Specialist C ++

Cursusplaatsen: Heerlen, Eindhoven, Den Bosch, Tilburg, Breda, Rotterdam

CCO/Centrum Computer Opleidingen

Voor gratis brochure onderstaande bon angefrankeerd opsturen naar:
C.C.O. Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen
of bel 045-717600, fax 045-742738

du/mw:

adres:

postk.:

opl.:

plaats:

telefoon:

**Een modulaire aanpak
aan de
Avond-HEAO Limburg**

Opleidingen

- Bedrijfseconomie
- Commerciële economie
- Management, economie en recht

Studeren per module.
Eén module per avond.
Maximaal drie avonden per week.

**Maandag 29 augustus 1994
om 19.00 uur informatieavond.**

Voor meer informatie bel naar:

HEAO Limburg
Havikstraat 5
Sittard, postbus 5268
6130 PG Sittard
Telefoon 046-591111

SMEETS
De enige officiële
Mercedes-Benz-dealer
voor Zuid-Limburg

(H) MB 190E 1.8	9.790
(G) MB 190E 1.8	2.791
(H) MB 190E 1.8	1.792
(G) MB 190D	3.791
(G) MB 200E aut.	8.790
(G) MB 200E	7.791
(G) MB 230E aut.	4.790
(G) MB 260E	1.790
(G) MB 260SE	1.788
(G) Audi 80 1.6	3.791
(M) Audi 100 2.0E	2.793
(G) BMW 525i	10.799
(G) Ford Escort 1.4	8.799
(G) Fiat Panda 1000 CLX	4.792
(G) Peugeot 205 XE	1.796
(G) Peugeot 205 Gentry	12.792
(G) Renault Clio 5 drs	1.792

(H) Heerlen, Wijnmaatsweg 55
tel. 045-754575
(M) Maastricht, Akersteeweg 1C
tel. 043-613200
(G) Geleen, Rijksweg N. 125
tel. 046-757575

**BENT U ER OOK ZO EEN
DIE BELANGSTELLING HEEFT
VOOR DE MEDEMENS?**

EERST DENKEN, DAN DOEN.

Publicatie aangeboden door dit blad in samenwerking met de Stichting Ideale Reclame

SIRE

PICCOLO'S
045-719966

KREATIEF MET ...

**Kursussen op hoog
niveau in kleine
groepen:**

- Tekenen/Schilderen
- Werken met klei
- Beeldhouwen
- Glastechnieken
- Kinderkussussen
- Kartoontekenen
- Video-montage
- Keramiek
- Salsa
- Tai chi
- Fotografie
- Toelatingsexamens kunstacademies
- Grafiek
- Portret/Modeltekenen
- Houtbewerking
- Pottendraaien
- Edelsmeden
- Ballet/Jazzballet
- Toneelschrijven
- Kijken naar kunst
- Bloemschikken
- Kreatieve tuinideeën
- Textiel

**BROCHURE '94/'95
GRATIS
VERKRIJGBAAR!**

**OPEN DAG:
ZONDAG 4 SEPT.
11.00-17.00 UUR**

INFO:
VOSKUILENWEG 137
(Oude Don Sarto
School)

Tel.: 045-718072

LIMBURG COLLEGE
INSTITUUT VOOR ECONOMISCH ADMINISTRatieve OPLEIDINGEN EN BEDRIJFSCURSUSSEN

**Begin september starten de mondelinge avondopleidingen te
Maastricht, Sittard, Roermond, Venlo en Weert voor:**

MAKELAAR ONROERENDE GOEDEREN

Dit is de opleiding voor het officiële SVM-diploma

MAKELAAR o/g

Informatie, brochure en inschrijfformulier bij **drs. S.J.M. Brouwers**, tel. 04408/2675, fax 1290. U kunt ook schrijven aan: secretariaat Limburg College, Gloriet 9, 6247 BB Gronsveld.

ROV
OPLEIDINGEN

Nederlands voor
anderstaligen

**Dutch course
for foreigners**

De vier sectoren van
ROV Opleidingen:
Site ■
Volksuniversiteit ■
Open Leercentrum ■
Centrum voor Basiseducatie ■

De cursus is bedoeld voor hen die de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheersen en in het land van herkomst minimaal een middelbare schoolopleiding hebben gevolgd.

In de cursus wordt aandacht besteed aan:

- Spreek-, luister-, schrijf- en leesvaardigheid,
- Oriëntatie op de Nederlandse samenleving,
- Oriëntatie op vervolgopleiding of beroep.

De cursus leidt op voor het door de minister van onderwijs erkende certificaat Nederlands als tweede taal (niveau I en II).

Groepen: beginners, enigszins gevorderden en gevorderden.

Lesplaatsen: Sittard/Geleen

Cursussen van 1/2 jaar en 1 jaar.
Van 3 tot 30 uren per week.

OPEN LEERCENTRUM
algemeen vormende en beroepsgerichte opleidingen

Voor meer informatie of
aanmelding kunt u elke
werkdag van
9.00 tot 21.30 uur bellen
(vrijdags tot 16.00 uur).
Tel. 046-590404
Vraagt u naar Jan Janssen.

Sittard, Parklaan 4, tel. 046-590404

Studeren bij Van Mierlo is vertrouwen op kwaliteit.

Binnenkort starten wij
in Heerlen met de
mondelinge avondopleiding

Voorlichtingsavond op dinsdag 30
augustus om 19.00 uur in het Sinter-
meertencollege aan de Valkenburgerweg
219 te Heerlen (naast O.U.)

**B.K.B.
P.D.B.
P.D.L.
M.B.A.
S.P.D.**

VAN MIERLO

Erkend
door
de Minister
van Onderwijs en
Wetenschappen op
grond van de Wet op
de erkende onderwijsinstellingen.

Schoutstraat 8, 6343 CS Klimmen
Mergelweg 1, 6419 EA Heerlen
Tel. 04459-1782 Tel. 045-715248

PSST...
**onze nieuwe meubelen
maken plaats
voor onze allernieuwste
meubelen**

kortingen tot

LAATSTE WEEK!
Div. bankstellen in leer en stof voor de helft van de prijs
zowel modern als klassiek

zutendaal

woonkultuur

Dorpsstraat 2-4, 3690 Zutendaal. Telefoon: 089/61.11.36
Telefoon vanuit Nederland: 00-3289 61.11.36
Iedere dag open van 10 tot 18 uur; woensdag gesloten.

Levering franco aan huis zonder grenskosten.

Iedere zondag open van 10 tot 18 uur.

**OPEN
DAG**

**ZONDAG
28 AUGUSTUS**

van 11.00 tot 16.30 uur

Advies- en Studiecentrum

Diepenbrockstraat 15

Heerlen

Telefoon (045) 71 21 06

aens

VAVO/MEAO

BASISEDUCATIE

BEDRIJFSOPLEIDINGEN

VOLKSUNIVERSITEIT

- mavo
- havo
- vwo
- meao
- beroepsopleidingen
- talen
- informatica
- management
- economie
- administratie
- basiseducatie
- vrije tijdscurssussen
- excursies en reizen

HEERLEN • BRUNSSUM • LANDGRAAF • KERKRADE

Onenigheid in Spanje over WK-plannen van Tourwinnaar Ultimatum voor Indurain

PAMPLONA - Zijn voorbereiding op het werelduurrecord is in volle gang, maar voor de wereldtitelstrijd op Sicilië voelt Miguel Indurain helemaal niets. De viervoudig Tour-winnaar kan in Spanje echter niet alles maken. De wielerbond wil de grote vedette op Sicilië in actie zien, tijdens de wegwedstrijd op 28 augustus of in de individuele race tegen de klok enkele dagen eerder. Vice-voorzitter José Licerias durfde Indurain zelfs een ultimatum te stellen. Meedoen aan de wereldtitelstrijd, anders volgen er sancties.

De grote Spaanse kampioen reageerde ontstemd op de uitdagingen van de tweede man van de Spaanse wielerbond, wond zich er zelfs over op. „Het lijkt me dom mij te verplichten naar Sicilië te reizen. Het komt mijn voorbereiding op de aanval op het werelduurrecord niet ten goede, ontneemt me eigenlijk de zin die poging door te zetten. Iedereen wist al een tijdje dat ik met het idee rondliep het record aan te vallen. De voorbereiding daarop is zeer specifiek. Tussendoor naar het wereldkampioenschap gaan is absurd”, sprak de renner van de Banestoploeg geïrriteerd.

Strijdvvaardig

Indurain weigert zich de wet voor te laten schrijven. „Als men mij verplicht, heb ik weinig keuze. In dat geval zie ik misschien wel van beide ondernemingen af”, klonk het strijdvvaardig.

Juan Serra, voorzitter van de Spaanse wielerbond, deed gisteren alle moeite de gemoederen tot bedaren te brengen, noemde de woorden van Licerias overdreven. Zijn plaatsvervanger zou op persoonlijke titel hebben gesproken. „Het is niet het standpunt van het voltallige bestuur.”

Bondscoach Pepe Grande hield zich op de vlakte, wil Indurain graag meemenen. Daarom heeft hij de winnaar van het zilver bij vorige titelstrijd in Oslo een plaats gegeven in zijn voorlopige selectie. Die bevat verder ook de naam van Pedro Delgado, de teamgenoot van

● Miguel Indurain (rechts) geeft voorkeur aan training voor aanval op werelduurrecord. Deelname aan WK komt pas op de tweede plaats.

Indurain. Overigens is Delgado bezig aan zijn laatste seizoen.

Zege Fondriest

Maurizio Fondriest heeft gisteren de Ronde van Groot-Brittannië op zijn naam geschreven. In de vijfde en laatste etappe, die werd gewonnen door de Slowaak Jan Svorada, kwam zijn voorsprong van twintig seconden op de Rus Ekimov niet meer in gevaar.

De voormalig wereldkampioen op de weg heeft na een hernia-operatie lange tijd op non-actief gestaan. Hij moest bijvoorbeeld de Ronde van Frankrijk aan zich voorbij laten gaan. De overwinning in Groot-Brittannië gaf zijn terugkeer extra glans.

„Ik heb een ongelukkig jaar achter de rug en ben dus heel blij met deze zege. Met mijn conditie gaat het de goede kant op, maar ik ben nog niet sterk genoeg om zondag de werel-

bekerwedstrijd in Leeds te winnen. Als ik een goede dag heb, kan ik misschien wel ver komen tijdens de wereldtitelstrijd op Sicilië. De overwinning in Engeland heeft mij in ieder geval zelfvertrouwen gegeven.”

Selectie Rooks

Ploegleider Cees Priem van TVM heeft Steven Rooks geselecteerd

voor de Ronde van Nederland, die maandag in Breda begint en vrijdag in Valkenburg eindigt. Priem doet daarmee een belofte aan bondscoach Gerrie Knetemann gestand. Steven Rooks krijgt hierdoor een goede voorbereiding op het WK. De ploeg van Priem in de Ronde van Nederland bestaat naast Rooks uit Maarten den Bakker, Rob Harmeling, Servais Knaven, Jesper Skibby, Bart Voskamp en Danny Nelissen.

oefenvoetbal

SVN-MVV 2	0-2	MORGEN:	
Lindenheuvel-Roosteren	5-1	Almanis-RIOS'31	14.30 uur
Kampioenschap van Heerlen:		Limburgia-Fortuna Sittard 2	14.30 uur
EHC-Coriovallum	2-4	SVN-RKVCL	14.30 uur
FC Hoensbroek-Weltania	8-0	NEC '92-RKONS	14.30 uur
Groene Ster-Helios'23	2-0	Kolonia-AFC	14.30 uur
NEC'92-RKHBS	4-1	Rimburg-Geulsche Boys	14.30 uur
Heerlen-KEV	3-1	Sportclub '25-Walram	15.30 uur
Bekkerveld-Heksenberg	3-4	Zwart Wit '19-SV Hulsberg	11.30 uur
Kampioenschap van Brunssum		Kakertse Boys-Nijswiller	14.30 uur
Edge-Langeberg 0-5		Bunde-SVM	14.30 uur
CSVT-RKBSV 0-3		FC Vinkenslag-Amicitas	14.30 uur
De Leeuw-Schuttersveld 1-4		RKBSV-Waubach	14.30 uur
Treebeek-Langeberg 2-0		Treebeek-Huls 14.30 uur	
Finale: RKBSV-Treebeek (woensdag, terr:Treebeek, 19.00 uur)		Kampioenschap van Heerlen (14.30 uur):	
Derde plaats: Schuttersv.-Langeberg (idem, 18.30 uur)		Passart-EHC	
Chrit Baetsen zaaltoernooi:		Coriovallum-Weltania	
Graus Bouw-Bouwfonds	3-7	Heerlen Sport-Groene Ster	
Fermont Boys-H. Meijers	4-5	Helios '23-RKHBS	
Hasselt-De Haantjes	4-1	Eikenderveld-SV Heerlen	
		KEV-Heksenberg	
VANDAAG:		Land van Rode (18.00 uur):	
EHC-Eijsden	18.00 uur	KVC Oranje-Chevrement	
Waubach-AFC	14.30 uur	Miranda-Laura	
KEV-Abdisbosch	18.00 uur	FC Gracht-Heilust	
OVCS-Epen	19.00 uur	RKTSV-Hopel	
SV Meerssen-Quick Boys	18.30 uur	Groot Voerendaaltoernooi:	
RVU-Leonidas	19.00 uur	(terrein RKSVB)	
Standaard-De Heeg	18.30 uur	Voorzetting van zaterdag, Aanvang 12.00 uur.	
GSV'28-Vaersrade	18.30 uur	Kampioenschap Roermond:	
Groot Voerendaaltoernooi:		(terrein Maashaven)	
(terrein RKSVB)		Sp.Leeuwen-Victoria	12.00 uur
Halve competitie met deelname van Voerendaal, Troja, SCKR, Klimmanja en RKSVB. Aanvang 12.00 uur.		SHH-RFC	12.45 uur
Kampioenschap Roermond:		Swift '36-Victoria	13.30 uur
(terrein Maashaven)		EMS-RFC	14.15 uur
SHH-Swift '36	12.00 uur	Sp.Leeuwen-SHH	15.00 uur
RFC-Sp.Leeuwen	12.45 uur	Swift '36-RFC	15.45 uur
Victoria-EMS	13.30 uur	Victoria-SHH	16.30 uur
Swift '36-Sp.Leeuwen	14.15 uur	EMS-Sp.Leeuwen	17.15 uur
SHH-EMS	15.00 uur	Adm. kantoor Hulsboschtoernooi:	
RFC-Victoria	15.45 uur	(terrein Linne)	
EMS-Swift '36	16.30 uur	3e en 4e plaats	13.30 uur
		Finale	15.30 uur

sport kort

● HANDBAL - Het Nederlands Handbal Verbond (NHV) heeft met materiële en immateriële steun van NOCNSF de 47-jarige Dick Kettelaar kunnen aanstellen als nieuwe directeur. Hij volgt met ingang van 1 september Maarten Snel op, die die functie tijdelijk vervulde.

● VOETBAL - De 41-jarige oud-international Daniel Passarella wordt de nieuwe bondscoach van Argentinië. Hij volgt Alfio Basile op, die na de uitschakeling bij de WK ontslag nam.

● VOETBAL - De Roemeense bondscoach Anghel Iordanescu is door de minister van defensie bevorderd tot generaal wegens zijn verdiensten met de nationale selectie bij het WK.

● ATLETIEK - Sevilla heeft zich tot nu toe als enige stad kandidaat gesteld voor de organisatie van de WK atletiek in 1999. Londen, Parijs en Athene hebben wel interesse getoond, maar zich nog niet gemeld als kandidaat.

● LOTTO - In Duitsland heerst lotto-koorts. Een record-jackpot van

Vitesse koopt Theo ten Caat

ARNHEM - Vitesse heeft kort voor het begin van het nieuwe seizoen de selectie versterkt met Theo ten Caat. De linksbenige middenvelder speelde de laatste drie seizoenen voor het Schotse Aberdeen. Ten Caat (29) tekende een contract voor drie seizoenen bij de Arnhemse eredivisieclub. Met de transfer is een bedrag van rond de vier ton gemoeid.

Uitnodiging voor Muntz

AMSTERDAM - De reeks goede prestaties van Rolf Muntz in de Europese Challenge Tour alsmede zijn opvallende optreden in het Dutch Open te Hilversum zijn intussen doorgedrongen tot Groot-Brittannië. Hij kreeg een uitnodiging voor het Dunhill Brits Masters dat van 15 tot 18 september in Woburn wordt gehouden. Het betreft een van de meest prestigieuze toernooien van de Europese Tour. In het toernooi om de Audi Cup in München is Rolf Muntz evenals Ruud Bos goed op dreef. Muntz ging in de tweede ronde in 71 slagen rond en bezet de 29e plaats. Bos had één slag meer nodig. De speler uit Baarn staat 39e. Beide posities waren genoeg voor de kwalificatie voor de derde en vierde ronde van het week-einde.

oefenhandbal

Vandaag:
● Toernooi Tongeren met deelname van herentente V&L, Blauw Wit, Caesar en T.V.
● Sittard, Sportcentrum, 18-21 uur: damstrio-toernooi Sittardia/DVO.

Morgen:
● Monchengladbach-Noav (heren) 11.30 uur
● Toernooi Knigsdorf met dames SVM.
● Meeuwen-Iason (dames) 16.30 uur

lucky ten

HEERLEN - Cijfers Lucky 10 van vrijdag 12 augustus: 1 - 2 - 5 - 8 - 16 - 23 - 25 - 28 - 29 - 31 - 36 - 40 - 48 - 55 - 58 - 62 - 67 - 70 - 73 - 76. (onder voorbehoud).

Drie leiders in NK dammen

BRUNSSUM - In het open NK dammen, waarvan vandaag in Brunssum de laatste ronde wordt afgewerkt, gaan Fennema, Rybakov en Thijssen aan de leiding. Igor Rybakov versloeg Van Reenen, Kees Thijssen won van Leesmann, terwijl Friso Fennema te sterk bleek voor Schellekens. Peter Schellekens kon zich na afloop van de achtste ronde wel de haren uit het hoofd trekken omdat hij op de 25e zet tegen de Fries Fennema in een kinderlijk eenvoudige damcombinatie liep. Bassirou Ba verspeelde door de remise tegen Van der Pal zijn kansen op een hoge klassering.

Basketballer nam doping

TORONTO - Het belangrijkste nieuws bij het WK basketbal in Canada, dat de ontknoping nader, was niet van sportieve aard.

Eerst liep Richard Matienzo, een van de beste Cubanen, weg om bij de Canadese autoriteiten politiek asiel te vragen. Vervolgens werd bekend dat de Egyptische speler Ashraf Mohamed (27) zijn werk als forward kracht heeft bijgezet met behulp van verboden spierversterkende middelen.

Toppers meteen aan de leiding

TULSA - De crème de la crème van de internationale golfwereld is bij het PGA Championship in Tulsa, het vierde en laatste Grand-Slam-evenement, al in de eerste ronde komen bovendien Nick Price, de winnaar van het Britse Open en in bloedvorm, nestelde zich met 67 slagen, drie onder par, bovenaan de met sterren bezaaide ranglijst. Price heeft gezelschap van Colin Montgomerie, die in de playoff het US Open verloor.

Miljard te kort in Lillehammer

LILLEHAMMER - De Olympische Winterspelen van dit jaar in Lillehammer en Hamar hebben een tekort opgeleverd van 4,7 miljard Noorse kronen, ongeveer 1,2 miljard gulden. Het evenement heeft in totaal 7,374 miljard kronen gekost. Daartegenover stond 2,709 miljard (800 miljoen gulden) aan inkomsten.

Zesde plaats in training GP Hongarije

Verstappen: 'Prima uitgangspositie'

BOEDAPEST - Jos Verstappen is gistermiddag op de Hungaroring in Boedapest zesde geworden in de eerste officiële training voor de Grand Prix van Hongarije, die morgen wordt gehouden. De Formule 1-coureur uit Montfort zette met zijn Benetton-Ford 1.21,141 als beste rondetijd neer. „Een prima uitgangspositie”, zei hij. Daarna meldde hij zich bij de fysiotherapeut om zijn verbrande neus met laserstralen te laten behandelen. „Ik krijg weer een mooie nieuwe neus”, constateerde Verstappen tevreden.

Zijn teamgenoot Michael Schumacher was het snelst. De Duitser raasde een rondje af in 1.19,479, goed voor een gemiddelde snelheid van 179,730 km per uur.

In de middagtraining - dit keer op een droge baan - nam Verstappen snel de vijfde positie in. Hij verkooft daarna te wachten op nog betere omstandigheden. Hij zakte naar de zestiende plaats.

Nieuwe banden

In het laatste kwartier van de oefensessie ging Verstappen met nieuwe banden nog een keer de baan op. Zijn slotakkoord resulteerde in de zesde tijd.

In de ochtenduren reed Verstappen in de eerste vrije training de negende tijd (1.23,246). 's Middags was hij,

Vuur

Bij Benetton was de leiding te spreken over de prestaties van Schumacher en Verstappen. Het team lag de afgelopen week voortdurend onder vuur, wordt zelfs met uitsluiting bedreigd omdat er gesjoemeld zou zijn met de reglementen. Daarnaast wacht Schumacher nog een schorsing van twee wedstrijden wegens het negeren van een zwarte vlag en ontsnapte Verstappen aan de dood toen tijdens een tankstop bij de Grand Prix van Duitsland zijn bolide vlam vatte. Het laatste zou veroorzaakt zijn door het verwijderen van een veiligheidsfilter, waarvoor volgens de Internationale Autosport Federatie FIA officieel geen toestemming was verleend.

Monza geschrapt

De internationale autosportfederatie (FIA) heeft gisteren de Grote Prijs van Italië in de formule 1 op het circuit van Monza definitief afgelast omdat er twijfel bestaat over de uitvoering van de geëiste veiligheidsmaatregelen. Het evenement stond voor 11 september op de agenda. Uitwijkmogelijkheden zijn de Nürburgring (Dui) en Mugello (Ita). De directeuren van deze circuits hebben hun belangstelling voor de organisatie al eerder kenbaar gemaakt.

Naar WK

● De Nederlandse poolbiljartbond heeft een afvaardiging gestuurd naar het WK dit weekeinde in Manchester. De selectie: Marcel van der Schaft, Rob Alarm, Arthur Moonen, Caryl Huyen, Maurice Portengen, Arno Postma, Richard Staal, Huub Rademakers, Peter Steinfeld, Jesse Thehu, Miriam Verhaeg en Debby Verboom.

Foto: DRIES LINNSEN

Rogier Wassen op dreef in Palingtennisttoernooi

Van onze correspondent
MAARTEN MARRES

VOLENDAM - In het Palingtennisttoernooi in Volendam heeft Rogier Wassen de kwartfinale bereikt van het heren enkelspel. Edwin Kiene werd verslagen met 6-2, 6-1. Rogier Wassen krijgt nu met Hans Schwarz te maken.

Frauke Joosten heeft in de eerste ronde van het 10.000 dollar toernooi in Tunis een nederlaag moeten incasseren. Tegen de Duitse Hofman verloor ze met 3-6, 1-6. Ook in het damesdubbel was Hofman mede verantwoordelijk voor Joostens uitschakeling. Met Mariëtte Bruens verloor Frauke Joosten met 3-6, 4-6 van de Duits-Oostenrijkse combinatie Hofman-Schaller.

Favorie

De favoriet voor de eindzege van het Grandtmerentoernooi in Horn, Sijmen de Lange, heeft zich als eerste bij de heren voor de halve finale

geplaatst. De Heerle naar Michiel Gronschild gaf De Lange in de eerste set lange tijd goed partij. Na toch verloren te hebben (5-7) had hij in de tweede set niets meer te brengen: 0-6.

Peter van Dommelen, de verliezend finalist van de Limburgse kampioenschappen, is in de halve finale tegenstander van De Lange. Hij won met 3-6, 6-3, 6-4 van Melvyn op de Heide. De Limburgse kampioen in de B-1, David Hofman, is zo ver niet gekomen. In de tweede ronde van het Heren enkelspel verloor hij in drie sets (3-6, 6-0, 4-6) van Maurice van de Donk.

Bij de dames staat de eerste halve finale vast. Amber de Vries versloeg Tjalma van de Halm met 6-3, 6-3. Zij ontmoet vandaag Marjolijn Barneveld, die met 6-4, 7-6 van Lisette Linders won.

In de oudste categorie van de nationale jeugdkampioenschappen in Oudenbosch is geen enkele Limburgse tennisster nog in de strijd. Roy de Bakker verloor in de tweede ronde van Rob Bakker met 1-6, 6-3.

1-6. Joyce Hanssen en Anke Sam-beth verloren in de tweede ronde bij de meisjes, terwijl het voor Aniek Voorhoeve na één doorgang afgelopen was. In de jongere categorie zijn bij de meisjes Michelle Gerards en Saskia Schols wel nog in de strijd voor de titel.

Ranglijst

Op de gisteren verschenen nieuwe nationale tennistranglijst zijn bij de heren Sjeng Schalken (5), Tom Nijssen (12) en Rogier Wassen de drie bestgeplaatste Limburgers.

Wassen maakt dankzij zijn overwinning in Weert een sprong van de 28e naar de 21e plaats. Ook Sistersmans (van 102 naar 87) en Ruud Boesten (van 158 naar 129) maken een behoorlijke stap vooruit. Nieuw op de lijst is David Hofman na zijn winst in Sittard.

Bij de dames is Anique Snijders de beste Limburgse met haar 19e plaats. Hier maakt Saskia Bonnen een sprong van 119 naar 77 door haar goede resultaten in de afgelopen weken.

De omgekeerde wereld in Rusland

HELSINKI – Sport is er minder belangrijk dan de krant van gisteren. De Russen, ooit verwend met talloze glorieuze sportmomenten die de supermacht Sovjetunie voortbracht, hebben andere zorgen. Dat geldt ook voor de sporters zelf. Het is gedaan met de ongebreidelde vaderlandsliefde en opofferingsgezindheid. „We voeren een strijd om te overleven,” zegt middenafstandloper Ljoebov Goerina. „De eerste verantwoordelijkheid is de zorg voor het gezin. Eten, werk, huisvesting. Van een gouden plak tijdens een EK zal heus niemand meer wakker liggen.”

DOOR FRANS DREISSEN

Sterker nog, het wordt bijna als een misdaad ervaren als iemand door sport veel geld kan verdienen. Jaloezie, haat en afgunst vieren hoogtij in de straten van bijvoorbeeld Moskou. Sprintster Irina Privalova durft nauwelijks nog een stap buiten de deur te zetten. „Het is gewoon te gevaarlijk.” Op de deuren van haar huis, in het voormalige olympische dorp, zijn extra sloten aangebracht. „Omdat

ik angst heb. Angst dat mijn kinderen door de mafia worden ontvoerd,” zegt Privalova, die uit vrees voor de mafia in een oude Lada rijdt en geen opvallende (sport)kleding draagt.

„Vermogende” sporters zijn al vaker mikpunt van onvriendelijkheden en doelwit geweest van geboefte. Turner Vitali Tsjerbo werd van al zijn bezittingen beroofd en heeft uit zelfbescherming altijd een pistool op zak. De Russische mafia is groot geworden na het uiteenvallen van het Sovjet-rijk. De eerste levensbehoeften werden onbetaalbaar en velen werden werkloos. De criminaliteit nam explosief toe.

Verval

Rusland in verval. De roebel was door de economische crisis op eens niks meer waard. Accommodaties verpauperden, trainers „vluchten”, gelokt door het geld, naar het buitenland, apparatuur kon niet meer worden gerepareerd en de geldkraan ging dicht. Goskomport, het platform waarvan de Sovjets hun sportsterren plachten te lanceren, werd opgedoekt. „Sporters moesten zichzelf bedriegen, waren op zichzelf aangewezen,” herinnert Privalova zich. „We moesten improviseren.”

Voor de val van de Sovjetunie werd Privalova nog op het hoogste wetenschappelijk niveau begeleid op de Lomonossov-Universi-

teit in Moskou. Geheel volgens de traditie van Het Systeem. Trainingsmethoden van Carl Lewis werden geanalyseerd en specifiek op Privalova omschreven. „Nu ben ik vrijwel alleen op mijn man en trainer Parastjoeek aangewezen,” aldus de Europees recordhoudster op de 100 meter (10.77 seconden).

De situatie is de laatste twee jaar lichtelijk verbeterd. „De overheid heeft wat geld ter beschikking gesteld voor de sport. Maar veel is het niet. We mogen nu in elk geval delen in de startgelden. Bovendien kunnen we nu zelf kiezen waar we lopen,” vervolgt Goerina. Toch zijn sporters op een enkeling na armoedzaaiers. De situatie is voor velen vrijwel uitzichtloos. „Het is pakken wat je pakken kan en zorgen dat je niet geblesseerd raakt. Want dan houdt alles op,” zegt Goerina.

Armoede leidt tot onbezonnen daden. Sommige atleten wagen de gok, nemen doping in de hoop nog snel wat geld te kunnen verdienen. Velen vallen door de mand. Tragisch is het verhaal van Noeroedinova. De nummer drie van het EK '90, wereldkampioene van '91 en de Olympische zilveren medaillewinnares van Barcelona (op de 800 meter achter Ellen van Langen) werd tijdens de WK in Stuttgart gepakt. De oriëntaalse schoonheid uit de republiek Tatarstan deed daarop een mislukte zelfmoordpoging. Ze sneed haar

● Irina Privalova (rechts) wordt na de finale van de 100 meter in Helsinki gefeliciteerd door Nelli Cooman. De gouden medaille die de Russische won, is in haar land tegenwoordig niets meer waard. Foto: REUTER

Door mafia bedreigde atleten voeren strijd om te overleven

polsen door en verkeerde twee dagen in kritieke toestand.

Vergiftigd

Regelrecht hartverscheurend is het relaas van Ljoedmilla Narosjenko. Zij werd het slachtoffer van een crime passionel. Zij werd vergiftigd 'vergiftigd' door het echtgenoot Nicolai. Uit haat en wrede jaloezie, bekende Nicolai. Hij was Vanwege haar amoreuze affaire met haar Zweedse manager, die heb een verboden middel aan haar eiwitpreparaten toegevoegd. „De moreel en financieel gebroken” Narosjenko werd tijdens de WK in Stuttgart gepakt wegens dopinggebruik. Ondanks de bekende tennis van Nicolai werd ze voor vier jaar geschorst.

In de voormalige Sovjetunie gebeuren vreemde dingen. „Dat is voor een buitenstaander vaak niet te begrijpen,” zegt Privalova. „De kille dame probeert zo min mogelijk op te vallen. „Een restaurant of een café bezoeken is er niet bij. Je wordt niet alleen scheef aangekeken, maar loopt ook het risico worden overvallen.”

Rusland is Rusland niet meer, vallen de prestaties nog mee. Zeker gezien de vaak Spartaanse voorbereiding. „Russen zijn strijdbaar. We blijven vechten,” zegt Goerina. Een enkeling kan het zich veroorloven om zich in het buitenland voor te bereiden. Zoals Privalova deed in Nederland en anderen in vooral Slovenie.

„De toekomst is echter allerminst rooskleurig. Het Systeem is kapot en jonge mensen hebben andere zorgen,” verklaart Privalova. „Moskou is een kilo suiker meer waard dan welke medaille ook.”

ROTTERDAM – Feyenoord kijkt graag over de grenzen. De Rotterdamse eredivisieclub heeft met de IJslandse tweeling Gunnlaugsson, de Nigeriaan Mike Obiku, de Hongaar Jozsef Kiprich, de Zweed Henryk Larsson en de Zairees Mukweyanzo Bulayima zes niet-EG-spelers onder contract. In het seizoen 1991-'92 speelden ook de Hongaar Damaschin, de Roemeen Sabau en de Tsjechoslowaak Griga nog in De Kuip.

Van onze sportredactie

Toch richt Feyenoord zich niet meer a priori op de buitenlandse markt. Hoofdtrainer Geert Meijer, met Maup Martens, Frans Bouwmeester en Michel Beukers verantwoordelijk voor de scouting: „Dat is een centenkwestie. Maar het heeft ook te maken met de steeds strengere eisen van het ministerie. Voor een versterking 'in de breedte' kun je in elk geval maar beter dichtbij huis kijken. Alleen als je ervan overtuigd bent uit een ver land een meerwaarde in huis te halen, moet je handelen.”

Want Feyenoord sloeg in het verleden de plank flink wat keren mis. Twee jaar geleden werd Mike Obiku gepresenteerd. Met veel bombarie. De Nigeriaan, die in Cyprus verzeild was geraakt, beloofde meer dan hij bracht. In zijn eerste seizoen speelde de aanvalser nog zestien wedstrijden, maar vorig jaar verscheen hij slechts vier keer in de basis en viel hij twaalf keer in. In de zomermaanden leende Feyenoord hem maar uit aan het Zweedse Helsingborg IF. Tot eind oktober om Obiku speelritme op te laten doen.

Korreltje zout

Negen van de tien keer kunnen de verhalen over een 'Parel van Afrika', een 'Pele van de Woestijn' of 'een Maradona van de Karpaten' maar beter met een korreltje zout worden genomen. Van Obiku werd beweerd dat hij alle talenten in zich verenigde: snel, kopsterk, atletisch, balvaardig en doelgericht. Toen bekend werd dat hij voor Feyenoord koos, zouden de fans van zijn club Anorthosis Famagusta FC huilend de straat op zijn gered. Van verdriet en ontzetting.

De eeuwige zoektocht naar een buitenlandse 'meerwaarde' Wat van ver komt, smaakt niet altijd lekkerder

● Spelers uit Scandinavië voelen zich snel thuis in een andere omgeving. Daarom ging Ajax jarenlang in dit gedeelte van Europa op zoek naar talent. De Fin Jari Litmanen, hier in actie in het Europacupduel tegen Besiktas, is één van de voetballers die in Amsterdam doorbrak. Foto: ANP

Dergelijke indianenverhalen maken kennelijk ook al indruk op de Stichting Arbeidszaken Betaald Voetbal, het adviesorgaan van het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid. De SABV nam genoegen met een document uit het attaché-koffertje van de voetballer, die eenmaal op Schiphol aangekomen alleen kon aantonen dat hij namens Nigeria present was geweest op de Olympische Spelen in Seoul.

Feyenoord kan het zich financieel niet veroorloven voor weken spionnen te sturen naar verre oorden, zoals PSV dat wel doet. „We worden op de hoogte gehouden

door tipgevers. Die hebben we overal ter wereld,” beweert Meijer, die in Scandinavië bijvoorbeeld extra ogen heeft in het koningskoppel uit de jaren zestig Ove Kindvall-Harry Bild, en in het Oostblok Toni Roth laat spionneren. „En vaak worden ons zomaar spelers aangeboden. Die staan dan voor de poort van de Kuip met een sporttas onder de arm. Nou, die laten we natuurlijk wel even meetraineren. Je weet maar nooit. On-

langs waren nog vier Zuidafrikanen op proef, de één had zeventien interlands achter zijn naam. Maar ja, zeventien interlands in Zuid-Afrika is natuurlijk geen vergelijk met zeventien interlands in Nederland.”

Kanjer

Volgens Michel Beukers hebben clubs nog wel eens de neiging te denken dat 'wat van ver komt, al-

volgens Frans Bouwmeester is het veel zinvoller te scouten in de eigen regio, in eigen land en bij internationale jeugdtoernooien waarin jongens van 16 tot 18 jaar spelen. „Die zijn vaak nog te betalen, al is het weer moeilijk in te schatten hoe ze zich zullen ontwikkelen. Want haal maar eens een jonge jongen weg van huis en haard. Hoe past hij zich aan? Krijgt hij geen heimwee?”

Geert Meijer: „Er is trouwens een tendens dat zelfs jongens van zestien ontbetaalbaar worden. Wij hadden Gudjohnson op het oog, de zoon van de IJslandse ex-international. Die jongen is zestien, maar had zoveel noten op zijn zang dat het voor ons onbegonnen werk was aan zijn eisen te voldoen.”

Meijer gelooft niet dat de scouts rekening houden met de sociale vaardigheden van het talent. „Een trainer kijkt puur naar voetbal kwaliteiten. Zo werkt dat nu eenmaal. Stoitsjkov en Romario zijn lastige klanten, maar ik zou ze er toch wel bij willen hebben. Als je er van overtuigd bent dat iemand ontzettend goed is, ga je echt niet denken: zou hij zich wel aanpassen in een andere leefomgeving? Toch zou dat, ik beken het, een overweging moeten zijn. Er zijn voorbeelden genoeg van jongens die mislukken, omdat ze zich niet thuisvoelen in Nederland. Wat dat betreft val je je nooit een buil aan Scandinaviërs. En kun je problemen verwachten met Oosteuropelingen. Dat is bekend.”

Kwaliteit

Wat iemand met een bal kan, staat voor oud-international Ton Pronk voorop. In die zin vormt de Abcoudenaar, als scout full-time bij landskampioen Ajax in dienst, het levende bewijs voor Meijers stelling. „Het is heel simpel. Het gaat om kwaliteit. Begrippen als exotisch of meerwaarde, dat zegt mij helemaal niets.”

De ironie wil dat talentenjager Pronk enerzijds te maken heeft met rationele overwegingen, ingegeven door het bijna heilige tactische concept van trainer Louis van Gaal en de zijnen, en anderzijds de intuïtie moet laten spreken. Bij het eerste passen opmerkingen als 'ze moeten geen rem op de ploeg zijn' en 'ze moeten in het systeem passen'. Maar daarnaast is Pronk natuurlijk voetbal liefhebber. En juist dan begeeft hij zich min of meer op een hellend vlak. „Welke speler voor Ajax geschikt is, is eigenlijk heel moeilijk uit te leggen. Dat is een gevoelskwestie. Daarom moet je bij ons, zoals ik, uit een Ajax-nest komen.”

Gedachten

Misschien dat hij zich door zulke gedachten liet leiden toen hij op de Nigerianen Finidi George en Nwankwo Kanu, de man met de grote schoennaam, stuitte. Pronk herkende de voetbalcapaciteiten, verder ging zijn bemoeienis niet. „Ze hebben allebei eerst een

maand stage gelopen. Ajax kon daardoor beoordelen of het klikte.” Kom bij Pronk niet aan aanpassingsproblemen op het sociale vlak, hoe groot de stap voor het duo uit een totaal verschillende cultuur ook geweest moet zijn. Met de bekende vleug Amsterdamse arrogantie: „Kijk, Ajax heeft natuurlijk een professionele organisatie. Het sociale plaatje wordt door andere mensen ingevuld. Daar ben ik niet voor.”

Lofzang

Ajax doet altijd een beetje heimzinnig over de jacht op talenten en staat doorgaans klaar voor een lofzang op de eigen jeugdopleiding. Pronk vormt daarop geen uitzondering. In zijn stem klinkt minachting door als bijvoorbeeld de spurneuzen van concurrent PSV genoemd worden. „Bij PSV wordt een heleboel geroepen, maar dat is voor ons absoluut niet interessant.”

Toch begaven Ajax en PSV zich deze zomer voor dezelfde Braziliaan, de 17-jarige Ronaldo, op de markt. De landskampioen maar dan prat gaan op de Amsterdamse school, in de loop der jaren stonden de poorten met enige regelmaat voor buitenlandse spelers open. Zo acteerden de Duitsers Horst Blankenburg en Arno Steffenhagen, de Hongaar Zoltan Varga en de Oostenrijker Felix Gasselich ooit in De Meer.

Vooraf Denemarken was lange tijd het beloofde land. Sten Zieglert werd ooit van Roda JC overgenomen, de transfervrije Henning Jensen bij Real Madrid weggevoerd. Anderen, als Frank Arnesen, Sören Lerby, Jesper Olsen en Jan Mølby werden in het land van herkomst zelf opgevoerd. Scandinavië leek bij uitstek het jachtterrein voor scouts als Pronk, met de Denen Johnny Hansen en Dan Petersen, de Zweed Stefan Pettersson en de Fin Jari Litmanen als meest recente voorbeelden.

Het handelde echter wel steeds om Europeanen, exotisch konden de aankopen zelden worden genoemd. Hooguit de uit Israël afkomstige Ron Calderon was in het begin van de jaren zeventig een wat vreemde eend in de bijt. Ajax heeft tegenwoordig, zo moet ook Pronk toegeven, het werktuig uitgebreid. „In de Scandinavische landen zijn ze behoorlijk wat wijzer geworden. Het niveau van het voetbal is daar aardig omhoog gegaan.”

En de prijzen ook, kan daaraan waarschijnlijk toegevoegd worden. Pronk ziet de aanwezigheid van Kanu en George om die reden niet als een bewuste keuze. Het is eerder zo dat hij van de nood een deugd heeft gemaakt. „Je moet je wel meer op de Afrikaanse landen richten. Maar het is genoegzaam bekend dat wij ook in Zuid-Amerika zitten. Zo langzamerhand is elk werelddeel voor ons interessant geworden. Of ik veel op reis ben? Dat lijkt mij een wat overdige vraag.”

't Is een gekkenhuis in de lucht

Woensdag mag naar aardse begrippen gehaktdag zijn, hoog aan de hemel is het dan Herakliondag. Verkeersleiders van Eurocontrol plaatsen dan het ene na het andere vliegtuig uit de Benelux en Noord-Duitsland op de verbinding naar de hoofdstad van Kreta. En vandaag? Los van het gewone luchtverkeer, is het op zaterdag in het bijzonder Palma-dag. Wie dat bewezen wil zien, kijkt gewoon de lucht in. Dankzij de enorme drukte in de zomerse weekends, krijgen de maatschappijen op dagen als vandaag en morgen namelijk delen van het voor militairen gereserveerde luchtruim te leen. Een van die tijdelijke vliegroutes naar het Zuiden loopt over de bakens Schiphol-Lopik-Lanaken-Luxemburg. Eurocontrol, gevestigd nabij Maastricht Airport, begeleidt de vliegtuigen die zich op acht tot tien kilometer hoogte bevinden. „We stapelen en proppen,” zegt een van de verkeersleiders in Maastricht.

Eurocontrol stapelt en propt vooral 's zomers de ene charter achter de andere

Als ze ieder nieuw record met een fles champagne zouden mogen vieren, dan ontnuchteren de verkeersleiders van Eurocontrol dus nooit. Juli was weer zo'n maand, dat de slingers opgehangen hadden kunnen worden.

79.585 vliegtuigen vlogen toen ergens door de lucht boven Nederland, België, Luxemburg en Noord-Duitsland. En de verkeersleiders van Eurocontrol in Beek hebben ze allemaal gezien. Nauwlettend in de gaten gehouden op radarschermen, commando's gegeven om koers te wijzigen of met raad en lange-afstandsdaad bijgestaan.

Overigens waren er in juli in dat gebied waarschijnlijk nog veel meer vliegtuigen in de lucht. Maar Eurocontrol, in 1960 opgericht met de bedoeling de Europese organisatie voor de veiligheid van de luchtvaart te worden, controleert nou eenmaal niet onder een hoogte van acht (voor België en Luxemburg) of tien kilometer (voor Nederland en Noord-Duitsland). Verkeersleiders in verkeersstorens bij vliegvelden nemen met het blote oog, een heel klein deel van de controle voor hun rekening. Verder bestaan er nationale centra die alleen het stijgende en dalende vliegverkeer begeleiden en controleren.

Het is topdrukke in de lucht. Zeker in de zomermaanden. Dan zijn er zelfs dertig procent meer vliegtuigen in de lucht dan gemiddeld. Vliegtuigmaatschappijen kiezen het liefst de weg van de minste weerstand. Letterlijk. En die is voor de moderne Boeings, Airbus'en en Fokkers doorgaans op acht tot tien kilometer hoogte te vinden. Het brandstofverbruik is daar namelijk het minst. Dat spaart dus geld. Ruimte genoeg in de lucht? Vergeet het dus maar. Iedereen wil nou eenmaal op diezelfde kostenbesparende hoofdwegen.

Die routes zijn in de belangrijkste delen van West-Europa gemarkeerd door radio-bakens. In Nederland staan die op de route naar het zuiden bijvoorbeeld bij Schiphol en Lopik. Zuidelijker staat er een in Lanaken. Een ander richtpunt voor de luchtvaart is de radiobaken 'Olno'. De doorsnee inwoner van het bijbehorende plaatsje Olne, bij Luik, waar het bakken geplaatst is, zal het zich niet realiseren. Maar volgens Eurocontrol-woordvoerder Fred Konnemann is

● Verkeersleiders van Eurocontrol krijgen in de zomermaanden te maken met overvolle radarschermen, grote drukte in de lucht dus. „Maar dat houdt je attent.”

het daar hoog aan de hemel één van de drukste kruispunten van heel West-Europa.

Klimmen

België is voor de 120 verkeersleiders van Eurocontrol, van wie er overigens permanent zo'n vijftig-dertig tot veertig aan het werk zijn, so wie so het meest problematische gebied. Er omheen liggen de drie grootste luchthavens van Europa: Londen, Parijs en Frankfurt. Konnemann: „We hebben daar te maken met veel vertrekkend verkeer van Londen in de richting Zuid-Europa, het Midden- en Verre Oosten. Het zijn zwaar beladen en volgetankte vliegtuigen, die boven België moeizaam klimmen.

Daar 'ontmoeten' ze eenzelfde soort verkeer dat in Frankfurt is opgestegen om de Atlantische Oceaan over te steken. Dat maakt België, met meer dan duizend te controleren vliegbewegingen per etmaal, tot een bijzonder moeilijk gebied.”

In tegenstelling tot delen van Oost-Europa en Zuid-Europa, is het vliegverkeer in West-Europa geheel te volgen via de radar. Daar-aan is het te danken dat er 'maar' negen kilometer afstand bewaard hoeft te worden tussen het ene en het andere vliegtuig. Een van de taken van de verkeersleiders is met behulp van de radarschermen daar op toe te zien en koersen eventueel te wijzigen. Bij een ge-

middelde snelheid van zo'n 850 kilometer per uur, kan iedere vijftig-seconden een nieuw toestel inhaken op een route.

In zuidelijke en Oosteuropese landen is dat wel anders. En daarin ligt meteen al een van de oorzaken van de vertragingen die zich tegenwoordig steeds meer voordoen. In die landen, maar ook in bijvoorbeeld Noord-Afrika, zijn er geen of onvoldoende radar-installaties. Uit veiligheidsoverwegingen wordt er dan ook voor gekozen om daar niet iedere 45 seconden, zoals hier, maar iedere tien minuten een vliegtuig op een doorgaande vliegroute te plaatsen. File dus. Niet in de lucht. Wel aan de grond. Wachten geblazen.

Aix

Dertien procent van alle vliegtuigen die ergens in Europa het lucht-ruim kozen, had in 1993 vertraging van minstens een kwartier. Opnieuw een record! Maar de slingers mogen deze keer in de kast blijven. Want erg verdienstelijk is dat natuurlijk niet. De problemen zijn volgens Fred Konnemann voor iets minder dan tweederde te wijten aan de capaciteit van de luchthavens en personeelsproblemen of organisatorische problemen bij een van de zestig Europese verkeersleidingscentra waarvan Eurocontrol er een – en bijna de grootste – is. Te weinig start- en landingsbanen en ook te weinig verkeersleiders om het

luchtverkeer vooral veilig te begeleiden, zijn dus oorzaken. Dat laatste probleem werd onlangs nog eens duidelijk zichtbaar toen verkeersleiders van het verkeersleidingscentrum in Aix en Provence er, onder meer uit protest tegen de werkdruk, tijdelijk het radar-scherm uitdeden.

Een andere – zeer bescheiden – factor die vertragingen veroorzaakt, is het weer.

Voor iets minder dan eenderde worden de vertragingen tenslotte veroorzaakt door de luchtvaart-maatschappijen. Soms is het in dat verband wachten op de catering, is de crew niet compleet of wordt er nog naar een passagier gezocht. Maar verder willen ze ook allemaal zo goedkoop mogelijk van a naar b met – uit een oogpunt van concurrentie – een zo goed mogelijke service. In de praktijk betekent dat, dat maatschappijen zo veel mogelijk op één en dezelfde dag verscheidene keren naar dezelfde bestemming vliegen, in plaats van dat verspreid te doen op verschillende dagen in de week. Daarom is het woensdag 'Herakliondag' en vliegen bijzonder veel maatschappijen op zaterdag bijvoorbeeld op Palma de Mallorca en op maandag op Faro.

Vluchtcontrole

Via het zogeheten systeem van *flow control* proberen de dertien bij Eurocontrol aangesloten landen, de files in de lucht en aan de grond sinds 1987 zo beperkt mogelijk te houden of zelfs terug te dringen. De maatschappijen moeten drie uur voor vertrek van een vlucht precies kunnen aangeven op welk tijdstip zij kunnen opstijgen van de luchthavens in het gebied van de twaalf lidstaten. Mochten ze vervolgens het slot missen, dus te laat zijn, dan moet het vliegtuig wachten en soms zelfs achter aansluiten, eer het mag opstijgen. Dat systeem blijkt inmiddels zo goed te werken dat alle dertig Europese landen Eurocontrol gevraagd hebben dit systeem van 'vluchtcontrole' uit te voeren. Vanaf oktober zal deze afdeling verhuizen uit het schemerduister in Maastricht naar een gebouw van Eurocontrol in Brussel.

Het is niet de enige maatregel die genomen is om het vliegverkeer op hoge hoogte te ordenen. De Europese verkeersministers hebben afgesproken elk in hun eigen lidstaat de veiligheid en efficiency

door
JOS VAN DEN CAMP

van de luchtvaart te bevorderen. Een paar voorbeelden: in het hele Europese gebied moet men uiteindelijk kunnen werken met radar. De communicatie tussen de zestig verkeersleidingscentra – die allemaal beschikken over moeilijk aan elkaar te koppelen computersystemen – moet beter. Maar volgens Konnemann wordt het ook de hoogste tijd dat de kaart van het luchtruim nog eens opnieuw wordt doorgenomen. Het aantal van enkele honderden 'luchtwegen' boven Europa zou bijvoorbeeld uitgebreid kunnen worden als de militairen eens een deel van hun gebied afstaan. Daarover wordt momenteel onderhandeld.

Veiligheid

Maar het werken aan verkeersveiligheid blijft mensenwerk. Dus ook in mensen en veiligheid wil men investeren. Gewerkt wordt er aan het invoeren van een standaard waaraan verkeersleiders in Europa moeten voldoen. „Want het woord veiligheid staat voor ons helemaal boven aan de lijst. Dan komt er een hele tijd niks en dan staat er 'orde', gevolgd door efficiency. Als het druk wordt, dan mag de efficiency er onder leiden. Aan de 'orde', in die zin dat een collega het werk moet overnemen, komen we liever niet. Maar aan de veiligheid tornen we nooit of te nimmer.”

„De laatste zeven jaar heeft niemand Eurocontrol kunnen betrappen op een *near miss*, een situatie waarbij twee vliegtuigen op een afstand van minder dan negen kilometer bij elkaar zijn gekomen,” zegt Konnemann, geboeid kijkend naar een van de vele radarschermen in het koele en donkere verkeersleidingscentrum, waar de verkeersleiders wel houden van die drukte in de lucht: „Dat houdt je attent.”

„Al die puntjes zijn vliegtuigen, waarin vaak honderden mensen zitten. Dit is live. Het moet allemaal in een keer goed. Dit is geen spel waar een *resetknop* op zit.”

Foto's: ERMINDO ARMINO

Op 23 mei 1977 stapten vier zwaarbewapende mannen de openbare lagere school in Bovensmilde binnen. Ze gijzelden voor hun Molukse idealen 105 kinderen en vijf leerkrachten. De kinderen en één leerkracht werden na vier dagen vrijgelaten. De gijzeling van de vier andere leerkrachten duurde tot 11 juni. Toen werd de school met groot geweld ontzet. Het drama werd zonder bloedvergieten beëindigd.

Bovensmilde zweeg lange tijd. Nu, zeventien jaar later, willen sommige ouders, kinderen en leerkrachten van toen wel praten onder de voorwaarde dat de politiek, de andere kant van de zaak, onbesproken blijft. De kinderen van toen vragen zich nu af waarom de volwassenen destijds psychische hulp voor de gegijzelde scholieren hebben afgewezen. Velen moesten jaren later alsnog die hulp halen.

Bovensmilde is de schoolbezetting van mei 1977 niet vergeten. Ouders, kinderen en leerkrachten leefden drie weken in extreme angst. Tegelijkertijd immers hadden de Zuidmolukse strijders ook een trein gekaapt. Na de bevrijding van de school op 11 juni zou alles weer gewoon moeten worden. Maar werd het ooit weer 'normaal' in het dorp?

De feiten zijn verbleekt, maar de herinneringen dragen de betrokkenen levenslang mee. Twee leerkrachten, Eef van der Vliet, directeur van de school destijds, Simon van Beetz leerkracht en nog steeds werkzaam op de school, het echtpaar Gerards en drie kinderen van toen, Laura Gerards, Martin de Jong en Erik Buist, vertellen erover.

● Bevrijde kinderen stappen in de bus die hen naar het opvangcentrum zal brengen.

DOOR MARSCHA VAN NOESSEL

Laura Gerards was zeven jaar toen ze met haar klasgenootjes door vier mannen onder bedreiging van vuurwapens naar een centraal in het schoolgebouw gelegen lokaal werd gedreven. Ze heeft zich later zo vaak afgevraagd waarom er nooit meer iemand naar de kinderen van de school heeft gevraagd. Zelf is ze vaak op zoek gegaan naar lotgenoten van toen. Ze is nog steeds kwaad: „De volwassenen hebben destijds besloten dat er na de gijzelsaffaire niet met de kinderen gepraat hoeft te worden. Maar jaren later zijn een paar kinderen zo ernstig in de verdrukking geraakt, dat ze wel hulp moesten inroepen. Laatst ontmoette ik een meisje uit mijn vroegere klas. We hadden het meteen over de gijzeling en ze begon toen onmiddellijk te huilen. Sinds een half jaar ben ik er zelf ook mee bezig. Er kwam een doorbraak toen mijn vader ziek werd, alsof ik uit een cocon werd getrokken. Ik wil er nu graag over praten, met de radio en met de krant. Ik zou blij zijn als ik daarmee lotgenoten van toen zou kunnen helpen. Al was het er maar één.”

Het drama

Herinneringen over het drama komen bij flarden boven. Laura zegt steeds dat ze zich niet meer veel kan herinneren van 1977, maar al pratend komen er steeds meer beelden: „Ik begon me na een tijdje heel vies te voelen. De gijzelaars lieten ons niet vrij naar de wc te gaan, we mochten alleen in een groepje onder begeleiding. Ik weet nog wel dat ik ook bang was, omdat ik moest slapen zonder mijn ouders. Ik schermde me enorm af en leefde die vier dagen zoveel mogelijk in een eigen wereldje. Ik had ontdekt dat de dingen dan niet zo erg waren. Toen we bevrijd waren, was ik vreselijk ziek. Ik weet nog dat ik me dood schaamde toen ik moest spugen.”

Moeder Gerards weet nog dat ze het bericht over de gijzeling eerst niet wilde geloven. „Toen het wel waar bleek te zijn, heb ik mezelf steeds voorgesteld dat de gijzelaars de kinderen niets zouden doen. Molukse mensen zijn ontzettend op hun kinderen gesteld.” Vader Gerards: „Mijn angst trok als een betonnen muur om me heen. Ik fietste de hele dag rond met een zonnebril op, ook als de zon niet scheen.” Als de familie Gerards nu zeventien jaar later over de gijzeling praat, liggen de emoties nog steeds heel dichtbij.

Toneelstuk

Martin de Jong was acht jaar toen zijn school werd binnengevallen. Hij vertelt er nu vrij nuchter over. „Ik dacht dat ze een toneelstuk gingen opvoeren, maar toen ik die wapens zag en wij allemaal naast elkaar op stoelen moesten gaan zitten, merkte ik dat het serieus was. Ik kan me nog maar enkele momenten van die dagen herinneren. Bijvoorbeeld toen we naar buiten moesten roepen: „Van Agt, wij willen leven!”, dat weet ik nog heel goed. Ik was niet bang maar wel heel bezorgd om mijn jongere broertje. Hij mocht niet naar de wc, maar hij moest wel. Uiteindelijk heeft-ie in z'n broek geplast.”

Erik Buist was in 1977 negen jaar. Het eerste wat hij zich herinnert als hij aan het drama denkt is het grote lokaal dat met krantepapier

Gevolgen gijzeling school in Bovensmilde nog steeds merkbaar.

'Hadden we er maar meer over gepraat'

● Een groep in dekens gehulde schoolkinderen loopt over het schoolplein nadat ze door hun gijzelaars zijn vrijgelaten. Foto's: GPD

was dichtgeplakt. „Ik had er wel vertrouwen in dat het allemaal weer goed kwam.” 's Nachts keek ik met vriendjes door de spleten van de kranten naar buiten en zag niets dan bewegende schimmen in de verte. Er waren kinderen die huilen, maar ik bleef wel rustig, geloof ik. En toen werd ik ziek. Toen wilde ik nog maar één ding: eruit. Ik was de eerste die per ambulance werd afgevoerd.”

Verantwoording

De voormalige hoofdonderwijzer Eef van der Vliet vindt het nog steeds moeilijk over de gijzeling te praten. Langzaam kiest hij de woorden die bij zijn ver weggestopte emoties horen. Hij kiest precies dezelfde woorden als zeventien jaar geleden toen hij verslaggevers over het gijzeldrama vertelde. „Ik stond daar gezellig les te geven toen er van die jongens binnen kwamen.”

Onder de gegijzelde kinderen was ook zijn eigen dochtertje. Buiten was zijn vrouw, Marian. Samen wisten ze heel wat van de Molukse zaak af. Eef liet de gijzelaars met een de leetuur in zijn school over de Molukken zien om vertrouwen te winnen. Hij werkte immers al jaren hard aan de integratie van de twee bevolkingsgroepen op school en in het dorp.

Onderwijzer Simon van Beetz had het lichamelijk en geestelijk zwaar tijdens de gijzeling. Later zou blijken dat zijn problemen uit zijn jeugd hem ook opbraken. Van Beetz hoort bij de tweede generatie joden op wie oorlogservaringen van ouders zijn overgedragen. Hij werd gelijk met de kinderen na vier dagen gijzeling vrijgelaten. „Ik moest mijn collega's achterlaten. Dat was het allermoeilijkste,” zegt hij nu. „Gelukkig konden ze mij

overhalen toch te gaan. Ik zou de buitenwacht immers waardevolle informatie kunnen verschaffen.”

De bevrijding

Moeder Gerards: „Op een nacht werd er aan de deur gebeld met de mededeling: „De kinderen komen er aan”. Wij renden naar het opvangcentrum. Onze dochter kwam op een brancard als een van de eersten naar buiten. We gingen met de

ambulance naar Assen. Alle stoplichten stonden op groen, de weg was helemaal vrij.”

Vader Gerards: „Ik was bij Laura die nacht in het ziekenhuis, maar dat weet ze zelf niet meer. Ze hadden allemaal voedselvergiftiging. Het was daar trouwens allemaal perfect geregeld. Er stond een speciaal medisch team tot onze beschikking.”

Een uur na de bevrijding stonden Martin de Jong en zijn broertjes al weer op het grasveldje voor hun huis te voetballen. Martin weet nog goed dat hij tijdens de gijzelsactie het spelen op straat enorm had gemist. „Ik moest meteen ook mijn fiets weer zien. Die was belangrijk voor me.”

Erik Buist: „Mijn ouders waren dolgelukkig. Ik had ze nog nooit zo blij gezien, zo intens, al die tranen. Maar alles wat daarna kwam, weet ik niet meer. Het is een zwart gat. Ik ging wel weer naar school, maar onze onderwijzer, André heette hij geloof ik, was met de noorderzon vertrokken. Op school werd er niet meer over gepraat, ik weet dat tenminste niet meer.”

Laura: „Er waren veel bloemen. Ik mocht op de bank liggen, dat weet ik nog goed. Na enige tijd ging alles weer zijn gangetje, maar ik had een vreemd gevoel alsof ik naast het leven stond. Ik herkende me in niemand. Ik was altijd al verlegen geweest, maar vanaf die tijd groeide er een soort eenzaamheid. Het gevoel op mijzelf te zijn is door de gijzeling versterkt. Ik heb nog wel klasfoto's uit die tijd, maar het zijn voor mij allemaal lege jaren.”

Volgens de leerkrachten Van der Vliet en Van Beetz is er direct na de 'bevrijding' alles aan gedaan om leerlingen en ouders hulp te bieden. Maar Martin, Laura en Erik kunnen zich niets meer van die in-

spanningen herinneren. Volgens hen werd er op school helemaal niet meer over de gijzeling gesproken. Van der Vliet: „Wij hadden allemaal het gevoel dat er iets goed te maken viel. Wij hadden trouwens ook te maken met Molukse kinderen op school. Deskundigen hadden ons geadviseerd de draad weer op te pakken en veel energie te steken in spel, praten, lezen en leuke uitstapjes.”

Voormalig schoolhoofd Van der Vliet beweert dat er iedere dag gericht over de gijzeling werd gepraat. „En naarmate de gebeurtenis verder weg kwam te liggen, kwamen er steeds meer anekdotes boven en vergaten we de vervelende dingen steeds meer. Maar thuis bij de kinderen werkte de affaire natuurlijk ook nog door. De ouders hebben er achteraf veel meer moeite mee gehad dan wij beseften.” Ook onderwijzer Simon van Beetz zette zich volledig in voor de kinderen en de ouders. Hij was de eerste leerkracht die de Molukse ouders weer bezocht. „Op school was lange tijd geen sprake meer van normaal lesgeven. Ik heb al die jaren gevoeld dat de kinderen mijn verantwoordelijkheid waren. Dat heeft geduurd tot het laatste kind van de gijzeling van school was.”

Geen hulp

Martin de Jong: „Psychische hulp hebben mijn ouders in het begin afgeslagen. Er werd niet gepraat. Achteraf moet ik vaststellen dat zwijgen helemaal niet goed is geweest.”

Laura: „Thuis hebben we er heel veel over gepraat, maar ik kan me niet herinneren dat iemand op school er achteraf iets over zei. De leerkrachten zaten er ook zelf nog middenin. Zij konden er volgens mij helemaal niet over praten. Ook de kinderen spraken er onderling niet over. Wel onstonden er groepjes kinderen die psychologische oorlogjes tegen elkaar voerden of elkaar mepten. Een gekke situatie was dat: er was iets ingrijpends gebeurd en er werd niet over gepraat. We moesten ons kennelijk groot houden. En als ik het dan toch een keertje ter sprake bracht, dan vroegen ze of ik bang was voor Molukkers. Grote onzin. Daar ging het helemaal niet om. Wat gebeurde er onderling en hoe beïnvloedt zo'n gebeurtenis je gedrag erna? Daar hadden we het over moeten hebben.”

STANDPLAATS

Paramaribo
Wim Bunschoten

De moederboom

Wie in Suriname iets te demonstreren heeft, gaat snel bij de 'Moederboom' staan. Een bord met eisen om de nek en succes is verzekerd. De reusachtige 'Mamabon' groeit pal tegenover het vervallen parlamentsgebouw. Er rijdt veel wrak verkeer langs en Surinamers roddelen graag, zodat klein Paramaribo binnen een mum van tijd weet dat de Mamabon weer een of ander slachtoffer onder de bladeren heeft staan.

Wat voor Den Haag het Malieveld is, is de Mamabon voor Paramaribo. Het grasveldje met de boom – vooral in bloei van ongekende schoonheid – is met name in zwang bij hongerstakers. De strategie van de lege maag is een strijdmiddel dat Surinamers graag ter hand nemen. Wel heeft het wapen ietsje aan kracht verloren sinds een hongerstaker in het holst van de nacht werd betrapt met een smakelijk bordje rijst & bruine bonen. Niettemin herbergt een hongerstaking nog steeds een flinke dosis drama en daar houden de mensen van.

Vorige week was het weer raak. De student Dennis M. zocht de boom op en spijkerde de eerste regels van het zo mooie volkslied tegen de stam: Opo kondreman, un opo! Sta op, landgenoten! Hij had zijn actie lang voorbereid, was er psychisch helemaal klaar voor. Dennis demonstreerde in zijn eentje tegen de verarming van het volk en het falende regeringsbeleid.

Dennis, een en al standvastigheid, riep op tot verzet. Voor de regering was de actie een lastig iets. Stel dat het solo-protest tot grootschalige oproer zou leiden. Een regering wil vandaag de dag niets liever dan rust. De minister van justitie houdt kantoor in een gebouw op een meter of dertig afstand van de boom en nodigde Dennis uit voor een goed gesprek. „Niets daarvan,” zei Dennis. „Als de minister me zo graag wil spreken, weet-ie me te vinden. Ik zit onder de Mamabon.”

Zo'n opstelling maakt natuurlijk indruk. Er was geen weg terug. Hij bleef zitten tot de dood erop volgde, bekende Dennis in een plaatselijke krant. „Ik hou niet van gezichtsverlies.” Alleen vertrek van de regering of gewijzigd beleid zou hem kunnen vermurwen. Parlementariërs van de oppositie verzamelden zich rond de boom. „Verzet je niet in je eentje. Sluit je aan bij anderen,” luidde de boodschap. Trots hield Dennis stand.

Op de derde dag zag de scholier vanuit de schaduw hoe twee dames op een draffie zijn kant uitkwamen. Het was de mystieke Elly P. met haar vriendin. De vriendin had in haar droom van hogere machten opdracht gekregen de hongerstaking te beëindigen. Elly voelde negatieve krachten rond de boom. Niet verwonderlijk, want vroeger waren er slaven opgehangen. Ze waren een vreselijke dood gestorven. Elly raakte ervan in trance. Woest zwaaide ze met haar armen.

De student kreeg het ineens benauwd, want dit was menens. Vooral toen een van zijn medestudenten moest bekennen dat ze ook had gedroomd. Dennis lag in ontbinding op de grond, met blauwe botten en een verrot gebit. Honger hebben is één ding, maar sterven ging te ver, bij nader inzien. Gezichtsverlies of geen gezichtsverlies, de student staakte zijn actie onmiddellijk. En zo is honger als protestmiddel nog een stukje verder gedevalueerd.

Later ging hij op uitnodiging nog wel bij de president op bezoek. Hoewel hij opkwam voor het hele volk en beslist niet voor zichzelf, werd actie ondernomen om het leven van die ene student draaglijker te maken. Op voorspraak van het staatshoofd kreeg de ex-hongerstaker een gevoelig cadeau: een voedselpakket. Arme Dennis. Onbegrepen, maar weldoervoud.

Hulp voor kinderen met traumatische ervaringen

Trauma-hulpverlening aan kinderen staat nog in de kinderschoenen. In 1977 was er nog weinig bekend over eerste hulp aan kinderen met traumatische ervaringen.

„Het is jammer wanneer mensen zo lang blijven zitten met de gevolgen van een traumatische gebeurtenis. De hulp die we tegenwoordig hebben ontwikkeld is in de meeste gevallen zeer effectief,” zegt mevrouw C. de Roos, psycholoog en psychotherapeut, deskundig op het gebied van trauma-hulpverlening aan kinderen en jeugdigen in Rotterdam. Hoewel deze hulp nog in de kinderschoenen staat, wordt er gaandeweg steeds meer bekend over de aanpak van de hulpverlening na traumatische gebeurtenissen.

De gijzeling in Bovensmilde was voor alle betrokkenen een schokkende gebeurtenis. De Roos: „Bij een traumatische gebeurtenis belanden slachtoffers eerst in een schok-fase, een soort verdooving, die enkele uren of dagen kan duren. Daarna komen er heftige emoties los en ontstaat de behoefte het verhaal steeds opnieuw te vertellen. Het gevoel van hulpeloosheid kan dan omslaan in uitbarstingen van agressie.”

„Na twee weken volgt een 'posttraumatische fase', waarin de symptomen heftiger en duidelijker worden. Dan kan er bij de slachtoffers een gevoel van verlatenheid ontstaan. Na ongeveer drie maanden ontstaat een welis-

waar wankel, nieuw evenwicht, maar dat betekent niet dat alle klachten over zijn. Sommige reacties kunnen lang voortduren, bij een ernstig trauma zelfs jarenlang.”

„Ondanks verschillen in bijvoorbeeld culturele achtergronden en eerdere trauma's zijn de reacties algemeen, zowel voor volwassenen als voor kinderen. Bij kinderen verschillen de symptomen per ontwikkelingsfase. We kennen drie categorieën: de herbeleving, de vermindering en de verhoogde prikkelbaarheid. De gebeurtenis wordt herbelevd in de vorm van dromen, gedachten, spel of gedrag. Onder vermijdingsreacties vallen: het uit de weg gaan van situaties, verminderde belangstelling voor activiteiten en verlies van aangeleerde vaardigheden. Zo kan een kind bijvoorbeeld weer in bed gaan plassen. Voorbeelden van verhoogde prikkelbaarheid zijn in- en doorslaapproblemen, concentratieproblemen, prikkelbaarheid en woede-uitbarstingen, buitensporige schrikreacties en voortdurende waakzaamheid.”

In het algemeen kun je zeggen dat de gevolgen van zo'n gebeurtenis ernstiger zijn naarmate het leven ernstiger bedreigd is. Het zou goed zijn, aldus mevrouw De Roos, als iedere gemeente bij een rampenplan ook een protocol voor psychische hulpverlening heeft klaarliggen. „Bij de Bijlmer-ramp is met zo'n protocol ervaring opgedaan.”

De dominicanes staat niet aan een kloosterpoort, maar aan de poort van een oorlogsmuseum. Zuster Christa Hijstek uit Stevensbeek is een van de vaste oproepkrachten van het Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum in Overloon. Ze doet de kassa; bezet de infostand en leidt bezoekers rond. 'Niet om de oorlog te verheerlijken, maar om de boodschap van de vrede uit te dragen en zo een bijdrage aan de vredesbewustwording te leveren'. Een portret.

door

JAN VAN LIESHOUT

Zuster aan poort van oorlogsmuseum

Haar belezenheid was veelbelovend. Toch werd ze na een jaar al van het lyceum 'geschopt'.

„Mijn rapport zag er uit als een voetbaltoto. Op de Mulo ging ik iedere keer voorwaardelijk over. Daardoor hield ik tijd over voor leuke dingen als dansen en zingen. Op mijn eindrapport had ik slechts één zeven; voor de rest achten, negens en een tien voor aardrijkskunde.”

Op de HBS maakten Franse schrijvers haar het hof. Werken van Antoine de Saint-Exupéry als 'Le Petit Prince' en 'Vol de nuit' herlas ze gretig.

Haar 'tante zuster van vaderskant', dominicanes in Mook, waande haar niet op weg naar de hel, toen ze op bezoek kwam met een boek van Jean-Paul Sartre. De Fransman had een prominente plaats op de lijst van literatuur die voor katholieken was verboden. De godgewijde maagd stelde haar broer onmiddellijk van haar onstellende ontdekking in kennis.

„Mijn vader lag dubbel, toen ik hem vertelde dat ik tante zuster met het boek van Sartre op de kast had willen jagen. Met permissie van mijn vader las ik ook andere verboden schrijvers. Ik wilde weten waarom hun werken op de index stonden. Na lezing werden boeken besproken. Slechts één keer ben ik moeten stoppen. Ik was het volstrekt met mijn vader eens. De boeken van Anna Blaman zijn zo mateloos leeg en triest dat je ze beter niet kunt lezen.”

Ofschoon leerlingen op de HBS werd ontraden om Hadewych op de literatuurlijst te plaatsen, verdiepte Maria Hijstek zich in leven en werken van deze middeleeuwse mystica. Haar zoektocht eindigde in een klooster.

„Mijn vriendje was een van de eersten die ik het vertelde. Hij was ook een van de eersten die het snapt. 'Als het jou niet lukt om haar ervan te weerhouden, lukt het ons ook niet,' reageerde mijn vader op diens verzoek tot tussenkomst.”

Op 20-jarige leeftijd trad Maria Hijstek in bij de zusters dominicanessen van Bethanië.

„De orde werd honderd jaar geleden in Cadillac nabij Bordeaux gesticht. Er was daar een vrouwengevangenis. Een dominicaan, pater Jean Joseph Lataste, stelde vast dat vele vrouwen roeping hadden. Er was echter geen enkele orde of congregatie die vrouwen met een strafblad wilde opnemen. Daarom stichtte de dominicaan een orde die zich de rehabilitatie van vrouwen tot doel stelde. In onze orde is dan ook absoluut niet bekend wat voor achtergrond iemand heeft. Aanvankelijk was het een contemplatieve orde. Later werd het beschouwend leven gecombineerd met internaatwerk. Het leek mij een ideale combinatie: een leven van gebed en werken met jongeren in nood.”

In Horn werd Maria Hijstek gekleed. Als kloosternaam koos ze Christa, 'het vrouwelijke van Christus'. „Ik ben, eerlijk gezegd, niet zo'n vereerder van heiligen. Maar Christus boeit me.”

„Omdat ik een moeilijke opvoedbare zuster was, werd ik na een jaar naar Stevensbeek gestuurd. Onze orde runde daar een behandelingsinrichting voor zeer moeilijke opvoedbare meisjes; in feite een internaat voor dochters van zeer moeilijke opvoedbare ouders. Een vuilnisbak van de kinderbescherming. Meisjes, in de leeftijd van 12 tot 20 jaar, die de meest gekke din-

gen hadden uitgespookt; van roof-overval tot prostitutie. 'Eindelijk zit je, waar je moet zitten,' was de reactie van mijn vader.”

Zuster Christa begon als assistent-groepsleidster; was groepsleidster, toen ze in 1969 de eeuwige gelofte aflegde en werd op 25-jarige leeftijd tot adjunct-directrice benoemd.

Ze genoot gezag, al moest dat wel eens hardhandig worden afgedwongen. In navolging van zuster Christa staken meisjes het hoofd van driften en opstandigen onder de kraan. „Daarmee beschadig je niks. Daarmee doe je niemand pijn. Het koelt wel af.”

Ook voerde zuster Christa lange gesprekken met de meiden. Haar vlotte babbel heeft ze niet van vreemden. „Mijn oma van vaderskant was een vreselijk gezellige klep. Ze kon kletsen bij het leven. Had met iedereen contact. Echt een La Mama-figuur.”

„Kletsen en luisteren. Dat werkte. En... meiden serieus nemen. Dat is het belangrijkste. Moeilijk gedrag spruit voort uit een minderwaardigheidsgevoel. Ieder mens heeft echter iets, waarin hij goed is. Het is zaak die sterke kanten uit te bouwen. Mede daardoor was mijn groep een huishouden van Jan Steen. We deden de meest krankzinnige dingen. We gebruikten oude stoelen als ezels om te schilderen. We deden aan bewegingsexpressie, waarin de meiden zich lekker kwijt konden. We dansten en we zongen.”

Zuster Christa had reeds veel kennis en kunde in huis.

„Van mijn vader heb ik het stijl-dans geleerd. Van Ans van Wereld, de muziekpedagoge die ook

Jo Vincent opleidde, kreeg ik drie jaar zangles. Vóór mijn intreden wilde ik operazangeres worden. Ik heb er de stem voor, maar niet de mentaliteit. In die wereld moet je knokken om je staande te kunnen houden. Ellebogenwerk ligt mij niet.”

Om niet op te vallen legde zuster Christa reeds in de jaren zestig, buiten de kapel, habijt en sluier af. „Het ordekleding had een stigma.”

In 1981 werd zuster Christa directrice en in 1982 overste van de gemeenschap, die inmiddels sterk was uitgedund en vergrijsd. Bij haar komst telde 'Stevensbeek' vijftig zusters; toen nog de helft. Leken namen steeds meer werk uit handen en in 1990 trokken de dominicanessen zich voorgoed uit het kinderwerk terug.

Vier zusters bleven achter om op het klooster te passen. Eind december 1992 werd het verkocht.

Van de provinciale overste kreeg zuster Christa toestemming om in Stevensbeek te blijven. Met haar vriendin, een verpleegster in een psychiatrisch ziekenhuis die ze op bedevaart in Lourdes had leren kennen, nam ze haar intrek in een nieuwbouwwoning aan de Koroenderstraat. Haar parochiewerk varieert van het schimken van parochianen in carnavaltijd tot 'zwaaidiensten' tijdens de zondagsmissen die met volkszang worden opgeluisterd. Ook leidt ze twee kinderkoren: 'De Notenkrakertjes' uit Stevensbeek en 'Cantiloon' uit Overloon.

In haar vrije tijd schildert ze; figuratief. Twee jaar geleden exposeerde ze in een bejaardenhuis in St-Anthonis. „Ik had gehoopt enkele werken te kunnen verkopen; om de materiaalkosten te kunnen dekken. Het viel vies tegen. Ik reali-

seer me dat schilderen hobby moet blijven.”

Omstreeks dezelfde tijd reflecteerde zuster Christa op een advertentie in het 'Boxmeers Weekblad', waarin oproepkrachten voor rondleidingen in het Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum in Overloon, op afroep, rondleidingen geef. Niet om de oorlog te verheerlijken, maar om de boodschap van de vrede uit te dragen en zo een bijdrage aan de vredesbewustwording te leveren.”

Zuster Christa begint haar rondleiding met de woorden van Henk van Randwijk, vóór de oorlog hoofdonderwijzer in een volksbuurt in Amsterdam, onder de oorlog hoofdredacteur van het illegale blad 'Vrij Nederland' en na de oorlog hoofd van de Nederlandse Vereniging van Journalisten.

„Bedenk dat hetgeen gisteren werd bedreigd, heden en morgen op nieuw in gevaar kan verkeren. Bescherm het en wees waakzaam.”

Vervolgens staat ze een ogenblik stil bij 'Mein Kampf', de autobiografie die Adolf Hitler in de jaren twintig in de gevangenis van Landsberg schreef. Daarin maakte hij een onderscheid tussen 'Übermensen' en 'Untermensen' die moesten worden uitgeroeid. Wat niemand voor mogelijk had gehouden, werd ten volle bewaarheid, toen de Führer van de Nationaalsocialistische Deutsche Arbeiterpartei aan de macht was gekomen. Fabriekmatig werden joden vernietigd. Een holocaust die zijn weerga niet kende.

Na haar gang langs kampen en fronten legt zuster Christa een link naar nu; naar de oorlogen in Joegoslavië en Rwanda.

„Wat kunnen wij daaraan doen?”, is de vraag die zij aan het einde van haar rondleiding stelt. Haar antwoord is kort maar krachtig. „Door op onze eigen plek de vrede te bewaren. Als we dat doen, straalt dat over de hele wereld uit.”

plaats waar Sharon Tate en haar gasten stierven. „Mensen worden gefascineerd door Charles Manson om dezelfde reden als ze naar griezelfilms kijken; om bang te zijn. Manson is een levende Freddie Krueger,” zegt Kay, verwijzend naar het moordende monster uit de populaire filmserie Nightmare on Elm Street.

De gebroeders Lemmons verdienen goed aan Manson: ze hebben al 25.000 t-shirts en petjes met zijn portret verkocht. Dat gezicht vertegenwoordigt „de contraculturele rebellie tegen de samenleving,” meent Richard Lemmons.

De Pool Bartek Frykowski reageert geschokt en met ongeloof op de commercialisering van Manson. Zijn vader stierf in het huis van Tate: de Family bracht hem 51 messteken toe. „Manson heeft mijn leven vernietigd, wat toen gebeurde achtentwintig jaar geleden. Hoe kan je zo'n man als een held eren?” Een troost voor Frykowski: na jarenlange processen is de opbrengst van Mansons muziek aan hem toegekend.

Aanklager Kay wijst op de haat-liefde verhouding die Amerikanen met hun moordenaars hebben. Zoals O.J. Simpson, de populaire football-ster en acteur die ervan wordt beschuldigd zijn vrouw en haar minnaar te hebben vermoord, slechts enkele kilometers van de

„Charles Manson lives.” Niet alleen in de herinnering van degenen wier vrienden en familieleden door zijn bende werden afgeslacht en kwart eeuw geleden. Manson is tegenwoordig 'in' bij de Amerikaanse jeugd en heeft zijn weg naar t-shirts en popplaten gevonden.

Los Angeles was wel wat gewend wat moorden betreft, maar de slachting die de 'Manson-family' op 9 augustus 1969 aanrichtte, wekt nog steeds opzien en weerzin. Op die dag drongen vier meisjes van Mansons groep 's avonds het huis van de 26-jarige actrice Sharon Tate in het sjieke Benedict Canyon bij L.A. binnen.

De hoogzwangere Tate, echtgenote van de Poolse regisseur Roman Polanski, had net vier vrienden op bezoek. De meisjes folterden de vijf, schoten hen neer en slachtten hen met messen af. Met het bloed van hun slachtoffers schreven de daders het woord Pig (varken) op de voordeur. De volgende nacht sloegen ze opnieuw toe. Een echtpaar werd in zijn woning in Los

Feliz vermoord. Kort erop werden de vier meisjes en hun geestelijke vader Manson, die opdracht tot het bloedbad had gegeven, opgepakt in de ranch waar zij woonden.

„Manson was de belichaming van het kwaad,” herinnert Stephen Kay zich, die als openbaar aanklager tegen Manson optrad. Waar de hippie-idealen van vrede en liefde amper een week na de moorden hun apotheose zouden bereiken op het popfestival van Woodstock, voerden Manson en zijn sekse de levensstijl van de sixties – seks, drugs en rock 'n roll – tot een gewelddadig en maniaakal toppunt. De wild ogende Manson wilde een rasserenel ontketenen die hij 'Helter

Skelter' noemde, naar een lied van The Beatles. Zijn volgelingen zagen hem als Christus.

De leden van de Family werden ter dood veroordeeld, een vonnis dat in levenslang werd omgezet toen Californië de doodstraf in 1972 afschafte. Manson, die dit jaar 60 wordt, zit nog steeds in eenzaam opsluiting in de gevangenis van Corcoran. Zijn lange haren heeft hij afgeschoren, maar nog steeds draagt hij de swastika die hij voor het proces in zijn voorhoofd kerfde.

Innerlijk is hij evenmin veranderd, getuige de rammelende interviews die hij af en toe per telefoon vanuit zijn cel geeft. Het milieu wordt ver-

nietigd, kinderen worden mishandeld en de planeet is één grote chaos. „Je moet wel een waanzinnige zijn om je aan deze wereld te kunnen aanpassen,” zei hij onlangs tegenover de Los Angeles Times.

Van berouw is nog steeds geen spoor te bekennen. Manson ziet zichzelf als goed mens, „een mens van God”. „Iedereen in de wereld maakt zich boos op mij omdat ik geen spij heb dat er iemand is doodgegaan. Maar er gaat elke dag wel iemand dood.”

Manson blijft velen fascineren, ook degenen die nog geboren moesten worden ten tijde van het bloedbad in huize Tate op Cielo Drive. Voor hen is hij een criminele anti-held,

schrijft de Los Angeles Times. Tieners dragen zijn beeltenis op t-shirts en luisteren naar de liedjes die hij schreef. Een ervan is Look at your game Girl, een lied dat hij vóór 1969 schreef om hippie-meisjes voor zijn Family te winnen. De hardrockgroep Guns 'n Roses nam het nummer op voor haar laatste cd, waarvan er in de wereld twee miljoen over de toonbank gingen.

Aanklager Kay wijst op de haat-liefde verhouding die Amerikanen met hun moordenaars hebben. Zoals O.J. Simpson, de populaire football-ster en acteur die ervan wordt beschuldigd zijn vrouw en haar minnaar te hebben vermoord, slechts enkele kilometers van de

ander-

Z
i
j
d
s

Onderwijs

DOOR PETER STIEKEMA

'Van de honderd onderwijzers zijn er negenenegentig gek', placht mijn vader te zeggen. Nou waren zijn onderwijservaringen van dien aard, dat je die uitdrukking met een korreltje zout diende te nemen. Maar als je nu tegen een gemiddelde leerkracht zou zeggen dat er van de honderd 99 gek worden, dan denk ik dat hij/zij dat volmondig beaamt.

Ik moet daaraan toevoegen, dat ik de term 'onderwijs' eigenlijk nooit zo goed begrepen heb. Je zou toch zeggen dat het volgen van lessen op school tot doel heeft je denkvermogen en je kennis tot grotere ontwikkeling te brengen. Dat gebeurt via je hersens. Het zou dus veel logischer zijn die kennisoverdracht *bovenwijs* te noemen. *Onderwijs* zou dan nog buitengewoon geschikt zijn om het geven van bij voorbeeld seksuele voorlichting te benoemen.

Eenieder die leraren of leraressen tot zijn kennissenkring mag (moet?) rekenen weet natuurlijk reeds lang dat het hommeles is met de kwaliteit van het onderwijs in ons land. Wat dat betreft maken de paarse plannen om opleidingen aan hogescholen en universiteiten op termijn tot drie jaar te beperken het eigenlijk niet eens zoveel erger.

De afbraak van ons onderwijs is al veel eerder gestart, met de invoering van de Mammoetwet van wijlen minister Cals, midden jaren zestig. Het beproefde systeem van ambachtsschool, ulo, hbs en gymnasium, met een veelheid aan vakken, werd toen vervangen door nieuwe schooltypen met keuzevakken (lbo, mavo, havo, atheneum en het gymnasium nieuw stijl). Mensen die het beter weten dan ik beweren dat toen de neergang is begonnen. Het niveau van het onderwijs werd aangepast aan dat van de leerling, terwijl het daarvoor ongeveer een eeuw lang, sinds Thorbecke, andersom is geweest.

Op die nieuwe scholen waren al gauw de zogenaamde pretpakketten in zwang, minimumpakketten voor de luie leerlingen die op die manier toch een diploma konden halen. Ik behoor nog tot de gelukkiggen die de oude hbs-a met enig zussjes hebben afgesloten. Wij bekwamen ons destijds, eindexamensjaar 1970, in vakken als geschiedenis, aardrijkskunde, Nederlands, Frans, Duits, Engels, handelsrekenen, handelskennis, economie, recht, boekhouden, staatsinrichting en scheikunde. Je kreeg zo een brede basis, waarvan ik, tot op de dag van vandaag, dankbaar gebruik maak.

Wij, oud-hbs'ers, weten nog wanneer de Eerste Wereldoorlog was (en waarom!), reserveren geen kamer in een hotel de ville en kunnen eiland en Bali en Lombok situeren. Wij weten plaatsen als Oosterbeek, Cadzand, Hoogeveen, Sappemeer en Oude Pekela te liggen. Hoewel, die kennis omtrent Oude Pekela kan tegenwoordig in juridische zin ook tegen je worden gebruikt, geloof ik. Trouwens, ik zag laatst in de buurt van Roosendaal een vrachtwagen rijden van transportbedrijf Van Achteren BV uit Oude Pekela. Zoets kan geen toeval meer zijn, lijkt me, hoewel ik van verbijstering bijna in de vangrail reed. Echt gebeurd! Twijfelars: de naam staat in het telefoonboek.

Alle gekheid in een stickie, het wetenschappelijk onderwijs kan en mag natuurlijk niet nog verder worden ingeperkt. De twee-fasenstructuur is op een ramp uitgelopen en heeft ons hoger onderwijs ernstig aangetast. Het bekorten van de studieduur tot drie jaar zal dat alleen maar erger maken, waarbij in aanmerking dient te worden genomen dat de vooropleiding ook naatje is.

Wat voor de meeste studenten de studiefinanciering voortaan slechts bestaat uit een lening is overigens zo gek nog niet. Beschouw het maar als een investering in de toekomst, die later dubbel en dwars kan worden terugverdiend. Waarom zou de maatschappij meebetalen aan beurzen voor studenten, terwijl anderen al op achttienjarige leeftijd in hun eigen inkomen voorzien? Bovendien geldt voor alle leningen, dat de aflossing plaats heeft op basis van draagkracht.

Zelf heb ik nooit een beurs gehad. Ik heb alle renteloze leningen na afloop van een paar jaar vergeefs rondroepen op universiteiten en hogescholen zelf terugbetaald. Daar ben ik niet veel slechter van geworden; beter trouwens evenmin, alles welbeschouwd: van de 99 journalisten zijn er zeker honderd gek! Mezelf tel ik meteen maar voor twee.

Moordenaar Charles Manson fascineert nieuwe generatie

Los Angeles was wel wat gewend wat moorden betreft, maar de slachting die de 'Manson-family' op 9 augustus 1969 aanrichtte, wekt nog steeds opzien en weerzin. Op die dag drongen vier meisjes van Mansons groep 's avonds het huis van de 26-jarige actrice Sharon Tate in het sjieke Benedict Canyon bij L.A. binnen.

Programma Woodstock

'Woodstock '94, weer drie dagen van vrede en muziek', zoals het festival op de posters heet, wordt gehouden van vrijdagavond 12 tot en met zondagavond 14 augustus op het terrein van de Winston Farm in Saugerties, ten noorden van New York.

De optredende artiesten zijn, in alfabetische volgorde: Aerosmith, Alice in Chains, Allman Brothers Band, Arrested Development, The Band, Johnny Cash, Jimmy Cliff, Joe Cocker, Collective Sound, Cranberries, Crosby, Stills & Nash, Cypress Hill, Bob Dylan, Melissa Etheridge, 4 Non Blondes, Peter Gabriel, Green Day, Metallica, Youssou N'Dour, Neville Brothers, Nine Inch Nails, Orleans, Porno for Pyros, Red Hot Chili Peppers, The Rollins Band, Salt 'n' Peppa, Santana, Soul Asylum, Spin Doctors en Traffic.

Jimmy Hendrix en Janis Joplin schreven er historie. Op Woodstock, het festival voor hippies en zij die dat graag hadden willen zijn. Woodstock, het legendarische festival dat dit weekend zijn tweede editie beleeft.

In 1969 werkte de organisatie met een budget van nog geen miljoen dollar. Dat is bij de tweede aflevering dertig keer zo groot. Carlos Santana beurde toen 750 dollar, 25 jaar later krijgt dezelfde Santana tenminste 250.000 dollar. Amerikanen die geen zin hebben om een kaartje te kopen kunnen voor 49 dollar het Woodstock van vandaag via de televisie volgen. *The times they are-a-changin'*.

● Woodstock 1969: drie dagen blowen en genieten.

Woodstock '94: 'love and money'

DOOR HANS DE BRUIJN

Een kwart eeuw geleden stond hij hier ook. „Daar was het podium, en daar,” zegt hij met een wijds handgebaar, „zaten wij.”. Voor ons strekt zich een glooiend weiland uit. Honderden meters breed en lang. Nu is het door hekken omgeven land, op twee auto's met bewaaksters na, leeg. Maar toen, in augustus 1969, maakten hier een half miljoen mensen „drie dagen van vrede, liefde en muziek” mee. Mike (zijn achternaam wil hij niet kwijt) was er bij, zegt hij. Hij is terug om het nog eens te zien. Vóór

meer terug,” zegt hij filosofisch. Zijn gelijk krijgt hij een week later, als pogingen om op dezelfde grond en met een aantal van dezelfde artiesten '1969' nog eens over te doen, hopeloos stranden. In plaats van vijftigduizend tickets voor een Woodstock-herdenkingsconcert waren er maandag welgeteld 1657 verkocht. De Woodstock-generatie, de veertigers en vijftigers van nu, beseft net als de wijze boer dat wat geweest is nooit meer terugkomt. Het concert is dan ook afgeblazen door de organisatoren. Het hek rond het weiland van wijlen Max Yasgur kan weg, de bewaaksters kunnen vertrekken. De 'graf-

organisatoren zijn dezelfde als toen: Michael Lang, Joel Rosenman en John Roberts. Een kwart eeuw ouder, en met een hoop geld meer dan destijds, willen zij de jeugd van 1994 hetzelfde bieden als hun ouders in '69.

„Maar Woodstock '94 wordt geen herhaling van Woodstock '69,” zegt Rosenman. Slechts vier artiesten van toen (Crosby, Stills en Nash zonder Young, Santana, The Band en Joe Cocker) komen op 12, 13 en 14 augustus naar Saugerties. Verder andere 'ouwetjes' zoals Bob Dylan, Johnny Cash en Traffic, die er in 1969 niet bij waren. En voor de rest groepen en zangers van nu, de idolen van 'Generation X'.

De mislukte herdenking in Bethel bewijst dat de oude Woodstockers niet zwelgen in nostalgie. De tijden en de mensen zijn veranderd. Toen was Nixon president, was de Vietnam-oorlog in volle gang, was Sharon Tate net vermoord. Een krant herinnerde er deze week aan dat op de dag dat Woodstock begon O.J. Simpson zijn debuut als profvoetballer maakte. Dat Amerika is in vele opzichten onherkenbaar geworden.

De Woodstock-generatie verdient nu dik geld op Wall Street of maakt in het Witte Huis de dienst uit. Hun kinderen hebben geen begrip voor of verlangen naar 'toen'. Daarom was het herdenkingsconcert in Bethel op voorhand gedoemd te mislukken. Zelfs 'Woodstock '94' kampt, ondanks de concessies aan de tijdgeest, met problemen.

Het is dat de organisatoren de rechten op de naam Woodstock bezaten, en iets wilden doen om het zilveren jubileum te gedenken. „Als je de naam Woodstock bezit,

dan kun je desnoods Woodstock II op Paaszondag in de Astrodome houden, maar het wordt toch nooit hetzelfde,” zegt Robert Gersch van de Multiple Sclerose Stichting uit Bethel, die van het nu afgelaste concert een centje zou meepikken.

Heilig

Lang en Rosenman verzetten zich tegen die kritiek. „De generatie van 1969 denkt dat die goeie ouwe

zaten dagenlang verstopt. Artiesten die moesten optreden konden het terrein niet bereiken. Crosby, Stills, Nash & Young huurden ten einde raad maar een helikopter. Het concert begon uren te laat en diverse optredens vielen zo in het water.

Letterlijk. Twee van de drie dagen regende het pijpenstelen, de akkers van Max Yasgur in een modderpoel herschapend. Er was te weinig eten en drinken. Alleen drugs

'Na een halve dag werd maar niet meer naar kaartjes gevraagd'

waren er genoeg. Volgens de lokale krant van Bethel zou 85 procent van de festivalgangers marihuana gebruikt hebben en de helft 'chemische' drugs als LSD. En op het podium maakten Janis Joplin en Jimmy Hendrix geschiedenis. Die herinnering bracht de raad van Bethel ertoe om toestemming voor een Woodstock-herdenking te binden aan maximaal 40.000 toeschouwers. Net als in 1969, toen het oorspronkelijk uitverkoren plaatsje Walkill de eer aan zich voorbij liet gaan, moest men op zoek naar wat anders. En net als in 1969 bood een particuliere grondeigenaar ditmaal de Newyorkse vleesmiljoenair Frank Schallers - zijn land aan.

Maar toch vroegen ook zij vorig jaar eerst aan de gemeenteraad van Bethel toestemming voor een concert op het oude Woodstock-terrein. Maar Bethel wilden geen herhaling van 1969, toen hun verstilde dorpie drie dagen door een half miljoen 'wilden' in een complete chaos werd herschapen. Sommigen grappen wel eens dat nog steeds bejaarde hippies op de wegen rond Bethel op zoek zijn naar hun auto.

Er was gerekend op 60.000 mensen. Er waren geen hekken, drie-kwart kwam gratis binnen. Na een halve dag werd besloten niet meer naar kaartjes te vragen. De wegen

waren er genoeg. Volgens de lokale krant van Bethel zou 85 procent van de festivalgangers marihuana gebruikt hebben en de helft 'chemische' drugs als LSD. En op het podium maakten Janis Joplin en Jimmy Hendrix geschiedenis. Die herinnering bracht de raad van Bethel ertoe om toestemming voor een Woodstock-herdenking te binden aan maximaal 40.000 toeschouwers. Net als in 1969, toen het oorspronkelijk uitverkoren plaatsje Walkill de eer aan zich voorbij liet gaan, moest men op zoek naar wat anders. En net als in 1969 bood een particuliere grondeigenaar ditmaal de Newyorkse vleesmiljoenair Frank Schallers - zijn land aan.

Gieren

Saugerties vindt het, na enige aarzelingen, prima. Het stadje aan de Hudson zal er niet slechter van worden. Van elk kaartje van maar liefst 135 dollar, komt een paar dollar in de gemeentekas. De kwart miljoen bezoekers zullen de gemeente geen windeieren leggen. De hotels in de wijde omgeving zijn uitverkocht. Een hotel verhoogde zijn prijzen van 100 dollar per nacht tot ruim 300 dollar! Het is een veelgehoorde kritiek. In 1969 was het een feest van 'love and music', nu is het een keiharde business geworden. Een actiegroep uit Woodstock, de Woodstock Vultures (gieren), voert campagne tegen het concert vanwege het commerciële karakter. Alsof de organisatoren in 1969 het alleen uit liefde voor de muziek deden. Joel Rosenman en John Roberts waren ook toen al gehaide zakenlieden.

In de winkels van Saugerties worden t-shirts verkocht met daarop een kat die de (vredes)duif uit het Woodstock-logo verslindt. Eronder: 'Woodstock '94, drie dagen van vrede en winst'. Woodstock '94 is een zakelijke onderneming. Het budget is 30 miljoen dollar, in 1969 net een miljoen. „Wij zijn nu alleen al meer kwijt aan verzekeringen dan het hele concert in 1969 heeft gekost,” zegt Rosenman. De 30 miljoen van Woodstock '94 komen van grote sponsors, zoals Pepsi Cola en Polygram (Philips), dat de rechten heeft overgenomen. Er zijn t-shirts, petjes en andere Woodstock-prullaria te koop. Er komt een video van het concert. De beroemde Woodstock-film van

1969 bracht Warner Brothers 35 miljoen op. Richie Havens, wiens song 'Freedom' een van de hoogtepunten uit 1969 was, hekelde de organisatoren. „Zij willen niet het festival van toen doen herleven, maar slechts het commerciële succes van de film.

In 1969 kregen de optredende groepen maximaal tienduizend dollar. Carlos Santana ving slechts 750 dollar. Nu krijgen de artiesten elk minimaal 250.000 dollar. Er is zes miljoen dollar uitgetrokken om de Winston Farm gereed te maken, wegen en sanitaire voorzieningen aan te leggen. Er zijn 3.000 mobiele w's en twee watertanks van elk vier miljoen liter. Voor noodgevalen zijn er twee mobiele hospitaals.

Beperkingen

Geen wonder dat de tickets 135 dollar kosten. Maar niet alleen de hoge toegangsprijzen, maar ook de vele beperkingen die de bezoekers worden opgelegd hebben kwaad bloed gezet. Het meenemen van eten en drinken is verboden. Je moet alles ter plekke kopen. Kas-sal! De eigen auto moet je minstens twintig kilometer verderop laten staan. Met bussen worden de bezoekers naar Saugerties vervoerd. Aanvankelijk werden kaartjes alleen per vier verkocht. Dat heeft men moeten laten varen. Wie eenmaal binnen is mag het terrein drie dagen niet meer verlaten, of hij mag niet meer terugkeren. Er moet dus gekampeerd worden, maar het meenemen van tentstokken is verboden. De organisatie zorgt voor tenten. Alcohol en drugs zijn taboe. Iedereen wordt bij het betreden van het terrein gefouilleerd. Het meenemen van kinderen wordt afgeraden. Tweeduizend politieagenten zullen een oogje in het zeil houden.

„Het is een overgeorganiseerd evenement,” gaf Roberts onlangs toe. „Dat moet ook wel, want we worden geconfronteerd met de legende van Woodstock '69.” Toen alles leek te mogen en heerste een sfeer van vrijheid, blijheid. Maar de chaos waren de bewoners van

Waarschijnlijk denken de honderdduizend, voor wie de nog onverkochte kaartjes bestemd zijn, er net zo over. Het Bethel-festival was voor de 'ouwetjes', en die hadden er geen zin in. Dat van Saugerties is voor de jeugd, en die heeft er het geld niet voor. De mythe van Woodstock is aan hen niet besteed.

Op het land van de Winston Farm komen twee podia, vijfhonderd meter uit elkaar, waarop tegelijk optredend zal worden. We worden over het terrein rondgedren door Duke Devlin (51), die in 1969 uit Texas naar Bethel lifte, en daar na het festival bleef hangen. Hij heeft er nu een groentenmarkt, maar treedt ook op als 'officieuze archivaris' van het Woodstock-festival en als onbezoldigde gids voor de media.

„Toen het festival in 1969 voorbij was, bleef ik om te helpen opruimen. Ik had geen zin om terug te gaan. We vonden zoveel eten op het terrein, dat we dachten dat we maanden zouden kunnen blijven.” Maar de winter kwam en de meeste nabijgevoerde bezoekers. Devlin niet. Een kwart eeuw heeft hij gehoopt dat er weer eens een festival zou komen. „Maar overal begon men weten uit de vaardigen om herhaling van Woodstock te voorkomen.”

„Je moet nu zoveel vierkante meter per persoon hebben, en zoveel w's per duizend bezoekers. In New York noemen ze het zelfs Woodstock-wetten.” Ook Devlin - met een vijftig centimeter lange, grijze baard en een indrukwekkende Woodstock-tatoeage op zijn linkerarm - erkent dat de sfeer nu heel anders zal zijn dan toen.

„Maar het wordt best een opwindende gebeurtenis,” denkt hij. Even verderop in Woodstock, een dorp van boekwinkels en antiquariaten dat vooral door kunstenaars wordt bewoond (Michael Lang woont er, maar ook Bob Dylan, Jon Sebastian en drie leden van The Band) herinneren de etalages aan wat geweest is en wat komen gaat. Het dorp - in een krant beschreven als een 'stad van bejaarde hippies' - is door zijn naam een begrip geworden voor een generatie, maar het heeft met het festival van toen noch dat van nu iets uitstaande.

'Crosby, Stills, Nash and Young huurden ten einde raad maar een helikopter'

Bethel pas maanden later te boven. In 1969 waren popfestivals geen gemeengoed. Er is sinds die tijd veel bijgeleerd. En ervaren dat niet iedereen op dit soort evenementen afkomt voor 'vrede en liefde'.

Wie daar geen zin in heeft kan overigens ook gewoon thuis blijven. Via de betaal-tv wordt, à raison van 49 dollar, drie dagen lang Woodstock '94 live in 23 miljoen Amerikaanse huishoudens gebracht. „Dat is een stuk goedkoper,” zegt een Newyorkse tiener. „We komen met een groep bij elkaar. Dat kost elk een paar dollar. We kunnen roken en drinken wat we willen en je ziet en hoort het beter dan wanneer je daar zit.”

Zie ook pagina 35

● Documentaire blikt terug op Woodstock

● Een van de groepen toen: Sly and the Family Stone.

Archiefphoto's: KIPPA

• In 'Flesh and Blood' in 1985.

De boot heet Blade Runner en draait het Sneekmeer op. Het water is dik en stroperig, het is bijna windstil en genadeloos zonnig. De kapitein heet Rutger Hauer en als hij de skutsjes ziet, klaart voor de start, mompelt hij: „Fantastisch.” Later licht hij dat nog toe, als de skutsjes al vertrokken zijn. „Dit is het mooiste wat er is, een beetje dobberen op de Friese meren. Een stuk gras is het tweedst-mooiste, maar dit is het mooiste wat er is.” Filmacteur Hauer, begin dit jaar vijftig geworden, buigt zich dit jaar over de hamvraag: „Wat zal ik gaan doen? Wat vind ik nou leuk?” Een dikke engel duwt hem voort.

• In 'Wanted dead or alive' in 1987.

DOOR ASING WALTHAUS

'Nederlanders doen het meest schamper over mijn werk'

De dikke engel achter Rutger Hauer

• Rutger Hauer als 'Floris' in 1969.

Rutger Hauer ziet er verrassend onopvallend uit. Een forse man in shorts, witte sportschoenen, wit T-shirt. Het blonde haar onder een pet verscholen, de bleekblauwe ogen achter een zonnebril. Alleen de mond, altijd wat grijnzend omdat de ene mondhoek hoger is dan de andere. „Hoi,” zegt de mond, want er passeert een ander schip en op het water groet je elkaar. De passanten wuiven zonder bijzondere interesse terug, van onder hun dekparasol.

„Ik ben nog nooit eerder bij het skutsjesilen geweest,” bekent hij. Ook al is hij dol op boten en woont hij een deel van het jaar in Friesland. („Doe me een lol en zet nou niet weer in de krant waar ik woon. Dan komen er weer allemaal mensen in auto's en bussen voorbij.”) Het zeilen en het schaatsen, dat zijn de dingen die de provincie in zijn ogen zo aantrekkelijk maken. De elfstedentocht dan – heeft hij daaraan meegedaan? „Nee, dat is een serieuze zaak. Daar kun je niet zomaar instappen, daar moet je drie maanden voor trainen.” Verbaasd hoort hij, dat prins Willem Alexander aan de tocht heeft deelgenomen. „Heeft die hem uitgereden ook?”

Hauer is de bekendste inwoner van Friesland, zo niet van Nederland. Sinds hij in 1981 zijn eerste grote rol speelde in een Amerikaanse speelfilm, 'Night Hawks', als wrede terrorist die het uiteindelijk verliest van Sylvester Stallone, is zijn carrière razendsnel gegaan. Voor die tijd werkte hij vooral met regisseur Paul Verhoeven, erna met filmmakers als Sam Peckinpah, Ermanno Olmi en Ridley Scott. De lijst van tegenspelers is indrukwekkend: Harrison Ford, Joan Chen, Gene Hackman, Michelle Pfeiffer, Donald Sutherland, Madonna, Jeroen Krabbé, Kathleen Turner, Dennis Hopper, Sylvia Kristel, John Gielgud, natuurlijk Monique van der Ven. In september staat Hauer centraal op de Nederlandse Filmdagen in Utrecht.

Aardbewoners

„Van alle aardbewoners die een deel van mijn werk hebben bezichtigd,” zegt hij plechtstatig, „zijn de Nederlanders het meest bescheiden en schamper.” Dat is Nederlands, in zijn ogen: „Je hoeft een Nederlander absoluut niet te vertellen wat-ie moet vinden.” Hij zit er zelf vol mee.

Was die loopbaan zo gepland? Hauer, bedachtzaam: „Ik heb het gevoel dat ik niet goed anders kan. Ik word geduwd door een dikke engel, die zegt: 'Toe maar jongen. Het komt wel goed'. Het is een soort... een soort...” Zelfvertrouwen? „Een soort zelfvertrouwen, alleen is het niet van jou. Het is alsof je op de steven van een boot... of er een kracht achter me zit, die zegt: 'Het komt wel goed, doe het maar zo.'”

De twee filmtitels die bij de beschrijving van de Amerikaanse loopbaan opduiken zijn de al genoemde 'Night Hawks' en 'Soldaat van Oranje' van Paul Verhoeven, uit 1977, naar de memoires van Erik Hazelhoff Roelfzema. De film was in Nederland een succes en is vaak als televisieserie uitgezonden. In Amerika kwam er een ingekorte, nagesynchroniseerde versie van uit.

De organisatoren van het filmfesti-

val van Seattle legden in die tijd een grote affiniteit voor Nederlandse films aan de dag en haalden de Nederlandse versie naar de Verenigde Staten. Bioscooptheaters in de grote steden waren geïnteresseerd en vertoonden hem ook. Rutger Hauer ging naar Amerika om over de film te vertellen.

Overigens had hij er alle vertrouwen in dat het in Amerika zou lukken. Uit een interview in 1979: „Ze zitten daar echt niet op me te wachten, maar als ik er eenmaal ben, dan krijg ik ook werk. Dat weet ik gewoon zeker.” En zo ging het precies. Tijdens zijn rondreis voor 'Soldier of Orange' kreeg Hauer een rol aangeboden als technicus die het onweer kon sturen. Hij zei er 'ja' tegen, maar de film werd uiteindelijk niet gemaakt. „Ik kreeg daarom maar de helft van mijn salaris, 50.000 dollar,” Grinnikt. „Alleen omdat ik de juiste beslissing had genomen.” Hij vertrok naar Los Angeles en gaf er het geld uit aan een dure 'dialogue coach', die hem accentloos Amerikaans bijbracht.

Geld. Er is een tijd geweest dat Hauer van alles aanpakte, want er moest brood op de plank komen. Dat hij acteur zou worden zat er al vroeg in. Beide ouders (Arend en Teunke) van de in 1944 in Breukelen geboren Rutger stonden op de planken. Hun zoonje stond er op z'n vijfde al bij. „Pas later heb ik gehoord dat ik gevraagd was voor 'Ciske de rat' (uit 1955, red.). Dat heeft mijn moeder nooit verteld, anders was ik nog veel vroeger van school gegaan. Dan had ik die twee jaar mulo ook niet gedaan.” Op zijn vijftiende vertrok hij, naar zee. Net als zijn opa van moeders kant. Net voor zijn zestiende verjaardag was hij weer thuis. Dit was het niet.

Na voltooiing van de toneelschool waren er drie sollicitaties. Het werd de Noorder Compagnie, in 1967. „Een heel klein gezelschap dat zich bezighield met theater in de eenvoudige vormen bij de boeren brengen. We gingen het land op, echt de boer op. Dat vond ik heel interessant.” Zo belandde hij in Friesland en daar bleef hij. Hij trouwde er, in stilte, met Ineke ten Cate, dochter van voormalig Leeuwarder Courant-hoofdredacteur Laurens ten Cate.

De Noorder Compagnie bezocht ook scholen en op een daarvan voerde het gezelschap scènes uit 'As you like it' van Shakespeare op. Tussen de schoolkinderen zat Gerard Soeteman, medewerker van de NOS, die een script had geschreven voor een televisieserie over een ridder, Floris. „Die zag mij toevalldig en die dacht, ja, dat is 'em. Ze waren dus op zoek naar een Robin Hood-achtig type, dat kon schermen, paardrijden en ook een beetje acteren. Eigenlijk was ik nummer twee, ze vonden mij wel aardig maar ze hadden Carol van Herwijnen toch liever. Tot mijn grote geluk bleek dat Van Herwijnen maar zeer beperkt beschikbaar was.”

Uiteindelijk kostten de opnamen voor de televisieserie, die geregisseerd werd door Paul Verhoeven, bijna negen maanden. „Overdag was ik met Floris bezig, en 's avonds moest ik spelen in Appingedam of zo. En 's nachts ging ik weer terug. Dat was pittig. Ik heb toen ook besloten dat ik dat nooit meer zou doen, op twee plaatsen. Dan doe je eigenlijk geen goed werk, voor geen van tweeën.”

Turks fruit

'Floris', uitgezonden in 1969 en 1970, werd een succes. Hauer ont-

dekte bovendien dat hij zich voor de camera op zijn plaats voelde en in 1971 zei hij de Noorder Compagnie vaarwel. In 1973 kwam 'Turks fruit', naar de roman van Jan Wolkers. Ook nu was Paul Verhoeven regisseur.

Met 'Turks fruit' had Hauer f 6000,- verdiend. „Daar was toen al niet best van te leven.” Uit Duitsland kwam een andere aanbieding: de producenten daar boden deze jonge, onvervaard acteur 50.000 D-Mark voor een rol. „Ik dacht, ik wil ook in leven blijven. Dus daar heb ik een film à la 'Turks fruit' gemaakt, en nog zo een, die ook nog heel erg slecht was. Er liepen daar mensen rond die heel ijdel waren en precies wisten hoe het zat. Ik wist dat zelf helemaal niet of iets goed was. Als er wat avontuur in zat dacht ik al gauw 'Dit gaat wel.'” Zo kwam er „een schlemielige bankroefkomedie” en negentien afleveringen van een Duitstalige Floris, die in Hongarije werden gefilmd.

Er volgden ook Nederlandse films, van Paul Verhoeven ('Keetje Tippel'), Fons Rademakers ('Max Havelaar'), Wim Verstappen ('Pastorale 1943'). Maar vooral volgde 'Soldaat van Oranje'. Hauer had het boek gelezen en verzetsman-schrijver Hazelhoff Roelfzema gevraagd of het niet „een beetje padvinderachtig” geschreven was. „Want de dingen waren soms heel onnozel, helemaal niet zo hoogdravend.” Dat bevalt hem in de film ook zo goed: het dubbelte dat niet in de gleuf van de telefooncel past, de begraven radio die op een krietiek moment ingevroren blijkt. „Het moest een oorlogsverhaal met een zeker gevoel voor humor worden, niet een geschiedenisles, een avonturenverhaal van wat lullige jonge heren.”

Producent Rob Houwer kondigde onlangs een vervolg aan, met de acteurs uit het eerste deel en Jean van der Velde als regisseur. De opnamen zouden al dit najaar beginnen. Hauer haalt geringschattend zijn schouders op: hij moet het nog zien gebeuren. Houwer kondigde het project drie jaar geleden al aan, weet hij. „Zo doet hij dat. Door zo te doen verpest je de kracht van een object. Maar hij moet het zelf weten hoor.”

Buitenlander

Toen Hauer in Los Angeles woonde, kon hij kiezen uit twee aanbiedingen. Een rol als Franse charmeur in 'Sphinx' of als terrorist in 'Night Hawks'. „Dat piramideverhaal” vond hij niet interessant en het werd nummer twee. De terrorist was een buitenlander, maar later „toen ze begrepen dat je niet spreekt als een Italiaan of een Mexicaan of een Ier, for that matter” kreeg Hauer ook Amerikaanse rollen.

Markant is hij als halfrobot in 'Blade Runner' (1982), de film waarnaar zijn schip genoemd is en die een vaste schare fans heeft. Hauer is daarin de slechterik die het moeilijkst te pakken is en zich bij de finale onverwacht als poëtisch ontpopt. Hij laat zelfs een duif vliegen. Een eigen bedenksel van de acteur. „Ridley (Scott, de regisseur, red.) zei, laten we het proberen. Hij was bang voor die duif, dat het kitsch zou worden, daar was ik ook

bang voor.” Maar het bleef in de film.

Het is een soort intuïtie, legt hij uit. „Na al die opera-achtige sterfscènes was dit een heel simpel einde, batterij op, einde bericht. Je doet zoiets en het valt op zijn plaats, maar het is niet echt van jou, of van Ridley, of van de schrijver. Dat is het geheim, dat is het mooiste deel van het beest dat in je woont, dat het antwoord heeft op bepaalde situaties. Een acteur heeft veel geheimen die naar buiten komen in een rol. Een regisseur weet dat niet, een acteur weet dat ook niet. Je zoekt een mogelijkheid die personages naar buiten te wurmen, je leest een script en je denkt ja! hier kan ik het kwijt. Dan laat je die scheet en dan hoeft het niet nog een keer.”

Onverschillig

Sindsdien speelt hij vooral veel slechterikken, meest onverschillige mannen die hard kat-en-muis spelen en soms een blanke pit hebben. Toch? „Die opvatting laat ik aan jou over.” Hauer veert op uit de kussens waarop hij leunt en weidt uit over de ruimte die 'bad guys' in films krijgen terwijl de 'good guy' plat en onuitgewerkt blijft. „Als ik een held van een verhaal zou spelen moet dat anders zijn dan kapitein Rob of Tarzan of Donald Duck. Maar de helden in de scripts die ik nu op me toe zie komen vind ik zeer magertjes.

Trouwens, ik denk helemaal niet zo in termen van 'bad guys', ik kijk of het een leuke rol is om te doen.”

„De leukste figuur om te spelen is iemand met zijn voeten op de grond die met zijn klauwen in de wolken zit. Die iets heel leuks heeft bedacht maar toch vast zit in zijn klompen. Hij heeft een kans om eruit te komen, maar het is niet zeker. Mensen worden altijd verscheurd door wat ze zouden willen en wat ze moeten, wat ze geërfd hebben, de krachten van de maatschappij. Daar wil ik graag naar kijken, hoe ze worstelen en zich soms bevrijden. Dat is het belangrijkste in het leven, daar gaat het om.”

Voor de laatste zeven jaar waren plezierig, maar nu, na de vijftigste verjaardag, komt er verandering. „Het jongensachtige is er af.” Al langer loopt Hauer met plannen rond om zelf te gaan regisseren: misschien het script 'Rain dogs', waarvan hij al vaker repte. „Ik wil het in ieder geval een keer proberen.” Dan wil hij produceren, een mogelijk in Frankrijk te maken televisieserie. En tenslotte, maar dat is het verst weg, een acteurstraining op cd-rom uitbrengen, waar mensen uit het vak vertellen of voordoen hoe het moet. „Het is niet zo moeilijk, het hangt af van geluk en omstandigheden.”

Hauer bezoekt ook wel eens een bioscoop waar een film van hem draait om na afloop met bezoekers te spreken. Maar dieper dan dat gaat het niet. „Mensen denken dat ze je kennen, maar daarvoor moeten ze eerst tien jaar met je optrekken. Ze denken vaak als je je vertoont in filmpjes, dat je dan openbaar bezit bent. Nou, nee, dat houdt op bij wat ze van me huren in de videotheek. De rest is allemaal van mij, dat gaat een ander niks aan.”

• In 'Blind Fury' in 1988.

Foto: S KIPPA

Kenners voorspellen verschuiving in woontrends

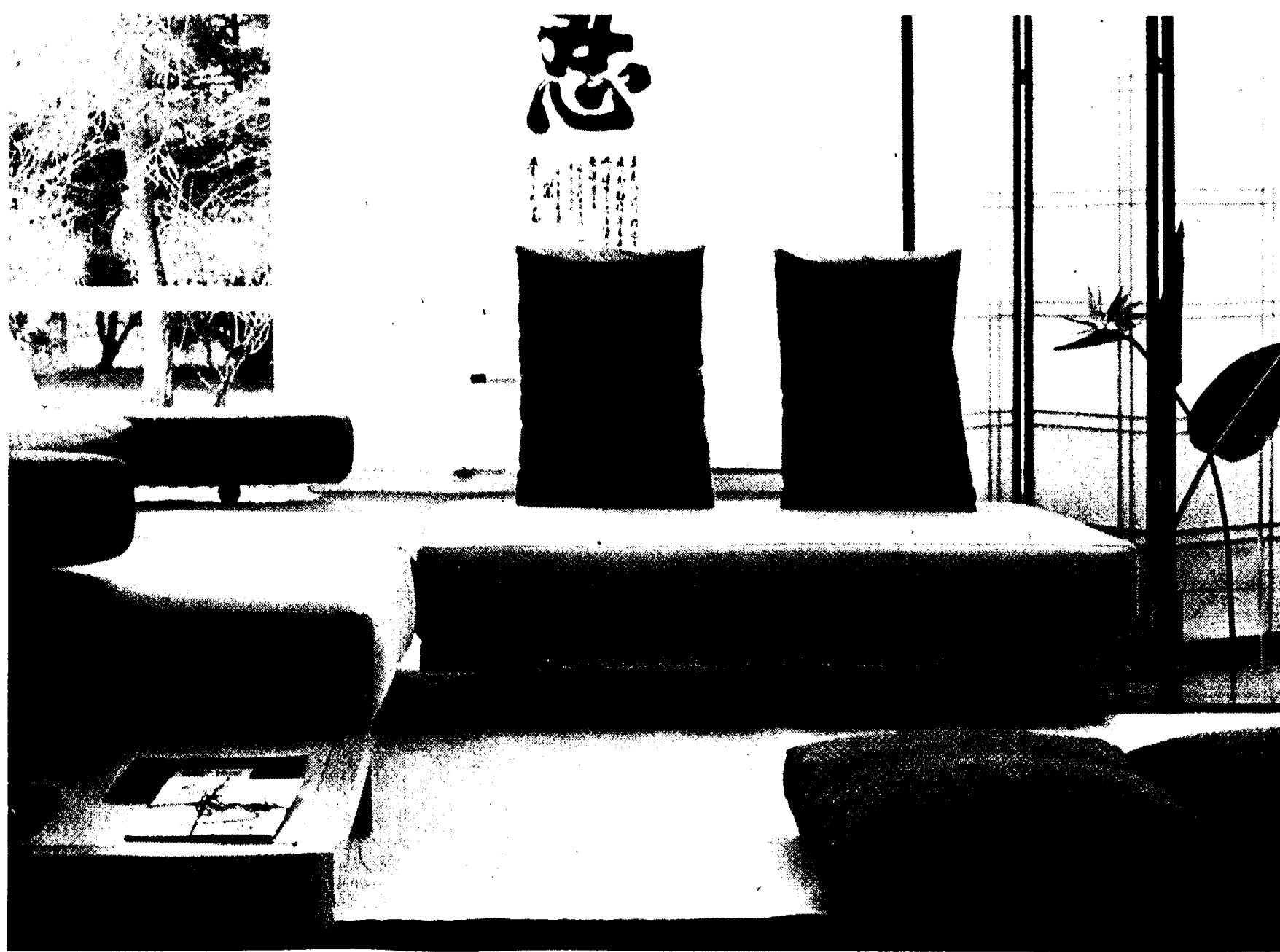
Terug naar essentie en mystiek

Interieurarchitecten en stylisten voorspellen in de tweede helft van de jaren '90 meer aandacht voor het gevoelsleven, mystieke zaken en een grote drang om bewust te leven. Volgens deze trendvoorspellers zijn verschuivingen in woontrends geen toeval, maar het gevolg van een veranderende mentaliteit. De harde consumptiemaatschappij waarin lifestyle het allesoverheersende begrip was, maakt plaats voor een meer betrokken maatschappij met individuen die zich ieder op hun eigen manier 'herbezinnen' en meer bewust worden van hun verantwoordelijkheden. Wat het wonen betreft zal het de komende jaren meer gaan om de inhoud dan het uiterlijk. Duurzame kwaliteit is belangrijker dan de precieze stijl, vorm of kleur.

In deze tijd van herbezinning staan allerlei mystieke en spirituele zaken volop in de belangstelling. In het dagelijks leven wordt deze behoefte aan hogere sferen ingevuld door de romantisering van vreemde culturen. Zowel in Nederland zelf, als daarbuiten.

We gaan dan ook graag op reis: hoe verder weg, hoe beter. In aanraking komen met andere culturen, hun gewoontes en producten staat hierbij voorop. De spullen die we meenemen, krijgen thuis een ereplaatsje: de Dhurrie uit India, de waterpijp uit Egypte, de koffiekannetjes uit Turkije. Het zijn vaak producten die niet direct in een bepaalde stijl thuishoren; alles draait dan ook om de emotie die ervan uit gaat.

In het interieur zien we een duidelijke cultuurmix. De invloeden komen van ver: Indiazische, Chinese stoffen, Dhurries, Perzische tapijten en tafelpoten in de vorm van Turkse tarentjes roepen direct de mysterieuze sfeer op van de Orient. Ook folkloristische elementen uit bijvoorbeeld Latijns-Amerika zijn aanwezig. Antiek uit verre landen is bijzonder geliefd. Het handwerk is authentiek en onvolmaakt. De meubels zijn doorgaans royaal bemeten en vloeiend van lijn.

● Alles draait om oppervlakken, texturen, vormen en lichtinval bij een basisinterieur.

Accenten worden gezet door glanzende oppervlakken bekleed met bladgoud. Het zal niemand verbazen dat hout, rotan en raffia toonaangevende materialen zijn; kunststoffen horen in dit thema niet thuis. De kleuren zijn intens en sensueel: violet, oranje, rose, magenta en bordeaux, gecombineerd met saffraan, curry en diepblauwe schakeringen. Stoffen doen veelal 'rijk' aan: tafeltjeden, ribfluweel en brokaat.

Basic

Wat de dessins betreft zijn florale patronen en stiksels overheersend; veelal met glanzende goud- en luxedraden. Kalligrafie en symbolen dragen bij aan het spirituele karakter van deze 'asia-rage'.

Bewust leven komt de laatste tijd ook meer tot uiting in bewust wonen. Een steeds groter wordende groep mensen zegt duidelijk nee tegen de voortrazende consumptie en overdaad en zoekt een nieuw, natuurlijk evenwicht. We gaan back-to-basic; terug naar de essentie van de functie. High-tech maakt plaats voor low-tech. Eenvoud en soberheid zijn troef. Deze stijl is het gevolg van een bewuste en emotionele mix van koele technologie en ecologisch verantwoord wonen. Milieuvriendelijke producten en recyclebare materialen verdienen de voorkeur, maar technische innovatie wordt zeker niet geschuwd.

In het back-to-basic-interieur staat de ruimte centraal. Ruimtes zijn zo

sober mogelijk gehouden en getuigen van een strak architectonisch concept. Het beeld is leeg en sereen. Verlichting is belangrijk om de ruimte optimaal uit te lichten. De weinige, met zorg gekozen meubels zijn vooral functioneel. De keuze voor heldere, eenvoudige materialen heeft een allesdoorschijnende transparantie en openheid tot gevolg. Ruimtes worden ook niet afgesloten; ijle, doorzichtige materialen, losse opstellingen en kamerschermen zijn de logische ruimteverdelers.

Uitstraling

Huishoudelijke spullen worden aan het oog onttrokken door strakke kastenwanden. In het interieur voe-

ren gestroomlijnde, organische vormen, natuurlijke materialen en lichte kleuren de boventoon. Scherpe kleurcontrasten of opvallend vormgegeven meubels blijven achterwege. Alles draait om de uitstraling van de gekozen materialen; om oppervlakken, texturen, vormen en lichtval. Het kleurenbeeld is licht, ijl, glasachtig. Ingetogen naturellen worden gecombineerd met nevelige 'frosty' tinten.

Wit voert de boventoon: van spierwit, via crème naar levend-wit. De verschillen zijn soms zeer subtiel; zoals de wit- nuances van melk, eieren en rijst. Slechts hier en daar zien we een subtiel kleuraccent in zachte, vergrijste pastels; pistache-groen, lichtblauw of mosterdgeel.

● Honorine Jobert, wekenlang een opvallende plant in de tuin. Foto: DRIES LINNSEN

Anemonen brengen je een vleugje Japan

DOOR SANTE BRUN

Als die eenmaal bloeien, dan weet je dat de herfst in aantocht is. De eerste gaan weliswaar in augustus open, vaak op de eerste van die maand; maar als ze volop bloeien doen ze hun naam 'herfstanemoon' eer aan. Tot begin oktober gaat de bloei door. De vorm van de bloemen doet denken aan de geaffineerde eenvoud van de Japanse tuin.

Het grootste probleem met *Anemone hupehensis* en *A. hupehensis* var. *japonica* is, dat ze zo slecht aanslaan. De helft van wat je plant sterft nog onder je vingers een zachte dood. Het wortelgestel is nogal klein, daar zal het wel aan liggen. Naarmate de plant langer vast staat, bloeit hij weelderiger en wordt hij ook hoger. Ondanks zijn uiteindelijk hoogte van ruim een meter is het toch een

gewas voor voorin de border, omdat je gemakkelijk tussen de lange bloemstelen doorkijkt. Van ziektes heeft hij weinig last; goede bemesting is gunstig.

De bloemen op de foto zijn die van 'Honorine Jobert', een van de beste cultuurvariëteiten. Zuiver wit, weelderig, blijft goed staan. 'Queen Charlotte' en vooral 'September Charm' zijn een paar zeer fraaie roze vormen.

Anemonen zijn ook mooi zonder bloemen, door de fraai donkergroene, glanzende, asymmetrisch gevormde bladeren.

DOOR MAURICE WILBRINK

Nederland staat vol herinneringen aan een industrieel verleden, maar tegelijkertijd verdwijnt dit waardevol bezit in een adembenemend tempo. Vrijwel wekelijks moet ergens in het land ingegrepen worden om te voorkomen dat wethouders, projectontwikkelaars, slopers en andere ambitieuze opruimers het verleden ongehinderd en onherroepelijk wegpooien.

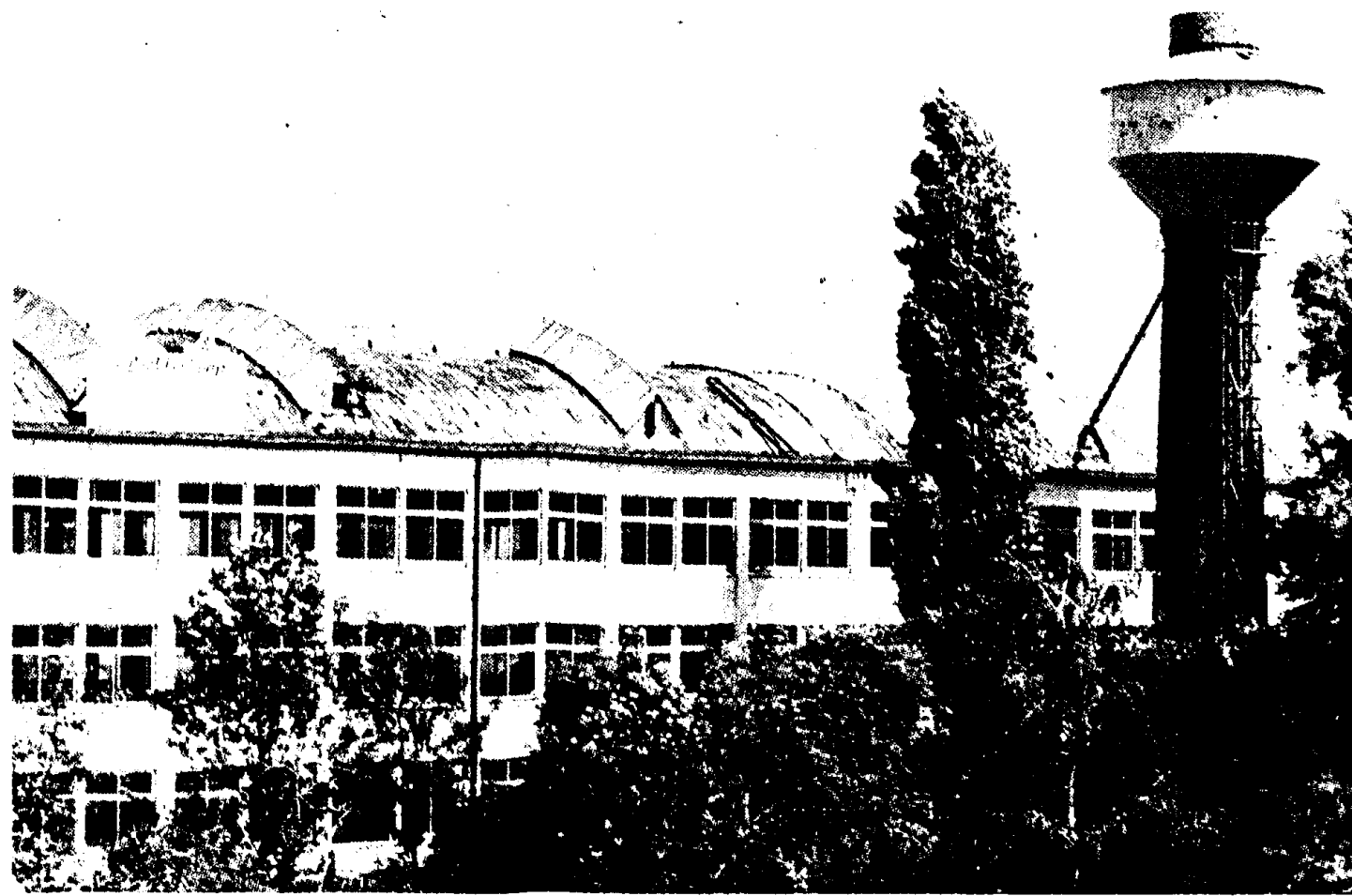
„Nederland ruimt veel te veel gebouwen gewoon op. Wij moeten ervoor zorgen dat het conserverend vermogen van bedrijven en gemeenten beter wordt ontwikkeld,” zegt Erik Nijhof, verbonden aan het Projectbureau Industrieel Erfgoed (PIE). Dit bureau, gefinancierd door WVC, moet in vier jaar in kaart brengen wat in Nederland nog bewaard is van het industriële verleden, wat daarvan echt interessant is en wat voor bestemming het zou moeten krijgen.

Het PIE heeft intussen veertig takken van nijverheid omschreven. En overal in het land zijn nu tientallen mensen, voornamelijk vrijwilligers, betrokken bij het inventariseren en bezoeken van gebouwen, machines, constructies die een beeld geven van de manier waarop de industrie zich vroeger manifesteerde.

Daarnaast worden reddingsacties op touw gezet ter behoud van het meest acuut bedreigde erfgoed. Twee actuele voorbeelden, de oude meelfabrieken de Walzenmolen in Sas van Gent en De Sleutels in Leiden. Het eerste, een karakteristiek bakstenen gebouw, is gekocht door supermarktgigant Jac. Hermans. Nijhof: „De nieuwe eigenaar kan er te weinig van zijn gele en blauwe kleur in kwijt en wil slopen. Wat betreft De Sleutels in Leiden, daar dreigt een voor de historische binnenstad heel kenmerkend gebouwencomplex uit een nieuw bestemmingsplan te worden geschreven.”

In beide gevallen voldoen de gebouwen ruimschoots aan de criteria die volgens het PIE behoud rechtvaardigen. Maar om te voorkomen dat Nederland uiteindelijk een groot industrieel

Nuttige herbestemming criterium voor behoud Bureau moet industrieel erfgoed in kaart brengen

● De Wiebenga-hal, hier nog in verval, staat, werd vier jaar geleden onder druk van de Stichting Werkgroep Industriële Archeologie Maastricht voor het nageslacht behouden. Archief: FRITS WIDDERSHOVEN

museum zou worden, moet er een doortimmerd plan worden ontwikkeld om leeggekomen gebouwen een nieuwe functie te geven. Steeds meer kijken de beschermers van het industrieel erfgoed tegenwoordig naar de markt. Projectcoördinator Hildebrand de Boer van het PIE: „Er is ook bij ondernemers een groeiend verantwoordelijkheidsbesef als het gaat om het behoud van dit erfgoed. Soms is men wel degelijk bereid hiervoor geld uit te trekken. Wij laten hen zien dat

ze daar iets exclusiefs voor terug kunnen krijgen, zoals een fraai historisch pand.”

Dat argument moet Jac. Hermans in Sas van Gent nu gaan overtuigen, waarbij het overigens nog maar de vraag is of de door hem verlangde sloop-nieuwbouwoptie goedkoper is. Nijhof: „De ervaring leert dat slopen en het saneren van grond financieel soms erg kan tegenvallen.” De Boer gaat ervan uit dat als de inventarisatie van het industrieel

erfgoed binnenkort is afgerond, er een situatie ontstaat waarbij er in ieder geval gelegenheid is een vooronderzoek te doen naar herbestemming van een bedreigd gebouw. De Boer: „Nu is het nog zo dat we soms helemaal niet aan zo'n onderzoek toekomen. Ik vind dat je pas moet slopen als je alternatieven hebt bestudeerd.”

Een goed Limburgs voorbeeld is, de Wiebengahal op het Maas-trichtse Ceramique-terrein. De

hal verrees in 1912 als onderdeel van de aardewerffabriek Société Ceramique en is een van de eerste fabriekshallen met een betonnen skelet. Nog geen vier jaar geleden wilde de gemeente Maastricht dit unieke gebouw slopen. Maar onder druk van de Stichting Werkgroep Industriële Archeologie Maastricht werd het waardevolle gebouw van architect Wiebenga voor het nageslacht behouden. De hal maakt nu deel uit van het nieuwe Bonifantentemuseum.

Niet altijd moet een gemeentebestuur of ondernemer beleeft worden gevraagd het sloopplan nog eens te heroverwegen. In het Groningse Scheemda wil de gemeente graag dat wordt onderzocht of er nog iets kan worden gedaan met de immense strokartonfabrieken die in de jaren zeventig de poorten sloten.

Nijhof: „Op zich zijn die fabrieken een fantastisch monument voor die duizenden die er vroeger hebben gewerkt. Maar wat een visitekaartje was voor Scheemda, is nu helemaal aan het verloederen. We willen nu eens op een rijtje zetten wat voor bestemming het complex nog kan krijgen, waarbij het natuurlijk een gegeven is dat Scheemda erg weinig geld heeft.”

Bij het PIE wil men overigens graag het beeld wegnemen als zou het vooral gaan om spectaculaire, monumentale of zeer esthetische objecten. Men is ook geïnteresseerd in roerende goederen zoals machines en kleinere installaties die iets kunnen vertellen over vroegere productiemethoden en zelfs arbeidsomstandigheden. En hoewel 1940 over het algemeen wordt genomen als einddatum voor industrieel erfgoed, schiet men soms ruim over dat jaartal heen.

Nijhof: „In sommige takken van industrie gaan de ontwikkelingen zo ongelooflijk snel, dat een machine van vijftien jaar oud al wordt gezien als iets van de prehistorie. In de chemie bijvoorbeeld is oud en betrekkelijk begrip. Iets dat daar vijftien jaar oud is, kan soms interessanter zijn dan een honderd jaar oude machine uit een andere bedrijfstak.”

Hypotheekrente per 9 augustus 1994.

Het Spoorweg Pensioenfonds heeft als enige geldverstrekker de hypotheekrentetarieven verlaagd; door de ontwikkeling van de kapitaalmarktrente de afgelopen weken was hiervoor ruimte ontstaan.

Naam bank	rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages	
			opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant
			38,25%	50%
ABN-AMRO spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,40
ABN-AMRO spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,40	4,67
ABN-AMRO spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,80	4,95
ABN-AMRO spaarhyp.	variabel	1,00	6,50	4,29
ABN-AMRO spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,80	5,14
ABP spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,23
ABP spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,10	4,50
ABP spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,50	4,77
ABP ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,50	4,95
ABP ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,90	5,21
AEON spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,46
AEON spaarhyp.	15/20 jr.	1,00	8,80	5,00
BLG-Hypotheek spaarvasth.	5 jaar	1,00	7,60	4,70
BLG-Hypotheek spaarvasth.	10 jaar	1,00	8,00	4,45
BLG-Hypotheek spaarvasth.	15 jaar	1,00	8,40	4,72
BLG-Hypotheek ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,40	4,88
BLG-Hypotheek ann. hyp.	10 jaar	1,00	7,80	5,14
GWK-bank spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,90	4,39
GWK-bank ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,40	4,23
GWK-bank ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,70	4,49
SNS Bank ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,50	5,01
Centrale Volksbank besp-dir.h.	5 jaar	1,00	7,90	4,38
Nationale Ned. spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,45
Nationale Ned. spaarhyp.	15 jaar	1,00	8,80	5,00
ING BANK spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,41
ING BANK spaarhyp.	10 jaar	1,00	8,40	4,68
ING BANK ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,40	4,23
ING BANK ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,50	5,14
Postbank spaarhyp.	5 jaar	1,00	7,90	4,37
Postbank spaarhyp.	7 jaar	1,00	8,20	4,57
Postbank ann. hyp.	12 jaar	1,00	8,60	4,85
Postbank ann. hyp.	2 jaar	1,00	6,40	4,14
Postbank ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,70	4,98
RABO hypotheekbank spaar opt.h.	5 jaar	1,00	7,20	3,88
RABO hypotheekbank spaar opt.h.	10 jaar	1,00	8,00	4,44
RABO (adviesrente) ann. hyp.	variabel	1,00	6,30	4,16
RABO (adviesrente) ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,80	5,14
SNS Bank spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,39
SNS Bank spaarhyp.	7 jaar	1,00	8,30	4,60
SNS Bank ann. hyp.	1 jaar	1,00	6,40	4,23
SNS Bank ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,80	5,14
Westland Utrecht lage last h.	7 jaar	1,00	8,00	4,44
Zwolsche Algemene zA-hyp plan	5 jaar	1,00	7,80	4,29
Zwolsche Algemene zA-hyp plan	10 jaar	1,00	8,20	4,57
SNS Bank spaarhyp.	5 jaar	1,00	8,00	4,39
Bouwfi. Hoevelaken sp.vasthyp.	5 jaar	1,00	6,90	3,69
Bouwfi. Hoevelaken ann. hyp.	5 jaar	1,00	6,70	4,40

* Deze rentevastperiode kent geen rentebedektijd. De vermelde tarieven hebben betrekking op standaard hypotheek met gemeentegarantie. De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de totale netto lasten van de hypotheek. De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. f. 150.000,-. Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden. Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

©Copyright 'Vereniging Eigen Huis' te Amersfoort.

Limburgs Dagblad

woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

MAASTRICHT op omg. App. te huur gev. voor 2 Meestricht, halfjaar of vrijw. pers. omg. SITTARD. Pm. woning. Bestemming vastleg- f.750,- incl. Tel. 045- ing. privé. Br. n.r. 523711, vragen naar Gaby. B-05806, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur gev. vrijw. BUN- GALOW, landhuis of villa, land, omg. Echt/Susteren/Roosendaal of Maastricht. 045-371483 na 19.00 uur.

Joeg werkend stel zoekt met speed WOONHUIS, uur mnd. f.1.000,- p.mnd. Tel. 045-311060 b.g.g. 323702.

Gezocht grote WOON- RUIMTE met veel slaapkamers, bij voorkeur winkel- pand. Tel. 045-220898.

Te h. Kerkade-West, zakenpand van oudsher bijzonder geschikt als BLOEMENZAAL. Met event. afwerking (of te h. als zaalruimte met diploma's) in Kerkade. Tel. 045-414533.

Winkelpand op goede locatie nabij centrum-Geleen gelegen vrijstaand WOONHUIS met garage, ruime opk. + tuin. Ind. L-vormige woonk. geel. keuken, bijkeuken. Verd. 3 slaapk., badk., toilet. Twee kelders. Direct te aanw. Br. n.r. B-05787, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

ZUTENDAAI: 2 luxe nieuww. app., ingerichte keuken, badk., 2 slaapk. + garage, onmiddellijk beschikbaar. Tel. 00-32-89-722001.

BRUNSSUM: te h. per 1-9 eengezinswoning, 3 slaapkamers met tuin en garage, huurpr. f.1.050,- per mnd. Tel. 045-550394 na 19.00 uur of 045-212304.

Te h. souterrain in WELTEN voor stud. of werk. vrouw, f.400,-. Tel. 045-740950.

Te huur PRIVÉ-RIJWEG met woonkamer, slaapkamer, keuken, badkamer, voor 1 of 2 zelfst. werkende meisjes. Tel. 045-218233.

Te huur mooi LANDHUIS in Bocholtz (Kerkeveel), 4 slpk., garage en mooie tuin. Tel. 045-440583.

BRUNSSUM-NOORD: te huur nieuww. gestoff. app., woonk., keuken, 3 slpk., f.980,-. Tel. 045-231705.

Te huur KAPERSZAAL (dames/heren) te Heerlen, compleet ingericht. Tel. 045-328215.

Klein appartement voor werkend persoon, omg. HOENSBROEK-Nuht. Tel. 045-241588.

Immobiliën GmbH

van Lier-Radermacher

Een betrouwbare naam met groot verkoopsucces en een 100% correcte werkwijze. Als ook voor u een correct en succesvol verkoopresultaat belangrijk is, dan verkoopt u ook uw huis, zoals meer dan 1000 tevreden klanten tot heden, via het proces van Makelaarskantoor voor Nederland O.G.

In sommige gevallen direct aankoop mogelijk. Ook als u zelf wilt verkopen naar een huis weet dat te koop is, belt u ons.

U ontvangt dan na de notariële transportatie voor uw bemiddeling f.250,-.

Om onze klanten te bedanken, verloten wij elk jaar op 30 november fantastische prijzen.

1. prijs: 1 week Gran Canaria voor 2 pers.
2. prijs: 1 weekend in Parijs voor 2 pers.
3. prijs: 4 entreekaarten voor Phantasia Land Köln/Brühl en nog veel meer mooie prijzen.

00-49.24073017
045-451291

**** Leuk huis gezien ??****

Eerst taken taxeren, dan pas kopen!!

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEECENTRUM LIMBURG
Burg. de Heesleplein 13, Heerlen.
Telefoon: 045-741616

Vande Pas
de makelaar van de koper!

IMMO-TREND

Der Immobielien Partner
Door enorm verkoopsucces
zoeken wij dringend huizen

in de regio Kerkrade, Landgraaf, Heerlen, Bocholtz, Simpelveld en Vaals.
Hebt u of uw makelaar moeite met de verkoop van uw huis?
De top-verkopers werken voor ons en daarom, als u wilt, ook voor u!

Belt u ons geheel vrijblijvend
00-49.24072037

Als beloning ontvangt u voor uw bemiddeling bij het passeren van de koopdeed f.250,- en een presentje.

Sittard Stadspark
Wilt u wonen op één van de mooiste plekken van Sittard?
Er zijn nog enkele bouwkeuzes voor u te koop (p.m. 600 m2)
Direct gezand aan het schitterende Stadspark en op
looppaas van het Centrum
Int. GROUWELS-DAELMANS
043-25 45 85

Woonhuis verkopen ???
Directe aankoop via notaris zonder kosten.
Koopprijs vastgoed 32 B.V. 040-128897.

Open huis zaterdag 13 en zondag 14 augustus van 14.00 tot 16.00 uur.
te Beek, Oranjesingel 66.
Ingang Open Huis ter hoogte Margrietstraat 97.
Nabij centrum gel. appartement op te verd. lift. Berg.
Balkon. Royale woonk. Geel. keuken met install. 2 slaapk.
Badk. met douche. Nieuwe kunststof koz. en therm. begl.
Prijs f.127.500,- k.k. 8615.
TEVENS OPEN HUIS WOENSDAG 17, DONDERDAG 18 EN VRIJDAG 19 AUGUSTUS A.S. VAN 16.00 - 19.00 U.
INL: STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.
TELEFON: 045-71 22 55.

*** Hypotheekrente v.a. 6,5%!! ***

Met tienduizenden gulden voordeel;
VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEECENTRUM LIMBURG
Burg. de Heesleplein 13, Heerlen
Telefoon: 045-741616

Vande Pas
de makelaar van de koper!

Te koop
Vrijstaand huis in België
grote tuin, garage, geh. onderkelderd, gr. living m. open
keuken, 3 grote slpk., uitbreid. mogelijk. Bw. 1992.
Inrichting: Postbus 189, 6290 AD Vaals (NL).
Vraagprijs f.339.000,- k.k.
Makelaarskantoor Ruber. Tel. 04498-51900.

Düsterwald
Immobilien - Baufinanzierungen

Wegens grote vraag en snelle verkoop zijn wij voor onze
klanten dringend op zoek naar alle soorten woonhuizen in
het grensgebied: Kerkrade, Haanrade, Landgraaf, Vaals,
Bocholtz, Simpelveld.
Wij geven advies bij de reële prijsstelling en snelle verkoop
van uw huis.

Belt u ons: 00-49.2406.93306
045-351254.

geen verkoop - geen kosten.
In sommige gevallen kopen wij Uw object aan.

**Open huis in het appartementen-
complex "Nightingale", Brunssum**
op zaterdag 13 en zondag 14 augustus v. 14.00 tot 16.00 u.

Aan de groene rand van Brunssum zijn een aantal comfortabele
en vooral ruime, 3 slaapkamer-appartementen te koop.
De ligging, nabij winkelcentrum en natuurschoon,
staat garant voor een opt. woongebied. Zonnige woonk. ge-
combineerd met royale eetkeuken. Groot balkon. Berging.
Prijs van f.118.000,- k.k.
Netto maandlast vanaf ca. f.695,- bij volledige financiering.
Adres: Florence Nightingalestraat 115 te Brunssum.

INL: STIENSTRA MAKELAARDIJ B.V.
TELEFON: 045-71 22 55

Te koop in KERPEN
vrijstaand woonhuis
met garage en carport, goed onderhouden, L-vorm. woonk.,
42m2, royale keuken met serre, 3 slpkamers, luxe badk.
Graslandchap Homestead 1, Kerpen. Tel. 04954-2079.

**Kerkrade, Eygelshoven,
Körversberg 37**
Simpelnieuw vrijst. en via garage geschakeld woonhuis
met L-vorm. woonkamer, open keuken, garage met per-
manek, kleine tuin, 3 slpkamers, en vaste trap naar 2e verd.
Het pand ligt over een nieuwbouwwijk, is nog nooit bewoond
en heeft een overdraag. garantie. Vr.p. f.287.000,- k.k.

Heerlen, Iepenstraat 10
Ruim halfvrijst. woonhuis ca. 750 m3 met carport, garage
en 4 slpk. Geh. onderkelderd. Vaste trap 2e verd. Bouw-
jaar 1977. Wp. 281 m2. Prijs f.250.000,- k.k.

Melick, W. Alexanderlaan 7
Zeer mooi en rustig gelegen vrijst. bungalow met o.a. 4
slpk., garage, carport en perfl. tuin, fraaie speelse archi-
t. grondopp. 815 m2. Vr.p. f.398.000,- k.k.

Landgraaf, Elzehof 14
Halfvrijstaand woonhuis met o.a. L-vormige woonkamer ca.
9 meter diep met parketvloer. Ruime eetkeuken met luxe
aankoukeuken. Garage. Ruime tuin. Zes slaapkamers
c.q. hobbykamers! Vraagprijs f.249.000,- k.k.

Wij zoeken voor onze cliënten:
* VRIJSTAAND WOONHUIS TOT f.250.000,- MET 4
SLPKS. IN EEN STRAAL VAN 10 KM ROND KERKRADE
* HALFVRIJSTAAND WOONHUIS TOT f.250.000,- IN
KERKRADE VOOR EEN DUITSE CLIENT
* HALFVRIJSTAAND WOONHUIS TOT f.200.000,- IN
KERKRADE-LANDGRAAF OF HEERLEN, LIEFST MET
DICHTTE KEUKEN

Wij zoeken te huur:
* WOONHUIS IN KERKRADE OF SIMPELVELD OP
LOOPAFSTAND VAN HET CENTRUM. HUURPRIJS CA.
f.1.300,-

045-460444
Deken Quodbachlaan 13, Kerkrade.

MAKELAARDIJ
HONINGS

Hoensbroek, vrijstaand herenhuis
Patersweg 17: geheel modern gerenoveerd herenhuis op
goede locatie, met mooie grote tuin, opp. 736 m2, inrt en
garage, woonk. met plav. vloer, keuken met moderne witte
aank. keuken incl. app., waskeuken met aanrecht, kelders,
3 slaapk., moderne badk. met ligbad, douche, v.w. en toilet,
vaste trap zolder, mog. slaapkamer(s), met dakra-
men en c.v., aanvaarding maart 1995, prijs f.345.000,- k.k.

Brunssum - Treebeek
Junostraat 11: perfect onderhouden halfvrijst. woning met
tuin en ruime garage, hal, modern toilet, woonk. met
schuifp. aparte keuken met aank. keuken. Verd.: 4 slpk.,
moderne luxe badk. met ligbad, zolder, rondom rolluiken,
prijs f.247.000,- k.k.

Paul Crombag onroerend goed
Limbricht. Tel. 046-580087.

Ter bemiddeling
zoeken wij dringend diverse woningen:
Geleen-Beek-Stein o.a. woningen in alle prijsklassen
Omg. Jabeek/Merkelbeek (half-vrijst. won. tot f.275.000,-)
Hulsberg/Klimmen/Windrade woningen tot f.325.000,-
Westeren/Schimmert, vrijst./landhuis tot f.450.000,-
Aartsrade/Hoensbroek/Heerlen won. in alle prijsklassen
Nuth/Schinnen, (boerderij) woningen tot f.375.000,-
Gehele Oost. Mijnsr. woningen in alle prijsklassen tot p.m.
f.500.000,-

Makelaarskantoor Janssen B.V.
Tel. 046-335840, na 17.30 uur 046-339072.

TE KOOP AANGEBODEN
Heerlen Rennemigstraat 23a
HALFVRIJSTAAND WOONHUIS MET GARAGE. Ind.
woonk. keuken, bijkeuken, serre, 4 slpk., berging, badk.
Woning v.v. diverse extra's. Vraagprijs f.235.000,- k.k.

Heerlen, Koraelerg 57
TUSSENWOONING MET TUIN. Beg. gr. woonk., keuken,
hal, toilet, tuin, berging. Vraagprijs f.159.000,- k.k.

Janssen b.v. Makelaardij o.g.
Maastricht
043-21 37 91

Open Huis
in ons moderne halfvrijst.
geest. huis, Woonk. 47 m2
met planken, toilet, te verd.
vrijst. woonk. met zonnig ster-
bijk. keuken, toilet, 2 slpk.,
tuin 2.0. met opt. privacy. Vr.
p. f.253.000,-. 045-219822.

BRUNSSUM halfvrijst. woning
met kelder, woonkamer
aparte eetkeuken, 3 slaapk.,
douche, vaste trap naar zolder,
4e slaapk., geheel rol-
luiken, gr. tuin met berging,
f.159.000,- k.k. Bezicht op
astpr. 045-251450 na 18 uur

Te koop gev. ouder
WOONHUIS met tuin (op-
knappen geen bezwaar). Tel.
046-753367.

VILLAGROND Opgrimble
(Belgie), goed georiënteerd,
24 are. Hogere prijsklasse.
Tel. 00-32-69-754012.

HUZEN gezocht voor bin-
nen- en buitenlandse kan-
didaten. Verkoper betaalt
geen kosten. Wijman &
Partners. 045-728671.

Te k. of te h. in BELGIË, di-
rect aan de hand op 30 min.
v. Heerlen: villa met zwembad,
bad in perfl. staat, optimale
privacy, hogere prijsklasse.
Inl. 043-251782.

Limburgs WOONBLAD

Heerlen, Marconistraat

vr.p. f.139.000,- k.k. Leuk halfvrijst. woonhuis met c.v. en
o.a. woonkamer (4x5), keuken (3x3), 3 slaapkamers en
douche op 155 m2 grond. Geheel onderkelderd en voor-
zien van rolluiken. De achtergevelramen zijn uitgevoerd in
kunststof met thermopane. Inrichting:

Voncken & Mertens
Rijksweg 9, 6271 AB Gulpen, 04450-1724.

Te koop vrijstaande bungalow
(Split Level) Slot Hillenraderlaan 11, Heerlenbroek.
Direct te aanvaarden. Grondstuk 1.100m2. Grote woon-
kamer, 4 slaapkamers, keuken, bad, grote hobbyruimte,
kelder en garage voor 2 auto's. Inl. 045-317188.

Grevenbicht, Mr. Speestraat 10

Te koop woonhuis te
BOCHOLTZ, p.m.o.i.k.
Tel. na 18 uur: 045-444746.

Te k. te GELEEN, winkel/
woonhuis, Rijksweg 2. 140.
Ind.: berging, keuken, woon-
kamer, 3 slaapkamers, kel-
der en zolder. Vraagprijs
f.169.000,- k.k. Tel. 046-
742341 of 742331.

Te koop gev. in Z-Limburg
(vak)BUNGALOW/boerderij
op eigen grond. Br.n.r. B-
05811, L.D., Postbus 2610,
6401 DC Heerlen.

BRUNSSUM. Halfvrijstaand
woonhuis met grote garage,
prijs f.169.000,- k.k.
Beckers o.g. 04492-2447.

BRUNSSUM. Woonhuis
met luxe keuken, prijs
f.198.000,- k.k. Beckers o.g.
Tel. 04492-2447.

Te koop GEVRAAGD vrij-
staand woonhuis/boerderij
met garage, stal + weiland,
perc.opp. va. 2.000 m2 of
meer. Tel. 045-322667.

HEERLEN. Palenigerboord.
Goed onderh. tussenzoning,
hardh.koz., dubb. begl. en
slede, rolluiken, f.149.000,-
k.k. Tel. 045-720857.

**Roker KACHELSPECIAL-
ZAAK.** Ook uw adres voor
dubbelwandige RVS-rook-
kanalen. Kluis 28, Geleen,
telefoon 046-740785.

GASKACHELS/SHOUTKACHELS.
Zonneprijs! Gratis geplaatst.
De Kachelmeid, Walen 21
Klimmen. Tel. 04459-1638.

Gas- HOUTKACHELS - cv-
ketels. Keus uit 200 stuks.
Kachelcentrum Jac. Köhnen,
Rijksweg N. 104, Sittard.
046-513228/514862.

**Buderus-Bradson-Intergas-
Nof/Festo CV-KETELS.**
scherpe prijzen, goede ser-
vice. Jac. Köhnen, Rijks-
weg N. 104, Sittard. 046-
513228 / 514862.

MUNSTERGELEEN. Burg.
Donnerstr. 12 te koop: half-
vrijstaand hoekhuis met ga-
rage. Tel. 046-527881.

GEVRAAGD met spoed:
woonhuis, liefst met tuin, tot
ca. f.150.000,-. Opknappen
geen bezwaar. 040-114752.

Te koop Heerlen, WELTEN.
De Wingerd 52, drie-in-
woning, met cv en tuin, in
prima staat. f.175.000,- k.k.
Telefoon: 045-742373.

Luxe appartement te koop
centrum SITTARD. Tel. 048-
751014 na 6.00 uur.

HEERLEN-Nld. Pr. Willem-
str. 58a, eengezinswoning
met tuin, 3 slaapk. en bui-
tenberging. f.130.000,-. Bij
100% fn. ca. f.680,- p.m.
netto. Wijman & Partners.
045-728671.

SCHINVELD. Broekstr. 42
nietaligisch tot mod. woning
verbouwd ged. van boerderij
zonder tuin met 5 slaapk.
Pond is keurig afgewerkt en
voorzien van alle comfort.
f.145.000,-. Wijman & Part-
ners, 045-728671.

KERKRADE. Kerkeveel, Dr.
Postelstr. 19, goed on-
derh. halfvrijst. woonk. met
garage op perc. van 340 m2.
f.197.000,-. Inruil mogelijk.
Wijman & Partners, tel. 045-
728671.

KERKRADE-Kaalheide. St.
Jozefstr. 5, eengezinswo-
ning met voor- + achtertuin,
3 slaapk., geheel voorzien
van rolluiken. f.139.000,-.
Wijman & Partners, 045-
728671.

GELEEN. Bloemenmarkt 7,
winkelwoonk. met garage.
Voor vele doeleinden ge-
schikt. f.155.000,-. Wijman
& Partners, 045-728671.

BRUNSSUM. Lambertus-
str. 5. Modern halfvrijst.
woonhuis met garage + 4 slaapk.
Inruil huidige woning be-
spreikbaar. Vr.p. f.235.000,-.
Wijman & Partners, 045-728671.

KERKRADE-Bleijheide.
Korfbegraafstr. 34. Hoek-
huis met zeer diepe tuin, pond
verkeert l.g.st. van onder-
houd, moet aanpast wor-
den aan de moderne eisen.
f.198.000,-. Wijman & Part-
ners, 045-728671.

SCHINNEL. Hegge 44.
Vrijst. woonk. m. gr. tuin opp.
p.m.1.000 m2, bew. 58, in-
pendige garage, kelder.
Beg. gr. woonk., gang, keuk.,
achtertuin, toilet, te verd.
3 slpk. en douche/toilet. 2e
verd.: zolder met vaste trap.
Vr.p. f.272.000,- k.k. Bezich-
ting na tel. afspraak
04493-1057 b.g.g. 2681.

Halfvrijst. patio-bungalow,
blijvend rustig en landelijk
gelegen te UBACHBERG,
V. Mulkenplein 13. Tel. 045-
753774 vr.p. f.265.000,- k.k.

Te k. BRUNSSUM Haan-
berg 19 prima posit. royale
halfvrijst. woonhuis met gar.
f.210.000,-. Inl. en/of astpr.
Aankant. Boer. 045-325151.

Te koop woonhuis Bleij-
heide. 15 te VOEREN-
DAAL met 4 slpk., badk.,
woonk. met open keuken,
tuin en berging. 043-823431.

Te k. halfvrijst. woonk. met tuin,
garage, badk., 3 slaapk., L-
vorm. woonk., opp. 450 m2,
gelegen te URMOND/Nel-
tenhoven, Koestr. 5. Vraag-
p. f.220.000,- k.k. Inl.
Buis 046-512410.

VAESRADE: vrijst. woonk.
met gar., hal, woonk., keuk.,
lelsmen vloer incl. vloer-
verw., 3 slpk., badk., zolder,
opt. isol. met rolluiken en
tuin. l.g.st. met onderh.
Landelijk gel. met blijvend
vrij uitz. Vr.p. f.289.000,- k.k.
Tel. 045-243551.

BOUWGROND gevraagd
200 x 300 m2, Mergel-
Heuveland. Telefoon: 045-
420644, na 19.00 uur.

Te koop halfvrijst. woonhuis,
Oranjesingel 3, SCHIMMERT.
Grote woonkamer ca. 50 m2,
keuken, 4 slaapkamers,
badkamer, garage + carport,
tuin. Tel. 046-336964.

Te koop woonhuis te
BOCHOLTZ, p.m.o.i.k.
Tel. na 18 uur: 045-444746.

Te k. te GELEEN, winkel/
woonhuis, Rijksweg 2. 140.
Ind.: berging, keuken, woon-
kamer, 3 slaapkamers, kel-
der en zolder. Vraagprijs
f.169.000,- k.k. Tel. 046-
742341 of 742331.

Te koop gev. in Z-Limburg
(vak)BUNGALOW/boerderij
op eigen grond. Br.n.r. B-
05811, L.D., Postbus 2610,
6401 DC Heerlen.

BRUNSSUM. Halfvrijstaand
woonhuis met grote garage,
prijs f.169.000,- k.k.
Beckers o.g. 04492-2447.

BRUNSSUM. Woonhuis
met luxe keuken, prijs
f.198.000,- k.k. Beckers o.g.
Tel. 04492-2447.

Te koop GEVRAAGD vrij-
staand woonhuis/boerderij
met garage, stal + weiland,
perc.opp. va. 2.000 m2 of
meer. Tel. 045-322667.

HEERLEN. Palenigerboord.
Goed onderh. tussenzoning,
hardh.koz., dubb. begl. en
slede, rolluiken, f.149.000,-
k.k. Tel. 045-720857.

**Roker KACHELSPECIAL-
ZAAK.** Ook uw adres voor
dubbelwandige RVS-rook-
kanalen. Kluis 28, Geleen,
telefoon 046-740785.

GASKACHELS/SHOUTKACHELS.
Zonneprijs! Gratis geplaatst.
De Kachelmeid, Walen 21
Klimmen. Tel. 04459-1638.

Gas- HOUTKACHELS - cv-
ketels. Keus uit 200 stuks.
Kachelcentrum Jac. Köhnen,
Rijksweg N. 104, Sittard.
046-513228/514862.

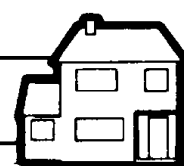
**Buderus-Bradson-Intergas-
Nof/Festo CV-KETELS.**
scherpe prijzen, goede ser-
vice. Jac. Köhnen, Rijks-
weg N. 104, Sittard. 046-
513228 / 514862.

MUNSTERGELEEN. Burg.
Donnerstr. 12 te koop: half-
vrijstaand hoekhuis met ga-
rage. Tel. 046-527881.

GEVRAAGD met spoed:
woonhuis, liefst met tuin, tot
ca. f.150.000,-. Opknappen
geen bezwaar. 040-114752.

Te koop Heerlen, WELTEN.
De Wingerd 52, drie-in-
woning, met cv en tuin, in
prima staat.

In nieuwe woningen vaak moderne technieken toegepast

Blauwe vlam verdwijnt langzaam uit keukens

DOOR RENE VAN BAAL

Het strakblauwe vuur verdwijnt langzaam uit de keukens. Als de fabrikanten mogen geloven, maakt de gasvlam langzaam maar zeker plaats voor nieuwe technieken op basis van elektriciteit. De keramische kookplaat heeft al vele harten overtuigd, maar moet nu opboksen tegen de inductie-kookplaat en tegen koken op licht ofwel de halogeen-kookplaat.

Dat betekent echter beslist niet dat koken op gas heeft afgedaan. 'Traditioneel, maar niet ouderwets' bezweren ons de fabrikanten. En dat is verstandig, want de doorsnee Nederlander zweert bij gas. Die techniek is bedrijfszeker, goedkoop en niet in de laatste plaats: men weet hoe ermee om te gaan. Een beetje keukenspecialist weet de temperatuur onder de pannetjes haarscherp te regelen met de moderne gasknop.

Niettemin kiest een groeiend aantal bewoners van nieuwbouwwoningen voor de vlakke kookplaat. Veelal inbouw waarbij de plaat in het werkblad wordt verzonken. Zeker in wijken met stadsverwarming waar de bewoners verstoken zijn van een gasaansluiting, slaat het inductie- of halogeenkoken aan. De vertrouwde fornuizen met elektrische elementen worden nog slechts mondjesmaat verkocht.

Koken met behulp van elektrische systemen vereist een zekere gewenning. De keramische kookplaat bestaat uit een vlakke glasplaat van CERAN-glas, een hittebestendig, krasvrij en goed geleidend materiaal. Onder de glasplaat zijn ringvormige verwarmingselementen gemonteerd, die door het inschakelen van de stroom relatief langzaam het worden en na uitschakeling ook langzaam afkoelen. Daarin zit het probleem voor de overstappers van gas op keramisch koken. Een gasbrander geeft immers onmiddellijk een felle hitte af, en uit is ook echt uit.

De meeste fabrikanten van keramische kookplaten bieden de aspirant-koper de keus tussen enkel ringverwarmingselementen of een combinatie daarvan met een of twee zones halogeenverwarming. Koken op halogeen is koken op licht. De halogeenlampen reageren vrijwel direct en kennen nauwelijks een opwarmtijd. Ze zijn herkenbaar aan de felrode gloed.

Nadeel van koken op een keramische plaat is, dat grootmoeders pannen veelal onbruikbaar worden. Een vlakke bodem is vereist om een goede warmte-overdracht tussen plaat en pan te bereiken en dat betekent veelal de aanschaf van een compleet nieuwe set.

Klinkt keramisch koken al naar ho-

kuspokus, de nieuwste techniek doet dat helemaal: inductie-koken. Die techniek is de enige waarbij de kookplaat zelf niet rechtstreeks wordt verhit. De inductie-kookplaat bestaat uit een keramische glasplaat waarbij onder elke kookzone een sterke elektromagneet gemonteerd is. Na inschakeling werkt het systeem pas als de pan op de plaat wordt gezet. Er ontstaat een elektrisch circuit, dat wordt onderbroken als de pan van de plaat wordt gehaald. De kookzone schakelt zichzelf meteen uit.

Bij inductie-koken ontstaat de warmte in de bodem van de pan. De hete pan geeft wel restwarmte af aan de keramische plaat. Het inductie-systeem werkt overigens alleen met pannen met een magnetische, bij voorkeur vlakke bodem. Roestvrijstalen pannen laten het afweten, terwijl de gietijzeren pan uit grootmoeders tijd doet wat van hem wordt verwacht.

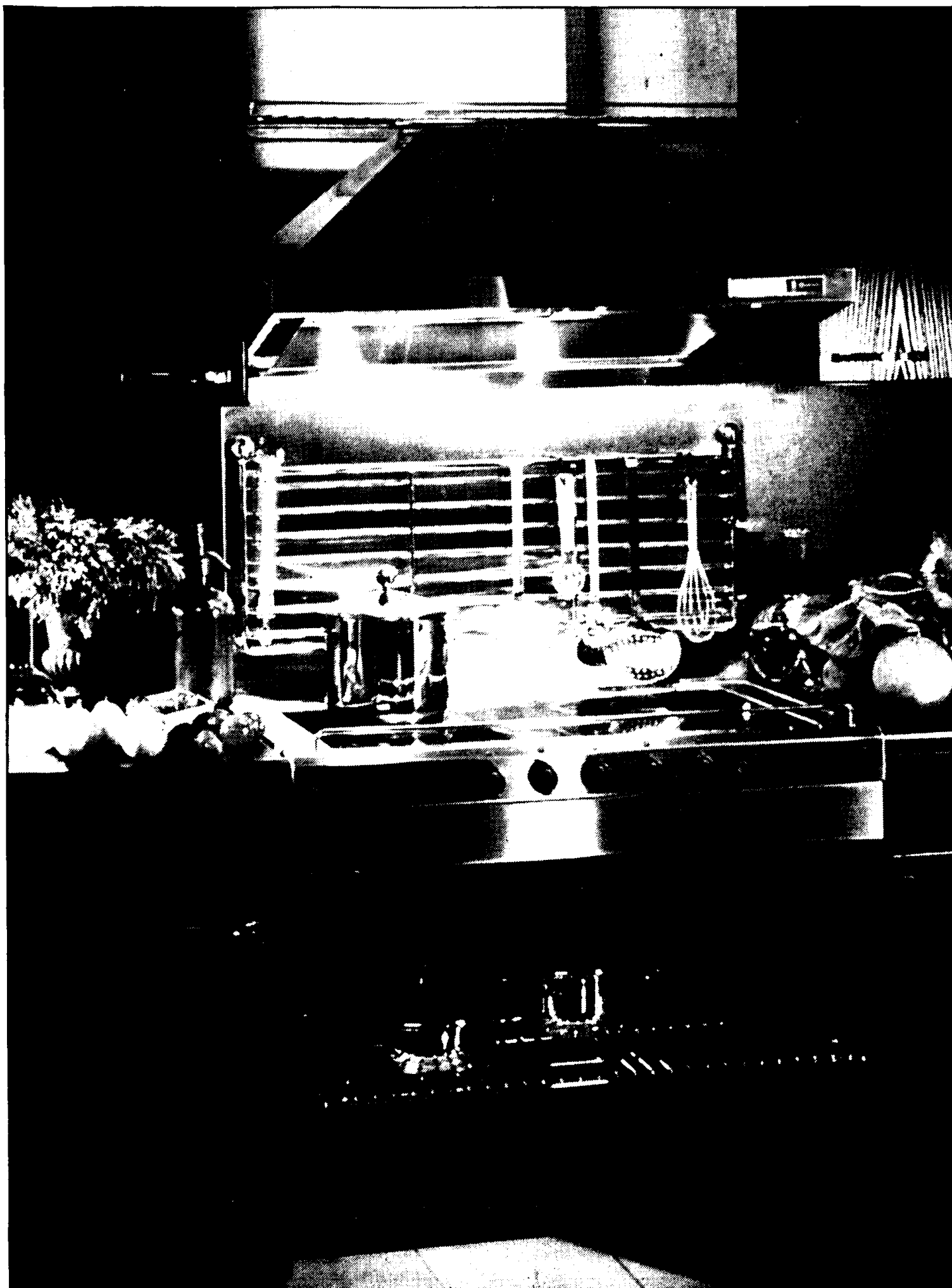
Inductie-koken levert door de rechtstreekse warmte-opwekking in de panbodem een hoog rendement op en is energiezuinig. Warmte gaat nauwelijks verloren, ook als de pan kleiner is dan de kookzone, want dan werkt de zone alleen daar waar de pan staat. Fabrikanten claimen een energiebesparing van 50 procent vergeleken met gas, terwijl het potje tweemaal zo snel aan de prut is.

Dat de elektriciën eraan te pas komt om het systeem te installeren wordt er niet altijd bij verteld. De keramische kookplaat werkt op twee maal 220 volt en dus zal een extra leiding getrokken moeten worden vanaf de meterkast.

Prijskaartje

De keuze voor keramisch, halogeen- of inductie-koken is een persoonlijke, benadrukt keukenarchitect Sjoerd Bakker uit Leeuwarden, en afhankelijk van de stijl van koken. Iemand die bijvoorbeeld verslinderd is aan de Oosterse keukens en veel werkt met een wok, doet er goed aan om voor gas te kiezen. Ten slotte gaat het erom wat van de kookplaat op tafel komt.

De voorkeur wordt evenzeer bepaald door de inrichting van de woning. De moderne systemen zijn

strak uitgevoerd en doen het goed in een strak interieur. Daarbij is de vlakke keramische plaat goed schoon te houden. Niet in de laatste

plaats is het enthousiasme in de keukens bepalend, want aan het moderne koken hangt een aanmerkelijk zwaarder prijskaartje dan aan

het traditionele gasfornuis. Keramisch kan vanaf ongeveer f 1500, halogeen vanaf f 2000 en inductie vanaf f 3500.

De keramische kookplaat moet nu opboksen tegen de inductie-kookplaat en tegen koken op licht ofwel de halogeen-kookplaat.

Foto: GPD

Vrieskist en koelkast geliefde apparatuur

DOOR THEA WAMELINK

Als het zomert zijn koelkast en vriesvriezer onze meest gebruikte en geliefde huishoudelijke apparaten. In een grote vrieskist in de schuur of de bijkeuken kun je veel kwijt. In deze tijd gebruik je hem vooral voor het invriezen van fruit en groente uit eigen tuin, voor kant-en-klaar gekochte of zelf gemaakte ijslollies en hele voorraden ijsblokjes.

In veel huishoudens heeft men tegenwoordig in de keukens een koel-vriescombinatie, twee volledig gescheiden compartimenten voor koelen en vriezen, elk met een eigen thermostaat.

Dan zijn er nog de koelkasten met een vriesvak, waarvan het aantal sterren aangeeft wat je ermee kunt. In 1, 2 en 3 sterren vakken kan men in feite slechts gekochte diepvriesproducten gedurende korte (1 ster) of langere (3 sterren) tijd bewaren. Zelf invriezen gaat daarin niet. De mintemperatuur is niet laag genoeg om etenswaren snel tot ijsklompen om te vormen. Dat kan wel in een 4-sterren vriesvak.

Voor invriezen met een goed en betrouwbaar resultaat hebt u niet alleen de juiste temperatuur nodig maar dient u ook met een aantal voorwaarden rekening te houden.

- Vries uitsluitend voedsel van goede kwaliteit in.
- Laat warm voedsel volledig afkoelen alvorens het in te vriezen.
- Verpak levensmiddelen zorgvuldig en luchtdicht om te voorkomen dat ze uitdrogen of hun smaak verliezen.
- Bij het verpakken in doosjes liefst rechthoekige modellen nemen. Die zijn gemakkelijker te stapelen en besparen daardoor ruimte. Bakjes voor ijsblokjes zijn handig voor het invriezen van sauzen en bouillons.
- Eenmaal ontdooid voedsel niet opnieuw invriezen. Houd daarmee dus rekening bij het samenstellen van de porties.
- Minstens 6 tot 8 uur voor u wilt gaan invriezen de thermostaatknop op de hoogste stand zetten, of de knop 'snelvriezen' indrukken.
- Bewaar ingevroren voedsel niet

onnodig lang, want na maanden kan de smaak teruglopen. Geef uw in te vriezen voedselpakketjes een etiketje mee waarop u de inhoud noteert evenals de hoeveelheid en de invriesdatum.

De ideale bewaartemperatuur van bevroren etenswaren is -18 graden.

Het is nu ook de tijd om nog even enkele koelkast-weetjes op een rijtje te zetten.

De laagste koelkasttemperatuur treffen we aan op de 'glas'plaat. In de groentelade daarvoor is het veel minder koud. De hoogste temperatuur meten we in de deur, waarvan de inhoud bovendien, iedere keer als we de koelkast open doen, steeds met de omgevingstemperatuur in aanraking komt. De deur is daarom een goede bewaarplaats voor boter, bier en andere producten die het beste op keldertemperatuur gedijen. Maar zet bij warm weer melk liever in de kast zelf.

Om geurtjes te voorkomen: sterk ruikende producten luchtdicht afgesloten in de koelkast bewaren en andere levensmiddelen met een deksel of huishoudfolie afdekken.

Vooral in de zomermaanden regelmatig ontdooien. Dat bespaart veel energie. Prop de koelkast niet helemaal vol. Door gebrek aan ventilatie/luchtcirculatie kan condensvorming ontstaan.

Met deze tips in uw achterhoofd kunt u een warme zomer goed gekoeld doorkomen. Mocht deze tijd u weer eens op de feiten drukken (dat u eigenlijk aan een nieuwe koelkast toe bent), is het misschien goed te weten dat Bauknecht het assortiment geïntegreerde koelkasten met 3-sterren(bewaar)vak heeft opgewaardeerd door ze te voorzien van een 4-sterren vriesvak. Daarin kunnen levensmiddelen niet alleen langer worden bewaard bij de ideale temperatuur van -18 graden, maar daarin kunt u ook zelf producten invriezen.

Andere extra's van deze serie van drie kasten zijn dat koelsysteem en isolatie geheel CFK-vrij zijn. Bovendien is de serie uitgerust met de slimme Setmo meubeldeurverbinding die het mogelijk maakt op de deur een keukenmeubelfront aan te brengen.

Koper moet inzage krijgen in onderzoek naar bodemvervuiling

Potentiële kopers van onroerend goed moeten volledige inzage kunnen krijgen in alle onderzoeksrapporten over bodemvervuiling. De toestand van de bodem is namelijk medebepalend voor de waarde van een perceel. Dit is de conclusie van een onderzoek van de Technische Universiteit Delft. Het on-

derzoek stond onder leiding van prof. mr. J. de Jong.

Sinds kort is er een zogeheten signaleringsstelsel ingevoerd bij het kadaster. Dat maakt de potentiële koper erop attent als er voor het betreffende pand een overheidsbesluit geldt, bij voorbeeld een saneringsbevel.

Volgens De Jong moet dit systeem worden uitgebreid. „De koper moet inzage krijgen in de onderzoeksresultaten dat tot zo'n saneringsbevel heeft geleid. Nu krijgt hij alleen het besluit te zien. Bovendien zou hij ook op de hoogte gebracht moeten worden als een particulier onderzoek naar de bodem heeft plaatsgevonden en als er nog een onderzoek gaande is. Dit is namelijk allemaal medebepalend voor de prijs van een pand.”

Strakke vormgeving bij audio-apparatuur

DOOR ATZE DOUMA

Vormgeving van geluidsapparatuur was niet iets waar de gemiddelde muzikant zich vroeger druk om maakte. Een radio of platenspeler moest geluid produceren, het liefst zo goed mogelijk, en daarmee was de kous af. Hoe die apparatuur eruit zag werd veel minder belangrijk geacht.

De afgelopen jaren is in die houding veel veranderd. De consument is veel kritischer geworden. Audio-apparatuur moet niet alleen een perfect geluid leveren, het moet er bovendien ook nog eens fraai uitzien. De tijd van de zilverkleurige versterkers en cassettespelers vol knoppen en flikkerende lampjes is definitief voorbij. Simpele, strak vormgegeven apparatuur met zo weinig mogelijk toeters en bellen, dat is in. En de jokers van luidsprekers die vaak een storend element vormen in een interieur zijn al helemaal passé; tegenwoordig zijn het vooral de slanke, zuilvormige luidsprekers die de norm bepalen.

Die aandacht voor de vormgeving van geluidsapparatuur is natuurlijk mede bepaald door technische ontwikkelingen. Dank zij de micro-elektronica kun je apparatuur tegenwoordig zo klein maken als je wilt. Zo is er bijvoorbeeld al een cd-speler op de markt die niet groter is dan twee gestapelde cd-dossies.

Toen in de jaren zestig dank zij de uitvinding van onder meer de transistor de apparatuur veel kleiner kon worden gemaakt, had dat in eerste instantie een merkwaardig effect. In plaats

van de beschikbare ruimte te gebruiken voor een fraaie ontwerp, werd de apparatuur zo klein gemaakt dat ze in een kastje kon worden gestopt: het stereomeubel was geboren. Radio en platenspeler werden keurig weggestopt achter deurtjes. Aan de buitenkant zag het eruit als een klein opbergkastje. Alleen de spijlen waarachter de luidsprekers schuil gingen, verraadden dat het hier om een stereomeubel ging.

Tegenwoordig mag geluidsapparatuur weer gezien worden. Gelukkig maar, want een versterker, cassette recorder, cd-speler of luidspreker heeft helemaal geen dissonant meer te vormen in de huiskamer. Integendeel: goed ontworpen apparatuur kan een verrijking van het interieur betekenen.

Fabrikanten doen dan ook hun uiterste best om niet alleen technisch gezien hun producten tot het uiterste te perfectioneren, ook wordt de nodige zorg besteed aan het uiterlijk. De tendens gaat daarbij steeds meer in de richting van strak vormgegeven, slanke apparatuur.

Wat dat betreft is het Deense merk Bang & Olufsen een trendsetter. Deze fabrikant profileert zich al sinds jaar en dag als maker van opvallend vormgegeven audio- en video-apparatuur. De geïntegreerde muzieksystemen van dit merk hebben door hun elegante, compacte vorm een heel eigen uitstraling.

Daarnaast is er een duidelijke tendens naar versimpeling. Een 'goede' versterker was vroeger voor velen synoniem aan een versterker met veel mogelijkhe-

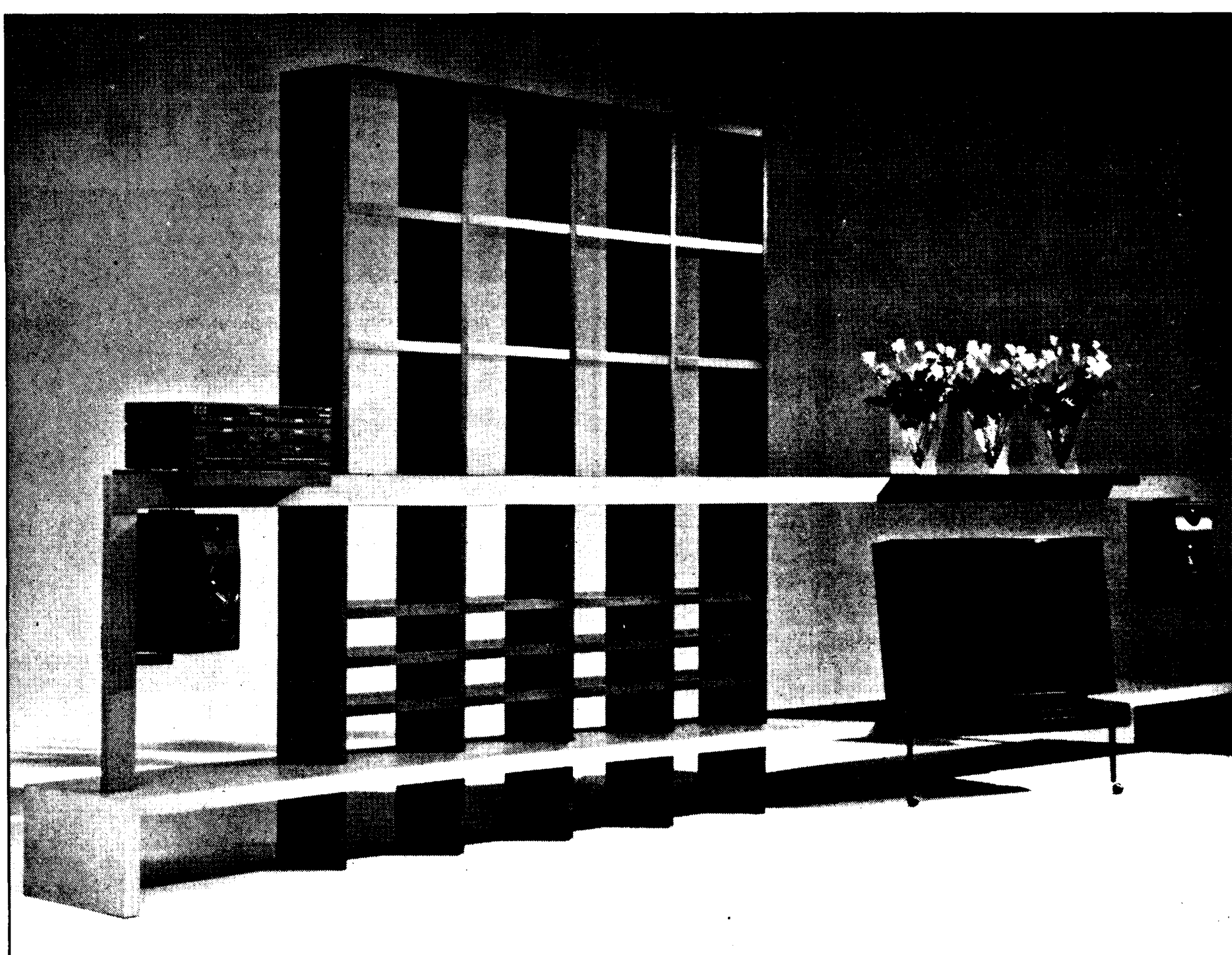
den, en dus veel knoppen. Je telde absoluut niet mee als je geen versterker met ingebouwde equalizer had, bijvoorbeeld.

Tegenwoordig telt dat allemaal veel minder, behalve misschien bij een jong koperspubliek. Een voorbeeld is troef. De Engelse fabrikant Naim gaat hierin wel bijzonder ver. Die bracht onlangs een versterker op de markt met een wel bijzonder Spartaans uiterlijk. Het apparaat heeft maar één knop, waarmee alleen het volume kan worden geregeld.

De luidsprekers vormden vroeger bij velen de grootste bron van irritatie. Want waar liet je die vaak grote, lompe kisten. Niet voor niets werden en worden luidsprekers nog vaak een beetje oneerbiedig aangeduid als 'boxen'.

Een jaar of tien geleden meende de firma Bose de oplossing te hebben gevonden: luidsprekers waarbij de vaak veel ruimte vergende basspeakers ('woofers') niet langer werden geïntegreerd in één behuizing met hoge- en middentoon speakers ('tweeters'). Zo ontstond het idee van de luidspreker die niet groter was dan een pak melk. Veel potentiële kopers vergaten voor het gemak dat bij dit systeem ook grote 'wooferboxen' behoorden die onder een bank of tafel moesten worden weggestopt.

Tegenwoordig is vooral het zogenaamde soundcolumn-concept populair: een ranke luidspreker die door zijn zuilvorm minder aandacht opeist dan de traditionele luidsprekerbehuizingen, zonder dat dit ten koste gaat van de geluidskwaliteit.

Goed ontworpen audio-apparatuur kan een verrijking van het interieur betekenen.

Foto: GPD

De Brabantse luidsprekerfabrikant BNS gaat nog een stapje verder. Bij de duurdere series mag de klant daar zelf bepalen hoe de luidsprekers eruit zien.

Er kan worden gekozen uit hon-

derden uitvoeringen en combinaties, zodat de luidsprekers perfect in het interieur passen. Interactief design wordt dat genoemd.

De top en de voet van de geluids- zuil bijvoorbeeld zijn leverbaar

in diverse uitvoeringen en kleuren. Bovendien zijn als optie metalen hoekstrips en een buizen frame verkrijgbaar, ook weer in diverse kleuren.

Wie zover niet wil gaan heeft natuurlijk altijd nog de keus uit

tientallen standaardluidsprekers, van kleine systemen die aan de muur kunnen worden bevestigd, tot grote speaker-elementen die in allerlei vormen leverbaar zijn. De muzikant hoeft niet meer weg te stoppen.

Echt nieuw is onze beleggershypotheek.

Loop eens binnen of bel de accountmanager voor meer informatie over de vele voordelen van de ING Bank Beleggershypotheek.

Ongetwijfeld
ING BANK

Geerstraat 103, Heerlen - Tel. 045-768300

Kerkstra: Hoofdstraat 50, 045-468787; Nuth: Stationsstraat 157, 045-241977; Landgraaf: Buitenstraat, 045-315441; Brunssum: Lindeplein 3a, 045-277277; Hoesbroek: Hoofdstraat 42, 045-214555; Vaals: Maastrichterlaan 27, 045-61043.

Te huur bedrijfsruimten

op een centrale ligging in Zuid-Limburg. Dat kan in de gemeente **GELEEN** op het handelsterrein „Krawinkel-Zuid“, gelegen nabij het verkeersknooppunt „Kerensheide“.

Inlichtingen

Edisonstraat 9,
6372 AK Landgraaf,
tel. 045-316222,
fax 045-321896.

Uw huis, Onze zorg

WITTEM, Riant vrijst. huis (1050 m²) op mooie rustige lok. met pan. uitz. Gr. sout. met studeerk. m. eig. ing., gar. v. 2 auto's, zeer aparte architect. siertuin met 2 terr., 5 slk., w.v. 1 m. bak. Pr. f. 495.000,- k.k.

LANDGRAAF, Heisterstraat 25
Ruim halfv. woonh. met gar. en gr. tuin (perc. 588 m²) m. veel priv. Kunstst. ged. ind. o.a. kelder, woonk. 35 m², bijk., 3 grote slk., zolder met 2 slk. Vr. pr. 244.000,- k.k.

HOENBROEK, Amstenaderweg 63

Ruim halfv. woonh. 1954 nabij centr. m. gar. ind. o.a. keld. (60 m²), woonk. (60 m²), m. pariet en openh., luxe uitz. keuk., 4 slk., zold. met mog. 5e slk. Terras met privacy. Pand moet u van binnen zien. Vr. pr. f. 288.000,- k.k.

BECK, Ecevissestraat 35
Halfv. huis met gar. en grote tuin, rust. gel. ind. o.a. kelder, L-woonkamer m. veranda, hallofen keuk., 3 slk., badk. m. ligb., zolder m. logeerk. Vr. pr. f. 249.000,- k.k.

BECK, Mauritslaan 79
Modern halfv. woonh. 1985 met gar. en tuin. Ind. o.a. woonkamer met hallofen keuk., 3 slk., badk. met ligb., badmeub. en 2e toilet, zold. 2. mooi afgew. pand. Vr. pr. f. 239.000,- k.k.

GELEEN, Cornelisstraat 4
Karakt. zeer ruim tussengeb. huis met stadstun. Ind. kelder, woonk. ensuite, geel. keuk., 3 grote slk., badk. zold. met vaste tr. Deg. geb. pand met enig werk. Vr. pr. f. 175.000,- k.k.

GELEEN, Haeselderveld
Leuk gel. drive-in-woning m. tuin en achterom, goed onderh. ind. o.a. gar., w.v. en hobbyt.; L-woonk. 37m² m. badk. m. ligb., apart 2e toilet, 3 slk. Vr. pr. f. 189.000,- k.k.

GELEEN, Portonnekullstraat 69
Gerenov. ruim vrijst. woonh. met gar. Ind.: kelder, L-woonk. met park., mooie grote keuk., 3 slk., badk. met ligb. en 2e toilet, zold. v. vaste tr., kl. tuin. Vr. pr. f. 198.000,- k.k.

MUNSTERGELEEN, Bronckboomstraat 21
Aanr. en mooi gel. riant halfv. huis, met gar. en gr. tuin. Roy. living m. wite tegelv., openhaard, hallofen witte keuk. (tot. 60 m²), 3 ruime slk., vaste tr. naar 2e verd. met 4e slk., mod. smekvol en licht interieur, grotend. dubbelg. en roll. moet van binnen gezien worden. Vr. pr. f. 279.000,- k.k.

STEIN, Heerstraat 39 Noord
Ruim halfv. woonh. met gar., tuin en achterom, centr. gel. ind. o.a. woonk. 31 m², geel. keuk., badk. m. ligb. en 2e toilet, 4 ruime slk. Vr. pr. f. 185.000,- k.k.

SITTARD, Frans Heisterstraat 13
Rustig gel. ruim halfvrijst. woonh. met garage, tuin en aanbouw, woonk. 38 m² met park. v.l., grote keuk. 15 m², 3 slk., badk. zold. via vizot: goed onderh. Vr. pr. f. 239.000,- k.k.

SITTARD, Lijststraat 9
Roy. halfv. geest. woonh. met mooie ruime achtertuin en gar., woonk. m. hallofen keuk. (33 m²), bijk., 3 slk., badk. m. ligb. en 2e toilet, balkon, zolder. Vr. pr. f. 229.000,- k.k.

SITTARD, Achter de Kerk 22
In leuke dorpsomg. gel. boerenwoning. Roy. en sfeervolle woonk. met mooie tegelv. (45 m²), aanbouwkeuk., bijkeuk., 3 slk., badk. met ligb., kelder. Geen tuin. Vr. pr. f. 159.000,- k.k.

GEEN VERKOOP. GEEN KOSTEN
Offermans Borger & Partners
046-740535

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

En de makelaar weet van wat erin zit.

GEMEENTE KERKRADE

Notarissen J.L.Th. Oostwegel en Mr. P.W.H.A. Ritzen te Kerkrade-west

zullen op vrijdag 16 september 1994 om 15.00 uur in Grand Café Puccini, Markt 54 te Kerkrade in het openbaar ex artikel 3:268 Burgerlijk Wetboek bij opbod en afslag in één zitting verkopen:

Gemeente Kerkrade: de bedrijfsgebouwen met ondergrond, erf en industrieterrein en verdere aanhorigheden, staande en gelegen aan de Tunnelweg 104 te Kerkrade, kadastraal bekend als Gemeente Kerkrade, sectie A, nummer 4725, groot een hectare, drie aren en vijftig centiares.

Bezichtiging: In nader overleg met voornoemd notaris-kantoor.

Aanvaarding: Terstond in eigen gebruik bij betaling van de verkoopprijs met uitzondering van een gedeelte groot ongeveer vierhonderd en vijftig vierkante meter, hetgeen verhuurd is in strijd met artikel 264 Burgerlijk Wetboek.

Betaling van de koopprijs: Uiterlijk 1 november 1994. Van toepassing zijn de Algemene Verkoopvoorwaarden voor executieveilingen 1993 met inachtneming van de wijzigingen daarop zoals opgenomen in de akte van veiling. Ten aanzien van het te verkopen object heeft een verkennend bodemonderzoek plaats gehad. Dit onderzoek ligt ter inzage op voornoemd notaris-kantoor.

Schriftelijke bidingen: kunnen tot 14 dagen voor de datum van veiling worden uitgebracht bij genoemd notaris-kantoor.

Nadere informatie: ten kantore van voornoemde notarissen, Willem Sophiaplein 10 te Kerkrade-West, gemeente Kerkrade, tel. 045-411945.

uw verhuizer
Harreman bv
• Nationale en internationale verhuizingen
• Opslag inbodeels
• Emigratieverpakkingen
045-21 83 42
De Kruisweg 28
6341 KB Hoesbroek
Postbus 10
6310 AA Hoesbroek
Een van de beste verhuizers van Nederland
Door ISO 9002 gegarandeerd goede kwaliteit

WIST U

dat wij in Brunssum en omgeving de meeste bestaande woningen verkopen?
Derhalve **TE KOOP GEVRAAGD** voor onze cliënten, woningen in Brunssum en omgeving.
Geen verkoop: geen kosten.

Brunssum Bechtstraat 3. Vrijst. woonhuis met garage op goede locatie. Ind.: hal, keuken, woonkamer, plavuizen en open haard, balkon, terras en tuin, 3 slk., badkamer, diverse bergingen. Pand geheel onderkelderde en voorzien van rolluiken. Pr. n.o.t.k.
Brunssum Tollistraat 13. Goed gelegen woonhuis met mogelijkheid garage voorzien van c.v. in staat verkerend. 3 slk. Vr. pr. f. 158.000,- k.k.
Brunssum Klingbeemden 127. Ruim woonhuis met garage, eiken aanb. keuk., 3 gr. slk., zolder met trap en 4e slk. en berging. Vr. pr. f. 220.000,- k.k.
Schinveld Kleefstraan 46. Zierd. woonhuis, zeer goed onderhouden met grandioze achtertuin oprijt naar garage, woonk. 50 m², keuken met app., 3 gr. slk., badk. met ligbad, 2e toilet, trap naar zolder v.o. 2 kamers. Vr. pr. f. 280.000,- k.k.
Heerlen Reestraat 54. Woning op de Heksenberg, kelder, keuken, kamer, badk. met douche 2. Vr. pr. f. 124.000,- k.k.

RENTE vanaf 5,7%.

INSTAPTARIEF SPAARHYPOTHEEK 5,7%!!! Eff. 5,9%.

assurantie-,
financierings- en
adviesbureau van Oppen bv

Lindeplein 5, 6444 AT Brunssum, tel. (045) 254543 - fax (045) 257128.

!!! NET EVEN BETER !!!

TE HUUR TE LANDGRAAF

BEDRIJFSRUIMTES

Voor inlichtingen:

Edisonstraat 9
6372 AK Landgraaf
Tel.: 045-316222
Fax.: 045-321896

Een woning van Ruijters, vast goed!

Te koop

BRUNSSUM, Heggerank
Uitst. gel. halfv. woonh. met c.v., dubb. garage en tegelv. ind.: entree, toilet, trap- lift, woonk. met eiken parket, keuk. 1e verd.: overloop, 4 slaapk., badk. met ligb., douche, v.w. en 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar 5e slaapk. (hobbytr.). Het pand verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f. 249.000,- k.k.

BRUNSSUM, v. de Kerkstraat
Leuk gel. gerenoveerd halfv. woonh. met c.v., kelder, zolder, carport en tuin. Ind.: o.a. hal, toilet, keuken, woonk., 3 slaapk., badk. Aanv.: i.o. Prijs: f. 159.000,- k.k.

BUCHTEN, Havenweg 40a
S. Uitst. onderh. rustig gelegen halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind. o.a.: L-vormige living, moderne keuken met app., 4 slaapk., badk. met ligbad, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f. 228.000,- k.k.

ELSDOO, Jurgensstraat
S. Zeer goed onderh. tussent. woonh. met c.v., aanbouw, berging en achterom. Ind. o.a.: woonk. met parketvloer, ruime keuken en serre met plavuizenvloer, 3 slaapk., bergzolder, buitenberging. Het pand is zeer goed afgewerkt. Vraagprijs: f. 175.000,- k.k.

GELEEN, v. Oostendaal
S. Op goed loc. gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage, kelder, berging en besloten tuin. Ind. o.a.: living met open haard, tuink., keuk., 3 slaapk., badk. met ligb., v.w. en toilet. Aanv.: i.o. Koopprijs: f. 214.000,- k.k.

GELEEN, Rijksweg Noord
S. Zeer ruim, tussengeb. woonh. met c.v., kelder en tuin. Ind. o.a.: woonk., open keuken, bijkeuken, badk., wasruimte, 4 slaapk., badk., wasgelegen., vaste trap naar zolder. Pand is ook via achterkant bereikbaar, evt. bedrijfsmatig te gebruiken. Aanv.: i.o. Prijs: f. 269.000,- k.k.

GELEEN, Rijksweg Noord 54
S. Roy. vrijst. herenh. met c.v., garage, kelder en grote tuin. Perc. opp.: 912 m². Ind. o.a.: living ensuite (± 47 m²), keuk., 5 slaapk., bet. badk. met ligb., v.w., toilet, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f. 375.000,- k.k.

HEERLEN, Bospad
H. Uitst. gel. vrijst. bungalow met c.v., kelder en mooi aangelegde tuin. Perc. opp.: ± 600 m². Ind.: o.a. entree, toilet, woonk. met parketvl., keuk. met app., 3 slaapk., badk. Overdekt terras. Aanv.: direct. Prijs: f. 298.000,- k.k.

HEERLEN, Gelsestraat
H. In centrum gel. goed onderhouden appartement met c.v., berging en lift. Ind.: hal, toilet, woonk., slaapk., douche, keuk., bijkeuken. Aanv.: direct. Prijs: n.o.t.k.

HEERLEN, Kap. Ramackersstraat
H. Goed gel. halfv. woonh. met c.v. en tuin. Ind.: Souterrain: 2 kelders. Beg. gr.: hal, toilet, woonk. met leistenen vloer en o.h., keuk. met app., slaapk., badk. met ligb. 1e verd.: overloop, 4 slaapk., toilet. 2e verd.: grote zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 235.000,- k.k.

HEERLEN, Thorbeckestraat
H. Rustig gel. halfv. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, entree, toilet, living, keuk., garage/berging. 1e verd.: overloop, 2 slaapk., badk. met ligb., v.w., 2e toilet. 2e verd.: vaste trap naar zolder (mog. voor 3e kamer). Aanv.: i.o. Prijs: f. 169.000,- k.k.

HEERLEN, Bospad
H. Uitst. gel. vrijst. bungalow met c.v., kelder en mooi aangelegde tuin. Perc. opp.: ± 600 m². Ind.: o.a. entree, toilet, woonk. met parketvl., keuk. met app., 3 slaapk., badk. Overdekt terras. Aanv.: direct. Prijs: f. 298.000,- k.k.

S - Inlichtingen kantoor Sittard
H - Inlichtingen kantoor Heerlen

Te koop

HEERLEN, Raadhuisstraat
Souterrain: berging. Appartement; entree, met toilet en bergkast, badk. met ligb. en v.w., slaapk., woonk. met parketvl., keuk. met balkon. Aanv.: i.o. Prijs: f. 129.000,- k.k.

HEERLEN, Welterlaan
H. Goed gel. ruim halfv. woonh. met c.v., inp. garage, kelder, zolder en mooie tuin. Ind.: entree, werkk. met parketvl., woonk. met o.h. en parketvl., balkon, luxe keuk. 1e verd.: 5 slaapk., douche, badk. met ligb. 2e verd.: zolder over hele huis. Aanv.: i.o. Prijs: f. 398.000,- k.k.

HOENSBROEK, Heerlerweg
H. Goed gel. halfv. woonh. met c.v., garage en tuin. (perc. opp.: 575 m²). Ind.: ruime hal, toilet, L-woonk. met o.h., keuk., bijkeuken, garage. 1e verd.: overloop, 3 slaapk., geheel betegelde badk. met ligb., douche, v.w. en 2e toilet. Het pand verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Koopprijs: f. 238.000,- k.k.

HOENSBROEK, Mgr. Nolensstraat
H. Nabij centrum goed gel. halfv. woonh. met c.v. en tuin. Ind.: souterrain: kelder, Beg. gr.: hal, keuk., woonk. 1e verd.: toilet, 2 slaapk., douchenruimte met v.w. 2e verd.: 2 slaapk., hobbytr. Aanv.: i.o. Prijs: f. 198.000,- k.k.

LANDGRAAF, Heereweg
H. Goed gel. halfv. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, woonk., keuk., garage. 1e verd.: overloop, 3 slaapk., badk. met ligb., 2e toilet. Aanv.: direct. Prijs: f. 185.000,- k.k.

LANDGRAAF, HOEFVELD
H. Rustig gel. halfv. woonh. met c.v., berging, carport en tuin. Ind.: o.a. hal, toilet, woonk. met allesbrander, eetkeuk. met app., 3 slaapk., badk. met ligb., douche, v.w. en bidet, apart 2e toilet. Viering. Het gehele pand is voorzien van rolluiken. Aanv.: i.o. Prijs: f. 230.000,- k.k.

LANDGRAAF, Reeweg
H. Goed gel. vrijst. semi-bungalow met garage en loods (perc. opp.: 1450 m²). Ind.: Beg. gr.: ruime hal, living met o.h. en parketvloer, keuk. met app., serre, badk. met ligb., dubb. v.w. en douche. 2 ruime slaapk., loods (± 72 m²). 1e verd.: ruime zolder. Aanv.: i.o. Prijs: f. 450.000,- k.k.

LANDGRAAF, Vleckenkamp
H. Uitstekend gel. vrijst. bungalow met c.v., inpandige garage en tuin. Perc. opp.: ± 1300 m². Ind.: souterrain: grote hobbyruimte, div. bergingen, winkeldier. Beg. gr.: ruime hal, living met o.h. (± 72 m²), keuk., waskeuken, bijkeuken, 4 slaapk., 2 badk. Het pand verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o. Prijs: f. 625.000,- k.k.

MAASMECHELEN, Kieftstraat
S. Op uitst. loc. gel. goed onderh. vrijst. landh. met c.v., inp. garage, tuinhuisje en tuin. Ind. o.a.: living m. open haard (± 48 m²), mod. keuk., 3 slaapk., badk. met ligb., zolder. Aanv.: i.o. Prijs op aanvraag.

NUTH, Valkenburgweg
H. Goed gel. woonh. met c.v., zij-ingang, berging en mooi aangelegde tuin (40 m diep). Achterom bereikbaar naar parkeerplaats. Gelegenheid is voor auto. Ind.: kelder. Beg. gr.: entree, toilet met fonteinje, woonk., keuk. met app., badk. 1e verd.: overloop, 2 grote slaapk., 2e verd.: vaste trap naar grote hobbyzolder. Mogelijkheid voor 3e en 4e slaapk. aanwezig. Het pand is v.v. kunststof kozijnen, ged. rolluiken en alarm-installatie. Aanv.: i.o. Prijs: f. 195.000,- k.k.

OURSBECK, Bachstraat
S. Rustig gel. halfvrijst. woonh. met c.v., berging, schitterende tuin met zwembad en tuinhuis. Ind. o.a.: woonk. met open haard, keuk., studeerk., 3 slaapk., badk. met ligbad en 2e toilet. Perc. opp.: 825 m². Aanv.: i.o. Vraagprijs: f. 285.000,- k.k.

SCHINVELD, Nieuwvijkstraat
H. Rustig gel. vrijst. woonh. met grote garage en tuin met vijver. Ind. o.a.: L-vormige woonk., grote keuk. met apparatuur, bijkeuk., 4 slaapk., badk. Aanv.: spoedig Koopprijs: f. 250.000,- k.k.

SITTARD, Beentstraat
H. Uitst. gel. halfvrijst. woonh. met c.v., geheel onderkelderd, inp. garage en tuin. Perc. opp.: ± 400 m². Ind. o.a.: L-vormige woonk. met parketvloer, serre, keuk., toilet, 3 slaapk., badk. met ligb., v.w. en toilet, zolder. Aanv.: i.o. Vraagprijs: f. 275.000,- k.k.

SITTARD, Broekstraat
H. Nabij park zeer goed en rustig gel. vrijst. woonh. met garage. Ind. o.a.: L-vormige woonk., dichte keuk., 4 slaapk., vaste trap naar zolder (mog. 5e slaapk.). Perc. opp.: ca. 1970 m². Aanv.: i.o. Vraagprijs: f. 375.000,- k.k.

STEIN, Heerstraat Nrd.
H. Roy. vrijst. herenh. met c.v., kelder en prachtige tuin met veel privacy. Perc. opp.: 810 m². Ind. o.a.: L-vorm. living met open haard, mod. keuk. met app., ap. zolder, tuink., bijkeuken, 3 slaapk., badk. met ligb., douche. Vaste trap naar zolder. Pand is voor vele doeleinden geschikt. Aanv.: i.o. Prijs: op aanvraag.

Nieuwbouw

HEERLEN, Sittardeweg
H. Op deze goed bereikbare en centraal gelegen locatie te Heerlen worden 25 premie A-woningen gerealiseerd. De woningen worden degelijk gebouwd en goed afgewerkt. Woonk., keuk., hal en toilet zijn op de beg. gr., evenals de inpandige berging. (mogelijkheid uitpandige berging). Op de 1e verd. zijn 3 royale slaapk., en een badk. met douche. De zolder is bereikbaar via een vizotrap. (mogelijkheid voor vaste trap). Deze aantrekkelijke woningen hebben een tuin aan de voor- en achterzijde. Prijs: f. 142.000,- v.o.n. excl. renteverlies.

SITTARD-OPHOVEN
H. Op loopafstand van het oude stadspark worden in de wijk Ophoven aan de Haagstraat 7 bungalows gerealiseerd. De combinatie woonkamer-open keuken heeft een oppervlakte van 52 m², de badkamer is zowel van een ligbad als van een douche voorzien, verder is er een ruime L-vorm. hoofdslaapkamer, een 2e slaapkamer en een grote berging. Prijzen vanaf f. 254.000,- v.o.n.

VOERENDAAL, B.P. Kunderhoe
H. In het B.P. Kunderhoe te Voerendaal is nog slechts 1 vrije sector won. te koop. Het betreft hier een ruime uitstekend gel. woonh. met c.v., garage en tuin. Op de beg. gr. bevindt zich een extra hobby c.q. studeerk. Zolderverd.: is te bereiken middels een vaste trap. Perc. opp.: ca. 380 m². Prijs: f. 334.480,- v.o.n. excl. renteverlies tijdens de bouw.

BOUWKAUWEN TE SITTARD
S. In het bestemmingsplan Beekdal te Sittard zijn nog enkele bouwkaavels te koop. Perc. opp. variërend van 452 m² tot 633 m². Prijs vanaf: f.

SCHEVENINGEN - 'The Phantom of the Opera' is nu al de best bezochte Nederlandse musical aller tijden. Vanaf de première in augustus vorig jaar in het Circus-theater in Scheveningen, zagen 625.000 mensen de voorstelling, zo meldt Joop van den Ende Theaterproducties.

Het totaal aantal verkochte kaartjes inclusief reserveringen ligt boven de 750.000. 'Les Misérables' staat wat bezoekersaantallen betreft op de tweede plaats. Daar kwamen in anderhalf jaar ruim 650.000 toeschouwers op af.

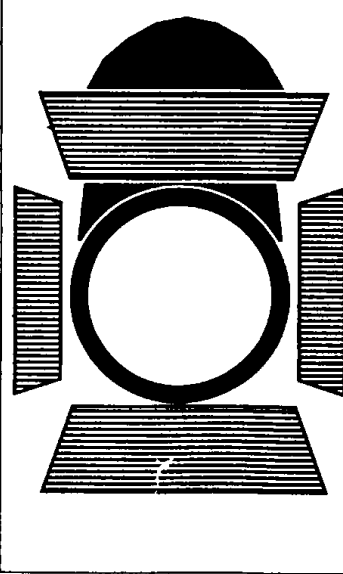
Volgende week 375ste voorstelling 'The Phantom' best bezochte musical

Komende week wordt de 375ste voorstelling van 'The Phantom' gespeeld. Het jubileum wordt op 25 augustus gevierd met een Gala ten bate van het Rode Kruis.

'The Phantom' is de eerste Nederlandse open-end musical. Dat betekent dat het stuk net zolang wordt gespeeld als er belangstelling voor is. De woordvoerder

van Van den Ende zegt nog niet te weten hoelang de Spook-opera blijft staan. Hij vermoedt dat de show het komende seizoen zeker nog zal draaien.

Henk Poort speelde in 249 voorstellingen de rol van het spook. Ben Kramer nam de rol 120 keer voor zijn rekening. Understudy Martin van Os deed de rest. Tegenspeelster Joke de Kruijff was 178 maal Christine. Haar vervangster Els Bongers speelde 155 keer de vrouwelijke hoofdrol. Marika Lansens nam 41 keer waar.

• Het steunpunt Lyon, waar medewerkers van de ANWB telkenjare tal van gestrande toeristen met raad en daad terzijde staan.

Foto: GPD

Rots in de branding voor gestrande toerist

NCRV schetst beeld van werk steunpunten ANWB

DOOR SUSANNE VAN VELZEN

HILVERSUM - Steunpunt Lyon. Voor duizenden Nederlandse toeristen staat het ANWB-kantoor halverwege Nederland en Spanje als een rots in de branding. Wie in Frankrijk strandt met een lekkende koppakking of een gescheurde enkelband belt naar Lyon. Jaarlijks krijgen de 100 medewerkers van het steunpunt zo'n 120.000 telefoontjes.

Programmamaker Derek Bolt nam voor de NCRV-serie Document een kijkje bij de steunpunten van de ANWB in Lyon en Barcelona. In vier afleveringen schetst hij een beeld van het dagelijks werk van de hulporganisatie. In de aflevering van maandagavond volgt hij de hulpverleners Truus Romijn en Wout Broers die sinds een paar jaar in Lyon werken.

Realistisch

De documentaire geeft een realistisch beeld van hun dagelijks werk. Geen sensationele reddingswerkzaamheden, maar vaak kleine praktische handreikingen aan mensen die hun zuiververdiende vakantie soms al na een paar dagen in het water zien vallen.

Zoals de familie Knossen. Pa valt plotseling achter het stuur flauw. Hij kan nog net een parkeerplaats oprijden, maar de auto is zodanig beschadigd dat

ze niet meer verder kunnen reizen. Wout Broers gaat poolshoogte nemen en adviseert de familie om de hoognodige spullen uit de wagen te halen en met de trein terug te keren naar huis. Iets simpels als het kopen van de treinkaartjes neemt Wout op zich.

„De meeste mensen spreken de Franse taal niet en dat maakt ze heel hulpeloos. Ze voelen zich als in Egypte en zijn volledig in

paniek. Ze kunnen dan zelfs een treinkaartje niet meer regelen.”

In de aflevering van maandag tevens het verhaal van het echtpaar Talens dat de wanhoop nabij is nadat de man met darmbloedingen in het ziekenhuis is opgenomen en niet naar Nederland vervoerd mag worden.

Truus Romijn is bijna dagelijks bij het bed van meneer Talens te

vinden om het verloop van zijn ziekte bij te houden en eventuele terugkeer naar Nederland te regelen. Ook mevrouw Talens, even verderop op de camping, heeft dagelijks mentale steun nodig. Na drie weken is ze aan het eind van haar Latijn.

Niet iedereen blijkt blindelings af te gaan op het advies van de medewerkers van het ANWB-steunpunt. Een gezin waarvan

de moeder zeven maanden zwanger is, blijkt plotseling verdwenen te zijn van de camping nadat ze bij het steunpunt meldden dat er iets mis was met haar.

„We hebben ze aangeraden om naar een Frans ziekenhuis te gaan en zeker niet helemaal terug te rijden naar Nederland.” Ze zijn nergens meer te vinden. Wout vindt hun tent op de camping, maar van de familie ontbreekt elk spoor.

DOOR JAAP TIMMERS

Alleen Veronica en VPRO nemen soepel standpunt in

Meeste omroepen niet happig op samenwerking met RTL

doel (Rwanda) dan omroeppolitiek. De actievoerder pleitte om die reden voor de opstelling van een soort gezamenlijk calamiteitenplan. Dit plan wordt over het algemeen wel gesteund door de zendgemachtigden.

Afspraken

Maar hoe zit het nu met die gedragslijn en de aanwezigheid van bestuursdecreten bij de verschillende omroepen? In hoeverre is 'Hilversum' bereid diensten te verlenen aan RTL? En hoe staat het met het uitwisselen van beeldmateriaal en medewerkers?

De strekking van de algemene gedragslijn van de omroepvoorzitters is: „Samenwerking met RTL of medewerking aan programma's van RTL is toegestaan indien daarmee het belang van de publieke omroep als geheel gediend is, of als dit uit journalistiek of pr-oogpunt noodzakelijk is”. Een zegsman van het NOS-bestuur verklaart: „Dit betekent feitelijk dat elke omroepdirectie vrij is zelf zijn beperkingen te stellen.”

De Vara bleef het langst dwarsliggen inzake medewerking met RTL aan de actie. Zegslieden van deze omroep ontkennen overigens dat de Vara een andere koers voert dan de collega's. „Wij zijn achteraf van mening dat de deelname van RTL heeft bijgedragen aan de hoge opbrengst van de actie. We hebben geen beleidsnotities over samenwerking, maar zijn terughoudend met het verstrekken van programmagegevens: ze blijven een concurrent.” Beeldmateriaal wordt louter afgestaan aan nieuwsrubrieken van RTL. Varamedewerkers werken bij voorkeur niet mee aan RTL-programma's.

• Veronica-directeur Joop Daalmeijer wil calamiteitenplan gezamenlijke omroepen.

Foto: NOB

Eveneens uit concurrentie-overwegingen scherpte de Tros haar houding jegens RTL eind vorig jaar aan. Medewerkers moeten nu toestemming vragen aan de directie om deel te mogen nemen aan spelletjes, of te figuren in programma's als Showtime en de 5 Uur Show. „We willen overzicht houden over dergelijke zaken, maar we wijzen

aanvragen niet per definitie af. Ook wat betreft het afstaan van beeldmateriaal bekijken we elk verzoek apart,” aldus een zegsvrouw.

De Avro hanteert dezelfde maatstaven, maar heeft volgens een zegsman geen afspraken op papier staan. Medewerkers van de VPRO zijn volledig vrij om in

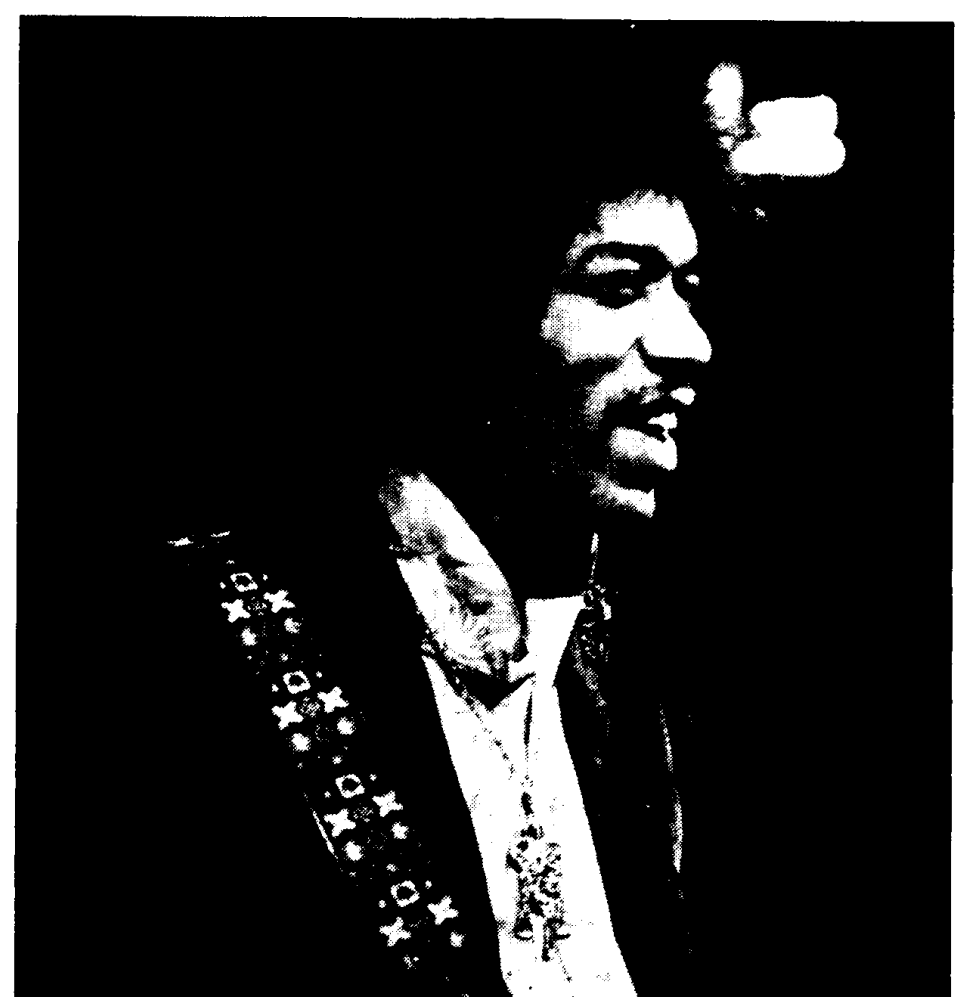
RTL-items te figureren ('Lekker makkelijk'). Soepel is ook de werkwijze van Veronica. „Vroeger, onder leiding van Rob Out, was medewerking aan andere zenders verboden, maar we zijn veel soepeler geworden. Het enige wat we aan onze mensen vragen is het indienen van een verzoekje. Daarbij scheren we alle omroepen over één kam. Je zou een omroep ontkennen als je uitzonderingen maakte,” aldus een woordvoerder. Veronica is in bepaalde gevallen zelfs te porren voor het leveren van een medepresentator van andermans programma, zoals bij voorbeeld het Televiziergala. „Het enige wat onze medewerkers misschien niet moeten doen is in een forum van omroepvoorzitters discussiëren over omroeppolitiek.”

Selectief

De EO is selectiever. „Onze stellingname is dat medewerkers in principe niet meedoen aan RTL-programma's.” Wel mogen EO-vertegenwoordigers in RTL-rubrieken het eigen omroepbeleid uitleggen. En als het om een actie zoals voor Rwanda gaat, vinden we samenwerking geen enkel probleem.”

Volgens een zegsvrouw van de NCRV gelden er 'interne afspraken' in AKN-verband (dus met Avro en KRO). „Er is geen extreem verbod op medewerking aan programma's, cq het leveren van beeldfragmenten. Deze fragmenten moeten echter gebruikt worden in informatieve programma's. De NCRV is terughoudender op het vlak van entertainment. We leveren hier alleen mensen of medewerking als de publieke omroep er baat bij heeft. Deze regel geldt voor al onze vaste medewerkers en vaste contractanten.”

Bij de KRO staat er niets op papier. „Wel willen we verzoeken tot medewerking per keer bekijken,” zegt een woordvoerder. „Uiteindelijk staat de doelstelling van een commerciële omroep 180 graden op die van ons. De algemene lijn is dat onze mensen niet zomaar voor de lol aan RTL-programma's meedoen, tenzij ze iets aardigs weten te zeggen over hun eigen omroep. Dat is het ongeveer.”

• Jimmi Hendrix, een der corifeëen uit het hippe Woodstock-tijdperk.

Foto: KIPPA

The Lost Performances op RTL5

Documentaire blikt terug op Woodstock

DOOR HERMAN ELZINGA

HILVERSUM - Janis Joplin zat niet in de film. The Band zat niet in de film. Toch twee grote namen, en niet alleen als je er 25 jaar later op terugkijkt, die in de drie uur durende Woodstock-film ontbraken. Terwijl er wel degelijk opnamen van hun concerten zijn gemaakt, zo blijkt nu uit Woodstock - The Lost Performances, een driedelige documentaire die vanaf maandagavond door RTL5 wordt uitgezonden. De serie was onlangs al bij de BBC te zien onder de originele titel Woodstock Diary's.

In de serie overigens niet alleen muziek, want er wordt ook teruggekeken op het legendarische popfestival, dat drie dagen lang 'love, peace en music' moest brengen. Zo komen John Roberts en Joel Rosenman aan het woord, de twee gefortuineerde jongemannen die in 1969 een advertentie plaatsten waarin ze 'ongelimiteerd kapitaal' aanboden.

Voor een deel zitten er in deze documentaire beelden van optredens die ook al in de film van Michael Wadleigh zitten en dat is natuurlijk een beetje overbodig. Uit restmateriaal is ook een keuze gemaakt en dat levert soms wel aardige beelden op.

Zo zien we alsnog Tim Harding (die zo zenuwachtig was dat hij weigerde om als eerste op vrijdag op te treden; we zien hem nu inderdaad in het donker op het podium staan). Verder zoals gezegd enkele nummers van The Band en Janis Joplin, die vreemd genoeg niet in de bioscoopfilm belandden (maar wel overigens in de nieuwe en nog langere versie, die nu weer in de bioscopen gaat draaien). En tenslotte acts waarvan we heel goed begrijpen waarom ze op de vloer van de montagekamer terecht kwamen.

Zoals The Incredible String Band of een zwaar tegenvallend Jefferson Airplane.

De autoriteiten verklaarden Woodstock tot rampgebied. Toen zondag bovendien een noodweer losbrak, ontstonden er zelfs levensgevaarlijke toestanden door de gebrekkige elektrische leidingen. Over de meeste problemen, die van Woodstock drie dagen vol love, peace en chaos maakten, trouwens geen woord in The Lost Performances. Er moet tenslotte gezellig worden teruggekeken.

Zoals bijvoorbeeld met een anekdote over de penibele financiële situatie van het festival. Gedurende het weekeinde lekte het ook naar de artiesten uit dat de uitgereikte cheques zo ongedekt waren als maar kon. Op maandag zou elke bank 'nee' verkopen. The Who weigerde daarom zelfs maar op te treden tot ze hun gage cash hadden ontvangen. Per helikopter moest het geld vervolgens op zaterdagavond laat ergens worden gehaald.

Filmrechten

Woodstock haalde het einde tenslotte wel, maar het zou nog lang duren voordat de initiatiefnemers toch nog winst maakten (onder andere dankzij het verkopen van de filmrechten aan Warner Bros.). Op maandagochtend 15 augustus 1969 wijst alles in elk geval nog op een financieel debacle als Michael Lang per helikopter Woodstock verlaat op weg naar de bank om een slecht-nieuws-gesprek te gaan voeren. Beneden hem ziet hij hoe bezoekers met lege blikjes een groot peace-teken hebben gemaakt. Even later wordt hij ruw wakker geschud in de echte wereld van Wall Street.

Woodstock - The Lost Performances; RTL5: 15, 16 en 17 augustus vanaf 22.00 uur.

• Beeld van de uitreiking van de RVU Radioprijs vorig jaar: Michel van Bergen Henegouwen interviewt de winnaar, Joost Wilgenhof.

Foto: WIM KLUVERS

Radioprijs RVU jonge documentairemakers

HILVERSUM - Een freelance-contract, een geldprijs van duizend gulden en een trofee zijn de inzet van de Radioprijs, die de RVU voor jonge documentairemakers heeft georganiseerd.

Eindexamenkandidaten van de scholen voor de journalistiek konden voor het derde achtereenvolgende

jaar aan de wedstrijd meedoen. Woensdag 7 september zal de winnaar uit zes genomineerden worden gekozen.

De Radioprijs is in 1992 in door de RVU in het leven geroepen om jonge documentairemakers een kans te geven zich te presenteren. De eerste Radioprijs werd

gewonnen door Inès ten Berge, studente aan het HICO te Zwolle. Vorig jaar ging de onderscheiding naar Joost Wilgenhof, student aan de school voor de journalistiek in Utrecht.

Voor de RVU Radioprijs 1994 heeft de jury zes documentaire genomineerd. Die worden vanaf 17 augustus uitgezonden. De jury staat onder leiding van Gerard Kempers, hoofd van de dienst programmazaken van de RVU.

EEN HUIS KOPEN OF VERKOPEN in Limburg VIJGEN VRAGEN!!

St. Franciscusweg 16, / Oliemolenstraat 3, Heerlen, tel. 045-711617

Roermonderstrasse 21 in Aken, tel. 0049-241873066

Vaak verkopen wij huizen die de krant net niet halen. Zoekt u een huis? Laat u vrijblijvend inschrijven. Zie ook onze etalage St. Franciscusweg 16, oliemolenstr.5 te Heerlen en Roermonderstrasse 21 in Aken

ONROERENDE ZAKEN

BRUNSSUM:
OP HET KEPPERKE 4. Goed onderh. vrijst woonhuis op 590 m2 grond. Bj. '63. Kelder 8 m2, living 28 m2, gesl. keuken, bijkeuken, garage, tuin met terras, 3 slk., 8/12 en 16 m2, badk., met ligbad, zolder 24 m2 met vlieso-trap. Nieuw dak
Vrpr.f.269.000,-kk.

MAASTRICHTERSTR 111. Uitstekend onderh. halfvrijst. woonhuis met garage/carport en tuin op z/w. Bj. '75, perc. 317 m2. Ind.: provisie- en hobbykelder 9 en 24 m2. Z-living met open keuken 50 m2, 3 slk., 11/14 en 17 m2. Nieuwe badk., ligbad, v.w. en 2e toilet. Zolder, vaste trap, 4de slk 30 m2, grote dakkapel. Lage stookkosten. Vrpr.f.249.000,-kk.
RDR.THIBALDSTR 38. Goed onderh. halfvrijst. woonhuis met garage/carport en tuin. Bj. '80, percopp. 333 m2. Ind.: Kelderkast, l-living 31 m2, open haard en parketvloer, serre 20 m2, half open eiken aanb. keuken 12 m2, 3 slk., 8/12 en 16 m2, badk. ligbad, v.w. en 2de toilet. Zolder 30 m2 met vaste trap. Voorzien van rolluiken en dub. glas.
Vrpr.f.269.000,-kk.

HEERLEN:
BOKSTR 44. Goed onderh. tussengel. woonhuis met mooi aangelegde tuin. Living 40 m2, nieuwe witte aanbouwkeuken, bijkeuken, 3 ruime slk., 12/16 en 19 m2, badkamer met ligbad. Zolder 25 m2 met vlieso-trap. Vrpr.f.189.000,-kk.
BUYS BALLOTSTR.1. Halfvrijst. woonhuis met garage op 195 m2 grond. living 30 m2 met o.h., gesl. keuken, 4 slk., badk., v.w. en 2e toilet. Zolder 30 m2 met vlieso-trap. Voorzien van rolluiken en dub. glas.
Vrpr.f.189.000,-kk.

FOSSIELENERF 490. Goed onderh. tussengel. woonhuis met berging en tuin op z/w. Ind.: living 32 m2, gesl. keuken, 3 slk., badk., douche, v.w. en 2e toilet. Zolder te bereiken via vlieso-trap. Vrpr.f.169.000,-kk.
GELEENSTR.68A. Goed onderhouden appartement met living 30 m2 en balkon 12,5 m2, half open aanbouwkeuken 6 m2, 2 slk., 22 en 20 m2, badk. met ligbad, douche, v.w. en 2e toilet, berging. VRAAGPRIJS FL 268.000,-KK. met parkeerplaats of FL 259.000,-, zonder parkeerplaats.

DE HEUGDEN 4. Maisonettes woning. Woonk. 28 m2, gesl. aanb. keuken 8 m2, tuin op z/o, 2 slk., 8 en 14 m2, badk., ligbad, douche, v.w. en toilet. Vrpr.f.179.000,-kk.
KAMPSTR.23. Perfect onderh. halfvrijst. woonhuis. Geheel gestoffeerd incl. lamellen, living 32 m2, laminaat, open keuken, mooie tuin, garage, 3 slk., badk., zolder, vlieso-trap, * geheel gestoffeerd * met 18.000,- subsidie * met garage
Vrpr.f.189.000,-kk.

NOBELSTR.44A. In centrum gel. schitterend gerenoveerde bovenwoning met 3 ruime slk, living 38 m2, gesl. SieMatic aanb. keuken, dakterras 12 m2, mooie badk.
Vrpr.f.183.000,-kk.

ROGGEHOEF 65. Perfect onderh. tussengel. woonhuis. Ind.: living 32 m2, half open aanb. keuken 6 m2, tuin op z/w, 3 slk., 7/10 en 12 m2, badk., douche, v.w. en 2e toilet. Zolder 30 m2, vlieso-trap. Voorzien van rolluiken. Vrpr.f.189.000,-kk.
SCHAEBSBERGERWEG 38. Keurig onderh. vrijst. herenhuis

op 800 m2 grond. Bj. '30. Ind.: kelder, living 30 m2, serre 22 m2, schuifdeuren, gesl. keuken, bijkeuken, berging, tuin op z/w, 2 ruime slk., badk., douche, 2e toilet, zolder, vaste trap, 2 slk., parkeergelegenheid voor de deur, loopafstand centrum.
Vrpr.f.249.000,-kk.

SCHAEBSBERGERWEG 151 A MET GROOT BOUWKAVEL. Ruim vrijstaand herenhuis op 1060 m2 grond. Ind. geh. onderkelder met toegang tot tuin, L-living 40 m2, gesl. keuken, serre, overdekt terras, diepe tuin, 4 ruime slk., douche, zolder. Dub.beglazing. Bijz. geschikt voor dubbele bewoning.
Vrpr.f.239.000,-kk.

UTERWEG 100. Goed onderh. halfvrijst. woonhuis. Perc.357 m2, bj. '74. Was- en wijkelder, living 45 m2, o.h., schuifdeuren, tegelvloer, garage, tuin op z/o, zitkuil, 3 slk., 7/11 en 14 m2, badk. met douche, zolder 20 m2, vlieso-trap.
Vrpr.f.243.000,-kk.

VULLINGSWEG 99. Mooi gel. vrijst. bungalow te Heerlerbaan met garage en tuin. Bj. '62, percopp. 450 m2. Ind.: hal, l-living 32 m2, gesl. keuken 9,5 m2, bijkeuken 6 m2, 2 slk., 15,5 en 16 m2, badk. ligbad en v.w. Voorzien van rolluiken, dub glas en kunststoffen kozijnen.
Vrpr.f.279.000,-kk.

HOENSBROEK:
MR.LUTHER KINGLAAN.50. Halfvrijst. woonhuis op 275 m2 grond. Bj. '71. living 34 m2, o.h., gesl. aanb. keuken, garage met oprijt plaats voor 3 auto's, tuin op z/w, 3 slk., zolder, slk 12 m2, vaste trap.
Vrpr.f.239.000,-kk.

KERKRADE:
LOYSONSTR.18. Royal halfvrijst. woonhuis. living 34 m2 met parketvloer, keuken 14 m2, geheel onderkelderd, garage onder het pand, 4 slk., complete badk. Geheel voorzien van dub.glas en kunststoffen kozijnen. Vrpr.f.209.000,-kk.
NACHTORCHIS 3. Goed gel. halfvrijst. woonhuis. Bj. '78, perc. 260 m2. Ind.: l-living 40 m2 met open haard en parketvloer, kunststoffen aanb.keuken, garage 20 m2, 3 slk., 10/10 en 16 m2, badk., ligbad, douche, v.w. en 2e toilet, zolder met vaste trap, slk. 16 m2.
Vrpr.f.247.000,-kk.

P.POTTERSTR.44. Ruistig tussengel. patio-bungalow. Perc. 285 m2, bj. '72. L-living 38 m2, gesl. eiken aanb. keuken, garage, tuin op z/w, 3 slk., 10/10 en 16 m2, badk. met ligbad en v.w.
Vrpr.f.285.000,-kk.

SCHAEBSBERGERSTR.51A. Goed onderh. halfvrijst. woonhuis, perc. 300 m2. Ind.: Kelder 20 m2, l-living 40 m2, open aanb. keuken, bijkeuken, carport, tuin met terras 50 m2, buitenberging en vijverpartij, 2 slk. badk. ligbad, v.w. en 2e toilet, zolder 40 m2 met vaste trap.
Vrpr.f.219.000,-kk.

LANDGRAAF:
HEIGANK 38. Goed onderh. tussengel. woonhuis in Nieuwenhagen gelegen. Ind.: living 36 m2 incl. open keuken, tegelvloer, garage, tuin, 2 slk. 14 en 15 m2, badk., douche, v.w. en 2de toilet. Ged. dub. glas en rolluiken. Vrpr.f.153.000,-kk.
OP DE HEUGDEN 97.perfect gerenoveerd tussengel. woonhuis. Ind.: kelder 14 m2, woonk. 30 m2 met parketvloer, gesl. aanb. keuken 8 m2, tuin en berging, 3 slk., 8/14 en 16 m2, badk., zitbad, douche, en v.w. Zolder met 2 slk. 10 en 12 m2.
Vrpr.f.183.000,-kk.

PASWEG.33. Goed onderh. halfvrijst. herenhuis. Bj. '41, perc. 295 m2. Ind.: kelder 24 m2, living 40 m2, inbouwhaard, 2 muurkasten, parketvloer, keuken 10 m2, bijkeuken, garage, tuin op z/w, 3 slk. 7/16 en 18 m2, badk., ligbad, v.w. en 2de toilet. Zolder 60 m2, vaste trap, mogelijkheid voor 2 kamers. Voorzien van kunststoffen kozijnen en dub. glas, achterzijde rolluiken.
Vrpr.f.279.000,-kk.

PASWEG 55. Vrijst. woonhuis met garage op 330 m2 grond. Ind.:kelder, living 40 m2, serre 20 m2, gesl. keuken,3 slk. waarvan 2 met balkon, badkamer met ligbad, tuin op z/w.
Vrpr.f.234.000,-kk.

PUTH-SCHINNEN:
MARGRIETSTR.48. Uitstekend geleg. goed onderhouden halfvrijst. woonhuis. L-living met open haard, moderne aanb.keuken met app. vrije tuin op het zuiden, 4 slk., badk. met ligbad, zolder en grote garage. Vrpr.f.245.000,-kk.

RANSDAAL:
LEO DOHNNSTR.14. Goed onderh. geschakelde bungalow in rustige buurt gelegen. Bj. '77, perc. 525 m2. Ind.: living 44 m2 met o.h. en plavuizenvloer, half open eiken aanb. keuken 10 m2, garage 20 m2, tuin met zwembad en tuinhuisje. 3 Slk. 10/10 en 18 m2, badk., ligbad, douche, 2 v.w. en toilet.
Vrpr.f.366.000,-kk.

SITTARD:
GULICKSESTR.44. Tussengel. woonhuis. Kelder 15 m2, woonk. 30 m2, gesl. keuken 8 m2, douche en v.w. garage, 3 slk., zolder, vaste trap, slk. 15 m2
Vrpr.f.145.000,-kk.

UBACH OVER WORMS:
WEEGBREE 30. Goed onderh. halfvrijst. woonhuis. Bj. '73 perc. 180 en 21 m2. Ind.: L-living 30 m2, gesl.eiken aanb. keuken 24 m2, tuin en garage, 3 slk., 8/14 en 15 m2, badk. ligbad en v.w. Zolder 30 m2 met vaste trap.
Vrpr.f.209.000,-kk.

VOERENDAAL:
TENELNENWEG.28. Goed onderh. halfvrijst. hoekpand (slagerij). Winkel 24 m2, living, keuken, 3 slk., zolder, vaste trap. Slagerij is zeer gunstig over te nemen.
Vrpr.f.209.000,-kk.

Exclusief wonen met Vijgen!!

BRUNSSUM:
AKERSTR.135. Vrijstaand herenhuis. Perc. 401 m2. Ind.: kelder 8 m2, living 38 m2 met erker, o.h. en parketvloer, kantoorje 6 m2. Gesl. aanb. keuken 7 m2, bijkeuken 10 m2, garage, tuin met terras grenst in Brunssumerheide, vijverpartij, berging, 3 slk. 10/16 en 16 m2, badk. ligbad, douche en v.w. Zolder, 2 slk 8 en 12 m2. Voorzien van dub. glas en rolluiken.
Vrpr.f.329.000,-kk.
DORPSTR.78. Vrijst. woon/winkelhuis op 1478 m2 grond. Bedrijfsruimte 600 m2, winkel 100 m2. Ind. woonh.: Living 50 m2, o.h., open keuken, garage 45 m2, balkon, 3 slk., 8/18 en 25 m2, badk. ligbad, douche en 2 v.w.
Vrpr.f.420.000,-kk.

EPEN:
In de omgeving Epen (klein Zwitserland) kunnen wij u een prachtig vakwerkboerderij aanbieden hetgeen uitermate geschikt is voor twee gezinnen.
Inl. op aanvraag.

**Uw huis verkopen? Vijgen vragen!!!
't Loont zich
Heerlen, 045-711617
Aken, 0049-241873066
Regio Sittard/Geleen
04498-51891**

HOENSBROEK:
SLOT HARENLAAN 25. Schitterende villa in villawijk gelegen. Geschikt voor woonhuis/praktijk. Bj. '73, perc. 1200 m2. Ind.: Sout.: Ruime hal, praktijkruimte 16 m2, tuinkamer 18,5 m2, nieuwe badk. douche, v.w. en toilet, inpandige garage 62 m2. Part.: living 75 m2 met schuifdeuren, kantoor 10 m2, gesl. aanb. keuken 10 m2. Mooi aangelegde tuin op z/w, terrassen 40 en 60 m2, vijverpartij, 1e Verd.: 3 slk., 16/21 en 25 m2, badk., ligbad, 2 v.w. en toilet.
Dit pand moet u zien.
Prijs op aanvraag.

INGBER:
DE HUT 8. Vrijst. woonhuis met bedrijfsruimte 360 m2 opgedeel in 3 verd. waarvan 2 verd. met auto's bereikbaar. Bj. '86, perc. 730 m2. Ind.: sout 140 m2, l-living 50 m2, eiken aanb. keuken 14 m2, bijkeuken 10 m2, mooi aangelegde tuin met tuinhuisje en vijverpartij, 4 slk., 6/10/25 en 28 m2. Badk., ligbad, douche, 2 v.w. en 2de toilet. Zolder, vaste trap.
Vrpr.f.559.000,-kk.

JABEEK:
DORPSTR.41. Goed onderh. halfvrijst. woonhuis met paar-denwei 1000 m2, paardestal, grote schuur met zolder en diverse kleine stalletjes. Bj. 1920, perc. 2500 m2. Ind.: gewelfde kelder, living 30 m2, 2e living 14 m2, parketvloer, aanb. keuken 10 m2, tuin met diverse terrassen, 4 slk., 10/12/16 en 18 m2, douche. Zolder 60 m2 met vaste trap.
Vrpr.f.439.000,-kk.

LANDGRAAF:
DR.NOLENSTR.40. Vrijstaand landhuis op rustige lokatie. Bj. '90, perc. 723 m2. Ind.: l-living 45 m2, tegelvloer, vloer- verw. gesl. kunststoffen aanb. keuken met app. 10 m2, studeerk. 11 m2, garage met zolder, tuin op zuiden, vijverpartij, 1e Verd.: 5 slk., 10/10/11/11 en 18 m2, badk., ligbad, 2 v.w., 2de toilet en bidet. Aparte douche. Dub. glas.
Prijs op aanvraag.

MARGARATEN:
TER MAAR 115. Landelijk gelegen in buitengebied gerenoveerde halfvrijst. boerderij op 5000 m2 grond. Ind.: gewelfde kelder, l-living 32 m2, gesl. keuken 16 m2, bijkeuken 16 m2, 3 ruime slk., 16/16 en 21 m2, badk. douche, v.w. en 2e toilet, diverse ruimtes met meerdere grote schuren. Minder grond ook mogelijk. Dit moet u zien!!
Vrpr.f.339.000,-kk.

RANSDAAL:
OPSCHUEMER 4. Geheel gerenoveerd landelijk gelegen vakwerkboerderij. Bj. '79, perc.515 m2. Ind.: sout.: kelder 12 m2. Part.: hal 15 m2, l-woonk. 38 m2, open haard, tegelvloer, gesl.eiken aanb.keuken 12 m2, zithoek 8 m2, bijkeuken 8 m2, garage met zolder, tuin op z/w, terras 48 m2, blokhut. 1e Verd.: 3 slk., 7/13 en 20 m2, open vide, badk., ligbad, douche, 2 v.w. en 2e toilet. Voorzien van rolluiken.
Vrpr.f.475.000,-kk.

SCHINNEN:
In Puth-Schinnen kunnen wij een schitterend vrij en landelijk binnen woonhuis aanbieden met 2 bouwkaels. Percopp. 1260 m2. Ind.: sout.: kelder 6 en 12 m2. Part.: living 37 m2, open haard en Noorse Lei. Gesl.aanb.keuken met div.app 14 m2, bijkeuken 30 m2. Schuur 35 m2, zolders 24 en 50 m2, open vide, kantoor 12 m2, tuin op z/w, berging, terras. 1e Verd.: 4 slk., 12/12/14 en 16 m2, badk., ligbad, douche, v.w. en 2de toilet. 2e Verd.: zolder 60 m2 met vlieso-trap. Het onderpand is compleet gerenoveerd en gemoderniseerd. In combinatie met de verkoop van de boerderij kunnen de bouwplaatsen apart verkocht worden.
Prijs op aanvraag.

SIMPELVELD:
HOUBIERSTR.19. Vrijst.bungalow op 966 m2 grond, bj. '68. Ind.: provisiekelder, woonk. 40 m2, parketvloer, gesl.keuken 12 m2, bijkeuken 7 m2, oprijt, tuin op z/w, terras 40 m2. 5 Slk., 7,5/8/9,5/14 en 23 m2, badk. met ligbad, douche en 2 v.w.
Vrpr.f.399.000,-kk.

In Simpelveld kunnen wij u een vrijst. semi-bungalow op 5000 m2 grond aanbieden. Op goede stand gelegen met vrij uitzicht. Ind.: sout.: kelder 12 en 12 m2. Part.: l-living 56 m2, inbouw haard, serre 8 m2, gesl. aanb. keuken 8 m2, garage 40 m2, mooi aangel. siertuin op z/w, terras 42 m2, badk., ligbad, v.w. en 2e toilet. 1e Verd.: 3 slk., 8/10 en 15 m2. Blokhut 50 m2 met zolder. Het gehele pand is voorzien van parketvloeren en sierpleister, voorzien van dub. glas.
Prijs op aanvraag.

UBACH OVER WORMS:
VLIEGENPOEL 2. Perfect onderh. vrijst.landhuis. Bj.1990 percopp. 430 m2. Ind.: ruime living, marmeren vloer, o.h., schuifdeuren, gesl. aanb.keuken, bijkeuken, garage, mooi aangel.tuin. 3 slk., 14/16 en 17 m2 m2 Luxe badk. zolder

IN DE REGIO SITTARD, GELEEN EN BORN ZOEKEN WIJ VOOR POTENTIELE KLANTEN DIVERSE WOONHUIZEN IN DE PRIJSKLASSE VAN FL. 200.000,- - FL. 600.000,- K.K.

met vaste trap, 4de slk.16 m2. Voorzien van vloerverwarming en dub.glas.
Prijs op aanvraag.
VOGELZANKWEG.14. Perfect onderh. vrijst.landhuis. Bj.1993. Ind.: Living 64 m2, o.h., natuursteenvloer, gesl. aanb.keuken 20 m2, bijkeuken, garage en keuken met zolder, tuin, 3 slk., 12/20 en 25 m2. Luxe badk. met luxe sanitair, ligbad, douche, v.w. en 2de toilet. Zolder 100 m2 met vaste trap.
Vrpr.f.400.000,-kk.

VOERENDAAL:
WINTHAGEN 13. Landelijk en rustig gel. schitterend gerestaureerde boerderij op 3770 m2 grond.Ind.:gewelfde kelder 12 m2, entree, garderobe,toilet, eiken mooie aanbouwkeuken 12 m2, woonk.1 met open haard en plavuizen, woonk.2 met kachel beide met vloerverwarming, c.v.-ruimte, 3 slk.,12/12 en 14 m2 met open vide, badkamer met ligbad, douche, 2 v.w. en 2e toilet. Tuin op zuid met 30 m2 terras, weiland 2000 m2 met stal voor 2 paarden. Grotendeels gerestaureerd met originele bouwmaterialen.
Inl.op aanvraag.

WIJNANDSGRADE:
KONINGSGRIVEN 3. Royal rustig gel. vrijst.landhuis. Perc. 1155 m2. Grote garage 52 m2, geheel onderkelderd, woonk. 55 m2, o.h. en schuifdeuren naar buitenterras 60 m2. Grote aanbouwkeuken, 3 slk., logeerkamer. Zolder 100 m2, mogelijkheid voor meerdere kamers.
Vrpr.f.579.000,-kk.

In het directe Nederlands, Duitse grensgebied zoeken wij panden in de hogere prijsklasse

WIJ ZOEKEN VOOR CLIENTEN

**1. Oud fabrieksgebouw aan water, ook in België.
2. Luxe appartement in Roermond met maaszicht!**

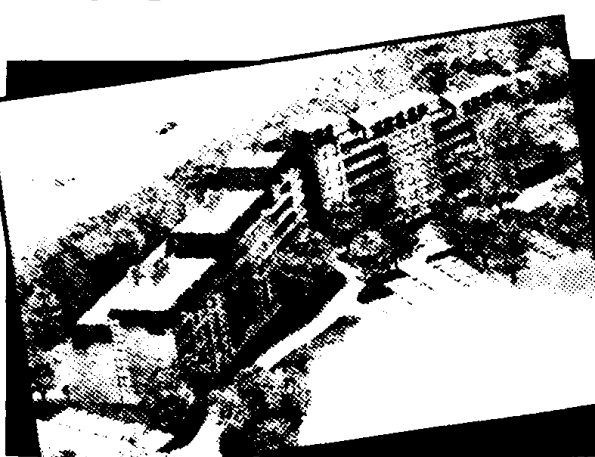
BEDRIJFSONROERENDE ZAKEN

TE HUUR: KERKRADE:
KLARENANSTELERWEG. Luxe kantoren van 200 tot 1000 m2. Prijs slechts fl.137,-= m2 gestoffeerd. Inl. op aanvraag
BELEGINGS-PANDEN: HEERLEN:
Winkel met 3 appartementen huurobrengst 46.000,- netto p.j.
Karakteristiek zeer groot herenhuis
huurobrengst 44.000,- p.j.
Dubbel woonhuis ingericht in 4 appartementen, huurobrengst 40.000,- p.j.
Winkelpand met 11 kamers huurobrengst 65.000,- p.j.
Vrpr.f.398.000,-kk.
Vrpr.f.410.000,-kk.
Vrpr.f.320.000,-kk.
Vrpr.f.535.000,-kk.

MAASTRICHT CENTRUM:
Herenhuis ingericht in 3 appartementen huurobrengst. 45.000,- geheel gerenoveerd uitermate geschikt voor kantoor/wonen.
Vrpr.f.425.000,-kk

HYPOTHEEK/FINANCIERING? VIJGEN VRAGEN!!

HEERLEN DOUVE WEIEN

Douve Weien is een jonge wijk aan de zuidkant van Heerlen, met uitstekende verbindingen naar het centrum als ook met de doorgaande verkeersroutes. In deze wijk heeft het Abp een project van 295 flatwoningen, speciaal geschikt voor de kleinere huishoudens gebouwd. In dit project komen regelmatig woningen voor verhuur beschikbaar. Comfortabele appartementen met 2 slaapkamers, ruime woonkamer met open keuken, berging en een badkamer met ligbad of douche, en een balkon. De woningen hebben een aparte berging in het souterrain of op de begane grond. Daarnaast zijn er 72 garages beschikbaar. De woningen zijn prima geïsoleerd en van een degelijk afwerkingsniveau door o.a. gebruikmaking van hardhout.

Huurprijzen vanaf f 737,65 per maand (excl. servicekosten)

Valkenburgerweg 25 A
6411 BM Heerlen.
Telefoon 045-710909.
Van ma.-vrij, van 08.30 - 17.00 uur.

TE HUUR

Te huur

GELEEN, Annastraat

Te huur nabij supermarkt nwbouw winkelr. 70 m2.

GELEEN, Groenstraat
Winkelr. te huur v.a. 50 m2 met P-voorz.

HEERLEN, Burg. v. Grunsvenplein
Te huur 227 m2 kantoor, nabij station.

KERKRADE, Akerstraat
Winkelr. 320 m2 met 2 ingangen. Huurpr. op aanvr.

LANDGRAAF, Hoofdstr. 106
Winkelr. 70 m2 op zichtlokatie. Huurpr. op aanvr.

ROERMOND, Sch. v.d. Portenstr.
Winkelr., opp. 445 m2, centraal gelegen in woonwijk. Huurpr. f.135,-/m2/jr. excl. BTW.

SITTARD, Wilhelminastraat 14

Te huur nwbouw kantoor. 313 m2 met P-voorz.

RUIJTERS

Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
6131 AS Sittard - Stationsplein 1 - Tel 046 - 523344
buiten kantooruren: 04492-6046

HEEFT U ER WEL EENS AAN GEDACHT DAT IN DIE VERAFFGELEGEN VILLA'S HELE RIJKE MENSEN KUNNEN WONEN...?

Bel Spiral als 't overal verspreid moet worden!

Fabriekstraat 7, 5961 PK Horst
telefoon 04709-84222

Postbus 6094, 5960 AB Horst
fax 04709-84333

VAKANTIE IN EIGEN TUIN

VERANDA'S - PERGOLA'S

Leef buiten met het comfort van binnen.
- Geprofileerde overstekten
- Mogelijkheid tot volledig wegwerken elektrische bedrading voor verlichting
- Diverse houtsoorten
- Zware en degelijk afgewerkte constructie
- Kwaliteit
- Diverse modellen in uw omgeving te bezichtigen
- 10 jaar garantie

Fisoma

BON opsturen naar FISOMA, Weerterssteenweg 141, 3680 Maaseik-B., tel.: 00-3289-568864, na 18 uur 00-3289-563404. Fax 00-3289-563856.

Antwoordcoupon

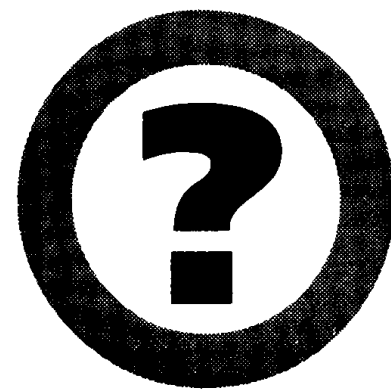
Ja, ik wens vrijblijvend geïnformeerd te worden.

Naam + voornaam: .....

Adres + postcode: .....

Telefoonnummer: .....

Mag't wat minder

Huizingen
verzekering **VBV**

Veilig Verkeert Nederland

Notaris mr. J.L.M. Schutgens te Hoensbroek, gemeente Heerlen

zal op woensdag 14 september 1994, 's middags om 15.00 uur in Café Amicitia aan de Markt 9-11 te Hoensbroek, gemeente Heerlen, in het openbaar bij opbod en afslag in één zitting ex artikel 1223 Oud BW juncto artikel 3:268 BW verkopen, een:

WONING TE HOENSBROEK, GEMEENTE HEERLEN

gelegen aan het Wolfshoofdplein 62 te Hoensbroek, gemeente Heerlen, kadastraal bekend gemeente Hoensbroek, sectie D nummer 2416, groot 2.22 are.

Aanvaarding: terstond en in eigen gebruik na betaling der koopprijs en kosten krachtens de grossen van de akten van hypotheekverlening en veiling desnoods met behulp van de sterke arm van politie en justitie.

Betaling: de koopsom dient te worden voldaan uiterlijk maandag 26 oktober 1994. Gegadigden dienen zich bij de veiling te kunnen legitimeren en zij dienen een bankverklaring te kunnen overleggen betreffende hun financiële gegoedheid.

Terzake deze veiling zijn van toepassing

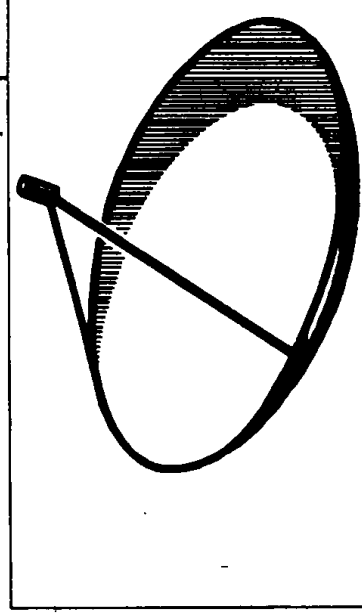

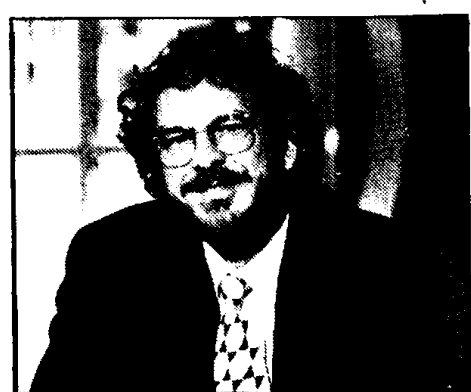

Nederland 1

KRO/Avro/Ncrv
10.30-11.25 Omroeparchie.
 Eucharistieviering vanuit Lelystad.
16.00 (TT) Journaal.
16.05 NCRV op zondag.
 Met om: Aansl.: Waar blijf je anders.
 Praatprogramma over levensbe-
 schouwelijke zaken. Afl.: Nieuwe taal
 voor een oud verhaal. Aansl.: Minia-
 tuur. De bijzondere plek in het leven
 van mensen. Afl.: De plek van ds. Ar-
 jan Noordhoek. Aansl.: Muziek op
 zondag. Klassieke muziek. Fragment
 uit het Gloria van Vivaldi, door The
 English Concert onder leiding van
 Trevor Pinnock. Aansl.: Langs heilige
 huizen. Serie spirituele verhalen.
 Afl.: Assisi (Italië).
17.44 Televisier-zomerspecial.
 Actuele reportage.
18.15 Sesamstraat. Afl.: Geldkopen.
18.33 (TT) Made in Holland.
 Programma over Nederlanders die in
 het buitenland bijzondere prestaties
 hebben verricht.
 Vandaag een compilatie. Herh.
18.50 KRO's Tekenfilmfestival.
19.09 Star trek, the next generation.
 Amerikaanse sf-serie. Afl.: The high
 ground.
 Op de planeet Rutia 4 heerst een
 burgeroorlog. Wanneer dr. Crusher
 hier medicijnen wil afgeven, wordt ze
 door de leider van de afscheidingsbe-
 weging in gijzeling genomen.
20.00 (TT) Journaal.
20.16 (TT) Ook dat nog - extra.
 Serie terugblikken op het afgelopen
 seizoen van dit satirische consen-
 temagazine.
 Presentatie: Aad van den Heuvel,
 Sylvia Millemann, Hans Böhm, Bavo
 Galama en Gregor Frenkel Frank.
20.50 Brandpunt. Actualiteiten.
21.20 KRO detectives: Inspector
Morse. Engelse misdaadserie.
 Afl.: De fatale vergissing. Herh.
23.04 De angst van het verleden.
 Documentaire over de terugkeer van
 een indiaanse vluchtelingfamilie
 naar hun geboorteland Guatemala.
23.35 Journaal.
23.40-23.45 Nieuws voor doven en
leesthorenden.

Nederland 2

Tros/Veronica
08.53-09.00 en 11.23-11.30 Nieuws
voor doven en slechthorenden.
12.00 Journaal.
12.10 TV Sport. Sportmagazine.
14.00-15.30 Studio I.M. Voorlichtings-
 programma's over uiteenlopende
 aspecten van het leven in Nederland.
 Vandaag: Een aantal producties over
 ouderenzorg.
17.10 Ontdek de chemie. Afl. 13.
17.40 (TT) Knoop in je zakdoek.
 Afl.: De burens. Herh.
18.00 Journaal.
18.05 Lissen en lijmen. Informatie.
18.10 Ontdek de geologie. Afl. 17.
18.40 Informatie.
18.45 Culturele antropologie. Afl. 14.
19.15 Exotisch koken met kruiden.
 Afl. 4.
19.50 Tweede lijn: De golfclub.
 Documentaire over hoe de gevestigde
 orde van een golfclub het hoofd
 biedt aan sociale veranderingen.
20.45 Allo Allo. Engelse comedyse-
 rie. Afl. 6.
21.15 (TT) Postcode bingo.
 Spelprogr. rond de Postcode loterij.
21.55 Dempsey and Makepeace.
 Engelse misdaadserie. Afl. 17:
 Betonfraude.
22.50 Op zoek naar de bronnen van
onze beschaving. Afl. 6.
23.50-23.55 Journaal.

● Ruud Foppen presenta-
 tor van 'Waar blijf je an-
 ders'. (Nederland 1 - 16.05
 uur).

Nederland 3

Vpro/RVU
08.53-09.00 EK Atletiek. Te Helsinki.
11.00-13.00 Villa achterwerk.
 Kinderprogramma.
13.30 (TT) Studio sport. Met EK Atle-
 tiek te Helsinki en Wielerren: Leeds
 International Classic.
16.30-16.37 Nieuws voor doven.
18.00 Journaal.
18.05 Zoek, en ga maar weer weg.
 Korte film van Jan van den Berg.
 Met: Wouter Steenbergen e.a.
 Piet Dijkstra komt na 15 jaar terug in
 Nederland en wil zijn 18-jarige doch-
 ter ontmoeten. Het wordt hem al snel
 duidelijk dat dit moeilijker is dan hij
 had kunnen verwachten. In de Bijl-
 mer verwijst zijn ex-vrouw Connie
 hem naar de hulpverlening in de
 meest letterlijke zin van het woord....
 Herh.
18.35 Socutera. MIVA brengt wielen
 in beweging, film van de MIVA.
18.45 (TT) Studio Sport. Verslag van
 de oefenwedstrijd Manchester City-
 Feyenoord. Verder aandacht voor
 wielrennen (ATB) en de koers van de
 maand op Duindigt (paardensport).
 Tenslotte een terugblik op het mid-
 dagprogramma.
20.15-23.56 Zomergasten. Avondvul-
 leng programma, waarin Peter van
 Ingen een gast zijn of haar ideale te-
 levisie-avond laat bepalen.
 Vanavond: de theoloog Prof. Dr. Inez
 D. de Beaufort. Zij is sinds 1991 bi-
 zonder hoogleraar Gezondheids-
 ethiek aan de Faculteit der Genees-
 kunde en Gezondheidswetenschapen.
 Zij promoveerde aan de Universi-
 teit van Utrecht op het proefschrift
 Ethiek en medische experimenten
 met mensen. Inez de Beaufort
 schreef een aantal belangwekkende
 en soms spraakmakende publicaties,
 waaronder 'Zelfdoding in moreel
 perspectief', 'Op weg naar het einde'.
 Op haar verzoek (onder voorbehoud)
 fragmenten uit 'The Providence',
 'Sophie's choice' en 'Alleman'. Voorts
 beelden uit 'La Traviata', 'Beter dan
 God', Van Kooten en De Bie' als
 'draagmoeders in de postmenopau-
 ze' en 'Op leven en dood'.

RTL4

06.30 Hei elei kuck elei.
07.00 Telekids presenteert de car-
toon express vanuit Amerika.
11.00 Teletoons in Amerika.
13.00 Love boat. Amer. serie. Herh.
13.55 Something wicked this way
comes. Amerikaanse Disney-classic.
 Will en Jim hebben gemengde ge-
 voelens over het komende circusbe-
 zoek aan hun woonplaats. Wanneer
 het circus arriveert, besluiten ze een
 kijkje te gaan nemen. Al gauw mer-
 ken ze dat er iets niet klopt.
 's Avonds gebeuren er rare dingen:
 wassen beelden gaan leven, mensen
 die zichzelf te oud vinden worden jon-
 ger en lelijke mensen worden knap.
 Will en Jim snappen er niets van en
 gaan op onderzoek uit.
15.40 The streets of San Francisco.
 Amerikaanse politiereis.
16.35 Life goes on. Dramaserie.
17.30 Film & Videonieuws.
18.00 Zes uur nieuws.
18.10 De beste van Oprah Winfrey.
19.00 The Torkelsons. Comedy.
19.30 Half acht nieuws.
19.45 Speelfilm overzicht.
 Vooruitblik.
19.55 Crime international. Ameri-
 kaanse documentaireserie.
20.25 Columbo. Amerikaanse detecti-
 veserie.
22.05 Lief & Leed. Discussieprogramma.
23.00 Nieuws en weer.
23.15 The great bank hoax. Ameri-
 kaanse speelfilm uit 1977.
 Richard Smedley, medewerker bij de
 Pwter Bank, verduistert een bedrag
 van ruim een miljoen dollar. Wanneer
 de president van de bank dit ontdekt,
 besluit hij samen met de vicepres-
 ident en de financieel manager net te
 doen alsof de bank is overvallen.
 Richard bekent zijn misstap aan een
 andere werknemer en ook zij doen
 net alsof het om een overval gaat.
 Vanaf dat moment heerst er grote
 verwarring en gebeuren er vreemde
 dingen.
01.00 The Oprah Winfrey show.
 Amerikaanse talkshow. Herh.
01.45 As the world turns. Herh.
02.30 Nachtprogramma.

RTL5

12.00 RTL Text.
13.30 Sport: GP Formule 1 Hongari-
je. Jos Verstappen is wederom van
 de partij. Tot nu toe wist Jos alleen in
 de race van Donington de eindstreep
 te halen. Toch heeft hij inmiddels een
 toezegging van zijn baas dat hij ook in
 Spa, waar op 28 augustus de
 Grand Prix wordt georganiseerd, mag
 starten. Live. Naast Formule 1 is er
 een samenvatting te zien van de WK
 motocross 125 cc in Engeland.
16.00 Sport: Major League baseball.
16.30 Mark Twain: Life on the Mis-
issippi. Engelse speelfilm uit 1981.
 Bron: Naar roman van Mark Twain.
18.20 Sport: Engels voetbal. Een sa-
 menvatting van het duel om het zgn.
 Charity Shield tussen Blackburn
 Rovers en Manchester United.
19.00 M.A.S.H., Comedyserie. Herh.
19.30 Sylvania Waters. Australische
 realitysoap. Herh.
20.00 Woops! Amer. comedyserie.
20.30 Soldier, soldier. Engelse
 dramaserie.
21.25 Weer.
21.30 Nieuws.
21.45 Beavis & Butt-Head. Ameri-
 kaanse cartoon.
22.10 The real world. Amerikaanse
 realitysoap.
22.35 Sport: GP Formule 1 Hongari-
je. Samenvatting.
23.10 Certo, certissimo, anzi proba-
bile. Italiaanse speelfilm uit 1969.
 Met: Claudia Cardinale, Catherine
 Spaak e.a.
 Martha is een boerenmeisje dat naar
 de grote stad gaat om te werken als
 telefoniste. Ze woont samen in een
 huis met haar vriendin Nanda. Mar-
 tha heeft geen belangstelling voor
 mannen, Nanda doet te meer, want zij
 wil onzettend graag trouwen. Als
 Martha Pietro ontmoet wordt ze ho-
 peloos verliefd op hem. Ze verlaat het
 huis en haar vriendin om te trouwen
 met haar grote liefde. De eerste jaren
 van haar huwelijk verlopen heerlijk
 totdat Harry, die uit Amerika komt, bij
 het echtpaar intrekt.
01.05 Hei elei, kuck elei aktueel.
01.35 Nachtprogramma.

BBC 2

07.15 Open University. 10.10 Littl' bits.
10.35 Spacevets. Sf-jugdeserie. 10.50
 Eek the Cat. Tekenfilmserie. 11.15 The
 really wild guide to Britain. Natuurma-
 gazine. 11.40 Teenage mutant hero
 turtles. 12.05 Dynamite. Documentaire-
 serie over racisme. 12.20 Bay City.
 Jugdeserie. 12.45 Grande Hall. 13.15
 The O-Zone. 13.30 Sunday Grands-
 tand. Met om 13.35 Autosport: Grand
 Prix van Hongarije voor Formule 1-wa-
 gens vanuit Boedapest. 16.05 Golf:
 Open Engelse kamp. voor dames; 18.30
 Atletiek: Terugblik op het EK.
 Volgende tijden onder voorbehoud.
19.30 Rough guide to the world's is-
lands. 20.20 The score. Serie over
 muziek. 21.00 Under the sun. 21.50
 Monty Python's Flying Circus, satire.
22.20 The dead. Documentaire. 23.20
 Autosport. Samenvatting van de Grand
 Prix van Hongarije. 00.00 Moviedrome.
 Inleiding op de hierna volgende film.
 00.05 Moviedrome: To sleep with an-
 ger. Amer. speelfilm uit 1989.

Eurosport

08.30 Step aerobics. 09.00 Motorsport
 magazine. 09.30 Autosport. Grand Prix
 van Hongarije voor Formule-1 wagens.
 Live. 10.00 Basketball. WK voor heren:
 halve finales. 13.00 Atletiek. EK vanuit
 Helsinki. Hoogtepunten. 14.00 Auto-
 sport. Grand Prix van Hongarije. Live.
 16.00 Wielerren. Wereldbeker Leeds
 Intern. Classic. Live. 16.30 Mountain-
 bike. World Cup. 17.30 Atletiek. EK van-
 uit Helsinki. 20.00 Autosport. Grand
 Prix van Hongarije. 21.00 Autosport.
 Indycar-race. Live. 23.00 Basketbal.
 WK voor heren. Live. 00.30-01.30
 Autosport. Grand Prix van Hongarije.

NBC

05.30 NBC News. 06.00 Intern. busi-
 ness view. 06.30 NBC News. 07.00
 Strictly business. 07.30 Weekly busi-
 ness. 08.00 ITN World news. 08.30 In-
 tern. business view. 09.00 Rivera live.
 Discussieprogr. 10.00 Holiday destina-
 tions. 10.30 Memories then and now.
 11.00 Super shop. 12.00 Ushuaia.
 13.00 Maria Shriver special: I want a
 baby. Reportage. 14.00 Sport on NBC
 Super Channel. Met om 14.00 Horses
 in action, paardesport; 14.30 This week
 in baseball; 15.00 Powerboat world;
 16.00 Eur. Beach volleyball. 17.00 Meet
 the press. Actueel discussieprogr.
 18.00 The McLaughlin Group. Discus-
 sieprogr. 18.30 The Wall Street journal
 report. 19.00 ITN World news. 19.30
 Holiday destinations. 20.00 Videolash-
 ing! 20.30 Now. Nieuwsprogramma.
 21.30 Talkin' jazz. 22.00 ITN World
 news. 22.30 Disaster chronicles. 23.00
 Sport on NBC Super Channel. 3-ban-
 den bijlatten. 00.00 Entertainment X-
 press. Gev. magazine. 00.30 NBC
 Nightly news. 01.00 Equal time. Ac-
 tueel discussieprogr. 01.30 Executive
 lifestyles. 02.00 Classic series. Met:
 Turn of fate. 02.30 Dante. Serie. 03.00
 The rogues. Serie. 04.00-05.15 • The
 Sunday classic movie: Tarzan the fear-
 less. Amer. speelfilm uit 1933.

MTV

MTV's Rolling Stones Weekend.
 08.00 Rolling Stones Weekend. 10.30
 News - weekend edition. 11.00 The big
 picture. 11.30 European top 20. 13.30
 First look. 14.00 Sports. 14.30 Rolling
 Stones weekend. 18.00 The pulse.
 18.30 News - weekend edition. 19.00
 US top 20 video countdown. 21.00 120
 minutes. 23.00 Beavis & Butt-head.
 23.30 Headbanger's ball. 02.00 Marjine
 van der Vlugt. 03.00-06.00 Night vi-
 deos.

CNN

06.30 Global view. 07.30 Moneyweek.
 08.30 On the menu. 09.30 Science and
 technology. 10.30 Style. 11.00 World
 report. 12.30 World business this
 week. 13.30 Inside business. 14.30
 Earth matters. 15.00 Larry King week-
 end. 16.30 Futurwatch. 17.30 This
 week in the NBA. 18.30 Travel guide.
 19.30 Diplomatic licence. 20.00 Mo-
 neyweek. 21.00 World report. 23.00
 CNN's late edition. 00.00 The world to-
 day. 00.30 This week in the NBA.
 01.30 Managing. 02.00 Prime news.
 03.00 CNN Presents... Special re-
 ports. 05.30 Showbiz this week.

Duitsland 1

07.55 Sesamstraat. Kinderprogramma.
08.25 Disney Club. Kindermagazine.
09.50 Hundert Meisterwerke. Serie.
10.00 Musikreport.
10.30 Tagesschau.
10.33 Sonntagmagazin. Cultureel.
11.30 (TT) Die Sendung mit der
Maus. Educatief kinderprogramma.
12.05 Presseclub.
12.45 Tagesschau. Wochenspiegel.
13.20 Round the Twist. Afl. 11: Origi-
 nal of the Kopie?
13.45 TELEWischen. Vandaag over
 de wereld van tennissterren.
14.30 Das war einmal. Afl.: 1972.
15.00 Tagesschau.
15.05 (TT) Back to the future. Ameri-
 kaanse speelfilm uit 1985.
17.00 (TT) ARD-Ratgeber: Recht. Ju-
 ristische tips. Vandaag: Arbeidsrecht.
17.30 Erfolgreich! Hellsichtig! Un-
sterblich! Reportage over drie jonge
 vrouwen die aan een innerlijke zoek-
 tocht zijn begonnen.
18.00 Tagesschau.
18.05 Einblick.
18.10 Sportschau.
18.40 (TT) Lindenstrasse. Afl. 454.
18.45 Die Goldene 1. Bekendmaking.
19.10 Weltspiegel. Reportages van
 buitenlandcorrespondenten.
19.50 Sportschau-Telegramm.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 (TT) Tatort. Duitse misdaadse-
 rie. Afl.: Die Frau an der Strasse.
21.44 Tagesthemem-Telegramm.
21.45 Die Kriminalpolizei rät. Mis-
 daadpreventie.
21.50 Kulturweltspiegel. Cultureel
 magazine.
22.20 Tagesthemem.
22.35 ZAK. Weekoverzicht.
23.05 (TT) Sieg der Liebe. 4-delige
 tv-film van Andrea en Antonio Frazzi.
 Met: Barbara de Rossi e.a. Afl. 2.
 Bron: Naar de roman Una storia
 spezzata van Maria Venturi. Herh.
00.35 ARD-Sport extra. Sportpro-
 gramma, met Basketball: WK-finale
 vanuit Toronto.
01.05 Tagesschau.
01.15 Der rasende Gockel (Stroker
 Ace). Amerikaanse speelfilm uit 1983
 van Hal Needham. Met: Burt Rey-
 nolds, Ned Beatty e.a.
02.45-02.50 Z.E.N. Afl.: Menschen in
 Hong Kong - Der Suppenverkäufer.

Duitsland 2

07.00 Europas Jugend musiziert.
 Klassieke muziek. EBU-concert uit
 1990 vanuit Turkije.
07.55 Das Gespenst von Fafner
Hall. Poppenserie van Jim Henson.
08.20 ZDF Sport extra. Met EK-atle-
 tiek: De marathon (heren).
09.30 Versöhnung über Grenzen.
 Protestantse kerkdienst.
10.15 ZDF Sport extra. Met atletiek:
 EK vanuit Helsinki. Vervolg mara-
 thon.
11.00 ZDF-Fernsehgarten. Live amu-
 sementsprogramma.
12.45 heute.
12.47 blickpunkt. Magazine met ac-
 tualiteiten uit de nieuwe deelstaten.
13.15 Damals. Afl.: Vor 40 Jahren:
 Weibsbilder des Jahres.
13.30 mach mit. Balans van Aktion
 Sorgenkind. Aansl.: Prämenziehung.
13.35 ZDF Sport extra. EK vanuit
 Helsinki: Met hoogspringen dames,
 800 m heren, discusswerpen heren,
 1500 m dames, 400 m estafette da-
 mes/heren en 5.000 m heren. Aan-
 sluitend: Slotceremonie.
17.00 heute.
17.05 Die Sport-Reportage. Met o.a.
 WK basketball vanuit Toronto: halve
 finales; Voetbal: voorbeschouwing
 Bundesliga-seizoen; Paardesport:
 EK-ritten vanuit Hoppegarten.
18.15 ML Mona Lisa. Magazine.
18.57 Guten Abend.
19.00 heute.
19.10 Bonn direkt. Actualiteiten.
19.30 (TT) Wunderbarer Planet.
 Afl. 4: Im Felsen versiegt. Vandaag
 over de invloed die koraalriffen op
 onze atmosfeer hebben.
20.15 ZDF Sport extra. Voetbal: Duit-
 se beker-wedstrijd TSV Vestenbergsgreuth
 - FC Bayern München, recht-
 streeks. In de rust: ca.21.05 heute en
 Sport am Sonntag
22.10 Der Fotograf oder Das Auge
Gottes. Duitse serie.
22.55 Meine bildergeschichte. Serie
 kunstbeschouwingen.
23.05 Kleckerburg verloren. Report-
 age over het bezoek van dichter
 Günter Grass aan diens geboorte-
 stad Gdansk.
23.50 heute.
23.55-01.35 Die Münze. Duitse tv-film
 uit 1978 van Werner Schlechte. Herh.

Duitsland 3 West

08.15 Der Skandal um Michael Jack-
son. 09.05 Iannis Xenakis. Portret.
 10.05 100 Meisterwerke. 10.15 Ge-
 zondheidsmagazine. 11.00 Portret van
 de Duitse regisseur Imi Moskowitz.
 12.00 Reportage over het café New
 York in Boedapest. 12.45 Sonntagsspe-
 sprach. 13.00 Afl. 2. 14.15 Das war's - diese
 Woche. 14.45 Triumph der Technik.
 15.05 • The restless years. Amer.
 speelfilm uit 1958. 16.30 Klatschmohn.
 17.00 Hollymünd. 17.45 Der kleine
 Vampir. Afl. 11. 18.15 Naturfilm over
 papegaaiduikers. 18.45 WDR aktuell.
 18.50 Sport im Westen. 19.10 Aktuelle
 Stunde. 19.45 (TT) Traumziele. Afl.:
 Kenia. 20.15 Missing. Amer. speelfilm
 uit 1981. 22.15 WDR aktuell. 22.20
 Sport aus dem Rheinland und Westfal-
 len. 22.30 Nordland. Reportage.
 23.20 Klatschmohn. 23.50 Nachrichten.
 00.00-08.15 Nachtprogramm.

Duitsland 3 SWF

09.55 Denkanstöße. 10.00 Das war
 die DDR. Afl. 7. 10.45 Dörfer in Euro-
 pa. Vandaag: Viltatalla. 11.30 Rück-
 blick - Gibt's was Neues? Afl. 6. 11.45
 Artur Reinsteil. Klassieke muziek.
 'The last rest for Israel'. 12.40 Dmitry
 Sitkovskiy. Klassieke muziek. Fragm.
 Der Goldene Hahn van Rimsky-Korsak-
 ov. 12.45 Igor Stravinsky. Der Feuer-
 vogel. Herh. 13.15 Portret van voetbal-
 club Borussia Dortmund uit 1964.
 14.00 Kapt'n Blaubär Club. Afl. 46.
 15.00 Namu, the killerwhale. Amer.
 speelfilm uit 1966. 16.25 Columbus
 und das Zeitalter der Entdeckungen.
 Afl. 7. 17.10 Gute, alte, böse Zeit. Afl. 3.
 17.35 Reportage over het volbloed
 Arabier. 18.15 Das Beste aus gute
 Laune mit Musik. 18.25 Spass auf der
 Gass. 19.35 Alles Kleber. Duitse serie.
 20.00 Tagesschau. 20.15 Die Alpen.
 Serie reisreportages. 21.00 Pfarrer
 Lenau. Afl. 13. 21.50 Flutlicht. 22.45
 Südwest aktuell. 22.50 Wortwechsel.
 Serie. 23.35 CIA - Waffe im Kalten
 Krieg. Afl. 3: Zwischen Iran und Contra.
 00.20 Ohne Filter. Amer. Gast. James
 Taylor. 00.45 Schlussnachrichten.
 01.00 Non-Stop-Fernsehen.

RTL Television

05.30-06.50 Tekenfilmseries. 06.50
 Winspector, sf-serie. 07.10-08.00 Te-
 kenfilmseries. 08.00 Li-La-Launebar.
08.30-09.35 Tekenfilmseries.
08.55-09.35 Tekenfilmseries. 09.35
 Power Rangers. 10.00 The flash. 11.00
 Quantum leap. 12.00 Tropical Heat.
13.00 Major Dax. 13.30 Formel 1 - Re-
 port. 14.00 Formel 1 - Rennen. Recht-
 streeks. 16.15 Black sheep squadron.
17.10 Extralarge. Moving Target. Duit-
 s. thriller uit 1991. 18.45 RTL aktuell.
 Nieuws en sport. 19.10 Mini Playback
 Show. 20.15 Die 100.000 Mark Show.
21.55 Spiegel TV. 22.40 Prime Time -
 Spättausgabe. Vandaag over Berlijn.
23.00 Streng vertraulich. Documentaire
 over de laatste uren voor de dood van
 gitaarheld Jimi Hendrix, op 18 septem-
 ber 1970. 23.55 Kanal 4 Dokumenta-
 tie. Documentaire over de laatste
 jaren van een kankerpatiënt. 00.30
 Formel 1 - Highlights. 01.10 Married
 with children. 01.45 Who's the boss?
 02.15 Explosiv - Das Magazin. 02.45
 Hans Meiser. 03.45 Ilona Christen.
 05.00 Gute Zeiten, schlechte Zeiten.

SAT 1

06.30 Klipp-klapp. Kinderprogr.
06.55-08.10 Tekenfilmseries. 08.10
 Eselsohr und Teufelschwanz.
08.20-09.10 Tekenfilmseries. 09.10
 Halfway across the galaxy and turn left.
09.35 Tarzan. 10.05 Zorro. 10.30 Ga-
 mes World. 11.00 Super!!! Magazine.
12.00 alSo. Vandaag live vanuit Mallor-
 ca. 13.00 Games World live. 13.15 The
 adventures of the black stallion. 13.45
 Jeremiah Johnson. Amer. western uit
 1971. 15.45 Kaitai gunkan. Japanse sf-
 film uit 1963. Aansl.: TopNEWS. 17.20
 Baywatch. 18.15 Glücksrad. Spelshow.
19.00 Sat.1 Newsmagazin. 19.15 ra-
 nissimo. 20.15 Immediate family.
 Amer. speelfilm uit 1989. Aansl.: Top-
 NEWS. 22.10 Talk im Turm. 23.30 24
 Stunden. 00.00 So gesehen. Overden-
 king. 00.05 Der kleine Horrorladen.
 Amer. speelfilm uit 1986. 01.45 Die
 Second-Hand familie. Amer. speelfilm
 uit 1989. 03.25 Jeremiah Johnson.
 Amer. Western uit 1972. 05.05 Zorro.
 Amer. avonturenserie.

België/TV 1

09.00-10.03 Samson. Met tekenfilms.
17.00 Animated classics: Zwarte Pijl
 (Black arrow). Amerikaanse tekenfilm
 De jonge Richard sluit zich aan bij de
 Bende van de Zwarte Pijl, die zich in
 de wouden heeft teruggetrokken. Ze
 willen sir Daniel gevangen nemen,
 die de familie van Richard en het
 Huis van Lancaster heeft verraden.
 Richard wordt prompt verlied op de
 mooie Joanne Sedley, maar sir Dani-
 el ontvoert het meisje en wil haar
 aan een ander uithuwelijken.
17.50 Samsonclip.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl. 226.
18.00 Journaal.
18.10 Clowning around. 8-delige
 Australische jeugdserie. Afl. 7.
18.35 De groene pracht van Europa.
 Afl. 10. Vandaag de groten van o.a.
 Han, Cardona, Amalfi en Dachstein.
19.30 Journaal en sport.
19.50 Sportweekend. Aansl.: Paar-
 denkoersen.
20.20 Zondagfilm: Three Amigos.
 Amerikaanse komedie uit 1986.
22.00 N.V. De wereld. Magazine met
 verhalen over mensen en emoties.
 Vandaag: 1. Nieuwe huurders, report-
 age over daklozen in Parijs, die te-
 midden van uitlaatgassen en het
 geraas van auto's in holle brugpijlers
 wonen; 2. De pas, reportage over
 een reis per roestige vrachtwagen
 van Pakistan naar Afghanistan over
 de Khyber Pas.
22.30 Vandaag en sport.
22.55-22.40 Ziggurat. Kunstmagazi-
 ne. Vandaag: 1. Tempels van cultuur
 - Design Museum Londen met deze
 zomer speciale aandacht voor de
 Deense ontwerper Arne Jacobsen. 2.
 Rock-auteurs. Muzikaal portret van
 Nick Cave, John Cale en Elvis Cos-
 tello.

België/TV 2

08.25-10.50 Sport extra. Recht-
 streeks: de EK Atletiek te Helsinki.
13.00 Sport extra. Samenvatting van
 de Historic Grand Prix te Zolder.
13.15-16.25 Sport extra: Atletiek.
 Samenvatting en vanaf 14.00 recht-
 streeks verslag van de EK Atletiek.

Radio 1

Elk heel uur en om 7.30, 8.30,
 12.30, 13.30, 17.30 en 18.30
 nieuws.
 7.07 De andere wereld van zon-
 dagmorgen. 8.05 Vroege vogels.
 10.05 C.V.T. 12.07 Avro Radijour-
 naal. 14.05 Langs de lijn, sport en
 muziek. 18.10 Aktuelle zaken.
 19

Vakantie & Recreatie

Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar,
Advertentiecombinatie van 40 Regionale Dagbladen. Tel.: 072.196.596, Fax 072.196.484

NAJAAR/WINTER/VOORJAAR Aigave
4 weken al va. f 695 incl. vliegreis, transfer, appartement en reisleiding. Wekelijks vertrek v.a. 21 oktober.
Bel nu: PRIMAVERA REIZEN (ANVR/SGR) 079-426350.

19/26 aug. 8/15 dgn. in centrum of natuur bij ALBUFEIRA: kamers d/t 2-3 k. app. m. zwb. 4 k. villa (2 badk.) v.a. f 595.- p.p. campingvlucht f 485.-. ApriOr 020-6002511 SGR.

Losse busretours, Adriatische kust, Gardameer, Venetië, Bologna, Genua/Livorno v.a. f 195. MARKANT REIZEN SGR 010-2330513.

STUNT!!

Hotels in Riccione en Rimini incl. bus, vertrek 26-8 v.a. f 499.-
ADRIATICA REIZEN 020-6381509.

Prachtige bus- en vliegreizen ITALIE! O.a.: 15-dgse vlieg-rondreis SICILIE & ZUID-ITALIE v.a. f 1795! Prachtige 12- en 15-dgse bus-rondreizen langs o.a. FLORENCE, ROME en VENETIE v.a. f 999. TOSCANE: 10-dgse excursiereis incl. kunst-inleiding v.a. f 825! 9-dgse busreis met o.a. Rome, Florence, Siena, Assisi & Arezzo voor slechts f 799! VENETIE: 8-dgse afwisselende excursiereis v.a. f 699! Bel snel voor de gratis reisgids en de laatste plaatsen in aug. en sept! Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 anvr/sg.

JONGERENCAMPING incl. bus vanaf f 199.- Bel voor folder, Holiday Express 020-6916020 SGR/ANVR.

JONGERENREIZEN Camping incl. bus v.a. f 199.- Go Go Tours 010-4142599 SGR/ANVR.

BUDAPEST: 7-dgse nachtbusreis v.a. slechts f 399! 8-dgse afwisselende excursiereis v.a. f 699! 4-dgse vliegreis v.a. f 740.- Prachtige 12-dgse RONDREIS met o.a. Budapest, Eger, Balatonmeer en Pecs v.a. f 998. Weer vertrek mogelijk v.a. 20 aug. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur p. dag) of 020-6202121 anvr/sg.

2000 Vakantiewoningen: MEVO Reizen Hotten. Tel. 05725-1547 (lid SGR).

JONGERENREIZEN Camping incl. bus v.a. f 199.- Go Go Tours 010-4142599 SGR/ANVR.

ANWB Reisnieuwslijn 06-910 910 10 • Verkeersdrukte, blokkades, bosbranden, algenplagen, enz.

ANWB Vakantie-weerlijn 06-9579 • Actueel weeroverzicht en verwachting van 450 populaire bestemmingen over de hele wereld.

ANWB Reisformaliteitenlijn 06-340 340 75 • Inentingen, visum, paspoort, in- en uitvoer, betaalmiddelen, enz. van ruim 60 landen. * 75 ct/pm

HOTEL HESBORNER KUCKUCK

NEDERLANDS HOTEL IN HET MOOIE SAUERLAND
18 km van Winterberg. Het best geoutilleerde hotel ter plekke. Comf. inger., ANWB AA-erk. hotel beschikt over: 53 k., lift, gr. verw. zwembad, sauna, sol., kegelb., bijl. Uniek gel. a.d. voet v.d. Bollerberg (758), midden i. d. bergen en bossen van HOCH-SAUERLAND. Wij nodigen u uit een plezierige ontsp. vakantie bij ons door te brengen. 7 Dagen van DM 441/546 HP incl. keuzemenu, ontb. sal buffet. Hoge kind-korting. Oelfestr. 22, D59969 Haltenberg/Hesborn. Tel: 0049-2984.475. NL gespr. Fax 573

Uniek in veelzijdige arrangementen!

HOTEL AM BERGHANG

Dat andere hotel in Bad Bentheim! Steervol en gastvrij!

Fantastische droomkamers, uitstekende keuken en een prive zwembad, sauna w. pool etc. etc.

Luxe - Midweek - Vakantie f 299.- p.p. Happy - Weekend 3 dagen, DM 299.- p.p. 3 dagen, DM 199.- p.p. Incl. ontbijtbuffet en 4 gangen keuze menu's

Hotel Am Berghang, Postbus 1412, D-48445 Bad Bentheim
Gratis brochure? Bel 00-49-5922-2047 Fax 00-49-5922-4867

Aantrekkelijk fietsarrangement

Er even lekker tussenuit in het gezellige hotel van Bad Bentheim, dichtbij Oldenzaal. Wij bieden u kamers met luxeueze badkamer/ligbad, toilet, KTV, tel. en minibar. 3-DAAGS FIETSARRANGEMENT (2 n.)
2x ontbijtbuffet, 2x culinair diner, 2x lunch v. onderweg
DM 215,- p.p.

HOTEL MOZART, Stadtmittel, 48443 Bad Bentheim.
Bel 05423-88177 (NL) of 00-49-5922.3128 voor brochure.

BOPPARD, Gezell. Holl. fam. ANWB-hotel dir. a.d. Rijn. Alle kamers met do./wc/telef./ktv met RTL-4. HP v.a. DM 48.- p.p.d. v.a. 7 nachten. Hotel Bergschlösschen alle kamers met do./wc/ktv/RTL-4. Kamer met ontbijt v.a. DM 38.- p.p.p.n. v.a. 7 nachten. Bel (w/ij spr. Ned.) of schrijf ons even voor een folder:

HOTEL L'EUROPE***

Mainzerstr. 4, D-56154 Boppard.
Tel. 00-496742-8020 Fax. 802802. Fam. A. Potharst.

Hotel Grossfeld

Droomvakantie in 't bergstadje net over de grens
Het gezellige familiehotel in Bad Bentheim, bij Oldenzaal, met zijn heuvelachtige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, KTV, mini-bar en telefoon. Groot zwembad (30'), sauna, solarium, bowling, bar en konditorei.

Luxe 4-daags arrangement (3 n.) DM 285.- p.p.
Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner. Tevens aantrekkelijke weekend- en meerdagse arrangementen. Hotel Grossfeld, Schlossstrasse 6, 48443 Bad Bentheim. Duitsland. Fax 00 49 59224349.
Bel 053 - 353246 (NL) of 00 49 5922828 (D) voor prospectus.

GALAXY

NIUW met IMAX HD-techniek

Instappen en veiligheidsgordels vast voor een opwindend avontuur in de ruimte

en nog veel meer: kinderland, draaimolens, Europa's kostbaarste, zeer succesvolle Magic Show, de Hollywood Tour, de zilvermijn, Chinatown, Petit Paris, Alt-Berlin, shows, monorail, restaurants, snackbars, picknickplaats, Westernstad en ga zo maar door.

Eigenlijk te veel voor een dag alle attracties in de entreeprijs inbegrepen!

70% van de attracties is overdekt

Phantasialand
Brühl bij Keulen

Routebeschrijving en uitgebreide informatie:
NL 01180 - 234 56

attentie ANWB! Iedere Kaartten tegen speciaal tarief in alle ANWB-kantoren.
Brühl, Bergegaststrasse tot 31/10 dagelijks van 9 - 18 uur.
Info. tel. NL 01180 - 234 56. Tip: gunstige bezoekenperiodes vanaf half augustus, in september en oktober.

RUIM 25.000 VAKANTIEWONINGEN EN SPECIALE HOTELARRANGEMENTEN

4 DAGEN DENEMARKE (MET EIGEN AUTO)
MET GRATIS TOEGANGSKAARTEN VOOR LEGOLAND!
SPECIALE PRIJS: 2 VOLWASSENEN EN 2 KINDEREN, TOTAAL **550,-**

Geen reserveringskosten!
VRAAG TEGEN PORTOKOSTEN ONS INFO-PAKKET OF HOTEL-INFORMATIE!
DANSK FERIEHUS BOOKINGBUREAU
Hoofdweg 99, 9681 AC Midwolda. Tel. 05975-1416
Onbetwist de Denemarken Specialist

PRAAG IS ONZE SPECIALITEIT, vertrek iedere wo. en za. 6 en 7 dgn. Praag v.a. f 285.- incl. reis, hotel en exc. Vaak gratis reisgids bij M.C.T. Tel: 043-258484.

PRAAG-C., pension, km./badk. + bew. parking l/o f 38.- Kam. bij part. l/o v.a. f 28.-. BoB Travel: 02290-39762.

Vraag onze TSJECHIE brochure aan voor pendels, excursie- en low budgetreizen. 10 dgn al v.a. f 289.-. Info: GEBRO REIZEN 05280-67000/020-6189966.

PRAAG! Wekelijks keuze uit 6 verschillende reizen, o.a. 6-dgse nachtbusreis v.a. f 279! 7-dgse excursiereis met eigen ***HOTEL CAROL v.a. f 599! 8-dgse verzorgde excursiereis Praag & Omgeving v.a. f 649! 4-daagse Lang Weekend Vliegreis v.a. f 599. Bel snel voor gratis reisgids en de laatste plaatsen in aug en sept!
Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 anvr/sg.

MORAVIE: 10-dgse excursiereis v.a. f 798. Prachtige 12-dgse reizen PRAAG & MORAVIE met natuurlijk Praag maar ook Brno, Wenen en de hoogtepunten van Moravie v.a. f 998.-! WENEN, BUDAPEST & PRAAG: afwisselende 12-dgse rondreis v.a. f 1198! Weer vertrek mogelijk v.a. 31/8! Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur per dag) of 020-6202121 anvr/sg.

Recrea: Verhuur door heel Tsjechie last minute korting. Gratis gids 05780-13992.

JONGERENCAMPING incl. vlucht v.a. f 649.- Bel voor folder: Holiday Express 020-6916020 SGR/ANVR.

6 weken overwinteren op BALI voor f 2995.- p.p. Info: Mutiara Tel. 023-274943.

Reizen door heel Indonesië, overwinteren Bali-Lombok-Thailand, 60 + indiv. reizen, pakketten SMARAGD REIZEN 02280-12231.

LAST-MINUTE-LIJN
Het onafh. overzicht van de goedk. aanb. 1 gpm 06-910 910 61.

ROSS HOLIDAYS 08894-24848 lid SGR.

KRETA: van mooie app. tot luxe hotels, fly-drives, 1 week v.a. f 795.- Vrij in aug. Tel. 043-640440.

Avont. RONDREIZEN naar: MAROKKO, Egypte, ANDALUSIE, Mexico/Guatemala/Belize, Pyreneeën.
DISCOVER folder: 020-6854506 (SGR).

Augustus: vluchten v.a. f 425, arrangement met hotel/app. v.a. f 795 CONNECTION TRAVEL 072-337473 (SGR).

RONDREIS-SPECIAL, Cappadocie, 8-daagse rondreis h/p, vertrek 2 sept. + week verlenging Alanya *htl l/o slechts f 1295 p.p. Boek zeker boek ANVR/SGR. Bel HTC Super reizen 040-436600 of inf. bij uw ANVR reisburo.

MARMARIS/KUSADASI/BODRUM 8 DAGEN AL V.A. f 574.-

vertrek 20 en 27 aug., div. hotels, appt. al v.a. f 590.- p.p. 15 dgn. incl. hotel al v.a. f 625 p.p. Reageer snel, vol = vol!! Boek zeker, boek ANVR/SGR. Bel HTC Super reizen 040-436600 of inf. bij uw ANVR reisburo.

BODRUM, Antalya 1 week v.a. f 795.-, htl met zwemb. Aerotravel 043-640440.

India, Nepal, Tibet, Bhutan 21 verschill. indiv. groeps- en Yogareizen v.a. f 2250.- W.S.T. 01720-37377 SGR.

Avontuurlijke rondreis KENIA 24 dgn. f 3095.- incl. vliegreis, safari etc. Div. vertrekdata. Folder? Djoser 071-126400. Lid SGR.

KENIA, Oeganda, Tanzania. Unieke expeditie Vertr. 26-10 3 wkn f 1595 Juakali 033-946367.

Hoe bereikt u in één keer 4,2 miljoen lezers? Bel 072 - 196596

Aktieve rondreis Ecuador 27 dgn. f 3195.- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Folder? DJOSER 071-126400. Lid SGR.

ISLA MARGARITA

De parel in de Caribbean. Dit schitterende eiland is gelegen 30 km voor de kust van Venezuela. Iedere dinsd. per MARTINAIR. Hotel met zwemb. incl. vlucht (9 dgn)

v.a. f 1369,-

Last minute 23 aug. hotel incl. vlucht 16 dgn f 1299.- Belt u snel voor folder en informatie:

GoGo TOURS: 010 - 4142599

Korte Hoogstraat 11 Rotterdam Lid ANVR/SGR

RODE ZEE Hurghada, volop zon & zee vlucht & hotel 8 dgn l/o v.a. f 699.- Egypte compleet 15 dgn cruise v/p & strand l/o incl. excurs. f 1494.- SEAC 010-4716777 (SGR).

HEERLIJK!

zo'n gezellige, 8 daagse DROOMCRUISE Met Ms. Ayvazovskij GRIEKENLAND ITALIE-TURKIJE van aug. t/m okt., al v.a.

f 695

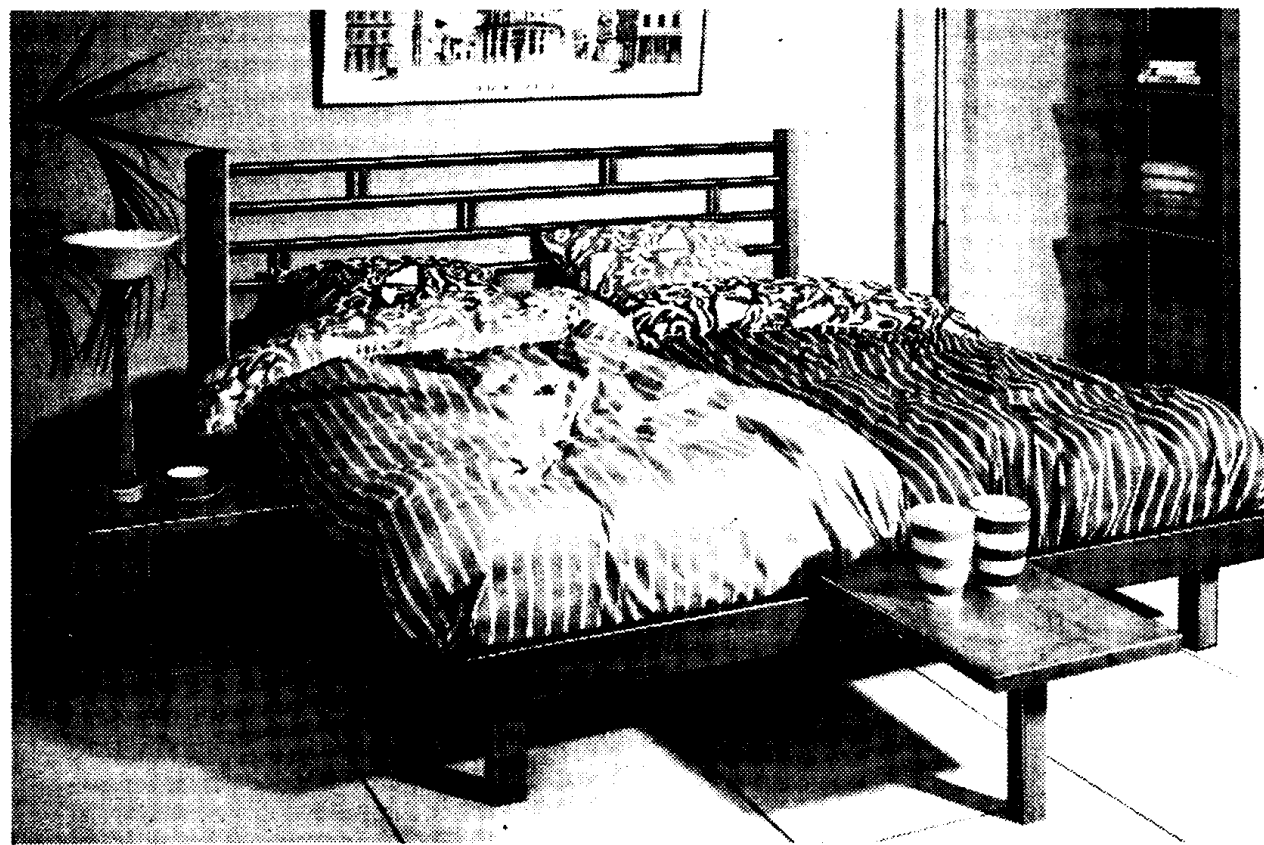
kinderen gratis cruise! Info en folder alleen bij

EURO

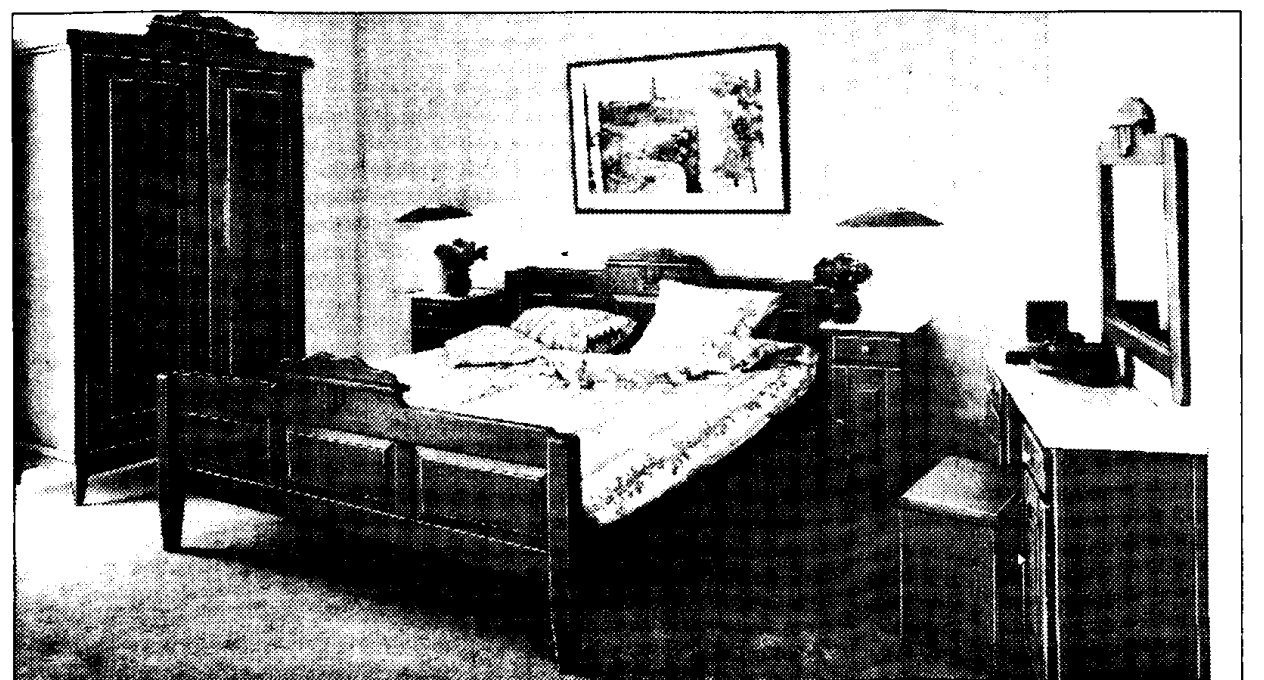
CRUISES

043-251999

ook in het weekend!

Schitterend design-bed met hoofdeind met sierstaafjes. Uitgevoerd in beuken, in 6 standaardkleuren of tegen meerprijs in 122 andere kleuren. Met vierkante of kegelvormige poten in beuken of kleur. Aanhaaktafelijes in beuken of kleur. Door de vele mogelijkheden kunt u uw bed uniek maken. Bed, 180 cm f 1.995.- Ook leverbaar op 140 en 160 cm breed en tot 220 cm lang.

Romantische slaapkamer in eiken. Het speciale verfprocédé geeft een extra nostalgisch effect. Verkrijgbaar in o.a. antiek blauw en antiek groen. Ledikant 180 x 200 cm, inclusief 2 nachtkastjes f 3.170.- Nachtkastjes en commode tegen meerprijs ook met marmeren bovenbladen leverbaar.

Tijdloos mooie slaapkamer in wit, verrassend gecombineerd met blank beuken. Door de vele mogelijkheden binnen dit programma kunt u eindeloos combineren om uw eigen droomslaapkamer samen te stellen. Ook leverbaar in beuken met zwart, Boire en kersen of geheel in beuken. Bedbak 180 x 200 cm, inclusief 2 nachtkastjes f 3.295.-

"Oase" het kwaliteitsmerk voor slaapkamers.

De meest veelzijdige kollektie van Nederland!

Over smaak valt niet te twisten; dat zult u met ons eens zijn. De één is weg van 'n moderne slaapkamer met art-deco invloeden. De ander houdt van antiek getint, warm slapen. De volgende wil niets liever dan eenvoud en functionaliteit. En zo kunnen we nog even doorgaan. Over één ding zijn ze het echter allemaal eens; het design mag niet ten koste gaan van de kwaliteit.

Goed om te weten dat u bij Oase niet alleen uit meer dan 100 slaapkamers kunt kiezen, maar dat ze stuk voor stuk met vakmanschap en oog voor detail vervaardigd zijn. Veel slaapkamers zijn zelfs exclusief voor Oase ontworpen. Gegarandeerd uniek dus! Kortom; wie op zoek is naar betaalbaar slaapcomfort op hoog niveau, hoeft alleen maar even door onze 'Oase' te wandelen!

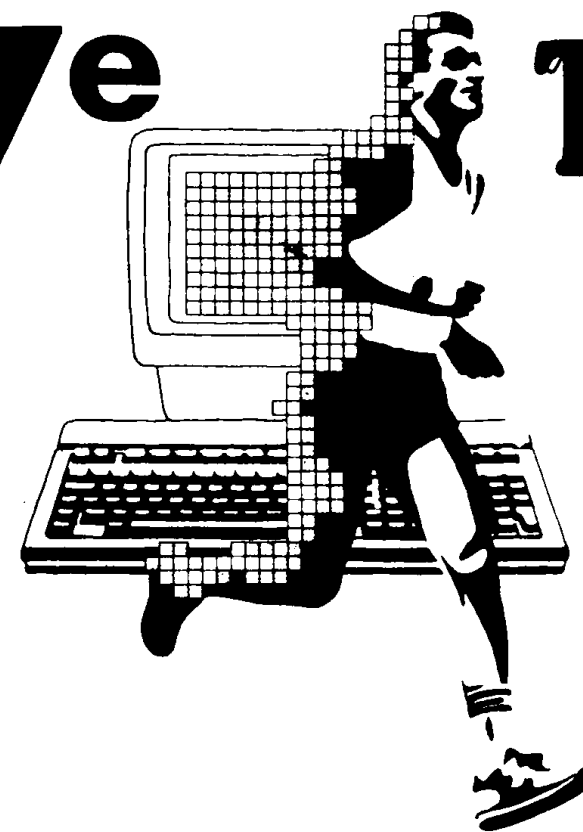
12 1/2 JAAR GARANTIE

Slaapkamer Speciaalzaken

Arnhem/Elden Woonboulevard Arnhem-Zuid
Bleiswijk Hoefweg 137
Capelle a/d IJssel Meubelboulevard
Den Bosch Meubelboulevard de Herven
Diemen Woonboulevard Amsterdam-Diemen
Son/Eindhoven Meubelplein Ekkersrijt
Enschede Meubelplein Schuttersveld
Groningen Meubelboulevard Groningen, Peizerweg
Heerlen Woonboulevard in de Cramer
Sliedrecht Meubelboulevard
Utrecht Woonboulevard Kanaleneiland
Zoeterwoude/Rijndijk Rijnke Woonboulevard
Vanaf medio september: Woonboulevard Apeldoorn

7e Telematicaloop Heerlen

zondag
28 augustus
1994

Scholierenloop: 1,2 km aanvang 11.15 uur

Prestatieloop: ± 5 Engelse mijl, 1 ronde, aanvang 12.00 uur

Hoofdwedstrijd: 10 Engelse mijl, 2 ronden, aanvang 13.00 uur

Start: Geerstraat (tegenover NS-station)
Finish: Op de Bongerd (Heerlen-Centrum)

Info: Stichting Marathon Heerlen
Postbus 534 - 6400 AM Heerlen